

ZÁKLADNÍ TENDENCE DEMOGRAFICKÉHO, SOCIÁLNÍHO A EKONOMICKÉHO VÝVOJE PLZEŇSKÉHO KRAJE

2022

Regionální statistiky

Plzeň, 31. 10. 2023

Kód publikace: 330133-23

Č. j.: CSU-012134/2023-7401

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Plzni

Ředitel odboru: Miloslav Chlad

Kontaktní osoba: Lenka Křížová, e-mail: lenka.krizova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. město Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 052 673, 274 054 163
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice, tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň, tel.: 377 612 108, 377 612 145
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Závodní 360/94, 360 06 Karlovy Vary, tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem, tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | Nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1, tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3, tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservishk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice, tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava, tel.: 567 109 062, 567 109 073
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno, tel.: 542 528 115, 542 528 200
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc, tel.: 585 731 516, 585 731 511
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | třída Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín, tel.: 577 004 932, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava, tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

Obsah

Úvod.....	5
Shrnutí hlavních poznatků	6
1. Demografický vývoj.....	8
Územní změny, sídelní struktura	8
Vývoj počtu obyvatel.....	9
Demografické události, naděje dožití	12
Věková struktura, index stáří	18
2. Sociální vývoj.....	21
Nezaměstnanost.....	21
Příjmy a životní podmínky domácností.....	24
Mzdy	27
Vzdělávání	28
Kultura a sport	30
Zdravotnictví, dočasná pracovní neschopnost	31
Nemocenské pojištění	33
Státní sociální podpora.....	34
Sociální služby.....	35
Držitelé průkazů osob se zdravotním postižením	37
Důchodci, důchody	38
Kriminalita, dopravní nehody, požáry	39
3. Ekonomický vývoj	44
Makroekonomický rámec.....	44
Místní rozpočty	49
Věda, IT	50
Ekonomické subjekty.....	52
Zemědělství	55
Lesnictví.....	61
Průmysl.....	62
Energetika.....	64
Stavebnictví, stavební povolení.....	67
Bytová výstavba	70
Ceny nemovitostí.....	72
Doprava	74
Cestovní ruch	75
4. Životní prostředí.....	78
Půdní fond	78
Chráněná území	80
Vodovody a kanalizace.....	80
Odpady	82

Tabulková příloha

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj	86
Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj	87
Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj	88
Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – životní prostředí	89
Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Plzeňského kraje v letech 2001–2022	90
Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj – demografický vývoj	92
Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj – sociální vývoj	93
Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj – ekonomický vývoj	96
Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj – životní prostředí	98
Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Plzeňského kraje v letech 2017 a 2022	99
Zkratky krajů a okresů	102

Úvod

Nové zpracování tradiční analytické publikace přináší kvantifikovaný obraz vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Plzeňského kraje v roce 2022, s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2017). Zahrnuje oblasti, kde můžeme vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné.

V textu uvádíme nejen vývoj na území kraje, ale i srovnání s ostatními kraji České republiky. Vzhledem k systému postupného zpracování ročních dat, v době uzávěrky v některých oblastech nebyly ještě k dispozici kompletní údaje za rok 2022. Proto v některých tématech (především makroekonomika a některé sociální statistiky) uvádíme časový pohled pouze do roku 2021.

Území České republiky se podle zákona č. 51/2020 Sb., o územně správním členění státu a o změně souvisejících zákonů člení na správní obvody krajů, které jsou složeny ze správních obvodů obcí s rozšířenou působností (s výjimkou hlavního města Prahy). Správní obvody obcí s rozšířenou působností jsou vymezeny výčtem obcí a vojenských újezdů. Těmito správními obvody jsou vymezeny rovněž okresy (v hlavním městě Praze jsou na úrovni okresů obvody). V návaznosti na tento zákon vstoupily v platnost vyhlášky Ministerstva vnitra, které správní obvody přesně vymezují. V důsledku toho došlo s účinností od 1. 1. 2021 ke změně území okresů Nymburk, Kolín, Domažlice, Plzeň-jih, Semily, Jablonec nad Nisou, Vsetín a Zlín. Změnila se také území správních obvodů obcí s rozšířenou působností Český Brod, Lysá nad Labem, Turnov, Jablonec nad Nisou, Havlíčkův Brod a Jihlava. Na úrovni krajů naopak k žádné územní změně nedošlo.

Stejně jako v předešlých letech jsme se z územního hlediska v textu neomezili na kraj jako celek, ale snažili jsme se opět postihnout i rozdíly uvnitř jeho území, a to z pohledu okresů, správních obvodů obcí s rozšířenou působností nebo velikostních skupin obcí.

Jak už je naším zvykem, obdobné analytické materiály s jednotnou osnovou naleznete zpracované i na všech dalších krajských pracovištích ČSÚ. Tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích. Zařazen je rovněž dlouhodobý pohled na vývoj vybraných ukazatelů od roku 2001. Současná podoba krajů jako územně samosprávných celků je platná od roku 2000. Tabulková příloha analýzy může obsahovat pouze omezený počet statistických ukazatelů. Více informací v podrobnějším územním členění však můžete najít ve veřejné databázi ČSÚ na adrese <https://vdb.czso.cz>, případně můžete kontaktovat pracoviště informačních služeb na krajské správě ČSÚ.

Aktuální krajské údaje průběžně zveřejňujeme také na internetové adrese www.plzen.czso.cz. Komplexní pohled na vývoj v kraji a jeho dílčích územních celcích poskytuje Statistická ročenka Plzeňského kraje, kterou pravidelně vydáváme ve druhé polovině měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o vývoji regionu v průběhu roku nabízí Statistický bulletin Plzeňského kraje, který vždy vychází 95. kalendářní den po skončení příslušného čtvrtletí.

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 16. 10. 2023. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Hodnotové údaje jsou uvedeny v běžných cenách, pokud není uvedeno jinak.

Shrnutí hlavních poznatků

Demografický vývoj

- Z celkového počtu 605 388 obyvatel v Plzeňském kraji bylo 95 060 dětí ve věku 0–14 let, tj. 15,7 % a 124 132 seniorů, tedy 20,5 % z populace celkem. Počet zemřelých v regionu převažoval nad narozenými o 1 189 osob, což se negativně promítlo do přirozené měny krajské populace.
- Do Plzeňského kraje se během roku 2022 přistěhovalo 32 375 osob, z toho 28 370 z ciziny, tj. 87,6 % z přistěhovalých celkem. Počet vystěhovalých osob v regionu činil 4 505, z toho 24,8 % do ciziny.
- Podíl cizinců na obyvatelstvu Plzeňského kraje se v roce 2022 výrazně změnil, k 31. 12. 2022 zde žilo celkem 80 814 cizinců. Z celkového počtu cizinců v ČR se region se podílí 7,3 % a řadí na čtvrté místo mezi kraji. Téměř dvě třetiny cizinců v kraji tvořili Ukrajinci (63,9 %).
- V Plzeňském kraji bylo v roce 2022 uzavřeno 2 987 sňatků, z toho nejvíce v okrese Plzeň-město (33,5 %). Rozvedeno bylo 1 043 manželství, průměrný věk rozvádějících se mírně zvyšuje.
- Mimo manželství se narodilo 2 760 dětí, tj. 50,1 % z celkového počtu živě narozených. Došlo tak meziročně k poklesu o 185, tj. o 6,3 %. Průměrný věk matky při narození dítěte se zvýšil od roku 2011 o 0,8 roku na 30,7 let.
- Vývoj indexu stáří potvrzuje proces stárnutí v celé časové řadě uplynulých deseti let. V kraji celkem dosáhl index stáří hodnoty 130,6 v roce 2022, nejvyšší byl v okrese Klatovy (153,0).

Sociální vývoj

- Nezaměstnanost se v Plzeňském kraji meziročně zvýšila o 0,17 p. b., podíl nezaměstnaných osob dosáhl k 31. 12. 2022 hodnoty 2,94 %, přesto si kraj vylepšil svoji pozici mezi ostatními kraji ze 4. místa v roce 2021 na 3. místo v roce 2022.
- V roce 2022 dosáhla podle předběžných výsledků průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance přepočtená na plnou pracovní dobu (zpracovaná pracovištní metodou) výše 38 374 Kč, meziročně vzrostla o 5,4 %.
- V roce 2012 studovalo na vysokých školách s trvalým bydlištěm v kraji 15 918 studentů, v roce 2022 se tento počet studentů snížil na 11 860, tj. pokles o 25,5 %.
- Hodnota dávek státní sociální podpory v přepočtu na 1 obyvatele kraje se meziročně snížila na 4 031 Kč a byla tak nejnižší ze všech krajů v republice. Celkový objem výdajů na dávky státní sociální podpory v roce 2022 činil 2 170 mil. Kč, což bylo o 0,8 % více než v předchozím roce.
- V roce 2022 bylo v kraji spácháno více než 10 tisíc trestných činů, ve srovnání s rokem 2021 se jednalo téměř o čtvrtinový nárůst. V počtu trestných činů na 1 000 obyvatel obsadil Plzeňský kraj v mezikrajském porovnání 5. místo. Z regionálního pohledu se téměř polovina trestných činů (48,6 %) stala v okrese Plzeň-město.

Ekonomický vývoj

- V roce 2021 dosáhl Plzeňský kraj u hrubého domácího produktu na 1 obyvatele v PPS 80,9 % průměru EU 27 a v mezikrajském porovnání se umístil na čtvrtém místě. Regionální HDP na 1 obyvatele s hodnotou 504,4 tis. Kč meziročně vzrostl o 7,9 %. Produktivita práce měřená podílem HDP na 1 zaměstnaného (podle místa pracoviště vč. sebezaměstnaných) se v roce 2021 meziročně zvýšila o 4,5 %.

- Příjmy místních rozpočtů v kraji v roce 2022 dosahovaly po konsolidaci výše 43,8 mld. Kč (tzn. meziroční nárůst o 6,4 %), vzrostly ale také výdaje (o 10,0 %) na částku 42,7 mld. Kč.
- V registru ekonomických subjektů Plzeňského kraje bylo k 31. 12. 2022 evidováno 149 980 subjektů (5,0 % z evidovaných subjektů v ČR). V odvětví velkoobchodu a maloobchodu včetně oprav a údržby motorových vozidel podnikalo nejvíce subjektů. Živnostníci tvořili 69,7 % z celkového počtu subjektů.
- Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy (bez DPH) dosáhly v roce 2022 v běžných cenách hodnoty 239,6 mld. Kč, v porovnání s rokem 2021 vzrostly o 7,6 %.
- V kraji patří k největším výrobcům elektřiny parní elektrárny, v roce 2022 vyrobily 60,6 % elektrické energie brutto. Plzeňský kraj se umístil na pátém místě v ČR ve výrobě elektrické energie z obnovitelných zdrojů. V roce 2022 bylo nejvíce elektrické energie netto spotřebováno v odvětvích průmyslu (38,5 %) a domácností (30,3 %).
- V roce 2022 bylo v kraji dokončeno celkem 2 519 bytů, což je meziročně o 106 bytů více. Ve stejném období byla zahájena výstavba 2 811 bytů, o 244 bytů více než v roce 2021.
- V Plzeňském kraji vzrostla meziroční návštěvnost hostů v hromadných ubytovacích zařízeních o více než 50 %, region tak navštívilo 840 789 hostů. Počet návštěvníků představoval 4,3 % klientely v ČR. Průměrná doba pobytu hostů činila 3,6 dne. Ze zahraničních hostů měli největší zastoupení turisté z Německa, Slovenska, Polska a Rakouska.

Životní prostředí

- Celková výměra kraje k 31. 12. 2022 činila 7 649 km², 49,3 % tvořila zemědělská a 50,7 % nezemědělská půda. Z celkové zemědělské půdy tvořila orná půda 66,1 %. Rozloha ekologicky obhospodařované půdy celkem byla v Plzeňském kraji druhá nejvyšší po Jihočeském kraji.
- V kraji bylo v roce 2022 v průměru denně spotřebováno na osobu 86,8 litrů fakturované vody. Mezi kraji zde byl nejnižší podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů (87,5 %).
- Celkové množství odpadu v kraji se meziročně zvýšilo. Nepříznivě lze hodnotit nárůst nebezpečného odpadu, i když byl v regionu v mezikrajském porovnání v přepočtu na 1 obyvatele třetí nejnižší v ČR.

1. Demografický vývoj

Územní změny, sídelní struktura

Základními územními samosprávnými celky jsou obce dělí se na venkovské obce a města

S účinností od 1. ledna 2000 na základě ústavního zákona č. 347 bylo na území České republiky zřízeno 14 **vyšších územních samosprávních celků**, z nichž jeden tvoří Plzeňský kraj vymezený územím okresů Domažlice, Klatovy, Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Rokycany a Tachov. Následně bylo v červnu 2002 zákonem č. 314 stanoveno v Plzeňském kraji 35 obcí s pověřeným obecním úřadem a 15 obcí s rozšířenou působností, které do jisté míry převzaly kompetence a pravomoci zrušených okresních úřadů. Základními územními samosprávnými celky jsou obce dělí se z hlediska osídlení na venkovské obce a města.

V důsledku integračních a desintegračních procesů měl vývoj sídelní struktury proměnlivý charakter

Vývoj **sídelní struktury** Plzeňského kraje měl v uplynulých letech značně proměnlivý charakter provázený integračními (slučování malých obcí) a desintegračními procesy (zánik a rušení některých částí obce). Po poválečné stabilizaci bylo na území kraje v roce 1961 celkem 773 obcí, po roce 1970 se jejich počet v důsledku integrace radikálně snížil, a to až na 307 obcí v roce 1980. Nejméně obcí měl Plzeňský kraj v roce 1990, a to pouhých 258. Návrat k demokratickým principům rozhodování vnesl v 90. letech změny i do samosprávy měst a obcí. V důsledku zvyšování pravomoci a odpovědnosti měst a obcí se některé menší obce znovu osamostatnily a k 1. 1. 1991 měl Plzeňský kraj již 445 obcí. Proces vzniku dalších samostatných obcí pokračoval až do roku 1994, kdy dosáhl počtu 507. Od roku 2003 se počet obcí stabilizoval na čísle 501.

V roce 2022 bylo v Plzeňském kraji 501 obcí, z toho 57 měst a 12 městysů

I v roce 2022 bylo v Plzeňském kraji 501 **obcí** (tj. 64,8 % stavu v roce 1961), 1 538 částí obcí, 57 obcí se statutem města a 12 městysů. Počet obcí se statutem města vzrostl od roku 2000 o téměř čtvrtinu. Území kraje je rozděleno do sedmi územních celků (okresů), z nichž největší plochu zaujímá okres Klatovy (25,4 %), následuje okres Tachov (18,0 %) a Plzeň-sever (16,8 %). Z hlediska **hustoty osídlení** jsou nejdříve osídleny okresy Tachov (jen 41,3 obyvatel na km²), Klatovy a Domažlice, tedy pohraniční okresy s velmi nízkou obydleností (Šumava, Český les). Na druhé straně poměrně hustě zalidněné jsou okresy sousedící s okresem Plzeň-město, tj. Rokycany (76,5 obyvatel na km²), Plzeň-jih a Plzeň-sever. V okrese Plzeň-město, zahrnujícím převážně město Plzeň a jeho periferie, žila trvale k 31. 12. 2022 třetina (33,3 %) veškerého obyvatelstva Plzeňského kraje, přestože tento okres zaujímá nejmenší rozlohu v rámci kraje (jen 3,4 %).

Kraj má v rámci ČR třetí největší rozlohu, ale je i třetím nejdříve zalidněným regionem

Svou **rozlohou** 7 649 km² je Plzeňský region třetím největším krajem v České republice po Středočeském a Jihočeském kraji, avšak počtem obyvatel se řadí na osmé místo v ČR. Hustota obyvatel v kraji představuje 79,1 obyvatel na km², jsme tedy třetím nejdříve zalidněným regionem v rámci ČR (hustota v ČR činí 137,3 obyvatel na km²). Druhou nejnižší hustotu dosahuje Kraj Vysočina (75,7) a nejnižší hustotu mají naši sousedi, Jihočeský kraj (64,9). Nejnižší hustoty v rámci našeho regionu dosahují okresy Tachov (41,3 obyvatel na km²) a Klatovy (44,6 obyvatel na km²), nejvyšší samozřejmě okres Plzeň-město.

Zrušením vojenského újezdu Brdy došlo k nárůstu katastrální výměry některých obcí z SO ORP Blovice a Rokycany

Na základě zákona č.15/2015 Sb., o hranicích vojenských újezdů ve znění pozdějších předpisů, byl k 1. 1. 2016 zrušen vojenský újezd Brdy a jeho části katastrálního území připojeny k následujícím obcím (část první, § 1, odst. 2): z ORP Blovice Borovno, Spálené Poříčí, Míšov a z ORP Rokycany Dobřív, Mirošov, Strašice, Skořice, Štítov, Trokavec a Těně. Katastrální výměra těchto obcí byla připojením území zrušeného vojenského újezdu navýšena nejvíce u obcí Strašice (o 2,7 tis. ha), Skořice (o 2,0 tis. ha), Těně (o 1,6 tis. ha) a Dobřív (o 1,5 tis. ha).

Naopak nejméně se dotklo toto připojení části území vojenského újezdu Brdy obce Trokavec, kde se výměra zvýšila jen o 16,9 ha.

Podle územních změn se od 1. 1. 2021 musí každý správní obvod nacházet na území jednoho okresu

Zákon č. 51/2020 Sb., o územně správním členění státu a o změně souvisejících zákonů ze dne 29. ledna 2020 byl zveřejněn v částce 22/2020 Sbírký zákonů. Tento zákon nabyl účinnosti dne 1. ledna 2021. Podstatou nového zákona je sjednocení právní úpravy členění státu a **akceptování skladebnosti administrativně správních územních celků**. Současných třináct samosprávných krajů je členěno na správní obvody obcí s rozšířenou působností (SO ORP), kterých je 205. Okresy jsou zachovány a jejich území je vymezeno pomocí SO ORP, jež v rámci územního členění představují optimální základ pro vymezení správních jednotek pro mikroregionální uspořádání veřejné správy. V současnosti se každý správní obvod musí nacházet na území pouze jednoho okresu.

Změny v Plzeňském kraji se týkají okresů Domažlice a Plzeň-jih

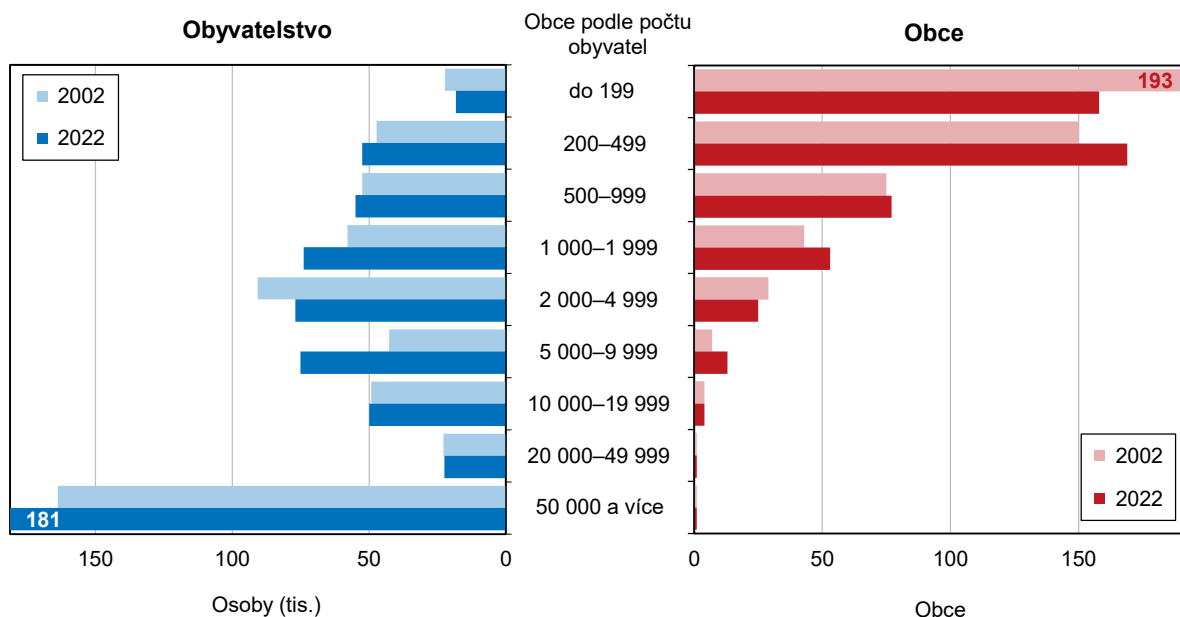
V Plzeňském kraji se změna územní struktury týkala okresů **Domažlice** a **Plzeň-jih**. Z okresu Domažlice došlo k přesunu 1 města a 8 obcí do okresu Plzeň-jih, nově má tedy jen 76 obcí a menší rozlohu. Naopak Plzeň-jih se zvětšil, zvýšil se jeho počet obyvatel a tvoří jej nyní celkem 99 obcí.

Podíl městského obyvatelstva činil v roce 2022 více jak dvě třetiny obyvatelstva celkem

Z hlediska struktury osídlení měst a venkovských obcí připadá v roce 2021 na městské obyvatelstvo 66,7 % obyvatel z celkového počtu a na obyvatele venkovských sídel pouhých 33,3 %. Plzeňský kraj má celkem 57 obcí se statutem **města** (tj. 11,4 % z celkového počtu obcí v kraji), z toho 38 měst má méně obyvatel než 5 tisíc. Významnou skupinu tvoří čtyři města s počtem obyvatel od 10 do 20 tisíc (Sušice, Domažlice, Tachov a Rokycany), město Klatovy s 22 496 obyvateli je jediným městem v kraji s počtem obyvatel nad 20 tisíc. Největší krajské město Plzeň patří do skupiny měst, ve kterých bydlí více než 100 tisíc obyvatel, k 31. 12. 2022 zde žilo 181 240 obyvatel, meziročně došlo k nárůstu o 7,4 %.

Graf 1.1 Sídlní struktura Plzeňského kraje v letech 2002 a 2022 (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

Vývoj počtu obyvatel

Počet obyvatel kraje výrazně vzrostl

I když je Plzeňský kraj svojí rozlohou třetím největším krajem v ČR, z hlediska počtu obyvatel (605,4 tis.) se řadí na osmé místo a s hustotou 79,1 obyvatel na 1 km²

je dokonce třetí nejhorší mezi kraji. K 31. 12. 2022 žilo v Plzeňském kraji celkem 605 388 obyvatel, z toho 50,9 % tvořily ženy. Meziroční nárůst byl způsoben zejména vlivem přírůstku stěhováním. Od roku 2010 se **celkový přírůstek** převážně zvyšuje zejména vlivem vyššího migračního přírůstku. Na celkovém přírůstku v regionu se nejvíce podílely okresy Plzeň-město a Tachov.

Počet obyvatel se meziročně zvýšil o 4,6 %

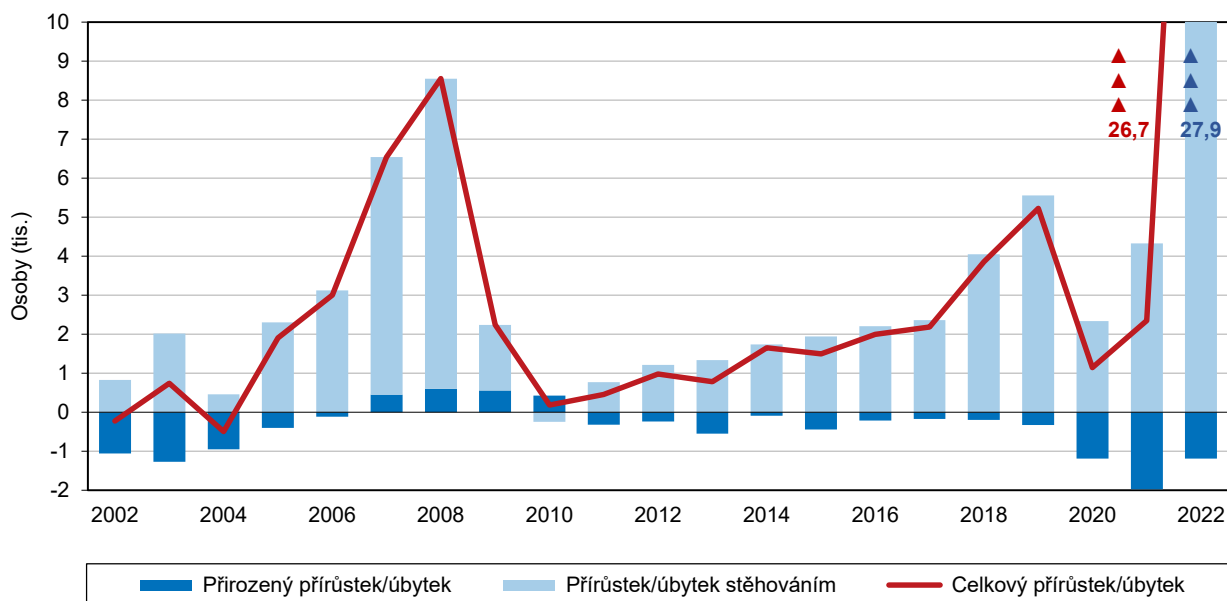
Plzeňský region stejně jako všech 13 dalších krajů v ČR zaznamenal meziroční **nárůst počtu obyvatel**, v porovnání s ostatními kraji byl čtvrtý nejvyšší. Nejvýraznější navýšení zaznamenaly kraje Středočeský, Hl. město Praha a Jihomoravský. Naopak nejnižší nárůst byl vykázan ve Zlínském a Moravskoslezském kraji. V rámci Plzeňského kraje došlo k nárůstu počtu obyvatel ve všech sedmi okresech, nejvíce v okresech Plzeň-město (o 130 110), Tachov (o 3 965) a Plzeň-sever (o 2 403 osob). V kraji celkem se počet zvýšil dokonce o 26 681 lidí, tedy meziročně o 4,6 %.

V kraji opět převažoval počet zemřelých nad živě narozenými

Přirozený přírůstek/úbytek¹ dosáhl v roce 2022 absolutně hodnoty -1 189 osob, což značí převahu zemřelých nad živě narozenými. Ve srovnání s předchozím rokem (-1 979 osob) se hodnota tohoto ukazatele výrazně snížila. V přepočtu na tisíc obyvatel dosahuje přirozený přírůstek hodnoty -2,0 ‰ a řadí Plzeňský kraj na desáté místo v ČR. Přirozený přírůstek dosáhl záporných hodnot ve všech okresech kraje. Nejvýraznější přirozený úbytek byl zaznamenán v okrese Klatovy, kde zemřelo o 325 osob více, než se narodilo.

Graf 1.2 Pohyb obyvatel v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Migrační přírůstek se oproti roku 2021 významně zvýšil

V časové řadě od roku 2011 nabývá **migrační přírůstek²** kladných hodnot, při dlouhodobém porovnání jeho hodnota poklesla jen mezi roky 2019 a 2020, pak opět meziročně rostla, mezi roky 2021 a 2022 pak velice významně. Do Plzeňského kraje se během roku 2022 přistěhovalo 32 375 osob, z toho 28 370 z ciziny, tj. 87,6 % z přistěhovalých celkem. Z celkového počtu přistěhovalých v kraji bylo jen 41,7 % mužů, což je změna, neboť dlouhodobě mezi přistěhovalými převažovali právě muži.

¹ Rozdíl mezi počtem živě narozených dětí a celkovým počtem zemřelých osob za stejné období a území

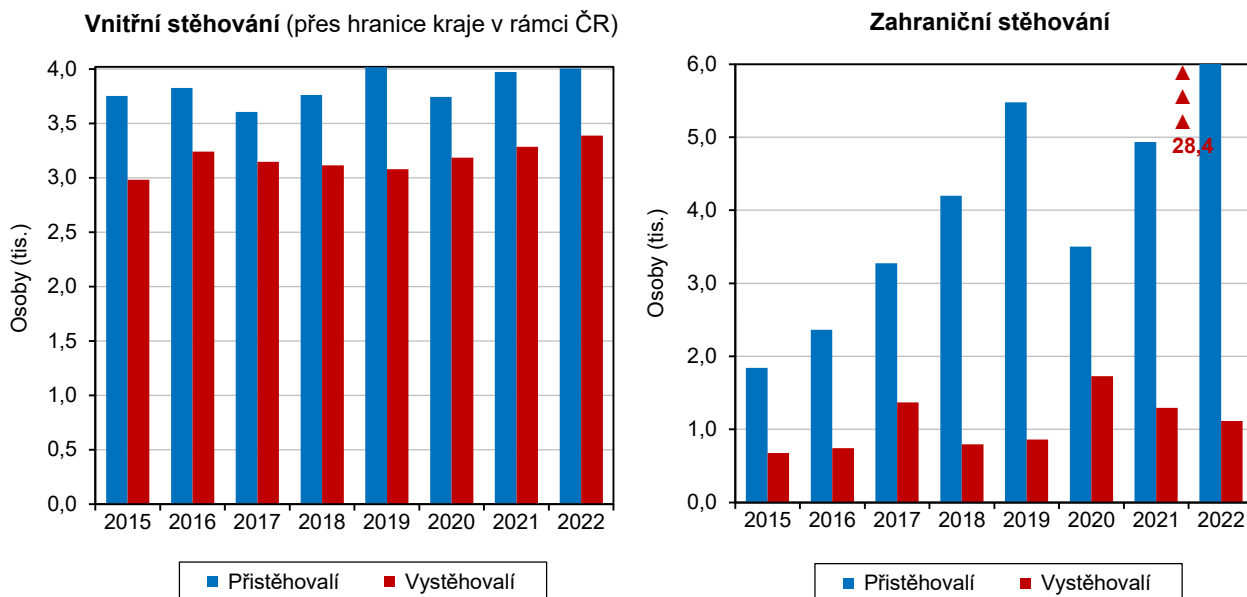
² Rozdíl počtu přistěhovalých a vystěhovalých osob za stejné období a území

Z regionu se naopak vystěhovalo celkem 4 505 osob (muži tvořili 53,4 %), z toho 1 117 (tj. 24,8 %) do ciziny. Přistěhovaných i vystěhovaných v regionu bylo nejvíce ve věkové skupině 25–39 let (31,2 resp. 41,7 %). Přírůstek stěhováním dosáhl hodnoty 27 870, což je velký rozdíl oproti předchozímu roku, kdy činil jen 4 328.

Graf 1.3 Migrace v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Téměř dvě třetiny cizinců v Plzeňském kraji tvoří Ukrajinci

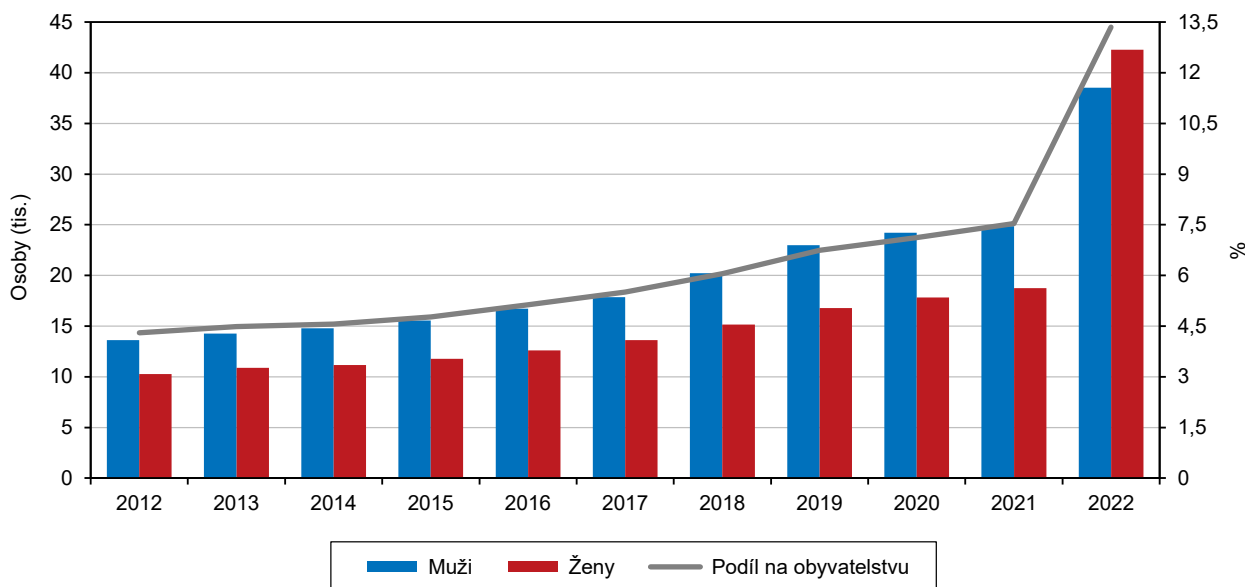
Na území Plzeňského kraje žilo k 31. 12. 2022 celkem 80 814 **cizinců** (bez azylantů), tj. 13,3 % z celkového počtu obyvatel v regionu. Z celkového počtu cizinců na území ČR představuje skupina cizinců žijící v Plzeňském kraji 7,3 % (čtvrtý nejvyšší podíl v celorepublikovém srovnání). Z hlediska státní příslušnosti nejvyšší zastoupení mají Ukrajinci (tvořili téměř dvě třetiny, tj. 63,9 %), dále státní příslušníci Slovenska (9,6 %), Vietnamu (7,8 %), Bulharska (3,9 %) a Rumunska (3,6 %). Počet občanů z Německa postupně klesá, ještě v roce 2016 tvořili 8,0 % všech cizinců v kraji, v roce 2022 je to již jen 1,3 %.

Více než polovina cizinců v kraji žije v Plzni-městě

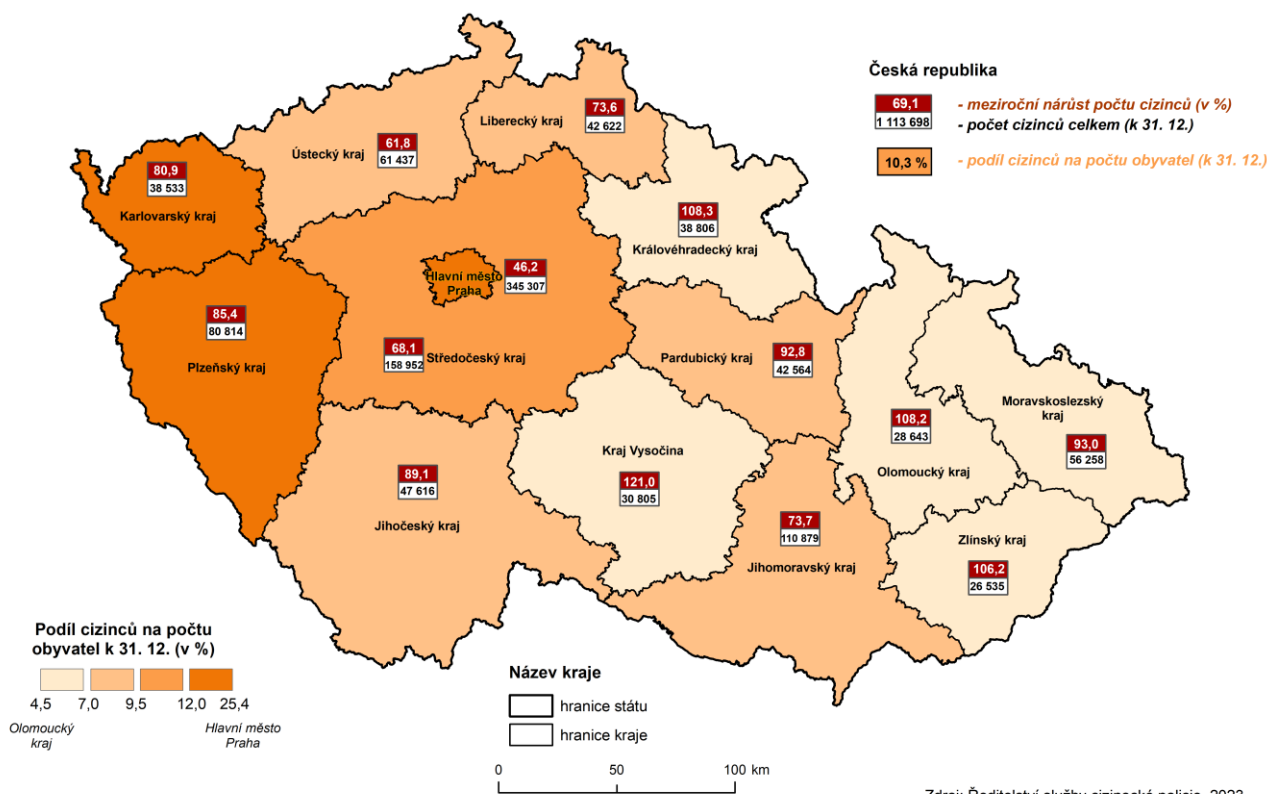
Více než polovina cizinců z celkového počtu v kraji žije na území okresu Plzeň-město (51,2 %). V celém kraji došlo ke zvýšení počtu cizinců dokonce o 85,4 % oproti roku 2021, nejvíce pak na Klatovsku (o 104,3 %) a Tachovsku (o 103,2 %). K nárůstu došlo ve všech sedmi okresech kraje, nejméně, ale stále výrazně, se počet cizinců meziročně zvýšil na Rokycansku (o 67,2 %). Ve všech okresech dominovali v roce 2022 Ukrajinci, nejvyšší podíl Ukrajinců na všech cizincích daného okresu celkem byl zaznamenán v Plzni-městě (65,9 %) a na Rokycansku a Tachovsku (shodně 64,8 %). Na druhé místo se u pěti okresů zařadili Slováci, jejich nejvyšší podíl na všech cizincích okresu byl zaznamenán v okrese Plzeň-sever (14,8 %). U dvou okresů převažovali po Ukrajincích cizinci vietnamské národnosti (Domažlice 22,2 % a Tachov 10,9 %).

Graf 1.4 Cizinci (bez osob s platným azylem) v Plzeňském kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

Cizinci podle krajů k 31. 12. 2022

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie, 2023

Demografické události, naděje dožití

Celkový počet sňatků v kraji meziročně vzrostl

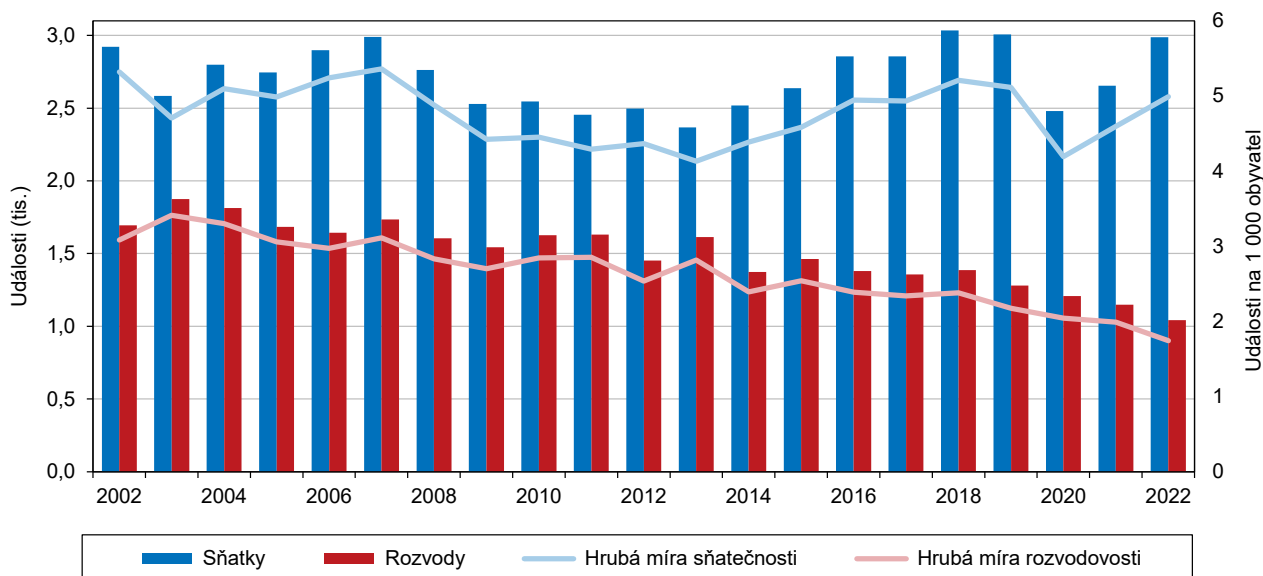
Mezi základní demografické ukazatele patří též **sňatky**. V roce 2022 bylo v Plzeňském kraji uzavřeno 2 987 sňatků, došlo tak k jejich nárůstu oproti roku 2021 (o 333, tj. o 12,5 %). K nejvyššímu nárůstu došlo v okresech Plzeň-město (o 134), Plzeň-jih (o 65) a Klatovy (o 64). Meziročně klesl počet sňatků jen na Domažlicku (o 6). Počet sňatků je nyní srovnatelný s roky 2018 (3 034) a 2019 (3 006).

Nejvíce manželství bylo v roce 2022 uzavřeno v okresech Plzeň-město (33,5 %), Plzeň-sever (13,7 %) a Klatovy (13,6 %), nejméně pak v okrese Rokycany (8,2 %). Průměrný věk ženicha při vstupu do manželství byl 38,5 let a nevěsty 35,7 let. Při prvním sňatku dosahoval věk ženicha v průměru 33,7 let a nevěsty 31,2 let. Do manželství vstupovali snoubenci převážně svobodní (v 61,4 % případů) a jednalo se o první sňatek (ženichové 71,1 % a nevěsty 72,2 %). Rozvedených bylo více než jedna čtvrtina (28,1 % u ženichů a 26,2 % u nevěst).

Graf 1.5 Sňatky a rozvody v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Počet rozvodů poklesl ve všech okresech

V Plzeňském kraji bylo v roce 2022 **rozvedeno** 1 043 manželství, tj. o 106 méně než v roce 2021. K meziročnímu poklesu došlo ve všech sedmi okresech kraje, nejvíce na Domažlicku (o 23) a na Plzni-severu (o 22). Rozvod bezdětných manželství představoval 41,5 %, s jedním nezletilým dítětem 29,3 % a se dvěma nezletilými dětmi 25,3 %. Ve zhruba 80 % případů se jednalo o rozvod první, a to u obou pohlaví. Průměrný věk při rozvodu v roce 2022 dosáhl 45,7 let u mužů a 42,4 let u žen. Z časové řady za posledních deset let lze zjistit, že se průměrný věk rozvádějících mírně zvyšoval v případě mužů i žen, jen v letech 2013 a 2018 došlo k lehkému poklesu. U 21,1 % mužů resp. 18,7 % žen se jedná o druhý rozvod. Z celkového počtu rozvodů v kraji bylo 27,3 % podáno na návrh ženy (oproti přechozímu roku zde došlo k nárůstu o 3,6 procentního bodu) a 56,6 % na společný návrh (pokles o 8,3 p. b.). V meziokresním porovnání bylo nejvíce manželství rozvedeno v Plzni-městě (327, tj. 31,4 %) a nejméně na Rokycansku (99, tj. 9,5 %).

Index rozvodovosti opět poklesl

Významným demografickým ukazatelem rozvodovosti je **index rozvodovosti**³. V roce 2022 dosáhl v Plzeňském kraji hodnoty 34,9. Tato hodnota je nejnižší od roku 1990, v meziročním srovnání klesl počet rozvodů na 100 sňatků o 8,4. K poklesu došlo dohromady ve všech čtrnácti krajích i v republice celkem (dokonce o 8,9). U tohoto indexu dosáhl Plzeňský kraj šesté nejnižší hodnoty v České republice, nejvyšší hodnota byla zaznamenána ve Středočeském kraji (44,1). Ve srovnání s republikovým průměrem je hodnota indexu rozvodovosti v regionu nižší o 1,3. V rámci kraje byl tento index nejvyšší v okrese Rokycany (40,6) a naopak nejnižší

³ Počet rozvodů připadajících na 100 sňatků

v okrese Plzeň-město (32,7). K nejvýraznějšímu meziročnímu poklesu došlo v okrese Plzeň-jih (o 13,9) a Klatovy (o 12,5).

Počet živě narozených dětí poklesl

Jedním z hlavních ukazatelů ovlivňujících přirozenou měnu obyvatelstva je počet **živě narozených** dětí za dané období a ve sledované oblasti. V průběhu roku 2022 se v kraji živě narodilo 5 509 dětí, což představuje ve srovnání s předcházejícím rokem pokles o 424 osob. Z genderového pohledu bylo téměř stejné zastoupení chlapců (50,6 %) i dívek (49,4 %) a tato tendence se projevovala i po celé desetiletí. Variabilitu vývojového trendu nejlépe dokazuje relativní ukazatel **porodnosti**⁴, který dosáhl v roce 2022 hodnoty 9,2 ‰. Průměrný věk matky při narození dítěte byl v tomto roce 30,7 let. V průběhu uplynulého desetiletí docházelo k posunu ve věkových kategoriích žen-matek. Ve věkové kategorii 25–29 let se počet rodiček snižoval i zvyšovat, v roce 2021 došlo k meziročnímu navýšení o 5,8 % a v roce 2022 naopak ke snížení o 11,5 %. Ve věkové skupině 30–34 let byl podíl rodiček nejvyšší a jejich počet kolísal. V roce 2022 v této věkové skupině porodily ženy 35,9 % dětí z celkového počtu živě narozených.

Počet dvojčat se snížil

Z živě narozených dětí v regionu bylo 46,8 % prvorozených, 39,2 % druhorozených a 14,0 % bylo v pořadí třetí a další. Průměrný věk matky při narození prvního dítěte se zvýšil od roku 2013 o 0,9 roku na 29,1 let. Z celkového počtu živě narozených se v roce 2022 narodilo 49,9 % dětí manželským párům a 50,1 % dětí rodičům mimo manželství. Dvojčat bylo v kraji od roku 2005 nejméně v roce 2019 (jen 62), od roku 2010 jejich počet téměř stále klesal (jen lehký nárůst v roce 2015 a 2018), v roce 2020 došlo k nárůstu o více než polovinu (na 94), ale v roce 2021 i v roce 2022 už došlo opět k poklesu jejich celkového počtu, a to na 79 resp. na 70.

Hodnota úhrnné plodnosti meziročně klesla

Úhrnná plodnost⁵ prošla za posledních deset let proměnlivým vývojem a vypadalo to, že dochází k jejímu ustálení. V roce 2022 však dosáhla v Plzeňském kraji hodnoty 1,619, což znamená proti předcházejícímu roku celkem značný pokles (o 9,6 %). V průběhu sledovaného období od roku 2013 tento ukazatel stále mírně rostl, v roce 2020 došlo k poklesu (o 0,8 %), pak k nárůstu a nyní zase ke snížení jeho hodnoty.

Podíl živě narozených dětí mimo manželství na celkovém počtu živě narozených se mírně snížil

V Plzeňském kraji se narodilo v roce 2022 v manželství 2 749 dětí, tj. 49,9 % z živě narozených dětí celkem. **Mimo manželství** se narodilo 2 760 dětí, tj. 50,1 %. V meziročním srovnání počet živě narozených dětí mimo manželství poklesl o 185 (tj. o 6,3 %). Podíl dětí narozených mimo manželství na živě narozených celkem rostl v retrospektivním pohledu až do roku 2018. V roce 2009 činila hodnota tohoto podílu pouze 40,9 %, v roce 2018 již 51,6 %, po dlouhé době v roce 2019 mírně klesl a teď již třetím rokem lehce stoupá (meziročně o 0,5 procentního bodu). V dosaženém podílu živě narozených mimo manželství se pohybuje Plzeňský kraj o 1,9 p. b. nad republikovým průměrem (48,2 %) a řadí se tak na sedmé místo v mezikrajském porovnání. Nejvyšší hodnoty dosáhl Ústecký kraj (62,7 %) a nejnižší Hl. město Praha (jen 41,0 %).

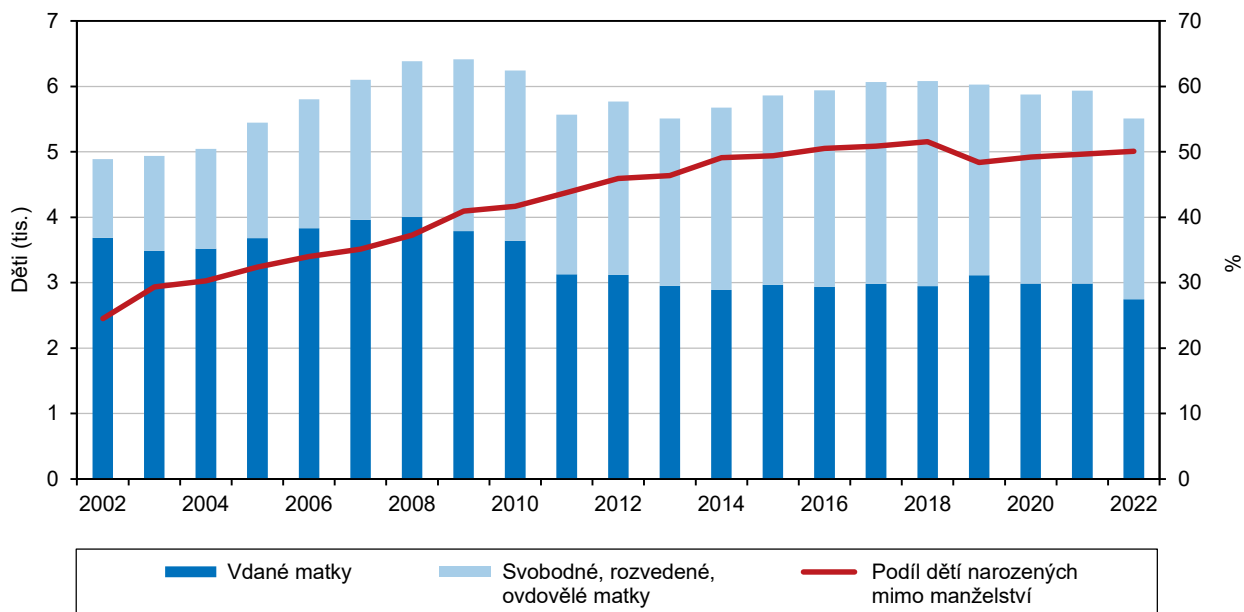
⁴ Živě narozené děti na 1 000 obyvatel středního stavu

⁵ Počet živě narozených dětí v přepočtu na jednu ženu v reprodukčním věku 15–49 let

Graf 1.6 Živě narozené děti podle rodinného stavu matky a podíl dětí narozených mimo manželství v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Počet potratů v kraji na tisíc obyvatel středního stavu byl nižší než v ČR celkem

V roce 2022 bylo v Plzeňském kraji provedeno 1 370 **potratů**, v meziročním srovnání to znamená mírný nárůst (o 16 potratů). Počet potratů v desetileté časové řadě spíše klesá s občasnými výkyvy. Na tisíc obyvatel středního stavu bylo tedy zaznamenáno v kraji 2,3 potratů, což je o 0,3 méně než v celé ČR. Počet umělých přerušení těhotenství dosáhl hodnotu 703 (proti roku 2021 vzrostl o 138) a tvořil 51,3 % ze všech potratů. Nejčastěji docházelo k potratům ve věkové kategorii 25–39 let (72,8 % z celkového počtu potratů) a nejvíce u svobodných (52,8 %) a vdaných (37,8 %) žen. U necelé pětiny žen docházelo k umělému přerušení těhotenství ze zdravotních důvodů (17,1 %). Z celkového počtu potratů připadalo v roce 2022 na potraty samovolné 43,0 %, meziročně se jejich počet snížil o 104 potratů.

Index potratovosti se zvýšil

Pokles s mírnými výkyvy během desetileté časové řady zaznamenal i **index potratovosti**⁶. Zatímco v roce 2013 dosahoval hodnoty 41,2 potratů na 100 narozených, v roce 2022 již jen 24,8 (tedy o 16,4 potratů na 100 narozených méně). Ve srovnání s předchozím rokem se však index potratovosti opět lehce zvýšil, a to o 2,0 potratů na 100 narozených. Hodnota tohoto ukazatele za celou republiku pak byla vyšší o 2,3 a v mezikrajském porovnání jsme se zařadili na desátou pozici.

Počet zemřelých se tentokrát meziročně snížil

Úmrtnost⁷ je vedle porodnosti další ze základních složek demografického vývoje. V Plzeňském kraji v roce 2022 zemřelo 6 698 osob. V porovnání s předchozím rokem to byl pokles o 1 214 osob, tj. o 15,3 %. Z genderového pohledu tvoří úmrtí mužů i žen zhruba stejný podíl, mírně převažují muži (51,3 %). Rozdílný je však vývoj ve věkových skupinách. Ženy se v porovnání s muži dožívají vyššího věku, a proto jich umírá více ve vyšší seniorské kategorii (65 a více let), za rok 2022 to bylo 89,3 %. Mužů v této kategorii zemřelo o 9,3 procentních bodů méně (80,0 %). Rozdíl mezi muži a ženami lze zaznamenat i v kategorii produktivního věku (15–64 let), kde podíl zemřelých žen dosahuje 10,4 %, podíl mužů je naopak vyšší (19,7 %). Dle

⁶ Počet potratů celkem na 100 narozených dětí

⁷ Počet zemřelých na 1 000 obyvatel středního stavu

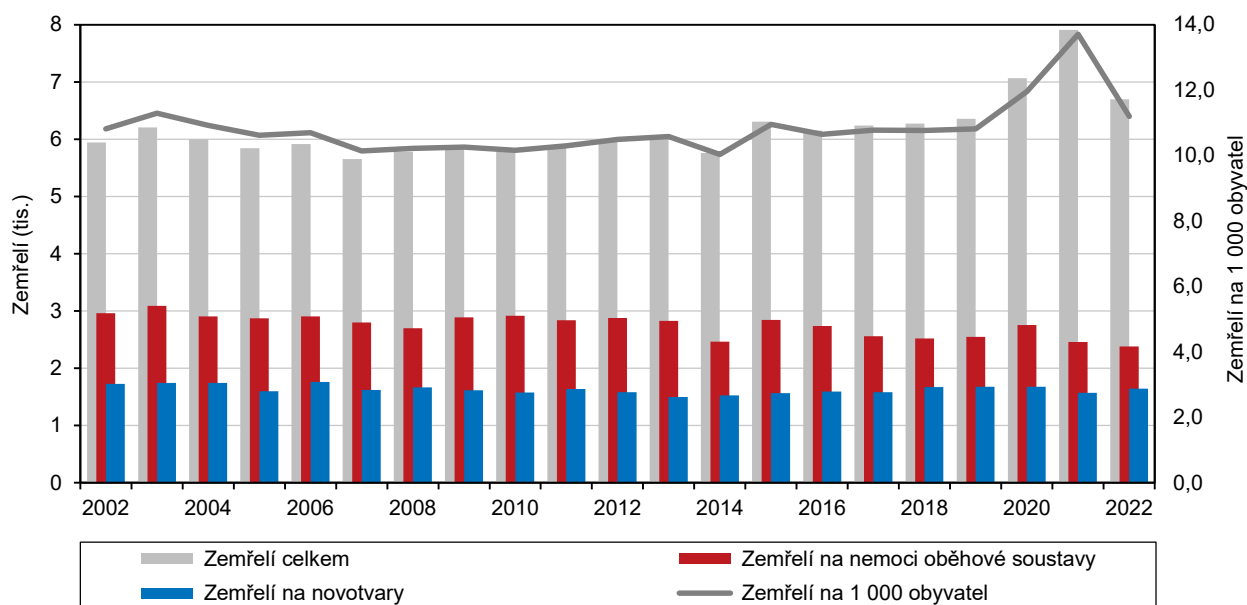
pětiletých věkových kategorií bylo nejvíce zemřelých mužů ve věku 75–79 let (17,8 %) a žen ve věku 85–89 (18,6 %). Hlavním důvodem úmrtí mužů zejména mladších ročníků je poměrně rizikovější způsob života. Muži v porovnání s ženami dosahují většího počtu tragických úmrtí, vykonávají častěji fyzicky náročnější práci. Ženy v porovnání s muži mají v důsledku péče o potomstvo odolnější organismus a na rozdíl od mužů bývají pečlivější v preventivních lékařských prohlídkách.

Nejčastějšími příčinami úmrtí jsou nemoci oběhové soustavy a zhoubné novotvary

Nejčastějšími příčinami úmrtí jsou nemoci oběhové soustavy (ischemické choroby srdeční, cévní nemoci mozku, infarkt myokardu apod.) a zhoubné novotvary, toto lze pozorovat ve všech krajích ČR. Z celkového počtu zemřelých v regionu činily nemoci oběhové soustavy 35,6 % a novotvary 24,6 %. Ačkoli celkový počet zemřelých byl mírně vyšší u mužů (51,3 % ze všech zemřelých) a jejich počet převažoval i u zemřelých na novotvary (o 4,1 procentního bodu), ženy převažovaly v počtu zemřelých na nemoci oběhové soustavy (o 2,9 p. b.). Také v meziokresním porovnání je nejčastější příčinou úmrtí nemoc oběhové soustavy a na druhém místě novotvary. Nejvíce zemřelých v kraji bylo v okresech Plzeň-město a Klatovy, nejméně pak na Tachovsku.

Graf 1.7 Zemřelí v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Na covid-19 zemřelo v kraji nejvíce obyvatel v okrese Plzeň-město

I v roce 2022 lze bohužel porovnat **počty zemřelých na covid-19**. V Plzeňském kraji jich bylo celkem 388, z toho nejvíce v okresech Plzeň-město (146, tedy 37,6 %), Plzeň-sever (59, tj. 15,2 %) a Plzeň-jih (57, tj. 14,7 %). Nejméně osob na tuto nemoc zemřelo na Domažlicku (jen 4,4 %). V České republice zemřelo v roce 2022 na covid-19 celkem 6 035 osob, v Plzeňském kraji to bylo tedy 6,4 % z ČR celkem. Z ostatních krajů bylo nejvíce úmrtí na tuto nemoc zaznamenáno v Jihomoravském (13,6 %), Středočeském (11,7 %) a Moravskoslezském kraji (11,5 %). Naopak nejméně zemřelých dle zmíněné příčiny bylo v krajích Karlovarském, Vysočina a Libereckém. Plzeňský region se zařadil na šesté místo v mezikrajském porovnání.

Kojenecká i novorozenecká úmrtnost má proměnlivý vývoj

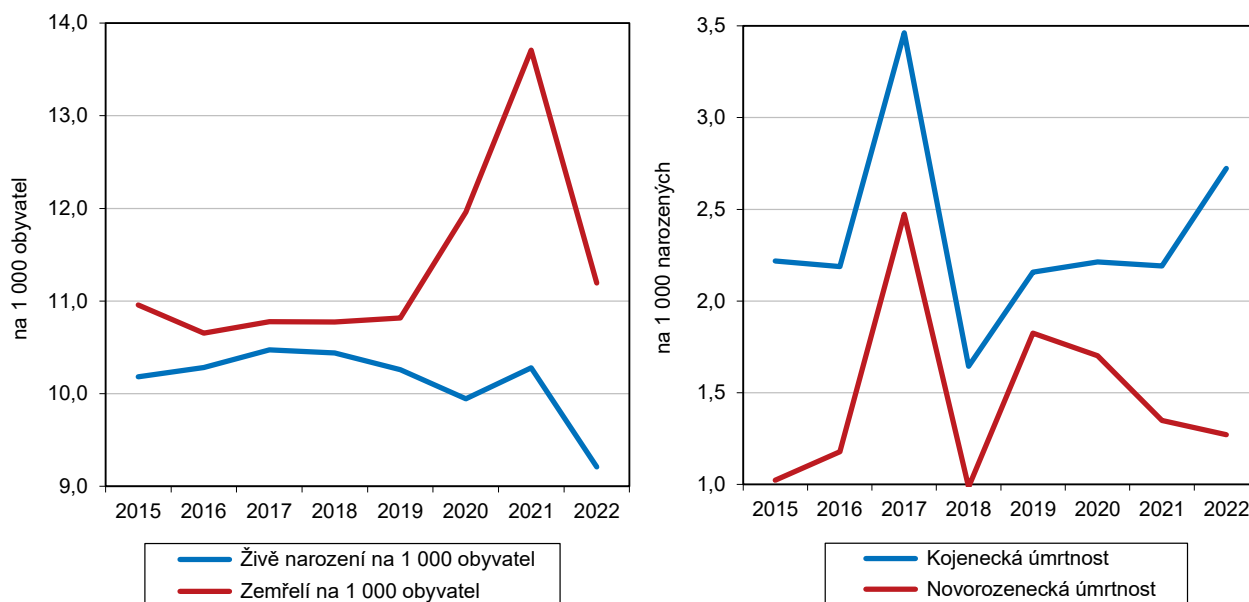
V souvislosti s dětskou složkou obyvatelstva je nutno též zmínit **kojeneckou úmrtnost** (zemřelí do 1 roku na 1 000 živě narozených) a **novorozeneckou úmrtnost** (zemřelí do 28 dnů na 1 000 živě narozených). Oba ukazatele mají v desetileté časové řadě velmi proměnlivý vývoj se značnými výkyvy.

Z meziročního srovnání vyplývá, že kojenecká úmrtnost vzrostla (o 0,5 procentního bodu) na 2,7 ‰ a současně leží o 0,5 procentního bodu nad republikovým průměrem (2,3 ‰). Novorozenecká úmrtnost dosáhla v roce 2022 hodnoty 1,3 ‰, což představuje ve srovnání s rokem 2021 pokles o 0,1 procentního bodu. Dosažená hodnota se pohybuje mírně nad hranicí republikového průměru (o 0,04 bodu).

Graf 1.8 Porodnost a úmrtnost, novorozenecká a kojenecká úmrtnost v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

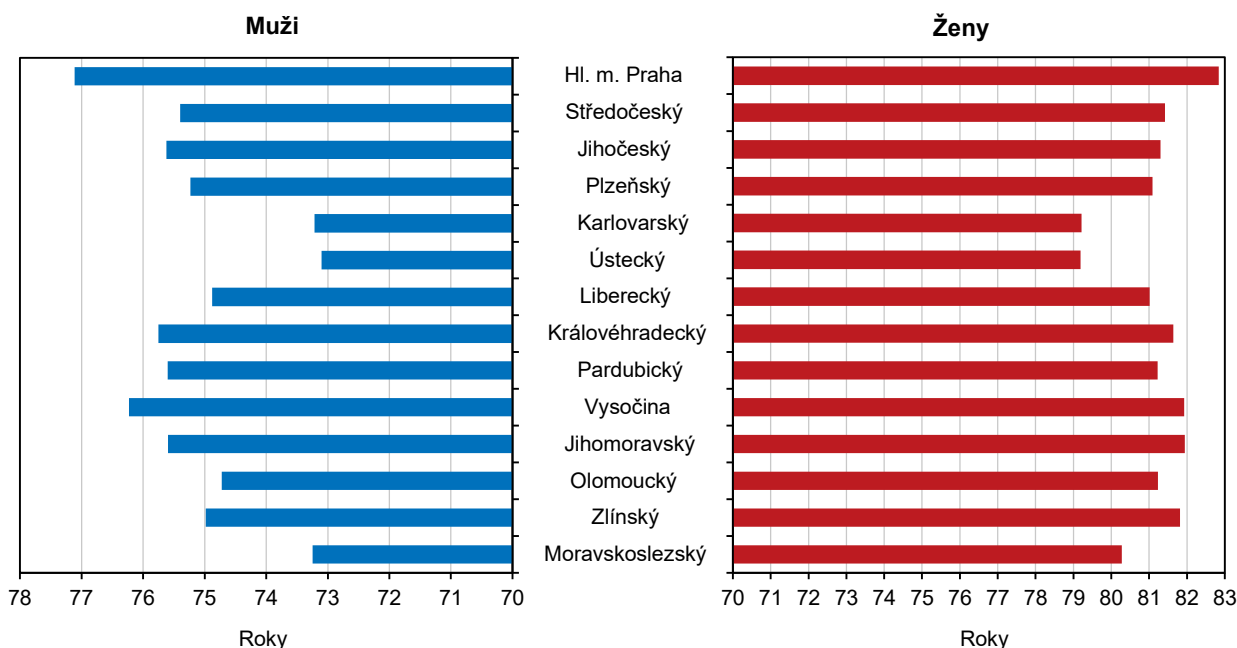
Naděje dožití vzrostla u obou pohlaví

Ukazatel **naděje dožití**⁸ sice zaznamenal po dlouholetém rostoucím trendu v roce 2021 mírný pokles, ale v roce 2022 opět nárůst. Naděje dožití při narození činila v regionu u mužů 75,23 let a u žen 81,09 let. Oproti roku 2013 se v roce 2022 naděje dožití při narození u mužů o 0,36 roku snížila a u žen 0,02 roku zvýšila. Meziročně však u obou pohlaví vzrostla.

⁸ Počet let, která pravděpodobně ještě prožije osoba právě x-letá za předpokladu, že po celou dobu jejího dalšího života se nezmění řád vymírání zjištěný úmrtnostní tabulkou (střední délka života)

Graf 1.9 Naděje dožití při narození podle pohlaví podle krajů v letech 2021–2022

Zdroj: ČSÚ

Věková struktura, index stáří

Věková struktura obyvatel v kraji je ovlivňována i charakterem migrace

Vedle přirozené měny obyvatelstva ovlivňuje populační vývoj zásadním způsobem **migrace**. V posledních letech byl přirozený úbytek obyvatelstva kompenzován migračním přírůstkem. Migrující osoby, které hledají v regionu nové pracovní příležitosti, ovlivňují především věkové složení ekonomicky produktivního obyvatelstva. V případě migrace celých rodin působí též na věkovou strukturu dětské složky obyvatelstva. Na migračním přírůstku se podílely především osoby ve věku 15–64 let, které tvořily 78,0 % z celkového migračního přírůstku. Děti ve věku 0–14 let představovaly 19,3 % a senioři ve věku 65 let a více 2,7 %. V migračním přírůstku podle pohlaví došlo ke změně, tentokrát převažoval podíl žen nad muži. Z celkového migračního přírůstku tvořily ženy 60,2 % a podíl mužů jen 39,8 %.

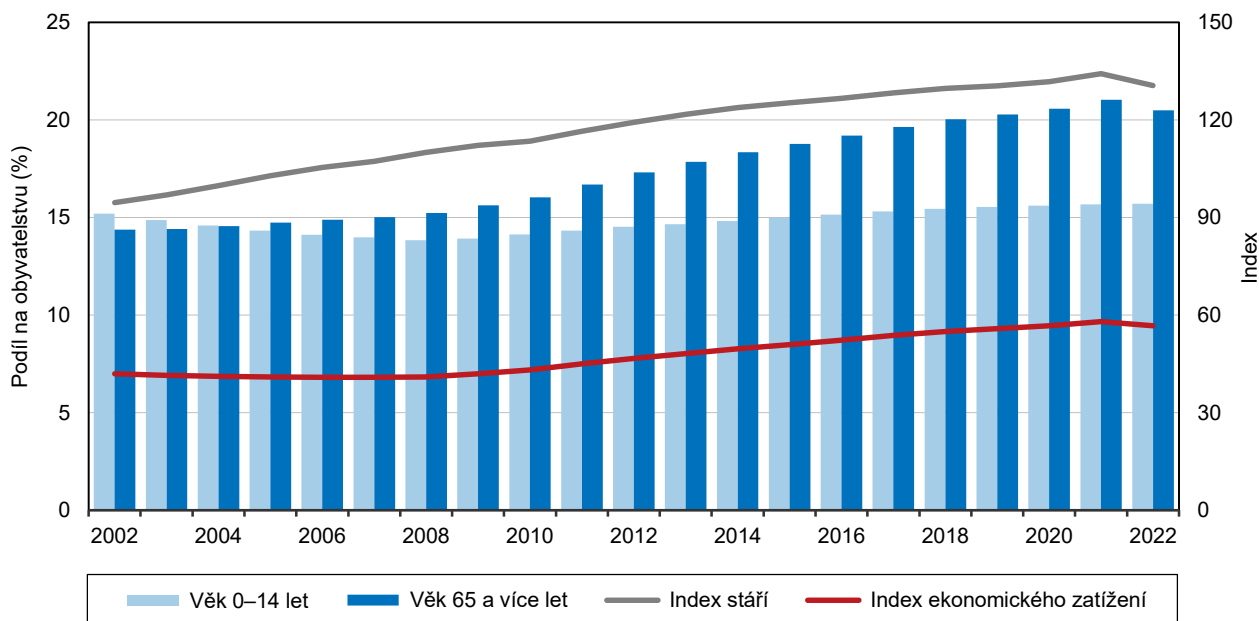
Počet obyvatel v produktivním věku vzrostl ve všech sedmi okresech kraje

Z celkového počtu 605 388 obyvatel v Plzeňském kraji bylo 95 060 dětí ve věku 0–14 let, tj. 15,7 % z celkové populace regionu. Ve srovnání s předchozím rokem došlo v této věkové kategorii ke zvýšení o 4 347 dětí, tj. o 4,8 %. Během posledních deset let se v této **věkové skupině** projevoval rostoucí trend, který byl v ještě vyšší míře zaznamenán v kategorii seniorů (65 a více let). K 31. 12. 2022 žilo na území kraje 124 132 seniorů, což znamená v meziročním srovnání o 2 339 (tedy o 1,9 %) více. Od roku 2008 se naopak projevoval klesající trend ve skupině osob produktivního věku (15–64 let). Ačkoli v roce 2019 se stav proti předcházejícímu roku v této kategorii mírně zvýšil, a to o 1 306 osob, tj. o 0,3 %, v roce 2020 i 2021 došlo k poklesu. V roce 2022 se počet osob v produktivním věku zvýšil dokonce o 19 995 (tj. o 5,5 %) na 386 196. K nárůstu došlo ve všech okresech, nejvýrazněji v okrese Plzeň-město a Tachov, nejméně na Domažlicku a Rokycansku. Navýšení v okrese Plzeň-město (celkem o 10 390 osob) tvořilo 52,0 % z celkového nárůstu kraje.

Graf 1.10 Věková struktura a věkové indexy obyvatel v Plzeňském kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

Nejvyšší průměrný věk byl v okrese Klatovy

V roce 2022 dosáhl **průměrný věk** obyvatel Plzeňského regionu výše 42,8 let (u mužů 41,5 let a u žen 44,0). V retrospektivním pohledu z hlediska desetileté časové řady se jedná o přerušení dlouhodobého rostoucího trendu, neboť došlo k poklesu v kraji celkem i dle pohlaví. Dosažený průměrný věk v celé ČR je o 0,2 let nižší než v našem regionu hlavně u mužů (o 0,4 let). V rámci kraje byl nejvyšší průměrný věk zaznamenán v okresech Klatovy (44,1 let) a Rokycany (43,0 let). Naopak nejnižší průměrný věk byl v okrese Tachov (41,8 roku).

Základním indikátorem stárnutí populace je index stáří

Základním indikátorem procesu stárnutí populace je **index stáří**⁹. V meziokresním srovnání nejvyšších hodnot dosahovaly okresy Klatovy (153,0), Plzeň-město (131,9) a Domažlice (131,8). Naopak nejnižší hodnoty vykazují okresy Tachov (115,9) a Plzeň-sever (117,7). V kraji celkem dosáhl index stáří hodnoty 130,6 výrazně přesahující republikový průměr (126,1), a to o 4,5. Oproti roku 2021 došlo k poklesu výše indexu o 3,7.

Index ekonomického zatížení se meziročně snížil

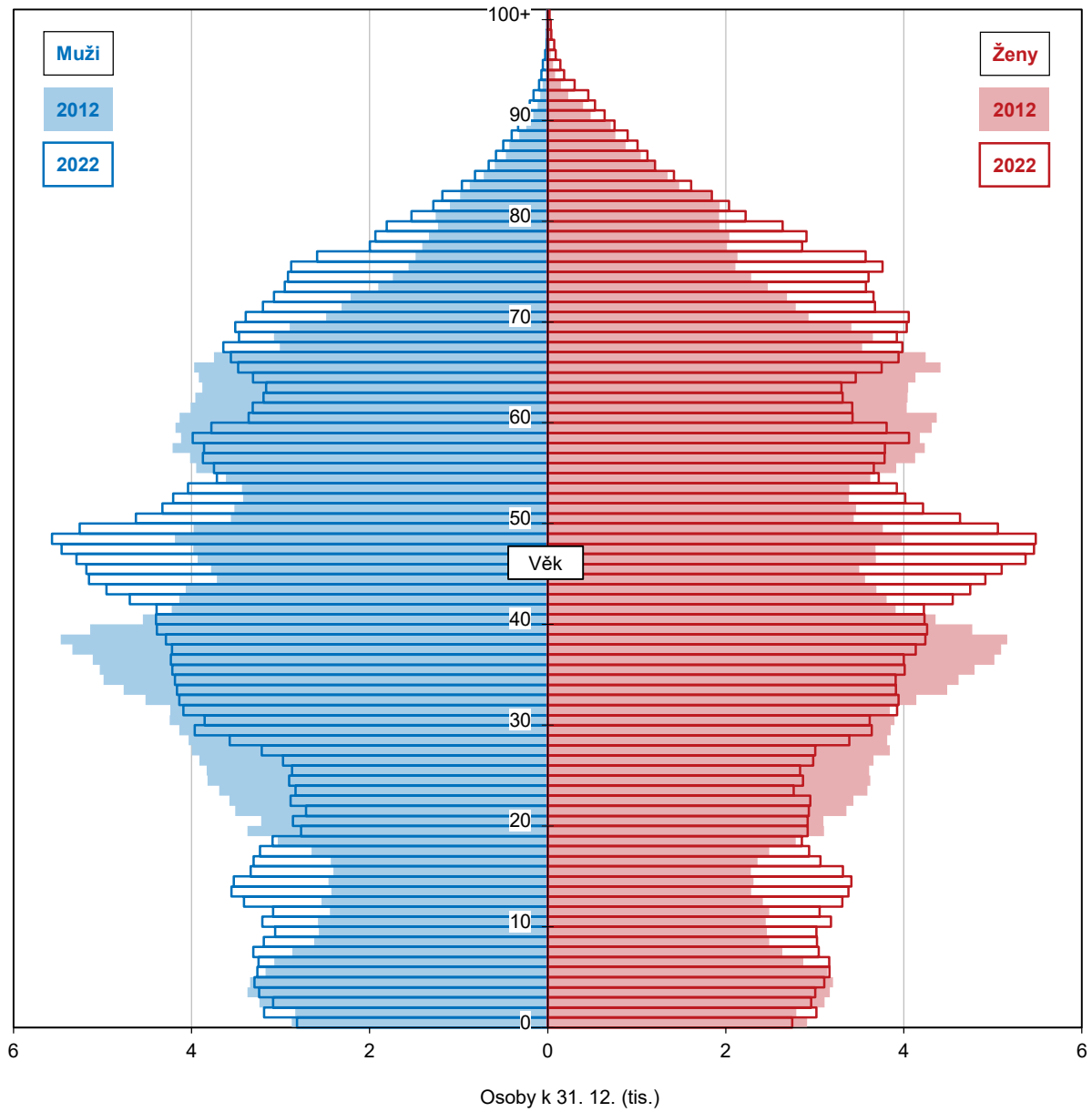
Index ekonomického zatížení¹⁰ dosahoval v roce 2022 v Plzeňském kraji hodnoty 56,8, což představuje v meziročním srovnání pokles o 1,3. V retrospektivním pohledu měl vývoj tohoto ukazatele rostoucí tendenci. V meziokresním srovnání se nejvyšší hodnota tohoto indexu vyskytuje u okresů, které mají i vyšší index stáří. Jsou to okresy Klatovy (59,8), Rokycany (58,6) a Plzeň-jih (58,2). Relativně nejnižší index ekonomického zatížení má v rámci kraje okres Tachov (50,1). Plzeňský kraj celkem je s hodnotou tohoto indexu mírně pod celorepublikovým průměrem (o 0,9).

⁹ Poměr seniorské složky (65 a více let) na 100 osob dětské složky (0–14 let)

¹⁰ Poměr seniorů a dětské složky populace k ekonomicky aktivní části populace (15–64 let)

Graf 1.11 Věkové složení obyvatel Plzeňského kraje v letech 2012 a 2022

Zdroj: ČSÚ

2. Sociální vývoj

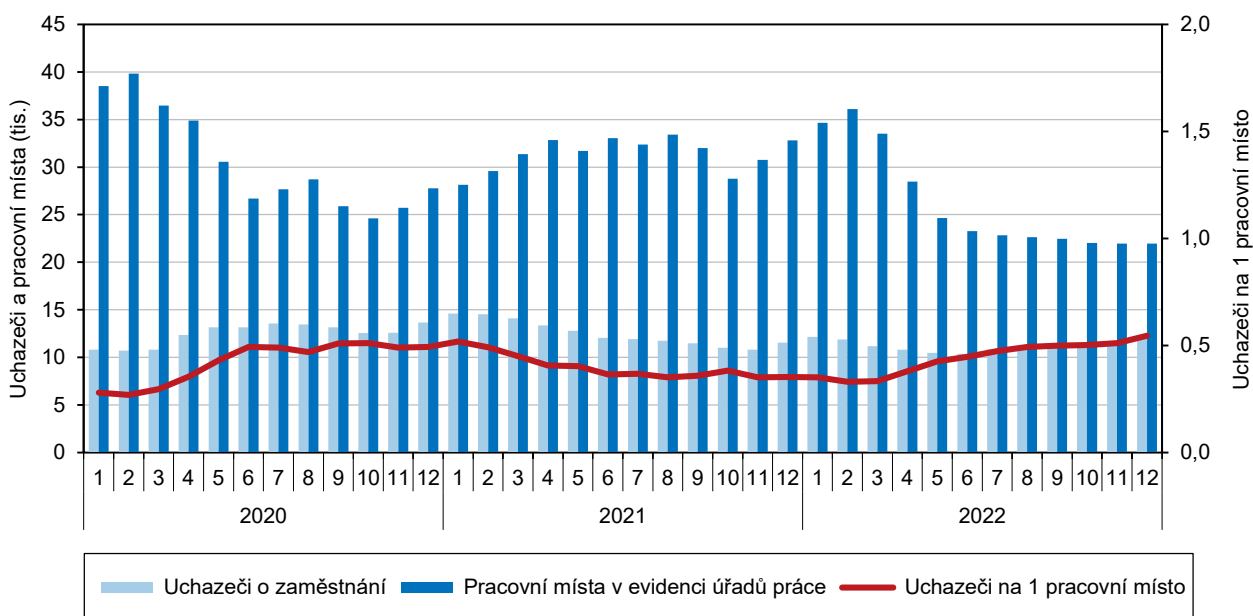
Nezaměstnanost

Počet uchazečů o zaměstnání se meziročně mírně zvýšil

K 31. 12. 2022 bylo na úřadech práce Plzeňského kraje evidováno 11 970 **uchazečů o zaměstnání**, tj. o 3,6 % více než na konci roku 2021. V porovnání s rokem 2015 byl počet uchazečů nižší o 35,6 %. Z celkového počtu uchazečů v roce 2022 převažovaly ženy (54,1 %), zbylých 45,9 % tvořili muži. Počet dosažitelných uchazečů v roce 2022 činil 10 792 osob, což znamenalo oproti roku 2021 zvýšení o 3,4 %. Oproti roku 2015 se počet dosažitelných uchazečů snížil o 38,7 %. Průměrný věk uchazeče se zvýšil ze 41,6 let v roce 2015 na 43,1 let v roce 2022, tj. zvýšení o 1,6 roku. K 31. 12. 2022 dosáhl počet uchazečů absolventů škol a mladistvých 587 osob, meziročně se počty uchazečů této skupiny zvýšily o 6,7 %. Klesající tendenci vykazovaly počty uchazečů se zdravotním postižením. Zatímco v roce 2021 bylo evidováno 2 079 uchazečů se zdravotním postižením, v roce 2022 se počty uchazečů v této skupině snížily na 1 988 osob, tj. pokles o 4,4 %. V roce 2022 byly v porovnání s rokem 2015 nižší nejen počty uchazečů absolventů škol a mladistvých o 37,2 %, ale i počty osob se zdravotním postižením, a to o 34,7 %.

Graf 2.1 Uchazeči o zaměstnání a pracovní místa v Plzeňském kraj (stav ke konci měsíce)

Zdroj: MPSV

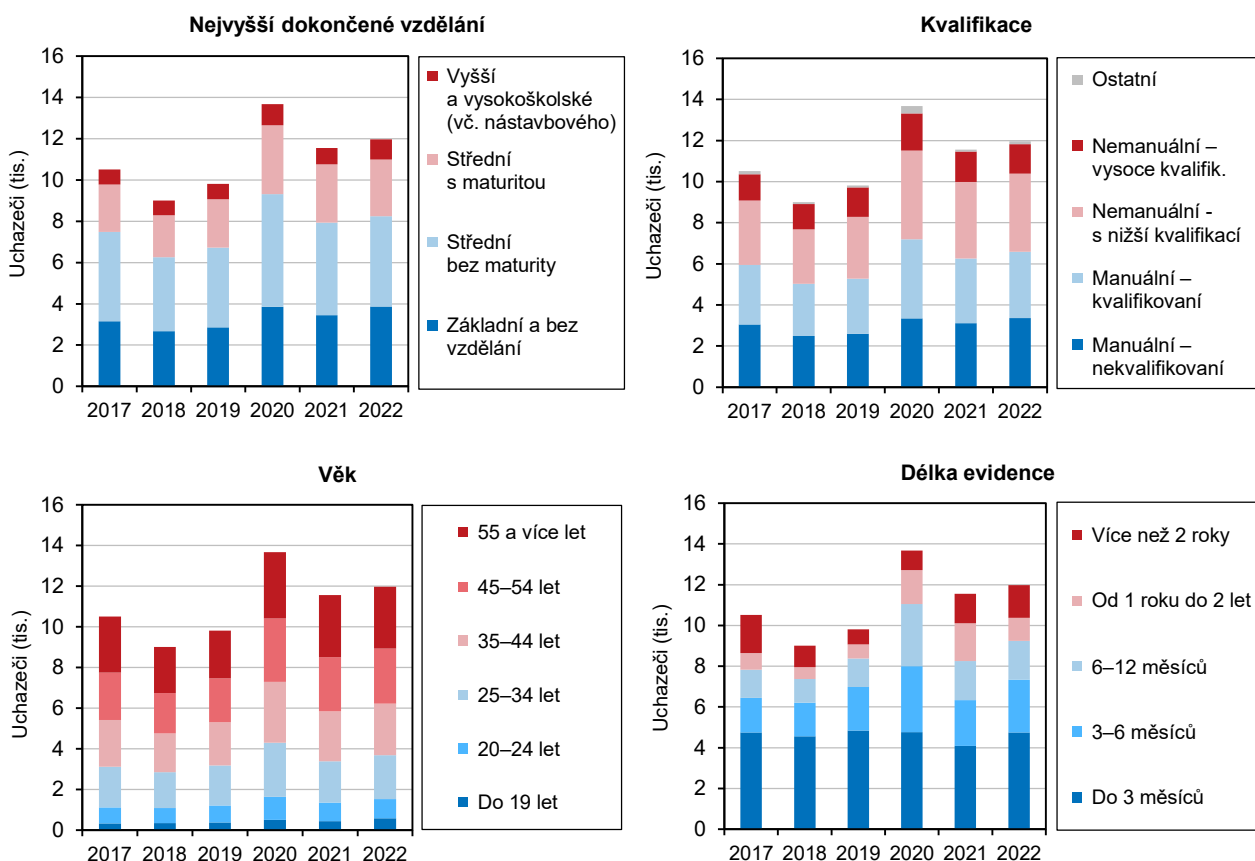
Téměř o 50 % se snížily počty uchazečů ve věku 25–29 let

V průběhu let 2015–2022 (stav k 31. 12.) se nejvíce snížil počet uchazečů o zaměstnání ve **věkové struktuře** (25–29 let) o 49,6 %, dále ve skupině (20–24 let) o 47,4 %. Naopak počty uchazečů v seniorské kategorii se s prodlužováním věku při odchodu do důchodu zvýšily, a to ve věku (60–64 let) o 24,0 % a ve věku 65 let a více z 36 uchazečů v roce 2015 na 112 uchazečů v roce 2022. Z pohledu **vzdělanostní struktury** se v období let 2015–2022 (stav k 31. 12.) počty nezaměstnaných uchazečů nejvíce snížily ve skupinách vyučených o 42,2 %, se středním vzděláním bez maturity o 37,6 % a se základním vzděláním o 32,6 %. Nejnižší pokles nezaměstnaných uchazečů oproti roku 2015 byl zaznamenán ve skupině uchazečů s vysokoškolským vzděláním o 22,5 %, následovaly skupiny uchazečů s vyšším odborným vzděláním o 24,3 % a vyučených s maturitou o 31,1 %. Struktura vzdělání vysokoškolských uchazečů často neodpovídá potřebám trhu práce. Neumístění vysokoškolští uchazeči při výběru studia dávali

často přednost humanitním oborům vzdělání před technickými. Vzhledem k tomu, že Plzeňský kraj patří ke krajům s vysokým podílem průmyslu, uplatňují se tito absolventi na trhu práce hůře než absolventi s technickým vzděláním. Skupina uchazečů o zaměstnání s nejnižším vzděláním (bez vzdělání a neúplným vzděláním) vzrostla z 86 uchazečů v roce 2015 na 222 uchazečů v roce 2022.

Graf 2.2 Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce podle vzdělání, kvalifikace, věku a délky evidence v Plzeňském kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: MPSV

Plzeňský kraj měl pátý nejnižší podíl dlouhodobě nezaměstnaných mezi kraji ČR

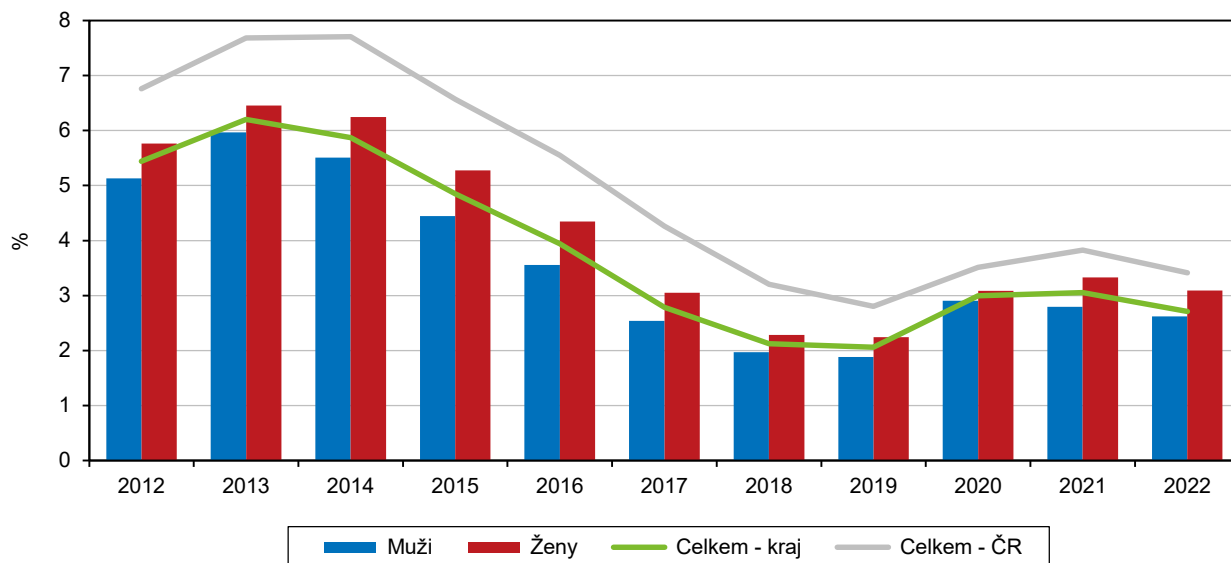
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných, který je definován jako podíl nezaměstnaných v evidenci úřadu práce více než 12 měsíců na počtu obyvatel ve věku 15–64 let, dosáhl k 31. 12. 2022 hodnoty 0,74 %. V podílu dlouhodobě nezaměstnaných se Plzeňský kraj v mezikrajském porovnání umístil na pátém nejnižším místě po krajích Pardubickém (0,46 %), Jihočeském (0,59 %), Zlínském (0,66 %) a Královéhradeckém (0,69 %). V porovnání s průměrem ČR byl podíl dlouhodobě nezaměstnaných v Plzeňském kraji nižší o 0,37 procentních bodů (dále jen p. b.). **Podle délky nezaměstnanosti** k 31. 12. se v roce 2022 oproti roku 2015 snížily nejvíce počty uchazečů s délkou evidence nad 2 roky (o 64,4 %). Nezaměstnaní uchazeči v evidenci úřadu práce od 1 roku do 2 let poklesli z 2 124 osob v roce 2015 (stav k 31. 12.) na 1 136 osob v roce 2022 (stav k 31. 12.). V porovnání s rokem 2015 zaznamenala tato skupina uchazečů pokles o 46,5 %. Zatímco v období let 2015–2022 se **počty neumístěných uchazečů s délkou evidence nad 2 roky** snížily, meziročně se naopak počet těchto uchazečů zvýšil o 10,2 %. Počty neumístěných uchazečů **s délkou evidence od 1 roku do 2 let** se

se snížily, jak v období let 2015–2022, tak meziročně. Meziroční snížení činilo 38,8 %.

Graf 2.3 Uchazeči o zaměstnání a pracovní místa v Plzeňském kraji (stav ke konci měsíce)

Zdroj: MPSV

*) podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na obyvatelstvu stejného věku

Podíl nezaměstnaných osob v Plzeňském kraji byl v mezikrajším porovnání třetí nejvyšší

Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. 2022 dosáhl v Plzeňském kraji hodnoty 2,94 %, což představuje meziroční zvýšení o 0,17 p. b. V rámci ČR řadí tato hodnota Plzeňský kraj na 3. místo za kraje Pardubický (2,86 %) a Zlínský (2,89 %). V porovnání s republikovým průměrem byl podíl nezaměstnaných osob v Plzeňském kraji nižší o 0,78 p. b. K 31. 12. 2022 dosáhl podíl nezaměstnaných mužů hodnoty 2,62 % a žen 3,29 %. Meziroční zvýšení bylo u mužů 0,09 p. b., u žen pak 0,25 p. b. Od roku 2015 se podíl nezaměstnaných osob snížil o 1,67 p. b. K 31. 12. 2022 byl v okresech Plzeňského kraje dosažen nejvyšší podíl nezaměstnaných osob v okrese Plzeň-jih (2,06 %). Druhý nejvyšší podíl nezaměstnaných osob byl zaznamenán v okrese Plzeň-město (2,80 %). Okres Domažlice se s hodnotou 2,88 % umístil na třetím místě. Nejvyšší nezaměstnanost v kraji zaznamenal okres Rokycany (3,59 %) a Tachov (3,39 %). V případě Tachovska se jedná o příhraniční oblast, která má charakter řídkého osídlení bez středních měst zabezpečujících obyvatelům více pracovních příležitostí a zároveň se potýká se zhoršenými dopravními podmínkami. V porovnání s rokem 2015 se v roce 2022 (stav k 31. 12.) nezaměstnanost nejvíce snížila v okrese Tachov (o 2,72 p. b.), zejména vlivem rozvoje nových průmyslových zón podél dálnice D5 u Stříbra (Panattoni Park) a Boru (CTPark).

Na 1 pracovní místo připadlo v Plzeňském kraji 0,5 uchazeče, což představuje třetí nejvyšší hodnotu po Hl. městě Praze a Středočeském kraji

K 31. 12. 2022 bylo v Plzeňském kraji evidováno úřady práce 21 949 pracovních míst, která se meziročně snížila o 33,1 %. Počet pracovních míst v časové řadě let 2015–2022 (stav k 31. 12.) rostl až do roku 2019, v roce 2020 se poprvé snížil v důsledku pandemie covid-19, v roce 2021 se znovu zvýšil, ale v roce 2022 se počet pracovních míst snížil téměř o třetinu. Na jedno pracovní místo připadlo 0,5 uchazeče, což byla nižší hodnota v porovnání s hodnotou zaznamenanou v roce 2015 (2,2 uchazeče na 1 pracovní místo). Plzeňský kraj se umístil v mezikrajším srovnání na třetím místě s nejvyšším **počtem uchazečů na 1 pracovní místo** po Hl. městě Praze a Středočeském kraji. Průměr ČR dosáhl hodnoty 0,9 uchazeče na 1 pracovní místo. V meziokresním srovnání připadl nejvyšší počet uchazečů (0,4) na 1 pracovní místo v okrese Tachov a Plzeň-město. Naopak relativně nejvyšší

počet uchazečů na 1 pracovní místo byl zaznamenán v okresech Rokycany (1 uchazeč), Plzeň-sever (0,9 uchazeče) a Klatovy (0,8 uchazeče).

Výše průměrné měsíční podpory oproti roku 2015 vzrostla o 3 464 Kč

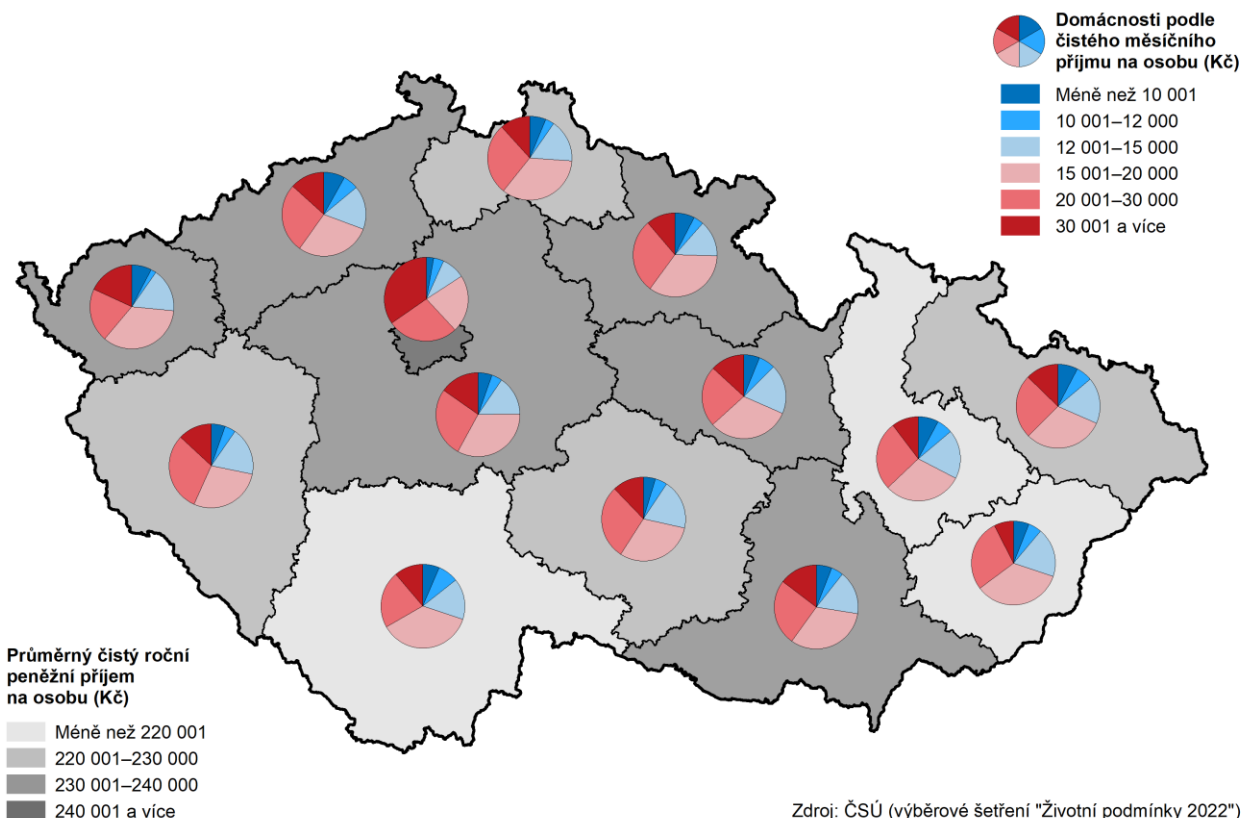
Nárok na podporu v nezaměstnanosti v roce 2022 mělo 4 232 uchazečů, což představovalo meziroční zvýšení o 4,4 %. Výše průměrné měsíční dávky v nezaměstnanosti v roce 2022 činila 10 001 Kč. Meziročně se dávka zvýšila o 609 Kč, tj. zvýšení o 6,5 %. Oproti roku 2015 se počet uchazečů s nárokem na podporu snížil v roce 2022 o 1 136 uchazečů, tj. o 21,2 % méně a výše průměrné měsíční dávky v nezaměstnanosti se zvýšila o 3 464 Kč, tj. o 53,0 % více.

Příjmy a životní podmínky domácností

Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele dosáhl v roce 2021 hodnoty 293 568 Kč

Čistý disponibilní důchod domácností¹¹ (ČDDD) je částka, kterou mohou domácnosti věnovat na konečnou spotřebu a úspory. Tento ukazatel zachycuje do značné míry úroveň materiálního bohatství domácností. ČDDD v Plzeňském kraji trvale roste. V roce 2021 dosáhl hodnoty 173,4 mld. Kč, meziročně vzrostl o 6,9 %. V časové řadě 2016–2021 se meziročně nejméně zvýšil v roce 2016, nejvíce vzrostl v roce 2019. Plzeňský kraj se podílel na ČDDD v ČR 5,5 %. **Relativní ukazatel ČDDD na 1 obyvatele** činil 293 568 Kč. V časové řadě 2016–2021 vykazoval rostoucí trend. V roce 2016 se meziročně zvýšil nejméně jen o 361 Kč, zatímco v roce 2017 vzrostl nejvíce, a to o 21 258 Kč. Mezi kraji zaujímal Plzeňský kraj v tomto ukazateli třetí nejvyšší místo. V porovnání s průměrem ČR v roce 2021 byl nižší o 1 590 Kč.

Příjmy domácností v krajích v roce 2021

¹¹ Čistý disponibilní důchod domácností – ČDDD (makroekonomický agregát), který pro sektor domácností představuje běžný důchod po zdanění, který slouží k pokrytí konečné spotřeby a úspory. Data za rok 2022 budou k dispozici v lednu 2024

Průměrný roční čistý peněžní příjem na osobu dosáhl v roce 2021 meziročního zvýšení 7,1 %

Podle výsledků výběrového šetření **Příjmy a životní podmínky domácností 2022** dosáhl **průměrný roční hrubý příjem na osobu**¹² 263 175 Kč, což představovalo sedmou nejnižší hodnotu v rámci krajů. **Průměrný roční čistý peněžní příjem na osobu** činil 229 994 Kč. Oproti průměru ČR byla dosažená hodnota v kraji nižší o 11 166 Kč. V porovnání s rokem 2020 se průměrný roční čistý peněžní příjem na osobu zvýšil o 11,0 %. **Průměrný celkový roční peněžní čistý příjem včetně naturálního příjmu** představoval 238 099 Kč na 1 člena domácnosti, z toho naturální příjem (např. produkce z vlastního hospodářství) činil 3,4 %. Meziročně se celkový roční čistý peněžní příjem na osobu zvýšil o 10,9 %. Nejvyšší průměrný celkový roční čistý příjem na 1 osobu byl dosažen v Hl. městě Praze (333 775 Kč) a nejnižší v Jihočeském kraji (224 826 Kč). Oproti ČR byl průměrný celkový roční čistý peněžní příjem na 1 osobu v Plzeňském kraji nižší o 11 619 Kč, tj. o 4,7 % méně.

Nejvyšší podíl domácností pobíral průměrný čistý měsíční příjem na osobu v příjmové skupině 20 001–30 000 Kč

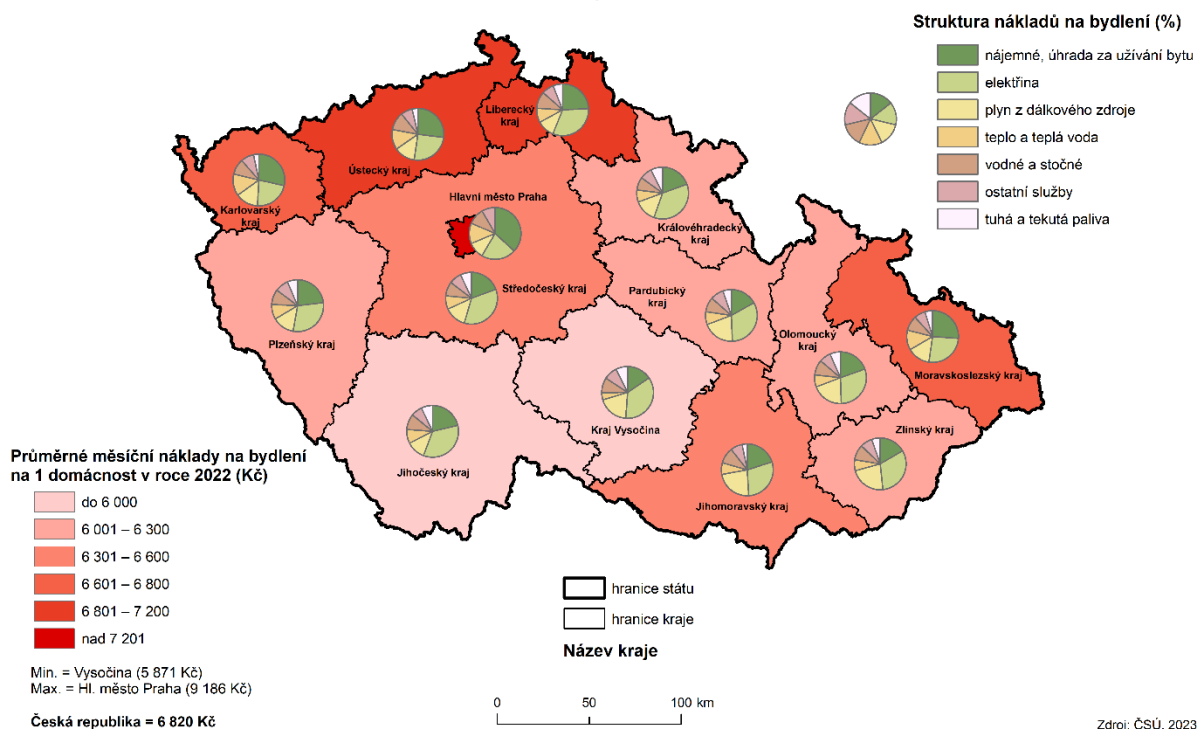
Nejvyšší podíl domácností v Plzeňském kraji (30,2 %) pobíral **v průměru čistý měsíční příjem na osobu** v příjmové skupině 20 001–30 000 Kč. Druhou nejčetněji zastoupenou skupinu (28,5 %) tvořily domácnosti s příjmem 15 001–20 000 Kč na osobu. Domácnosti s příjmem 12 001–15 000 Kč na osobu představovaly skupinu s třetím nejvyšším výskytem, tento příjem pobíralo 18,6 % domácností v Plzeňském kraji. Druhý nejnižší podíl domácností v Plzeňském kraji (1,2 %) měl nejvyšší čistý měsíční příjem na osobu 50 001 a více Kč. Nejnižší čistý měsíční příjem do 6 000 Kč na osobu pobíralo 1,5 % domácností. Vůbec nejnižší podíl domácností (0,7 %) pobíral čistý měsíční příjem na osobu v rozmezí 6 001–8 000 Kč. Meziročně vzrostl nejvíce podíl domácností s průměrným čistým měsíčním příjmem na osobu v příjmové skupině mezi 30 001–50 000 Kč, a to o 5,2 procentního bodu (dále jen p. b.). V pořadí druhou meziročně nejrychleji rostoucí skupinu tvořily domácnosti v příjmové skupině 20 001–30 000 Kč, v této příjmové skupině se podíl domácností meziročně zvýšil o 5,0 p. b. Trend zpomalení růstu domácností s průměrným čistým příjmem na osobu se meziročně projevil v nižších příjmových skupinách s výjimkou nejnižší příjmové skupiny do 6 000 Kč. V této příjmové skupině naopak podíl domácností vzrostl o 0,9 p. b., rovněž v příjmové skupině 12 001–15 000 Kč na osobu se podíl domácností zvýšil o 0,5 p. b. V nejvyšší příjmové skupině s průměrným čistým příjmem na osobu 50 001 Kč a více se meziročně zvýšil podíl domácností o 0,9 p. b.

Téměř polovina domácností v Plzeňském kraji vycházela se svými příjmy s určitými obtížemi

V roce 2022 bylo v Plzeňském kraji **249 844 hospodařících domácností**, které představovaly 5,6 % z celkového počtu hospodařících domácností v ČR. Na základě subjektivního názoru jednotlivých domácností **vycházelo s vlastním příjmem** velmi snadno jen 1,1 % domácností a snadno 11,4 %. Nejvyšší podíly domácností uvedly, že se svými příjmy vychází docela snadno (38,3 %) a s menšími obtížemi (36,8 %). Shrňme-li podíl domácností, které měly vůbec nějaké obtíže, aby vyšly se svými příjmy, dostaneme celkový podíl 49,3 %.

¹² Příjmy domácností byly šetřeny za rok 2021

Průměrné měsíční náklady na bydlení na 1 domácnost podle krajů v roce 2022

Průměrné náklady na bydlení byly v rámci krajů páté nejnižší

Náklady na bydlení činily 14,4 % z čistých peněžních příjmů domácnosti v Plzeňském kraji (sedmý nejvyšší podíl nákladů na bydlení z čistých měsíčních peněžních příjmů v mezikrajském porovnání). Nejnižší podíl nákladů na bydlení k čistým peněžním měsíčním příjmům domácností byl zaznamenán v krajích Pardubickém (13,0 %) a Vysočina (13,1 %), naopak nejvyšší (17,0 %) v Hl. městě Praze. Oproti průměru ČR byl podíl nákladů na bydlení v Plzeňském kraji nižší o 0,5 p. b. Měsíční náklady na bydlení v domácnostech Plzeňského kraje činily v průměru 6 244 Kč. Na těchto nákladech se nejvíce podílela elektřina (29,7 %) a nájemné vč. úhrady za užívání bytu (23,0 %). Náklady spojené s užíváním plynu z dálkového zdroje činily 13,7 %, teplo a teplá voda 9,4 %, vodné a stočné 9,5 %. Nejvyšší náklady na bydlení zaplatily v průměru domácnosti v Hl. městě Praze 9 186 Kč, nejnižší v Kraji Vysočina 5 871 Kč. **Podle subjektivního názoru domácností v Plzeňském kraji nepředstavovaly náklady na bydlení vůbec žádnou zátěž pro 8,3 % domácností. Zaplatit náklady na bydlení představovalo určitou zátěž pro 77,5 % domácností. Zaplatit náklady na bydlení bylo velkou zátěží pro 14,2 % domácností.**

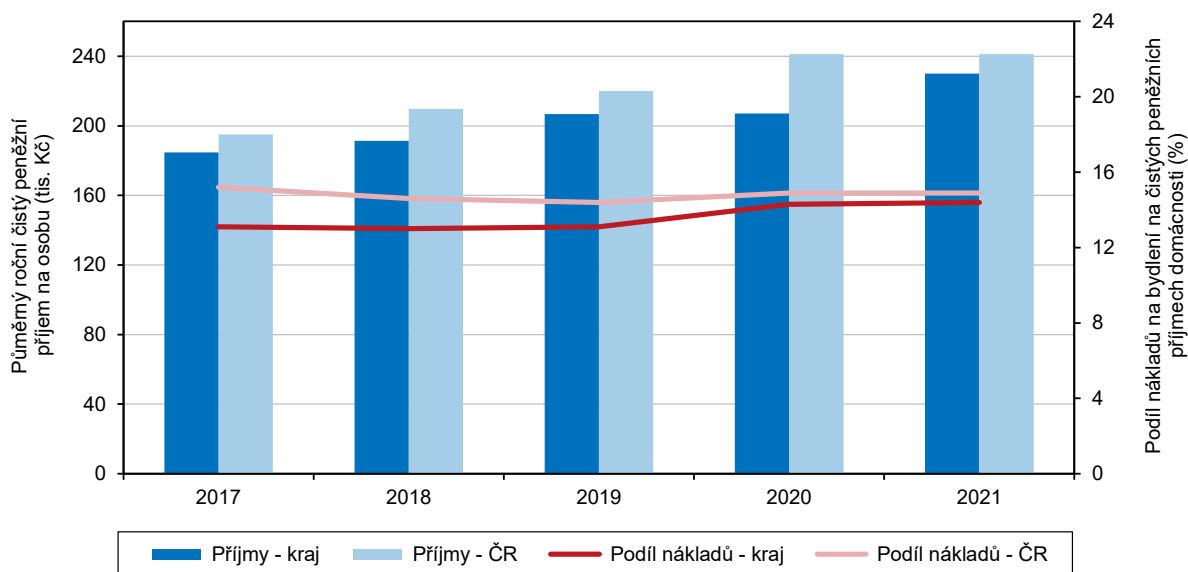
Podíl domácností, které bydlely v bytě v osobním vlastnictví, byl v mezikrajském porovnání třetí nejvyšší

Podle právní formy užívání bytu bydlelo nejvíce domácností Plzeňského kraje ve vlastním domě (41,8 %) a v bytě v osobním vlastnictví (31,9 %). V Plzeňském kraji využívalo pronajatý byt 21,3 % domácností a u příbuzných a známých žilo 4,1 % domácností. Nejméně domácností (0,9 %) bydlelo v družstevních bytech. V porovnání s ostatními kraji byl podíl domácností v Plzeňském kraji, které bydlely v bytě v osobním vlastnictví, čtvrtý nejvyšší. Podíl domácností, které bydlely ve vlastním domě, byl v rámci mezikrajského porovnání šestý nejnižší. Nejnižší podíl domácností v Plzeňském kraji v porovnání s ostatními kraji bydlel v družstevním bytě.

Graf 2.4 Příjmy domácností a náklady na bydlení v Plzeňském kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ (Životní podmínky)

Mzdy¹³

Výše průměrné hrubé měsíční mzdy v Plzeňském kraji byla v mezikrajském srovnání čtvrtá nejvyšší

V roce 2022 dosáhla podle předběžných výsledků **průměrná hrubá měsíční mzda** zaměstnance přepočtená na plnou pracovní dobu podle místa pracoviště výše 38 374 Kč, což znamenalo meziroční nárůst o 1 980 Kč, tj. 5,4 %. V porovnání s průměrnou mzdou v ČR (40 353 Kč) byla průměrná mzda v Plzeňském kraji o 1 979 Kč nižší a kraj se tak v mezikrajském srovnání umístil na čtvrtém místě. Nejvyšší průměrná hrubá měsíční mzda byla dosažena v Hl. městě Praze (49 782 Kč), naopak nejnižší v Karlovarském kraji (35 093 Kč). Variační rozpětí hrubé měsíční mzdy mezi kraji v roce 2022 představovalo 14 689 Kč. Tato hrubá měsíční mzda byla zjištěna z podnikového výkaznictví, kde představuje podíl mezd bez ostatních osobních nákladů připadajících na jednoho zaměstnance evidenčního počtu za měsíc.

Nejvyšší průměrná hrubá měsíční mzda byla dosažena v odvětví informační a komunikační činnosti

V roce 2021 byla v Plzeňském kraji dosažena nejvyšší **průměrná hrubá měsíční mzda podle CZ-NACE** u osob přepočtených na plně zaměstnané v odvětví informační a komunikační činnosti (52 220 Kč) a naopak nejnižší mzda (20 894 Kč) v odvětví ubytování, stravování a pohostinství. V ČR byla také nejvyšší průměrná hrubá měsíční mzda v odvětví informační a komunikační činnosti (65 403 Kč) a nejnižší mzda v odvětví ubytování, stravování a pohostinství (21 891 Kč). V porovnání s Plzeňským krajem byla průměrná hrubá měsíční mzda za ČR v odvětví informační a komunikační činnosti vyšší o 13 183 Kč.

Mzdy získané na základě výběrového šetření MPSV a MF se odlišují od mezd získaných z podnikového výkaznictví

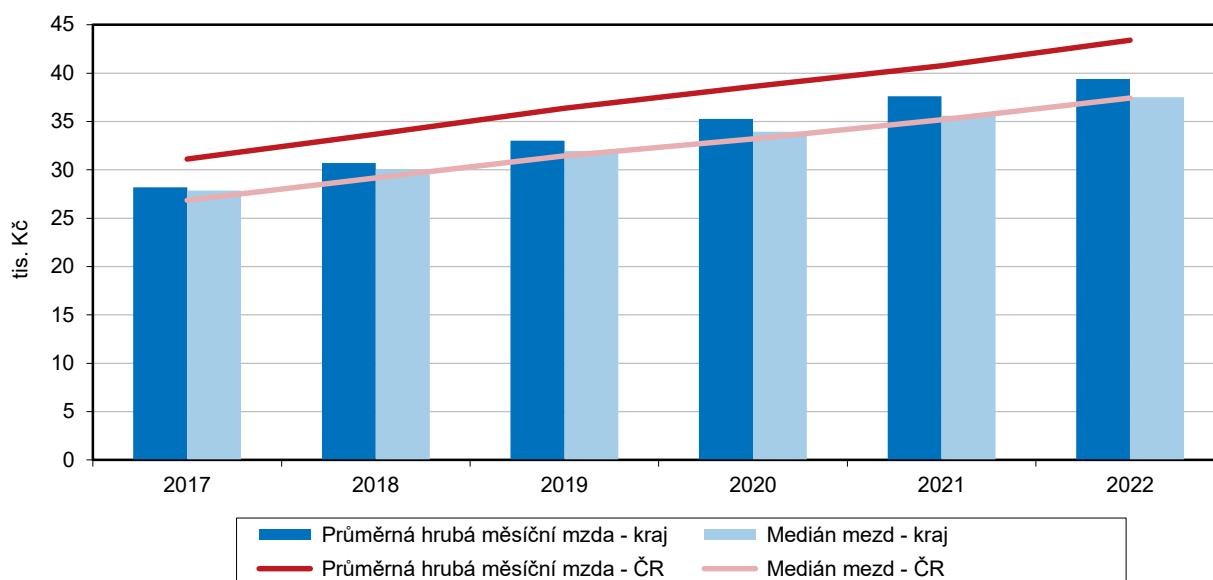
Mzdy získané na základě **výběrového šetření Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva financí** se odlišují od mezd získaných z podnikového výkaznictví v tom, že jsou přímo sledovány mzdy jednotlivých zaměstnanců a nikoli celkové objemy na úrovni podniků či organizací. Průměrná mzda zaměstnance v daném roce je vypočtena poměření s jeho placenou dobou, tedy počtem měsíců, za které mzdu či náhradu mzdy skutečně pobíral, a je odečtena doba nemocí a dalších neplacených nepřítomností v práci pro daný rok. Výhoda takto sledované

¹³ Údaje za rok 2022 jsou předběžné

mzdy spočívá v tom, že umožňuje porovnávat mzdovou úroveň získanou v různých pracovních místech při přesně zjištěném objemu placené doby. V časové řadě je takto získaná mzda porovnatelná od roku 2011. Od roku 2011 jsou sledováni i zaměstnanci z podniků s méně než 10 zaměstnanci a také zaměstnanci neziskových institucí a podnikatelů fyzických osob. Výsledky před rokem 2011 nebyly přepočtené, a proto **nejsou srovnatelné**.

Graf 2.5 Průměrná hrubá měsíční mzda a medián mezd v Plzeňském kraji a ČR

Zdroj: MPSV, MF

Ženy měly v porovnání s muži nižší mzdu o 14,5 %

V roce 2022 činila průměrná hrubá měsíční mzda (získaná z výběrového šetření ministerstev) v Plzeňském kraji 41 436 Kč a meziročně vzrostla o 5,2 %. V časové řadě 2012–2022 se v Plzeňském kraji průměrná hrubá měsíční mzda zvýšila o 70,6 %. Průměrná hrubá měsíční mzda dosáhla u mužů 44 355 Kč a u žen 37 924 Kč. Ženy měly v průměru o 6 431 Kč nižší průměrnou hrubou měsíční mzdu než muži, tj. o 14,5 %.

Variační rozpětí průměrné hrubé měsíční mzdy mezi kraji činilo 16 503 Kč

Nejvyšší průměrná hrubá měsíční mzda dosažená v Hl. městě Praze činila dle šetření ministerstev 54 015 Kč a nejnižší v Karlovarském kraji 37 512 Kč. **Variační rozpětí hrubé měsíční mzdy** mezi kraji představovalo v tomto případě 16 503 Kč.

Medián mezd se v časové řadě 2012–2022 zvýšil o 72,4 %

Rozdíly mezi úrovní jednotlivých hrubých měsíčních mezd daleko přesněji vystihuje **medián**, který sledovaný soubor rozdělí na dvě stejně početné skupiny. Přesně 50 % osob má mzdu nižší než medián mezd a přesně 50 % osob má mzdu vyšší. V roce 2022 dosáhl medián mezd v Plzeňském kraji 37 500 Kč a meziročně se zvýšil o 5,4 %. V časové řadě 2012–2022 se pak zvýšil o 72,4 %. Medián mezd u mužů dosáhl 40 001 Kč a u žen 34 774 Kč, u žen byl tedy o 5 227 Kč nižší, tj. o 13,1 %.

Vzdělávání

Ve školním roce 2022/23 navštěvovalo mateřské školy 19 710 dětí

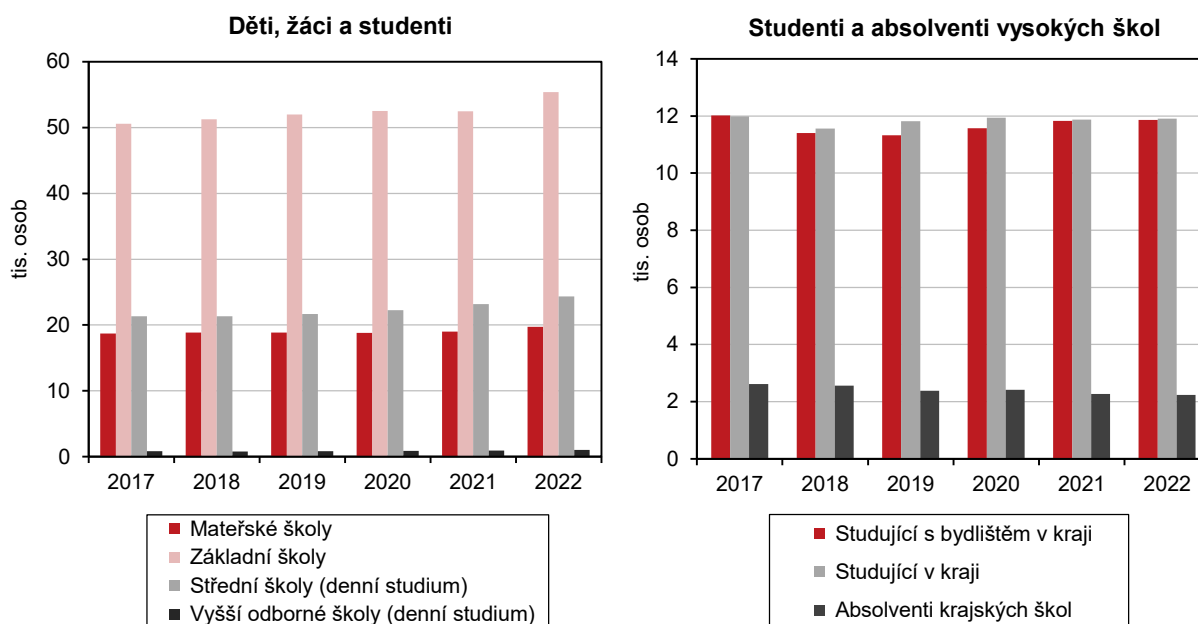
Ve školním roce 2022/23 navštěvovalo **mateřské školy** v Plzeňském kraji 19 710 dětí (deváté místo v mezikrajském porovnání), z nichž 52 % tvořili chlapi, dívky se podílely 48 % na celkovém počtu dětí ve věku 3–6 let. Tyto děti navštěvovaly v Plzeňském kraji celkem 281 mateřských školek a na 1 třídu připadlo 21,8 dětí. Počtem učitelů v mateřských školách (1 815,9 přepočtených osob na plně zaměstnané včetně ředitelů) se Plzeňský kraj v rámci krajů umístil na devátém místě. V časové řadě 2012/13–2022/23 vzrostl v Plzeňském kraji počet mateřských školek

o 16, počet tříd o 93, počet dětí o 655 a počet přepočtených učitelů o 317,2. Ve školních letech 2015/16 až 2017/18 docházelo k poklesu počtu dětí v mateřských školách. Od školního roku 2021/2022 počty dětí v mateřských školách každoročně rostly. Nejvyšší meziroční nárůst (687 dětí) byl zaznamenán ve školním roce 2022/23. Ve školním roce 2012/13 připadlo nejvíce dětí na 1 třídu, a to 23,5 dětí. Nejvyšší meziroční úbytek dětí v mateřských školách (546) byl zaznamenán ve školním roce 2016/17. V rámci ČR měl nejvyšší počet dětí v mateřských školách Středočeský kraj (53 338), Hl. město Praha (43 510) a Jihomoravský kraj (42 422). Nejméně dětí (8 610) navštěvovalo mateřskou školu v kraji Karlovarském. Nejvyšší počet školek se vyskytoval ve Středočeském (811), Jihomoravském (684) a Moravskoslezském (468) kraji, nejnižší v kraji Karlovarském (126). Plzeňský kraj se v celorepublikovém srovnání zařadil počtem mateřských školek až na dvanácté místo.

Graf 2.6 Děti, žáci, studenti a absolventi škol v Plzeňském kraji

Zdroj: MŠMT

Základní školy v roce 2022/2023 navštěvovalo přes 55 tisíc žáků

V **základních školách** se začal postupně projevat zvýšený počet žáků vlivem vyšší porodnosti v letech 2005–2009. Nejvíce žáků navštěvovalo základní školu v roce 2022/23 (55 392 žáků) a oproti roku 2012/13 se zvýšil o 12 023 žáků. Meziročně došlo k nárůstu o 5,6 %. Na jednu třídu připadlo 20,5 žáků. V časové řadě 2012/13–2022/23 vzrostl v Plzeňském kraji počet tříd v základních školách o 447 a počet učitelů (v přepočtených osobách na plně zaměstnané) o 758,2. Počet žáků v základních školách se začal postupně zvyšovat od roku 2012/13. Nejvyšší meziroční nárůst (o 2 927 dětí) byl zaznamenán ve školním roce 2022/23. Tento nárůst byl ve velké míře ovlivněn i počtem přistěhovaných dětí v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace. Nejvíce dětí připadlo na 1 třídu ve školních letech 2018/19 a 2022/23 (shodně 20,5 žáků). Počet přepočtených učitelů na plně zaměstnané se meziročně zvýšil nejvíce ve školním roce 2019/20, kdy vzrostl meziročně počet pedagogů v základních školách v regionu o 131,7. Ve školním roce 2022/23 vyučovalo na základních školách 3 863,4 učitelů (v přepočtených osobách na plně zaměstnané včetně ředitelů, zástupců a výchovných poradců).

Na středních školách v posledních sedmi letech počet studentů narůstal

Na **středních školách** (denní studium) se počty studentů do roku 2015/16 snižovaly. V posledních sedmi letech je však z vývoje patrný růst, od školního roku 2020/21 je nárůst studentů denního studia na středních školách výraznější. V roce 2015/16 studovalo na středních školách 20 889 studentů, v roce 2022/23 se jejich počet zvýšil na 24 190. Počet studentů **vyšších odborných škol** (denní studium) se mezi lety 2009/10–2016/17 pohyboval nad hranicí 1 tisíce. Mezi školními roky 2015/16 až 2018/19 studentů vyšších odborných škol ubývalo. V roce 2019/20 došlo k mírnému zvýšení a v roce 2022/23 počet studentů vystoupal na hodnotu 1 041 studentů, nárůst o 11,1 %.

Počty vysokoškolských studentů v posledních deseti letech poklesly o čtvrtinu

Počty studentů **vysokých škol** (občané ČR) v průběhu posledních deseti let klesaly. Hlavní příčinou poklesu vysokoškolských studentů byl pokles počtu obyvatel ve věku 20–24 let o čtvrtinu. V roce 2012 studovalo na vysokých školách s **trvalým bydlištěm** v kraji 15 918 studentů, v roce 2022 se tento počet studentů snížil na 11 860, což značí pokles o 25,5 %. V roce 2022 dosáhl počet vysokoškolských studentů s **místem výuky** v kraji 11 908 a oproti roku 2012 klesl o 27,0 %. Z celkového počtu studentů s místem výuky v kraji studovalo v roce 2022 v prezenčním studiu 90,9 %. Úbytek studentů v prezenčním studiu v desetiletém horizontu byl o 17,6 %. V roce 2022 absolvovalo vysokou školu (občané ČR) s místem výuky v kraji 2 233 studentů a jejich počet se oproti roku 2012 snížil o 45,1 %. V Plzeňském kraji mohou studenti studovat na **Západočeské univerzitě** se sídlem v Plzni, která má 9 fakult (aplikovaných věd, designu a umění Ladislava Sutnara, ekonomickou, elektrotechnickou, filozofickou, pedagogickou, právnickou, strojní a zdravotnických studií). Ostatní fakulty, které sídlí v Plzeňském kraji, patří pod vysoké školy, které zde však nemají sídlo (např. Lékařská fakulta Univerzity Karlovy nebo Metropolitní univerzita Praha).

Kultura a sport

Počet návštěvníků knihoven v roce 2021 vzrostl o 55 tisíc

Plzeňský kraj se s počtem 458 **knihoven** zařadil na páté místo v rámci ČR. K 31. 12. 2021 poskytovala veřejné knihovnické služby v České republice dle údajů Národního informačního a poradenského střediska pro kulturu síť 5 273 knihoven, z toho nejvíce jich bylo ve Středočeském kraji (773). Za posledních deset let bohužel ubylo v Plzeňském kraji 9 knihoven. V celé republice byl v tomto období zaznamenán úbytek počtu knihoven o 2,5 %. Lokálně vyčleněnou částí knihovny je pak **pobočka**, která je její organizační částí a pracuje pod jejím přímým vedením. V Plzeňském kraji bylo ke konci roku 2021 takovýchto poboček 47 a jejich počet se v desetileté časové řadě příliš neměnil, během této doby došlo k nárůstu o 5 poboček. Všechny 505 knihoven v kraji (vč. poboček) disponovalo ve stejném období více než 4,6 miliony **knihovních jednotek** a registrovalo se zde 62 tisíc **čtenářů**. Celkem zde bylo uskutečněno téměř 2,1 milionů **vypůjček**, přičemž od roku 2013 byl zaznamenán klesající trend. V roce 2021 navštívilo veřejné knihovny 1,6 milionů návštěvníků, také tento ukazatel vykázal od roku 2016 spíše klesající tendenci kromě roku 2019 a 2021, kdy došlo k mírnějšímu meziročnímu nárůstu počtu návštěvníků. Rok 2021 zaznamenal oživení po roce 2020, knihovny navštívilo v roce 2021 o 55 tis. čtenářů více. Z celkového počtu návštěvníků knihoven bylo 62,1 % **on-line hostů**, což byl čtvrtý podíl mezi kraji. Nejvíce registrovaných on-line návštěvníků bylo v Praze (95,1 %).

Počet návštěvníků expozic a výstav v galeriích, muzeích a památnících zaznamenal mírný meziroční nárůst

V roce 2021 bylo v Plzeňském kraji možné navštívit 30 **muzeí včetně památníků**, 3 **galerie** a 16 **poboček muzeí a galerií**. V těchto objektech jsme mohli shlédnout 100 expozic a 158 výstav, což využilo 259 tisíc návštěvníků. Jednalo se o mírný meziroční nárůst, počty návštěvníků se zdaleka nevrátily na hodnoty z roku 2019 (390 tisíc návštěvníků). V porovnání s ostatními regiony se řadí Plzeňský kraj na

sedmé místo v součtu muzeí, galerií a památníků, nejvíce jich bylo ve Středočeském (65 objektů) a nejméně v Karlovarském kraji (13 objektů). Stejný počet (33 objektů) jako v Plzeňském kraji se vyskytoval také v Pardubickém regionu. Počet **hradů, zámků a ostatních památkových objektů** Plzeňského regionu se od roku 2008 do roku 2014 téměř neměnil, v roce 2018 dosáhl hranice 29 objektů. V roce 2021 došlo k poklesu počtu hradů a zámků zpřístupněných návštěvníkům za vstupné v Plzeňském kraji na 25 objektů celkem. Celkový počet návštěvníků těchto objektů klesl na 437 tisíc, od roku 2016 tak návštěvnost poklesla až o 22,9 %. Unie filmových distributorů uvádí, že v našem regionu bylo k 31. 12. 2021 v provozu celkem 62 **kin**, z nichž více než polovina byla kina letní, kina stálá představovala téměř pětinu a zbytek kina ostatní. Počet kin v kraji se od roku 2016 zvýšil o 14 zařízení. V rámci ČR se Plzeňský kraj v počtu kin zařadil na desáté místo, nejvíce jich bylo zaznamenáno ve Středočeském (126 kin) a naopak nejméně v Karlovarském kraji (33 kin). Nemały podíl tvořila putovní kina, kterých bylo celkem 79 v republice.

Mezi sporty vyniká nejsilnější členskou základnou fotbal

V Plzeňském kraji tvořilo k 31. 12. 2021 **členskou základnu České unie sportu** celkem **70 932 členů**, z toho jen 21 067 žen (29,7 %). Nejpočetnější členskou základnou disponoval okres Plzeň-město, kde na 153 oddílů TJ/SK bylo sdruženo 28 965 členů. Druhé místo v počtu členů zaujímal okres Plzeň-sever (9 606) a třetí místo okres Domažlice (8 636). Nejmenší členskou základnu tvořili sportovci v okrese Tachov (4 011). Největší podíl členů v Plzeňském kraji tvořili dospělí ve věku 19 a více let (45 480), druhou nejpočetnější skupinou byli žáci 0–14 let (18 676) a zbytek členů se skládal z dorostu ve věku 15–18 let (6 776). Nejsilnější členskou základnu v Plzeňském kraji měl stejně jako v celé České republice **fotbal**. Se svými 21 546 členy a 246 oddíly tak potvrdil v regionu své prvenství. Dalšími sportovními odvětvími v Plzeňském kraji podle počtu oddílů byli na druhém místě volnočasový a rekreační sport (79 oddílů) a na třetím místě sport pro všechny (70 oddílů), na čtvrtém místě stolní tenis (64 oddílů) a na pátém místě tenis (62 oddílů). Následoval volejbal, lední hokej, nohejbal a lyžování. Také co do počtu členů disponoval druhou největší základnou hned po fotbale sport pro všechny (5 205 členů), třetí místo obsadil volnočasový a rekreační sport (5 189 členů), čtvrté místo patřilo tenisu (3 427 členů), páté lednímu hokeji (2 742 členů) a následují volejbal, atletika, golf, národní házená a první desítku uzavřela házená. Za posledních pět let došlo v celé České republice k mírnějšímu oživení členské základny sportovních oddílů, nárůst počtu členů o 0,8 %. V Plzeňském kraji však počet členů ve sportovních oddílech ubývá, od roku 2016 se jednalo o pokles 8,5 %.

Zdravotnictví, dočasná pracovní neschopnost

Na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo 4,9 lékařů

V roce 2021 bylo v Plzeňském kraji zaměstnáno 2 814 **lékařů**. V časovém období 2016–2021 se počet zvýšil o 141 lékařů, tj. nárůst o 5,3 %. Meziroční zvýšení počtu lékařů činilo 2,3 %. Na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo 4,9 lékařů. Na 1 lékaře připadlo v průměru 205 obyvatel. V porovnání s průměrem ČR byl počet obyvatel připadajících na 1 lékaře v Plzeňském kraji vyšší o 4 obyvatele. Nejhorší situace byla v okrese Plzeň-sever, kde na 1 lékaře připadlo 704 obyvatel, což byl zároveň nejvyšší počet v rámci všech okresů ČR.

Nejvyšší počet lékařů v okresech Plzeňského kraje byl v okrese Plzeň-město

V porovnání s ostatním kraji ČR připadl v Plzeňském kraji na 1 000 obyvatel pátý nejvyšší počet lékařů. Nejvyšší **počet lékařů na 1 000 obyvatel** byl zaznamenán v Praze (8,7) a na druhé pozici se umístil Jihomoravský kraj (5,6), naopak nejméně lékařů na 1 000 obyvatel bylo ve Středočeském kraji (3,3), což úzce souvisí s blízkostí Hl. města Prahy. V okresech Plzeňského kraje byl nejvyšší počet lékařů na 1 000 obyvatel v okrese Plzeň-město (9,2), naopak nejnižší v okrese

Plzeň-sever (1,4). K okresům s nízkým počtem lékařů na 1 000 obyvatel patřily rovněž okresy Tachov (2,4) a Domažlice (2,6).

Počet lůžek v nemocnicích v roce 2016 mírně vzrostl vlivem některých LDN, které se staly součástí nemocnic

Lůžka v nemocnicích se v Plzeňském kraji postupně snižovala, výjimku představoval rok 2016, kdy se některé LDN staly součástí nemocnic, což způsobilo meziroční zvýšení o 239 lůžek. Nepatrné zvýšení počtu nemocničních lůžek bylo zaznamenáno v roce 2019 a 2020. V roce 2021 dosáhl počet lůžek v nemocnicích Plzeňského kraje 3 280, meziročně se tento počet snížil o 61 lůžek, tj. pokles o 1,8 %.

Na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo v Plzeňském kraji 5,7 lůžek v nemocnicích

V roce 2021 připadlo v Plzeňském kraji **na 1 000 obyvatel středního stavu 5,7 lůžek**. V rámci mezikrajského porovnání byl Plzeňský kraj v tomto ukazateli šestý. Počet lůžek na 1 000 obyvatel středního stavu v Plzeňském kraji byl nižší o 0,3 než republikový průměr. V časovém období let 2016–2021 se pohyboval tento ukazatel v rozmezí hodnot 5,7–6,0. Nejvyšší počet lůžek byl v roce 2016 (6,0 na 1 000 obyvatel středního stavu) a naopak nejnižší hodnota tohoto ukazatele (5,7) byla zaznamenána v letech 2018 až 2021. Nejvíce nemocničních lůžek připadlo na 1 000 obyvatel v Hl. městě Praze (8,8), nejméně v Karlovarském kraji (4,4). V okresech Plzeňského kraje byl nejvyšší počet lůžek na 1 000 obyvatel středního stavu v okrese Plzeň-město (11,9). Ten se stal druhým okresem ČR s nejvyšším počtem lůžek na 1 000 obyvatel středního stavu hned po okrese Ústí nad Labem (12,1). Nejméně nemocničních lůžek na 1 000 obyvatel středního stavu měl v Plzeňském kraji okres Rokycany (2,1). Údaje o hospitalizovaných pacientech a průměrné ošetrovací době hospitalizovaných nebyly za rok 2020 a 2021 k dispozici. Poslední údaje za tyto ukazatele byly publikovány v Základních tendencích v roce 2019.

Průměrný denní počet dočasné práce neschopných osob měl v důsledku pandemie covid-19 výrazně rostoucí trend

V roce 2022 bylo hlášeno 190 266 nových případů **dočasné pracovní neschopnosti**, což představovalo v průměru denně 13 069 dočasně práce neschopných osob. V důsledku pandemie covid-19 byl od roku 2020 zaznamenán každoroční nárůst počtu nově hlášených případů. Počet nových případů dočasné pracovní neschopnosti se meziročně zvýšil o 22,0 %, kdežto průměrný denní stav práce neschopných se snížil o 7,3 %. Průměrná délka trvání jednoho případu dočasné pracovní neschopnosti v roce 2022 činila 25,1 kalendářního dne, z toho 23,2 pro nemoc, pro pracovní úraz 52,6 a pro ostatní úraz 51,0 kalendářního dne. Ve srovnání s republikovou hodnotou byla průměrná doba trvání dočasné pracovní neschopnosti v Plzeňském kraji o 1,3 dne kratší.

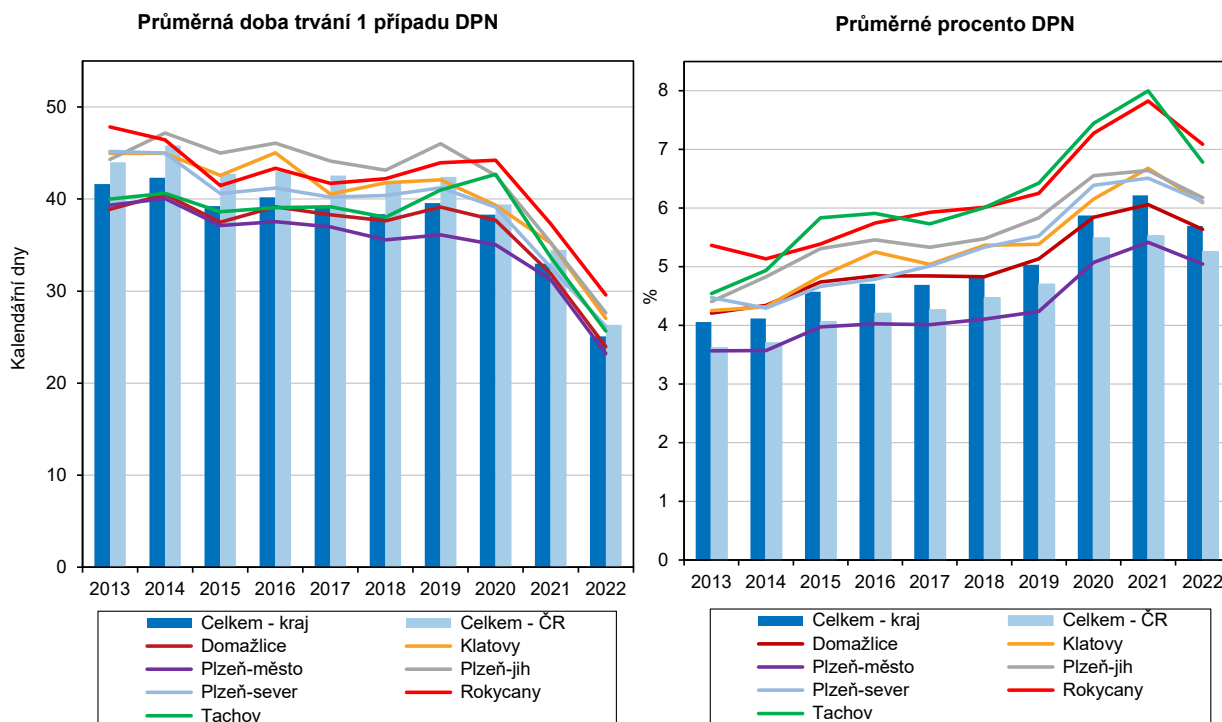
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti v kraji je páté nejnižší v ČR

Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti dosáhlo v roce 2022 v Plzeňském kraji hodnoty 5,695 % a meziročně tak došlo ke snížení o 0,522 p. b. V časovém období 2017–2022 bylo průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti nejvyšší v roce 2021 (6,217 %). Na výrazně zvýšeném trendu vývoje se podílela především pandemie covid-19. V porovnání s ČR bylo průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti v Plzeňském kraji vyšší o 0,441 p. b. Nejnižší průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti vykazovala Praha (3,743 %), naopak nejvyšší průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti měl kraj Moravskoslezský (6,588 %). V průměrném procentu dočasné pracovní neschopnosti se Plzeňský region v rámci ostatních krajů umístil na desátém místě. V okresech Plzeňského kraje dosahují nejvyššího průměrného procenta dočasné pracovní neschopnosti Rokycansko (7,085 %), následován okresem Tachov (6,781 %), naopak nejnižší hodnotu tohoto ukazatele trvale zaznamenává okres Plzeň-město (5,044 %).

Graf 2.7 Dočasná pracovní neschopnost (DPN) v Plzeňském kraji, jeho okresech a ČR

Zdroj: ČSÚ, ČSSZ

Nemocenské pojištění

Výdaje na dávky nemocenského pojištění v posledních dvou letech klesaly

V Plzeňském kraji bylo v roce 2022 evidováno 229 456 **nemocensky pojištěných osob**. Počet nemocensky pojištěných osob se meziročně zvýšil o 2 642 osob. Výdaje na **dávky nemocenského pojištění celkem**, které v roce 2022 dosáhly v Plzeňském kraji 2 436 612 tis. Kč, se meziročně snížily o 271 932 tis. Kč, tj. pokles o 9,9 %. Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem byly v časovém rozmezí let 2012–2022 nejnižší v roce 2012, kdy činily 984 522 tis. Kč. V dalších letech začaly výdaje růst až do roku 2020, kdy dosáhly nejvyšší hodnoty (2 927 939 tis. Kč). V letech 2021–2022 začala výše dávek nemocenského pojištění klesat. V roce 2022 činil pokles výdajů oproti roku 2020 téměř 16 %.

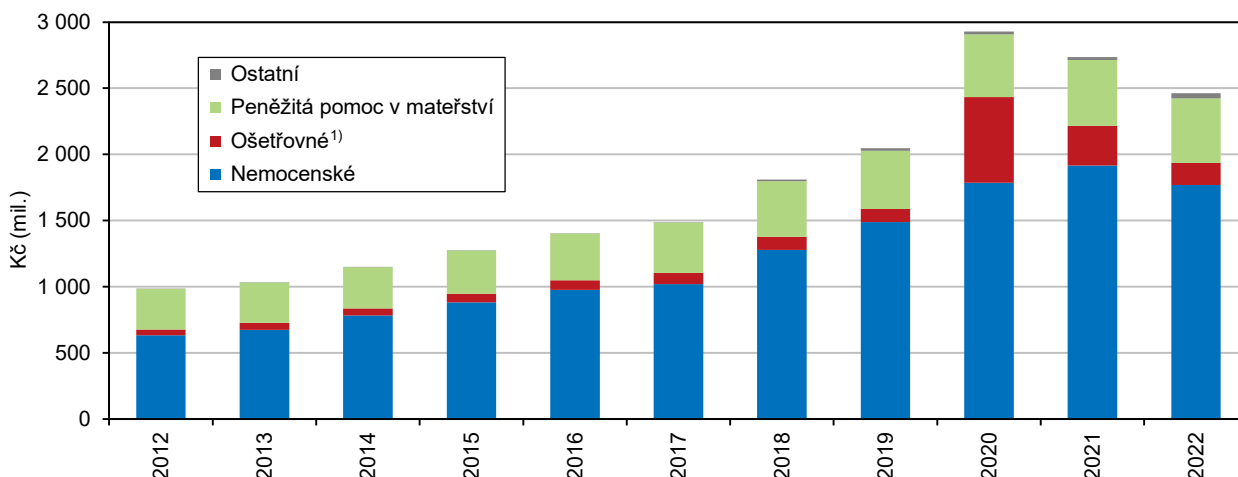
Výdaje na nemocenskou tvořily 71,8 % dávek nemocenského pojištění

Nejvyšší podíl (71,8 %) na výdajích nemocenského pojištění celkem tvořila **nemocenská dávka**, která v roce 2022 dosáhla v Plzeňském kraji 1 769 776 tis. Kč. V pořadí druhou nejvyšší dávku tvořila peněžitá pomoc v mateřství, která činila 487 948 tis. Kč, tj. 19,8 % z celkových výdajů. Třetí podle výše dávky bylo ošetřovné (165 354 tis. Kč). K dalším dávkám nemocenského pojištění patřily otcovská (29 353 tis. Kč), dlouhodobé ošetřovné (10 744 tis. Kč) a vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství (436 tis. Kč). V posledních třech letech byla nemocenská dávka nejvyšší v roce 2021, kdy činila 1 917 040 tis. Kč. V roce 2022 klesla meziročně tato dávka o 147 264 tis. Kč, tj. o 7,7 %. **Peněžitá pomoc v mateřství** se v roce 2022 meziročně snížila o 7 559 tis. Kč, tj. snížení o 1,5 %. Nejvyšší dávka peněžité pomoci v mateřství byla v roce 2021, kdy činila 495 507 tis. Kč. **Ošetřovné** se v roce 2022 meziročně snížilo o 134 847 tis. Kč, tj. meziroční pokles o 44,9 %. Nejvyšší hodnoty (646 323 tis. Kč) dosáhlo ošetřovné v roce 2020, které bylo v porovnání s rokem 2022 téměř čtyřikrát vyšší. Vysoké výdaje na ošetřovné v letech 2020 a 2021 byly ovlivněny pandemií covid-19 včetně souvisejících legislativních úprav, kdy v důsledku této epidemie byly uzavřeny školy a jiná zařízení. Od 1. 2. 2018 byla zavedena nová dávka **otcovská poporodní péče**, která se zvýšila z 14 201 tis. Kč v roce 2021 na 29 353 tis. Kč v roce 2022, meziroční nárůst

činil 106,7 %. V roce 2022 byla otcovská dávka nejvyšší. **Dlouhodobé ošetřovné** představuje dávku, která byla zavedena od 1. 6. 2018. V rozmezí let 2018–2022 byla výše dávky dlouhodobě ošetřovného nejvyšší v roce 2022, kdy činila 10 744 tis. Kč. Meziroční zvýšení v roce 2022 dosáhlo 28,2 %. **Vyrovňovací příspěvek v těhotenství a mateřství** v roce 2022 vzrostl v porovnání s rokem 2021 o 224 tis. Kč, tj. nárůst o 106,0 %. V posledních třech letech byla tato dávka nejvyšší v roce 2020, kdy představovala 507 tis. Kč. Z hlediska vývoje zaznamenávaly klesající trend výdaje na nemocenské dávky, ošetřovné a peněžitá pomoc v mateřství, naopak rostoucí trend můžeme zaznamenat ve výdajích na vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství, otcovskou a dlouhodobé ošetřovné. Ve struktuře výdajů na nemocenském pojištění celkem nepředstavují poslední tři uvedené dávky významné položky v porovnání s nemocenským, ošetřovným a peněžitou pomocí v těhotenství a mateřství. **Na nemocenském pojištění celkem** se podílely výdaje na vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství, otcovskou a dlouhodobé ošetřovné jen ve výši 1,6 %, zatímco výdaje na nemocenskou, peněžitou pomoc v mateřství a ošetřovné tvořily 98,4 % z výdajů na nemocenském pojištění celkem.

Graf 2.8 Výdaje na dávky nemocenského pojištění v Plzeňském kraji

Zdroj: MPSV

¹⁾ na zvýšené výdaje na ošetřovné v letech 2020 a 2021 mělo vliv uzavření škol a jiných zařízení během pandemie covid-19 vč. souvisejících legislativních úprav

Podíl dávek nemocenského pojištění v Plzeňském kraji činí 5,2 % z celkových výdajů za ČR

Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem v Plzeňském kraji se podílely 5,2 % na celkovém úhrnu dávek v ČR. Tento podíl řadí Plzeňský kraj na osmé místo. Nemocenské dávky činily 5,4 % z celkového republikového úhrnu a Plzeňský kraj se v mezikrajském porovnání umístil na devátém místě.

Státní sociální podpora

Z celkového objemu vyplacených dávek tvořily přídatky na děti 35,7 %

Systém **státní sociální podpory** je legislativně upraven předpisy o státní sociální službě. Podle zákona o státní sociální podpoře se poskytují následující dávky: přídatok na dítě, rodičovský příspěvek, příspěvek na bydlení, porodné a pohřebné. V roce 2022 bylo vyplaceno v Plzeňském kraji 385,7 tis. dávek státní podpory, z toho 35,7 % na přídatky na dítě. **Přídatok na dítě** je definován jako základní dlouhodobá dávka poskytovaná rodinám s dětmi na krytí nákladů spojených s jejich výchovou a výživou, jejichž příjem nedosahuje 3,4 násobku životního minima. Počet vyplacených dávek státní sociální podpory celkem v posledních letech klesal, v roce 2020 však meziročně mírně vzrostl (o 4,0 %). V roce 2021 nedošlo k žádné změně, počet dávek státní sociální podpory celkem byl shodný s rokem 2020. V roce 2022 už byl počet vyplacených dávek celkem výrazněji vyšší, jednalo se o meziroční

nárůst 9,7 %. Nejvíce se meziročně zvýšily vyplacené dávky v roce 2022 týkající se přídatku na dítě (o 28,0 %) a příspěvku na bydlení (o 22,8 %). Tento nárůst byl ovlivněn počtem přistěhovaných osob do České republiky, jimž byla udělena dočasná ochrana osob v souvislosti s válkou na Ukrajině. U rodičovského příspěvku se dávky naopak snížily.

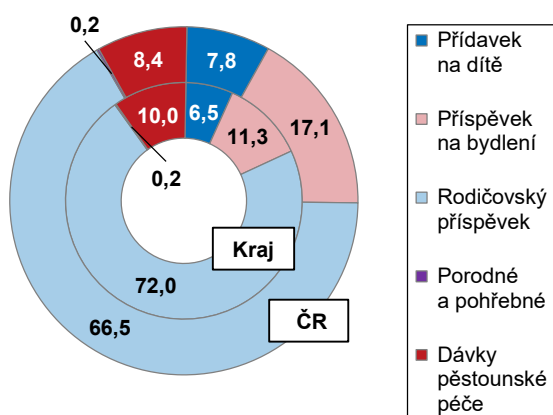
Plzeňský kraj má pátý nejnižší objem dávek státní sociální podpory z úhrnu ČR

Objem **výdajů na dávky státní sociální podpory** ve sledovaném období má kolísavý charakter. V roce 2022 činil objem výdajů 2 170 mil. Kč, což značí mírný meziroční nárůst, a to o 0,8 %. Z celkového objemu dávek státní podpory v ČR připadá na Plzeňský kraj až desátý podíl (4,8 %), z toho u přídatků na dítě dokonce předposlední podíl (4,0 %). V mezikrajském srovnání má nejvyšší podíl celkových výdajů na ČR Moravskoslezský kraj (13,1 %), naopak nejnižší podíl těchto výdajů byl v kraji Karlovarském (2,5 %).

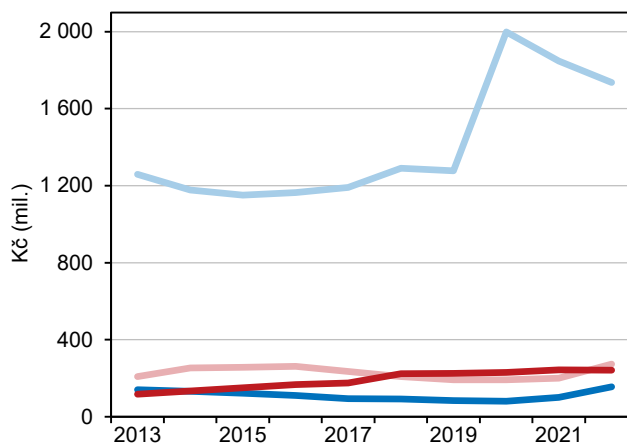
Graf 2.9 Výdaje na dávky státní sociální podpory a péči o děti v Plzeňském kraji a ČR

Zdroj: MPSV

Výdaje v kraji a ČR v roce 2022 v %

Výdaje na vybrané dávky v kraji¹⁾

¹⁾ podle místa trvalého bydliště příjemce

Z celorepublikového pohledu je hodnota dávek státní sociální podpory v kraji v přepočtu na 1 obyvatele nejnižší

Výdaje na dávky státní sociální podpory v přepočtu na 1 obyvatele mají variabilní průběh, meziročně se hodnota ukazatele snížila. V celorepublikovém srovnání měl Plzeňský kraj nejnižší hodnotu **dávek sociální podpory v přepočtu na 1 obyvatele** (4 031 Kč). Nejvyšší hodnotu mají kraje s vysokou nezaměstnaností, a to Moravskoslezský (5 679 Kč/obyv.) a Ústecký (5 321 Kč/obyv.). Hodnota relativního ukazatele v Plzeňském kraji (4 031 Kč/obyv.) je nižší než republikový průměr, a to o 590 Kč.

Sociální služby

Služby provozované formou celoročního pobytu tvořily třetinu služeb sociální péče

V příslušných sociálních zařízeních tvořily více než jednu třetinu služby provozované formou celoroční pobytové služby. Jedná se o domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem.

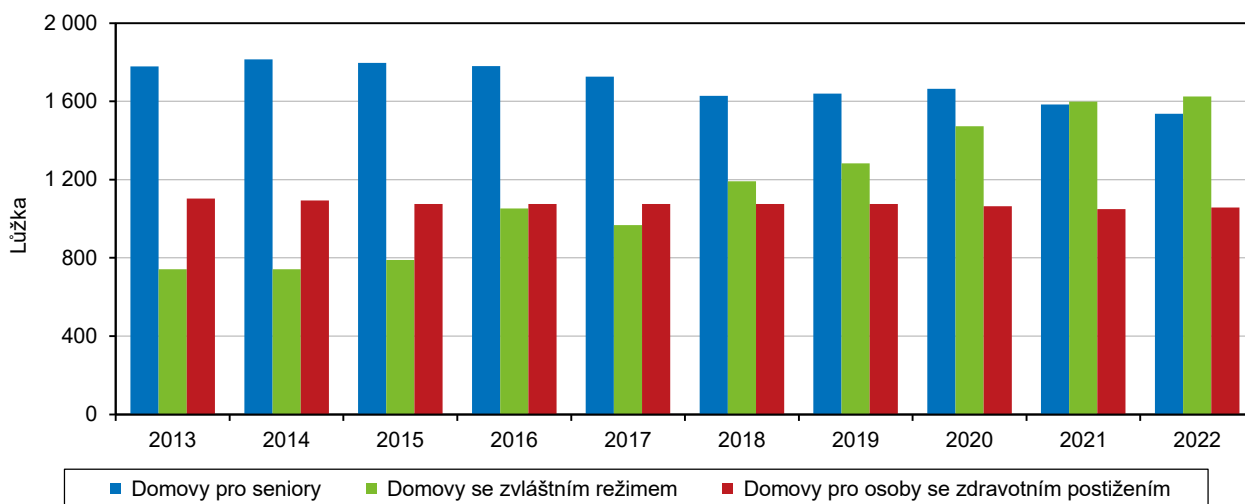
V Plzeňském kraji bylo provozováno 24 domovů pro seniory s kapacitou 1 536 lůžek

Jednou z legislativně stanovených služeb sociální péče je pobytová služba s celoročním provozem v **domovech pro seniory**. Tato služba je určena zejména těm seniorům, jimž nelze zabezpečit pomoc v jejich přirozeném sociálním prostředí. V Plzeňském kraji bylo provozováno 24 domovů pro seniory s kapacitou 1 536 lůžek. Z dlouhodobého pohledu má vývoj počtu lůžek proměnlivý charakter. Meziročně se počet lůžek v domovech pro seniory snížil o 48 lůžek (pokles o 3,0 %). K mírnému meziročnímu navýšení došlo v letech 2019 a 2020, nicméně v období 2017 až 2022

se jedná spíše o snížení počtu lůžek. V roce 2022 byl v tomto sledovaném období počet lůžek v kraji vůbec nejnižší. Průměr počtu lůžek na jedno zařízení dosahuje hodnoty 64,0 v kraji, což je méně než průměr za ČR (68,3 lůžek). U tohoto typu zařízení bylo zaznamenáno 1 203 neuspokojených žádostí o sociální služby, meziročně to znamená navýšení o 13,9 %.

Graf 2.10 Lůžka ve vybraných pobytových zařízeních sociálních služeb v Plzeňském kraji
(stav k 31. 12.)

Zdroj: MPSV

Pro osoby s duševními poruchami je v kraji k dispozici 20 zařízení s kapacitou 1 625 lůžek

Další legislativně definovanou službou sociální péče je pobytová služba s celoročním provozem - **domov se zvláštním režimem** - poskytující služby osobám trpícím duševní nemocí, Alzheimerovou chorobou či jinou formou demence. V Plzeňském kraji se nachází těchto zařízení 20 s kapacitou 1 625 lůžek. Z retrospektivního pohledu je patrné, že až na mírný pokles počtu lůžek v roce 2017, od roku 2018 dochází k navýšení počtu i kapacit zařízení. V roce 2022 byla kapacita navýšena o 27 lůžek, oproti roku 2021 vzrostla pouze o 1,7 %. V porovnání s rokem 2017 se však jednalo o výrazný nárůst, a to o 67,9 %. Průměrná kapacita lůžek v těchto zařízeních činí 81,3 lůžek, tj. o 18,6 lůžek na jedno zařízení nad republikovým průměrem. V zařízeních tohoto typu bylo k 31. 12. 2022 evidováno 1 455 neuspokojených žádostí o příslušnou sociální péči, což bylo méně o 102 žádostí.

Domovů pro osoby se zdravotním postižením funguje v kraji 12 s lůžkovou kapacitou 1 058 lůžek

V zařízeních sociální péče je dále definována pobytová služba s celoročním provozem pro osoby se sníženou soběstačností vyžadující pravidelnou a komplexní péči, kterou jim nelze zajistit v jejich přirozeném sociálním prostředí - **domovy pro osoby se zdravotním postižením**. V Plzeňském kraji se nalézají 12 těchto zařízení s kapacitou 1 058 lůžek. Od roku 2017 do roku 2019 zůstal počet lůžek zachován, v dalších letech dochází k mírnému poklesu. V roce 2022 bylo zaznamenáno mírné meziroční navýšení o 9 lůžek. Přepočet lůžkové kapacity na jedno zařízení představoval v kraji hodnotu 88,2 a převýšil republikový průměr o 33,1 lůžek na jedno zařízení. Z údajů o neuspokojených žádostech o sociální služby v Plzeňském kraji lze konstatovat, že neuspokojených žádostí o umístění ve výše citovaném typu zařízení sociální péče bylo 336, tedy o 13,5 % více než v roce předchozím.

Většina ostatních sociálních služeb patří do oblastí sociální prevence

Sociální služby kromě služeb sociální péče zahrnují ještě oblasti **sociálního poradenství** a služby sociální prevence, které se zaměřují na oblast sociálně negativních jevů (např. raná péče, azylové domy, nízkoprahová denní centra apod.).

Držitelé průkazů osob se zdravotním postižením

Počet držitelů průkazů osob se zdravotním postižením v roce 2022 byl 25 153

V prosinci roku 2022 bylo evidováno 25 153 držitelů průkazů osob se zdravotním postižením, tj. o 1 299 osob se zdravotním postižením více než v roce 2021. Velký podíl osob se zdravotním postižením tvoří držitelé průkazů ZTP (osoby s těžkým postižením). V roce 2022 se jednalo o 17 586 osob s těžkým postižením, jež tvořili 69,9 % z celkového počtu držitelů průkazů se zdravotním postižením. Osob se středně těžkým postižením (TP) bylo 1 911 a osob se zvláště těžkým postižením s potřebou průvodce (ZTP/P) bylo 5 656. Z hlediska závažnosti postižení se od roku 2018 významně zvýšil počet osob se středně těžkým (o 28,9 %) a těžkým (o 21,0 %) postižením. Průkaz osob se zvláště těžkým postižením s potřebou průvodce drželo v roce 2022 o 88 osob více v porovnání s rokem 2018.

Ženy představují 51,1 % z celkového počtu držitelů průkazů se zdravotním postižením

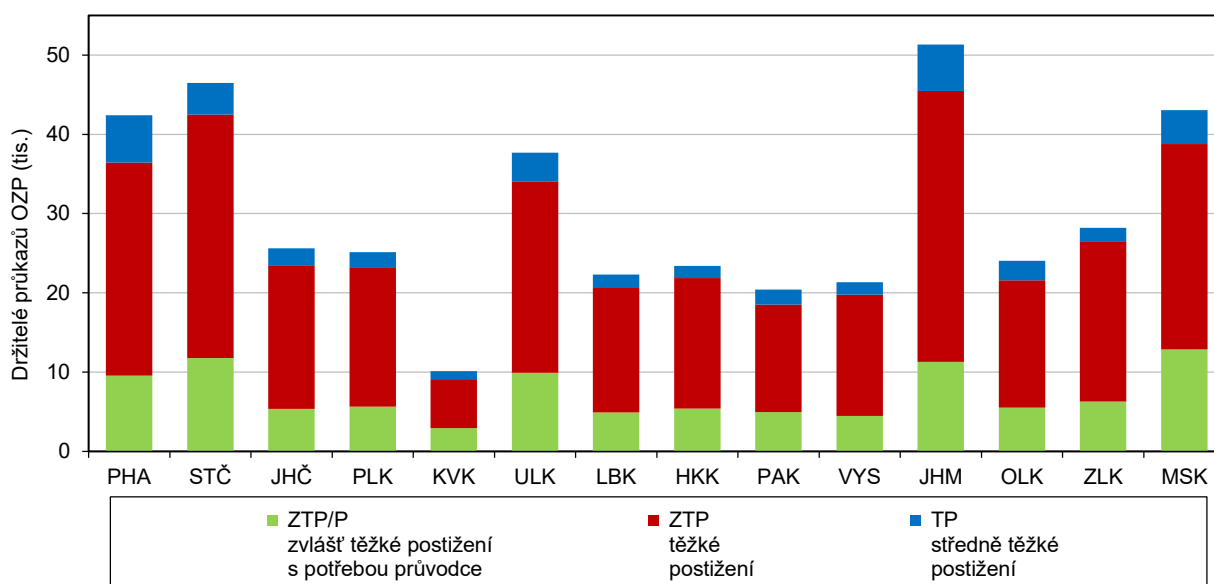
Podíl žen na celkovém počtu držitelů v Plzeňském kraji mírně převažuje nad podílem mužů ve sledovaném období 2018–2022. V roce 2022 drželo průkaz se zdravotním postižením 12 858 žen (51,1 %) a 12 295 mužů (48,9 %). Jen podle druhu průkazu byl podíl mužů, jež jsou držiteli průkazu ZTP/P, v roce 2022 mírně vyšší než podíl žen s tímto druhem průkazu.

Nejvíce držitelů průkazu ZTP/P je ve věku 15–64 let

V roce 2022 bylo nejvíce držitelů průkazů osob se zdravotním postižením ve věku 65 let a více (66,0 %), naopak nejmenší počet byl evidován u osob ve věku do 14 let (2,9 %). Lidé ve věku 65 let a více držící průkaz ZTP (těžké postižení) tvořili nejvyšší podíl z celkového počtu osob se zdravotním postižením (52,0 %). Nejvíce osob se zvláště těžkým postižením s potřebou průvodce (ZTP/P) bylo ve věku 15–64 let (2 751 osob).

Graf 2.11 Držitelé průkazů osob se zdravotním postižením dle typu průkazu v krajích k 31. 12. 2022

Zdroj: MPSV

Nejvíce držitelů průkazů osob se zdravotním postižením je v okrese Plzeň-město, naopak nejméně v okrese Tachov

V mezikrajském srovnání byl Plzeňský kraj v roce 2022 na osmém místě v počtu držitelů průkazů osob se zdravotním postižením. Nejnižší počet byl evidován v kraji Karlovarském (10 124), nejvyšší naopak v kraji Jihomoravském (51 335). Podíl Plzeňského kraje z celkového počtu držitelů v ČR činil 6,0 %. V rámci meziokresního

srovnání byl v Plzeňském kraji nejnižší počet držitelů v okrese Tachov (1 981 osob), dále pak v okresech Plzeň-sever (2 494 osob) a Rokycany (2 506 osob). Nejvíce osob se zdravotním postižením žilo v okrese Plzeň-město (6 721), jejich podíl na celkovém počtu držitelů průkazů v kraji činil 26,7 %.

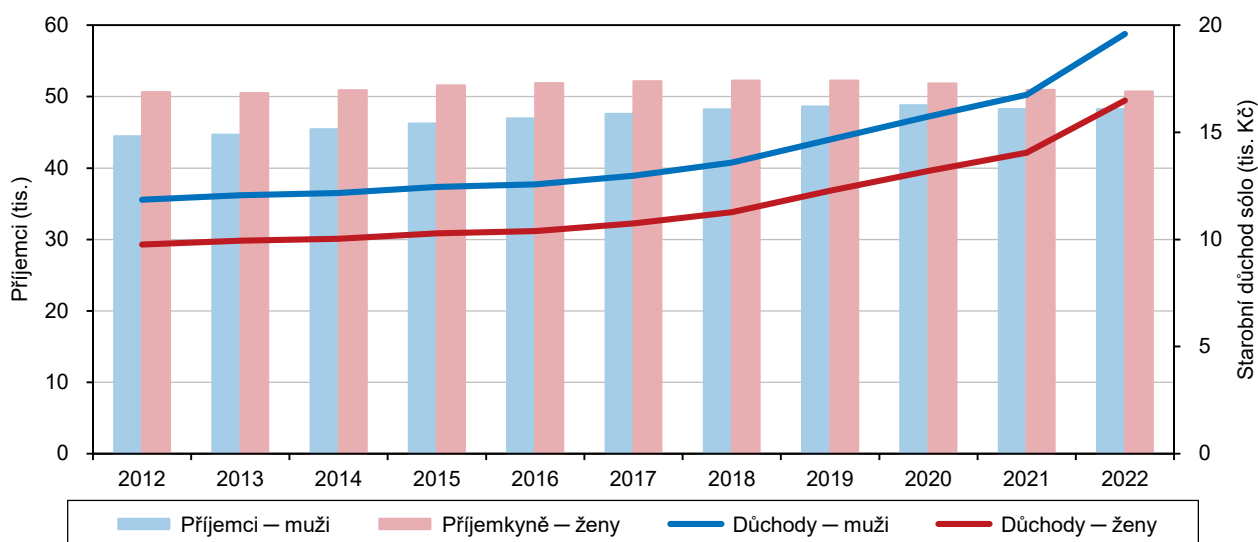
Důchodci, důchody

Počet příjemců starobních důchodů se meziročně snížil

V roce 2022 dosáhl počet **příjemců pobírajících starobní důchod celkem (včetně souběhu)** 131 450, v porovnání s rokem 2021 došlo k mírnému snížení o 0,3 %. V roce 2022 ženy tvořily 59,3 % z celkového počtu příjemců, v porovnání s rokem 2017 se jejich podíl snížil o 1,0 p. b. V příjemcích starobních důchodů jsou zahrnuti jak příjemci pobírající důchod sólo, tak příjemci pobírající důchod v souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem. V příjemcích starobních důchodců nejsou zahrnuti příjemci pobírající poměrný důchod.

Graf 2.12 Příjemci starobního důchodu sólo (plného) a průměrná výše důchodu podle pohlaví v Plzeňském kraji (stav v prosinci)

Zdroj: ČSSZ

Příjemci starobních důchodů sólo činili 75,3 % z příjemců starobních důchodů celkem

Příjemci starobních důchodů sólo představovali 75,3 % z příjemců starobních důchodů celkem (včetně souběhu). Oproti roku 2017 se tento podíl zvýšil o 0,3 p. b. V roce 2022 činil počet příjemců starobního důchodu sólo 99 037 a meziročně mírně poklesl o 0,2 %.

Nejrychleji rostl počet příjemců předčasných důchodů

V roce 2022 se v porovnání s rokem 2017 zvýšil počet **příjemců předčasných starobních důchodů** (včetně souběhu) o 6,4 % (absolutně o 2 428 osob). V roce 2022 dosáhl počet příjemců předčasných starobních důchodů (včetně souběhu) 40 651, z toho ženy tvořily nadpoloviční podíl (57,6 %). Oproti roku 2017 se tento podíl zvýšil o 0,5 p. b.

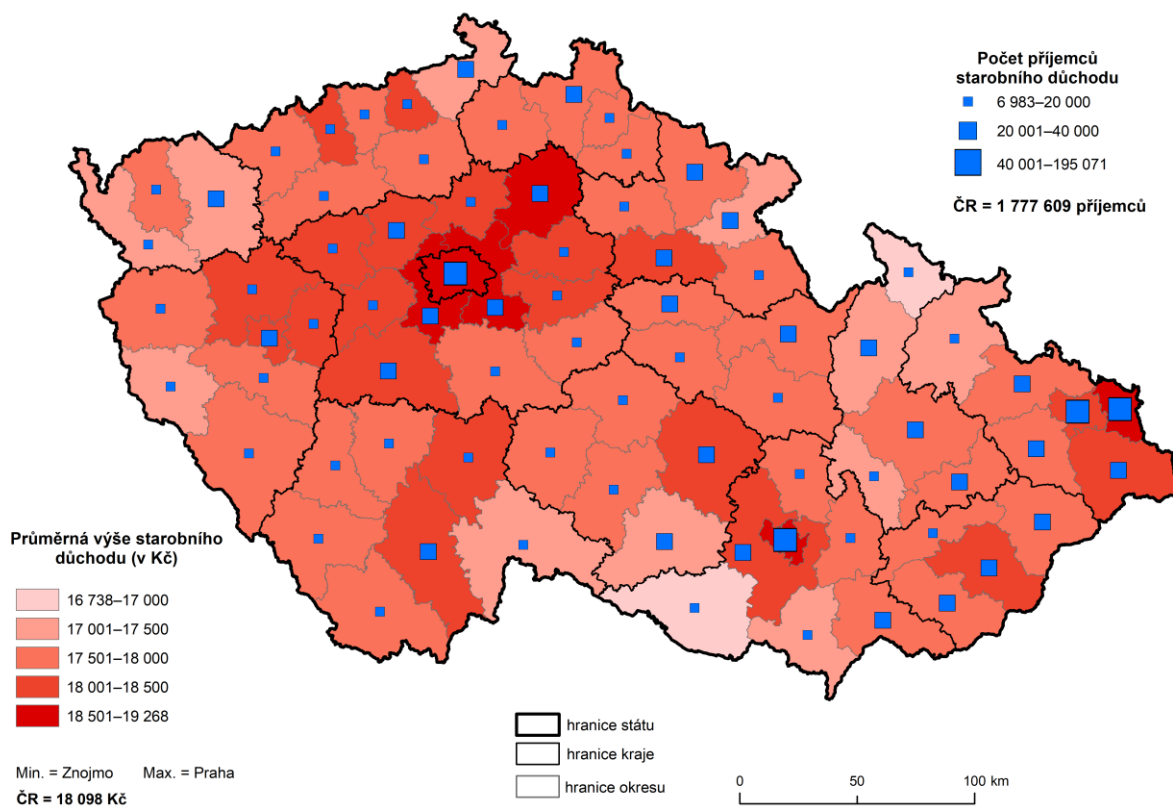
Ženy měly v průměru o 15,8 % nižší důchod než muži

Výše **průměrného starobního důchodu sólo (bez souběhu)** dosáhla v Plzeňském kraji v prosinci 2022 hodnoty 18 002 Kč a v průběhu let 2012–2022 docházelo k jejímu neustálému navyšování. Nejrazantnější meziroční nárůst byl ve sledovaném období jednoznačně zaznamenán v roce 2022 (o 17,1 %). Ve sledovaném období 2017–2022 se zvýšil důchod o 6 191 Kč, tj. nárůst o 52,4 %. Navyšování důchodů ovlivňuje mimo jiné růst inflace, případně mimořádná rozhodnutí zákonodárců. Výše důchodů mužů byla 19 590 Kč a žen 16 491 Kč. Ženy měly v průměru nižší důchod o 15,8 % než muži. Ve sledovaném období se zvýšily důchody mužům o 6 615 Kč,

tj. o 51,0 %, a ženám o 5 743 Kč, tj. o 53,4 %. V roce 2022 činil podíl průměrného starobního důchodu sólo na mzdovém mediánu 48,0 %.

Starobní důchod v okresech ČR v prosinci 2022

Zdroj: ČSSZ, 2023

Kriminalita, dopravní nehody, požáry

Počet spáchaných trestných činů v roce 2022 v kraji dosáhl 10,2 tisíc

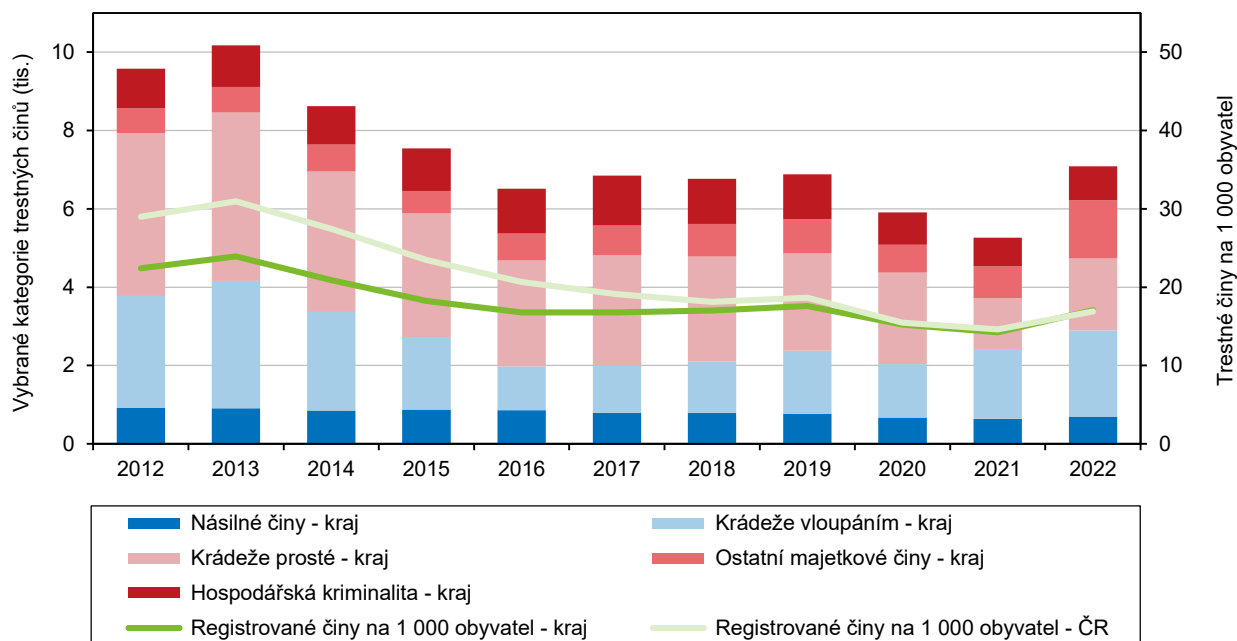
V Plzeňském kraji v roce 2022 bylo podle údajů Policejního prezidia ČR spácháno 10 207 **registrovaných trestných činů**, což představuje meziroční nárůst o 24,1 %. V roce 2021 bylo v Plzeňském kraji spácháno nejméně trestných činů od roku 1991, nejvyšší počet trestné činnosti byl zaznamenán v roce 1999, a to 18 446 registrovaných trestných činů. Z hlediska klasifikace registrovaných trestných činů patřily více než tři čtvrtiny do oblasti **obecné kriminality** (77,3 %). **Hospodářská kriminalita** se podílela na celkovém počtu trestných činů 8,5 %. Z oblasti obecné kriminality je nejvíce trestných činů majetkových (70,0 %), násilné činily jen 8,8 %. Z majetkové trestné činnosti se jedná především o krádeže vloupáním, jež představovaly 27,9 % všech obecných trestných činů.

V přepočtu připadlo na 1 000 obyvatel kraje 17,1 registrovaných trestných činů

V roce 2022 připadlo v Plzeňském kraji **na 1 000 obyvatel 17,1 registrovaných trestných činů** a v rámci krajů se region v tomto ukazateli umístil na pátém místě. V Plzeňském kraji byla hodnota tohoto ukazatele v porovnání s republikovým průměrem vyšší o 0,1 trestných činů na 1 000 obyvatel.

Graf 2.13 Registrované trestné činy v Plzeňském kraji a ČR

Zdroj: Policejní prezidium ČR

Nejvíce trestných činů bylo spácháno v okrese Plzeň-město

Z regionálního pohledu byla téměř polovina registrovaných trestných činů spáchána v okrese Plzeň-město (4 963). Druhý nejvyšší počet byl zaznamenán ve sloučených okresech Plzeň-jih a Plzeň-sever (15,2 %). Naopak nejnižší podíl trestné činnosti v regionu vykazoval okres Rokycany (5,7 %). V přepočtu trestných činů na 1 000 obyvatel dosáhl opět nejvyšší hodnoty okres Plzeň-město (25,0) a dále následovaly okresy Domažlice (17,2), Tachov (17,1) a Klatovy (14,0). Nejnižší hodnota tohoto ukazatele (10,1) byla registrována v okresech v blízkosti města Plzně (Plzeň-sever a Plzeň-jih). Celkově došlo v kraji meziročně ke zvýšení počtu registrovaných trestných činů. Nejvýraznější meziroční nárůst trestných činů byl zaznamenán v okrese Tachov (o 32,7 %). V okrese Rokycany došlo naopak k nejnižšímu nárůstu registrovaných trestných činů, a to jen o 5,0 %.

Obecná kriminalita v kraji meziročně vzrostla

V roce 2022 bylo zaznamenáno v Plzeňském kraji 7 889 **trestných činů obecné kriminality**, meziroční nárůst činil 30,7 %. Obecná kriminalita se meziročně zvýšila ve všech okresech v kraji, nejvíce v Domažlicích (o 54,3 %) a v Klatovech (o 37,5 %). Počet registrovaných **trestných činů hospodářské kriminality**, který v Plzeňském kraji dosáhl 866 trestných činů, meziročně vzrostl o 19,3 %. Ve čtyřech okresech ze sedmi hospodářská kriminalita vzrostla, nejvíce v okrese Plzeň-město (o 38,0 %). Meziroční pokles hospodářské kriminality byl zaznamenán jen v okrese Rokycany (o 21,6 %), na Klatovsku zůstala hodnota stejná jako v předchozím roce.

Nejvyšší objasněnost trestných činů byla zaznamenána v okrese Tachov

Z hlediska **objasněnosti** bylo nejvíce registrovaných trestných činů vyšetřeno v roce 2022 na Tachovsku (63,1 %), naopak nejnižší objasněnost byla zjištěna v okrese Plzeň-město (30,3 %). Meziročně byl v regionu zaznamenán nárůst procenta objasněnosti trestných činů jen ve dvou jeho okresech, na Klatovsku o 2,5 procentních bodů a na Tachovsku o 1,2 procentní body. Celkově došlo v Plzeňském kraji meziročně ke snížení procenta objasněnosti trestných činů o 3,6 procentních bodů.

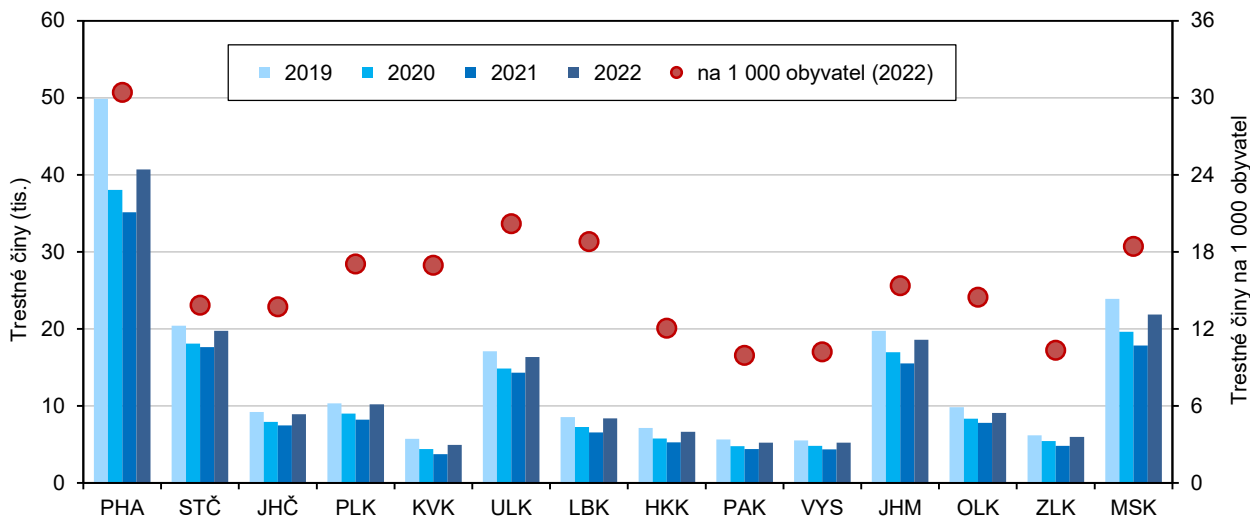

Objasněno bylo v kraji 43,4 % registrovaných trestných činů

Policejní orgány objasnily v regionu v rámci celkové kriminality 4 429 činů, což znamená v meziročním srovnání nárůst o 14,7 %. Celkové **procento objasněnosti** činilo 43,4 %. V porovnání s ČR byla objasněnost v kraji téměř srovnatelná, nižší jen o 1,4 p. b. V případě obecné kriminality bylo vyřešeno 2 934 trestných činů, jejich objasněnost dosáhla 37,2 %. V hospodářské kriminalitě bylo zaznamenáno 441 objasněných trestných činů a jejich objasněnost činila 50,1 %.

Graf 2.14 Registrované trestné činy podle krajů

Zdroj: Policejní prezidium ČR

Počet dopravních nehod v Plzeňském kraji představuje 4,0 % z úhrnu dopravních nehod v ČR

V Plzeňském kraji se v roce 2022 přihodilo celkem 3 890 **dopravních nehod**, což představuje 4,0 % z celkového počtu dopravních nehod v ČR. Meziročně došlo k mírnému snížení počtu dopravních nehod, a to o 0,6 %. Nejnižší počet dopravních nehod (2 813) byl v Plzeňském kraji zaznamenán v roce 2010, v porovnání s tímto rokem vzrostly dopravní nehody v roce 2022 o 38,3 %. V roce 2022 připadlo na 1 000 obyvatel 6,5 dopravních nehod. V rozmezí let 2017–2022 byl tento ukazatel nejvyšší v roce 2019, kdy bylo zaznamenáno 7,0 dopravních nehod na 1 000 obyvatel středního stavu. Věcná škoda způsobená dopravními nehodami dosáhla výše 292,4 mil. Kč, tj. o 7,2 % méně než v roce 2021.

Okres Rokycany zaznamenal nejnížší počet nehod mezi okresy celé ČR

V pořadí podle nejnížšího počtu dopravních nehod se Plzeňský kraj umístil v roce 2022 na druhém místě za Karlovarským krajem. V majetkových škodách způsobených při nehodách zaujímá Plzeňský kraj v porovnání s ostatními kraji jedenácté místo. Nejnížší počet dopravních nehod (196) byl zaznamenán v okrese Rokycany, který byl zároveň okresem s nejnížším počtem dopravních nehod v rámci celé ČR. Naopak nejvyšší počet dopravních nehod v kraji se vyskytoval v okrese Plzeň-město (1 334). Druhý nejvyšší počet dopravních nehod byl zaznamenán dohromady za okresy Plzeň-jih a Plzeň-sever (750). Počet usmrcených osob byl nejvyšší na Klatovsku (8 osob). Nejvíce osob lehce i těžce zraněných bylo v okrese Plzeň-město, a to 415 lehce a 44 těžce. Nejvyšší věcná škoda 93,1 mil. Kč byla při dopravních nehodách způsobena také v okrese Plzeň-město.

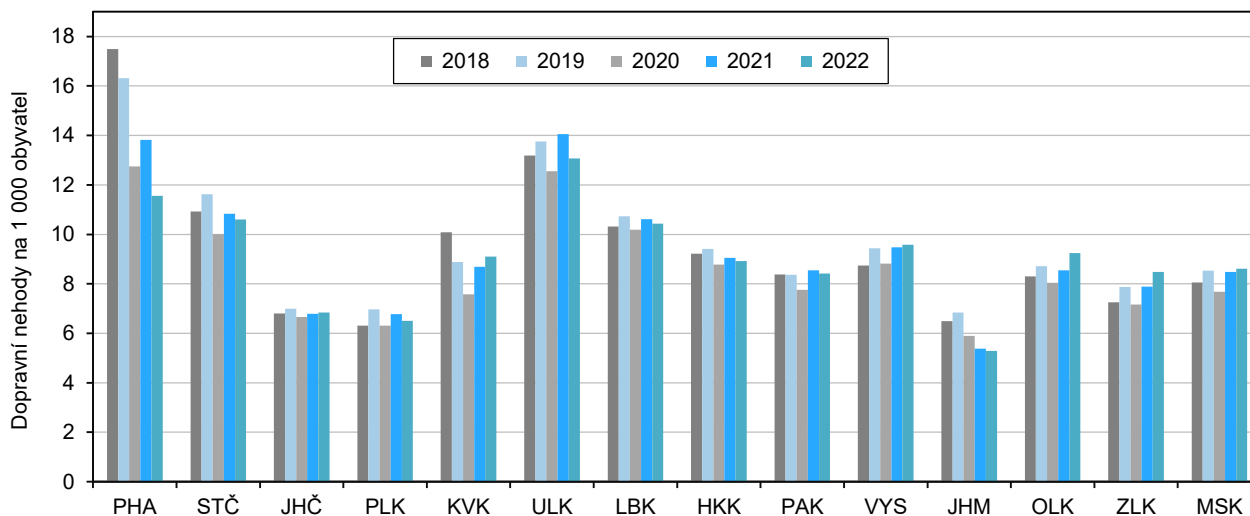
Na silnicích v kraji bylo při dopravních nehodách usmrceno 31 osob

Při dopravních nehodách bylo v regionu usmrceno 31 osob, což je o 3 osoby méně než v roce 2021. Těžce zraněno bylo o 1 osobu méně než v předchozím roce (83 lidí celkem), naopak přibýlo zranění lehčího rázu (o 4,8 %). Nejvyšší počet usmrcených na 1 000 dopravních nehod byl zaznamenán v Jihočeském kraji (10,8 úmrtí na 1 000 nehod), v Plzeňském regionu bylo zaregistrováno 8,0 úmrtí na 1 000 nehod

(v mezikrajském porovnání druhé místo za Jihočeským krajem). Nejnižší počet usmrčených na 1 000 dopravních nehod byl zaznamenán v Hl. městě Praze (1,1).

Graf 2.15 Dopravní nehody podle krajů

Zdroj: Policejní prezidium ČR

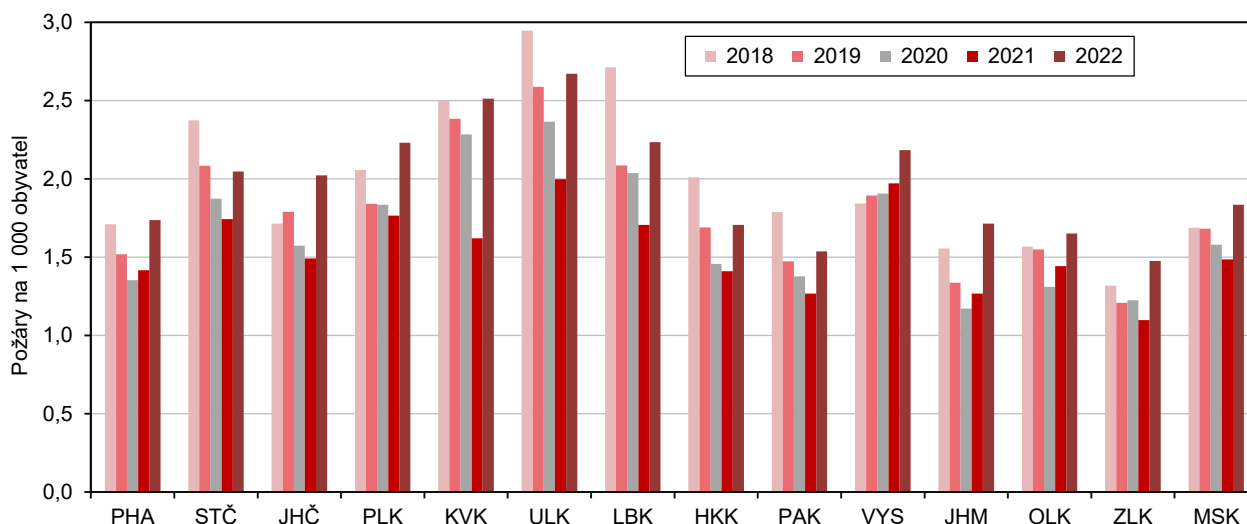

Z celkového počtu registrovaných řidičů v kraji představuje podíl bodovaných řidičů 6,7 %

K 31. 12. 2022 bylo v Plzeňském kraji v **centrálním registru řidičů** dle Ministerstva dopravy evidováno 26 780 řidičů, kteří se dopustili přestupku započítávaného do bodového hodnocení řidiče. Z celkového počtu řidičů v Plzeňském kraji se dopustilo přestupku 6,7 %, čímž se region zařadil na šesté místo v ČR. Nejnižší podíl řidičů s přestupkem byl registrován v Hl. městě Praze (4,9 %), naopak nejvyšší podíl řidičů s přestupkem měl Moravskoslezský kraj (8,3 %). Počet řidičů s přestupkem se v Plzeňském kraji meziročně zvýšil o 3 623, tj. nárůst o 15,6 %. V roce 2022 se region podílel na celkovém počtu bodovaných řidičů v České republice 5,9 %.

Graf 2.16 Požáry podle krajů

Zdroj: Hasičský záchranný sbor ČR

Hasičský záchranný sbor evidoval v Plzeňském kraji v průběhu roku 2022 celkem 1 335 požárů

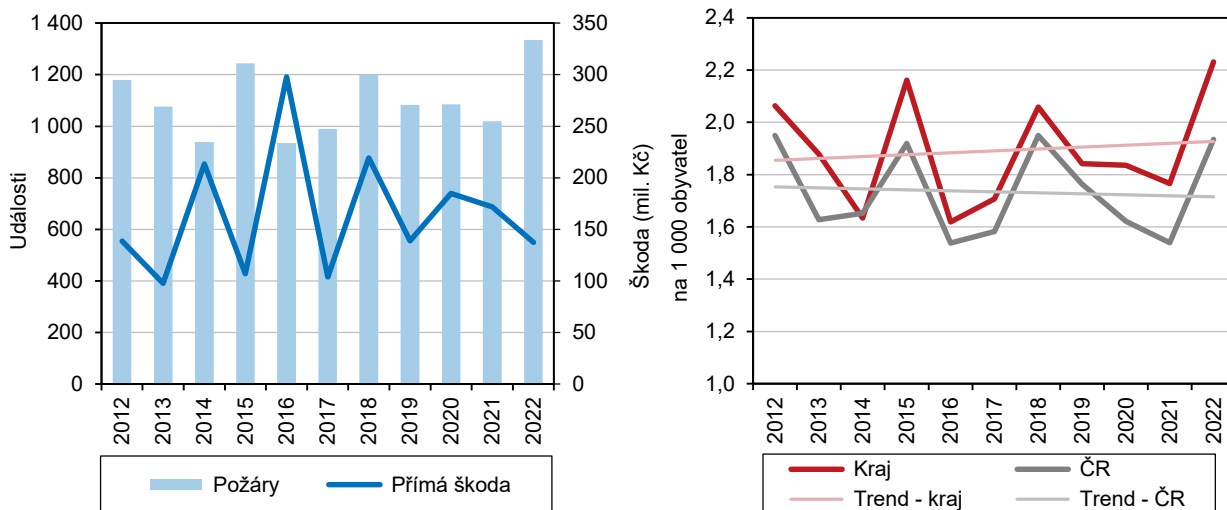
V Plzeňském kraji bylo evidováno v průběhu roku 2022 podle statistiky vedených údajů Ministerstva vnitra - Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru 1 335 **požárů**. Na 1 000 obyvatel v kraji připadlo 2,2 požárů, což v porovnání s průměrem České republiky (1,9) bylo o 0,3 více. V porovnání s rokem 2021, kdy

vzniklo 1 019 požárů, se meziročně počet požárů výrazně zvýšil (o 316). V okrese Plzeň-město bylo v roce 2022 lokalizováno 413 požárů, což byl nejvyšší počet požárů v regionu. Na všech požárech v regionu se okres Plzeň-město podílel 30,9 %. V roce 2022 vznikla při požárech v Plzeňském kraji přímá škoda ve výši 137,5 mil. Kč. V porovnání s rokem 2021 se přímá škoda při požárech snížila o 34,3 mil. Kč, tj. meziroční snížení o 20,0 %. V roce 2022 připadla v průměru na 1 požár škoda ve výši 103,0 tis. Kč. Při požárech bylo v regionu usmrceno 6 osob a 85 osob se zranilo.

Graf 2.17 Požáry v Plzeňském kraji

Zdroj: Hasičský záchranný sbor ČR

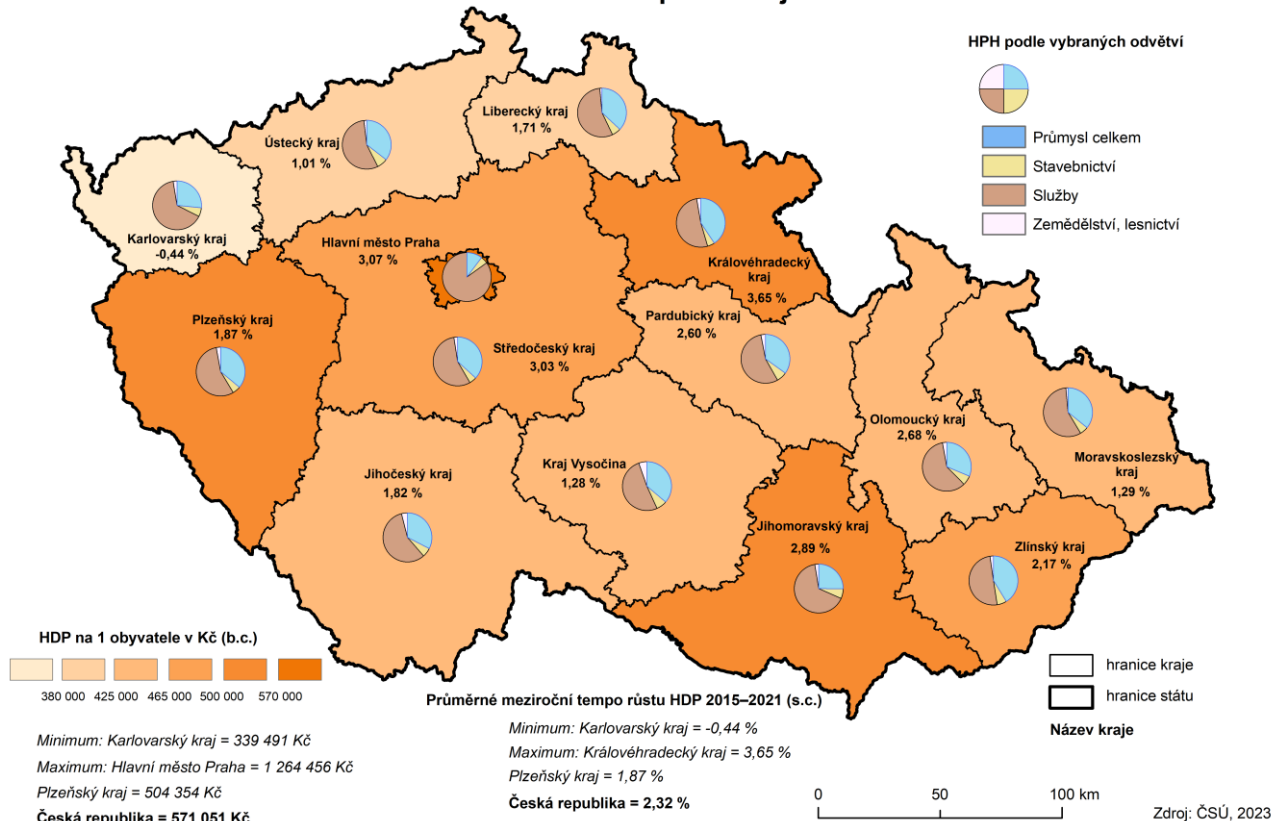
3. Ekonomický vývoj

Makroekonomický rámeček

Podíl regionálního HDP na ČR činil 4,9 % a Plzeňský kraj byl v porovnání s ostatními kraji šestý

Aktuální údaje zahrnují výsledky mimořádné revize ročních národních účtů v roce 2020, která se týkala celé časové řady. Údaje za rok 2021 zatím vycházejí z notifikační verze ročních národních účtů. **Hrubý domácí produkt** (dále jen HDP) je základním kriteriálním makroekonomickým ukazatelem, který vyjadřuje výši hodnoty vytvořené v národním hospodářství resp. regionu v daném období. Je významným ukazatelem ekonomické úrovně daného území. V roce 2021 dosáhl HDP v běžných cenách v Plzeňském kraji 297,9 mld. Kč, meziročně se zvýšil o 7,8 %. Výše regionálního HDP představovala 4,9 % z celkově vytvořeného HDP v ČR. Plzeňský kraj se v podílu regionálního HDP na ČR v rámci mezikrajského porovnání umístil na šestém místě. Z dlouhodobého hlediska se jeho krajský podíl pohybuje okolo 5 %. Nejvyššího podílu dosáhly kraje Hl. město Praha (27,5 %), Středočeský (11,3 %) a Jihomoravský (11,0 %), naopak nejnižšího kraj Karlovarský (1,6 %).

Makroekonomické ukazatele podle krajů ČR v roce 2021

Regionální HDP na 1 obyvatele v PPS dosáhl 80,9 % průměru 27 zemí EU

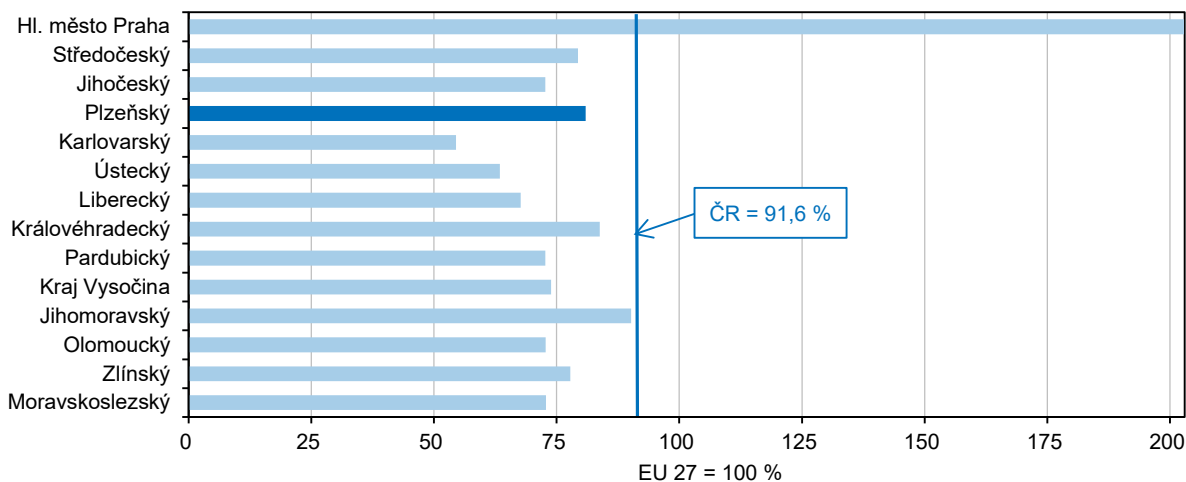
V roce 2021 dosáhl v Plzeňském kraji **relativní ukazatel HDP na 1 obyvatele** v běžných cenách 504,4 tis. Kč, v časovém rozmezí let 1995–2021 byl tento ukazatel nejvyšší v roce 2021. Meziročně se zvýšil o 7,9 %. Na meziročním růstu tohoto ukazatele se podílel růst produkce a služeb v roce 2021, protože v roce 2020 byl růst produkce a služeb omezen z důvodu pandemie covid-19. Částečně se do rostoucí hodnoty tohoto ukazatele začala promítat i rostoucí inflace v závěru roku 2021. Plzeňský kraj s podílem 80,9 % průměru 27 zemí EU zaujímá čtvrté místo v mezikrajském srovnání za Prahou, Jihomoravským a Královéhradeckým krajem. Postavení Hl. města Prahy je však z pohledu hodnocení HDP na obyvatele zcela

výjimečné. V roce 2021 dosáhl kraj Hl. město Praha v HDP na 1 obyvatele v Kč 221,4 % průměru ČR a v HDP na 1 obyvatele v PPS¹⁴ 202,9 % průměru 27 zemí Evropské unie. V roce 2021 činil podíl HDP na 1 obyvatele v PPS v Plzeňském kraji 80,9 % průměru EU 27.

Graf 3.1 Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele v PPS podle krajů v roce 2021 (EU 27=100)

Zdroj: ČSÚ

V produktivitě na 1 zaměstnaného se Plzeňský kraj umístil na šestém místě

Významným indikátorem ekonomického rozvoje je **produktivita práce** měřená podílem HDP na 1 zaměstnaného (podle místa pracoviště vč. sebezaměstnaných). Hodnota tohoto ukazatele v Plzeňském kraji v roce 2021 dosáhla 1,01 mil. Kč. V časovém období 2013–19 produktivita neustále rostla, v roce 2020 se v důsledku pandemie covid-19 snížila. V roce 2021 oproti roku 2020 vzrostla o 4,5 %. V mezikrajském srovnání se Plzeňský kraj v produktivitě práce umístil na šestém místě. Produktivita na 1 zaměstnaného v ČR činila 1,14 mil. Kč a dosažená produktivita v Plzeňském kraji představovala 88,2 % průměru ČR.

Plzeňský kraj se v HDP ve srovnatelných cenách (předchozí rok = 100) v porovnání s ostatními kraji umístil na šestém místě

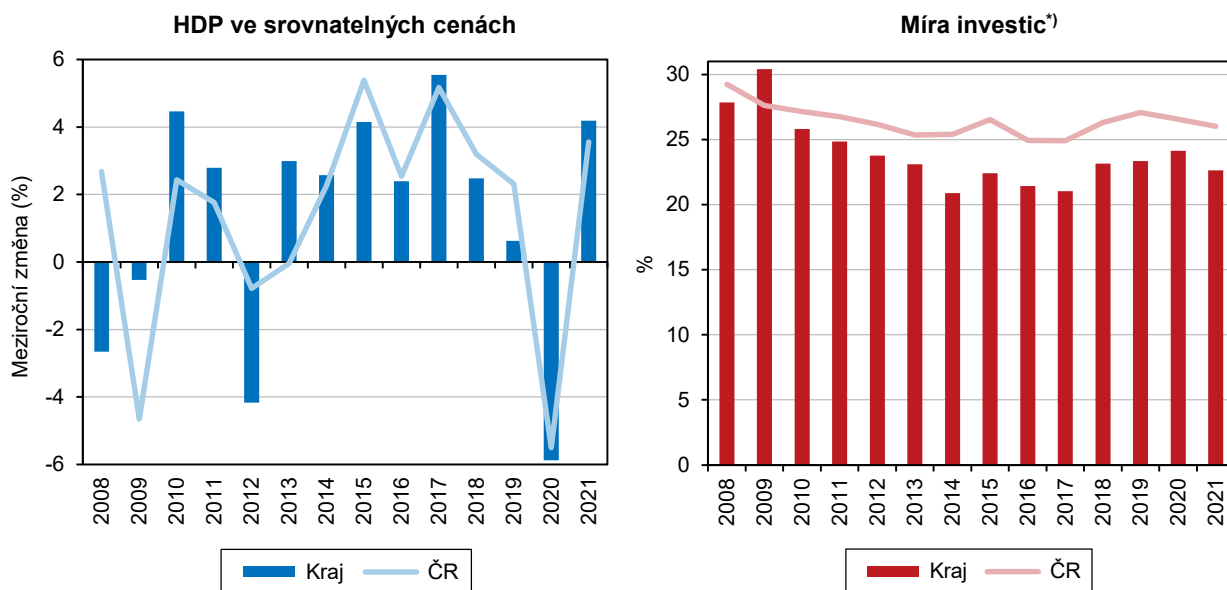
Regionální ukazatel **HDP ve srovnatelných cenách** (předchozí rok = 100) rostl nejrychleji v roce 2006, kdy vzrostl o 9,9 %. Naopak nejvyšší pokles o 5,9 % byl v tomto ukazateli zaznamenán v roce 2020. V letech 2013–2017 byl růst HDP kolísavý, v období 2018–2020 tento ukazatel postupně klesal. Průměrné meziroční tempo růstu v letech 2014–2021 činilo 1,96 %. V roce 2021 se Plzeňský kraj v HDP ve srovnatelných cenách v porovnání s ostatními kraji umístil na šestém místě. HDP ve srovnatelných cenách činil 93,8 %, oproti roku 2020 byl nižší o 10,1 procentního bodu (dále jen p. b.). Nejvyšší meziroční růst HDP ve srovnatelných cenách byl zaznamenán v krajích Moravskoslezském (14,0 p. b.), Středočeském (12,8 p. b.), Zlínském (11,9 p. b.). Naopak Kraj Vysočina byl jediným krajem s meziročním poklesem, a to o 0,7 p. b. HDP ve srovnatelných cenách, který v období let 2015–2021 rostl v Plzeňském kraji průměrným meziročním tempem 1,87 %, v porovnání s obdobím 2014–2020 vzrostlo průměrné meziroční tempo o 0,23 p. b. V období let 2015–2021 činilo průměrné meziroční tempo růstu v ČR 2,32 %. Nejvyšší průměrné meziroční tempo růstu bylo v tomto období zaznamenáno v krajích Královéhradeckém (3,65 %), Hl. město Praha (3,07 %) a Středočeském (3,03 %). V jediném Karlovarském kraji byl zaznamenán pokles průměrného meziročního

¹⁴ Purchasing Power Standard - standard kupní síly

tempa růstu, a to o 0,44 %. Nejnižší růst měly v tomto ukazateli kraje Ústecký (1,01 %), Vysočina (1,28 %) a Moravskoslezský (1,29 %).

Graf 3.2 Hrubý domácí produkt a míra investic v Plzeňském kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ

^{*)} podíl tvorby hrubého fixního kapitálu na hrubém domácím produktu

V meziroční indexu HPH se Plzeňský kraj v porovnání s ostatními kraji umístil na čtvrtém místě

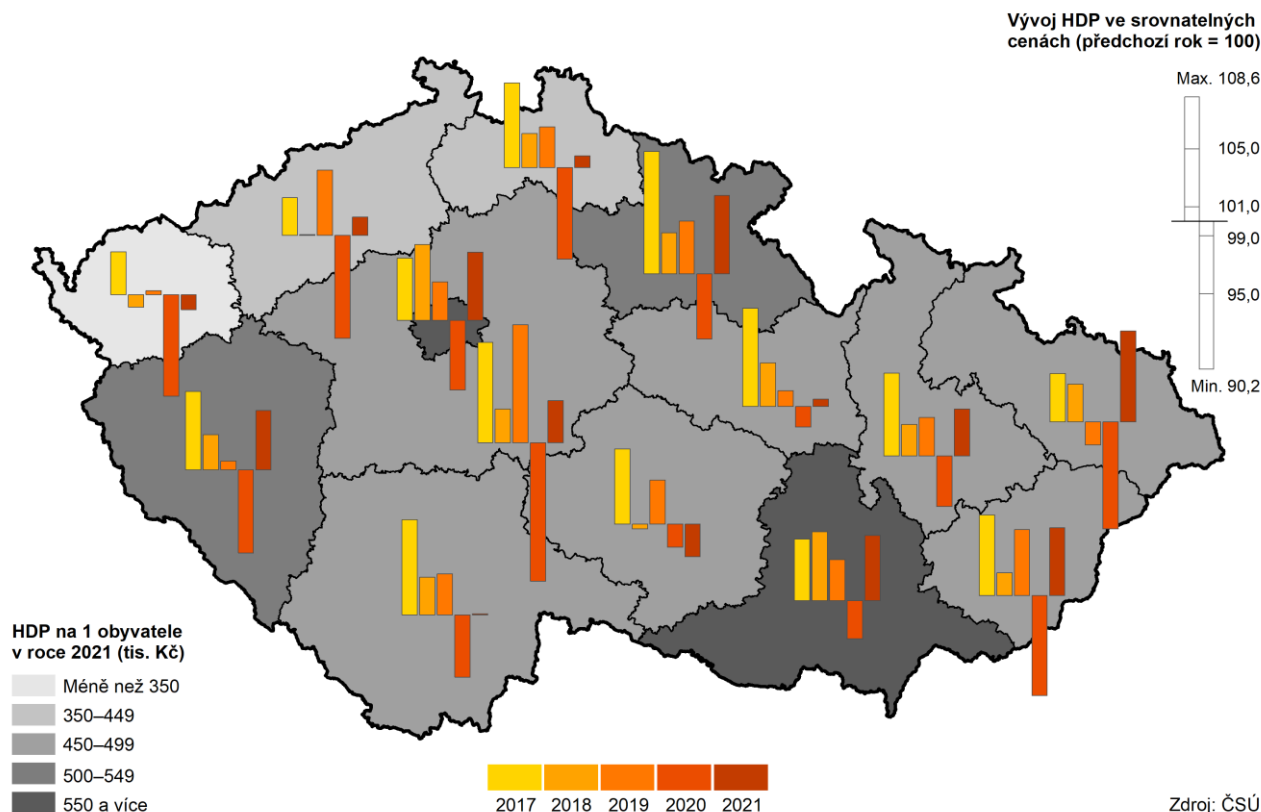
Hrubá přidaná hodnota (dále jen HPH) představuje rozdíl mezi celkovou produkcí zboží a služeb a mezipotřebou, tj. hodnotou statků a služeb spotřebovaných ve výrobě. Od roku 1995 si zachovávala regionální HPH rostoucí trend až do roku 2008, kdy poprvé klesla proti předchozímu roku o 0,7 %. Od roku 2009 (s výjimkou roku 2012) pokračoval rostoucí trend až do roku 2019, v roce 2020 se HPH meziročně snížil o 0,6 %. V roce 2021 dosáhla HPH 270,7 mld. Kč a oproti roku 2020 se zvýšila o 7,7 %. V meziročním indexu HPH se Plzeňský kraj v porovnání s ostatními kraji umístil na čtvrtém místě. V roce 2021, kdy skončilo omezování produkce a služeb v důsledku pandemie covid-19, byl zaznamenán meziroční růst HPH ve všech krajích. Nejvyšší meziroční růst HPH byl dosažen v krajích Moravskoslezském (o 10,4 %), Královéhradeckém (o 8,5 %) a Jihomoravském (o 8,0 %). Nejméně rostl meziročně HPH v krajích Vysočina (o 2,5 %) a Karlovarském (o 3,3 %). Meziroční index HPH byl v Plzeňském kraji oproti ČR vyšší o 0,8 p. b.

Podíl primárního sektoru na HPH byl pátý v porovnání s ostatními kraji

V roce 2021 činil podíl **primárního sektoru** (zemědělství, lesnictví a rybolov) na HPH 2,9 %. V mezikrajském srovnání byl tento podíl pátý, oproti ČR byl vyšší o 0,9 p. b. V porovnání s rokem 2020 se tento podíl snížil o 0,5 p. b. Mezi lety 2010–2016 dosáhl tento podíl nejvyšší hodnoty (3,9 %) v roce 2014. V letech 2015–2021 nebyla výše podílu primárního sektoru v roce 2014 překročena. Porovnáme-li podíl primárního sektoru na HPH v rámci delší časové řady od roku 1995, pak v roce 2021 klesl oproti roku 1995 o více než polovinu. V roce 2021 se oproti roku 2020 snížilo odvětví zemědělství, lesnictví a rybářství v Plzeňském kraji z 8,7 mld. Kč v roce 2020 na 8,0 mld. Kč.

Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2017 až 2021

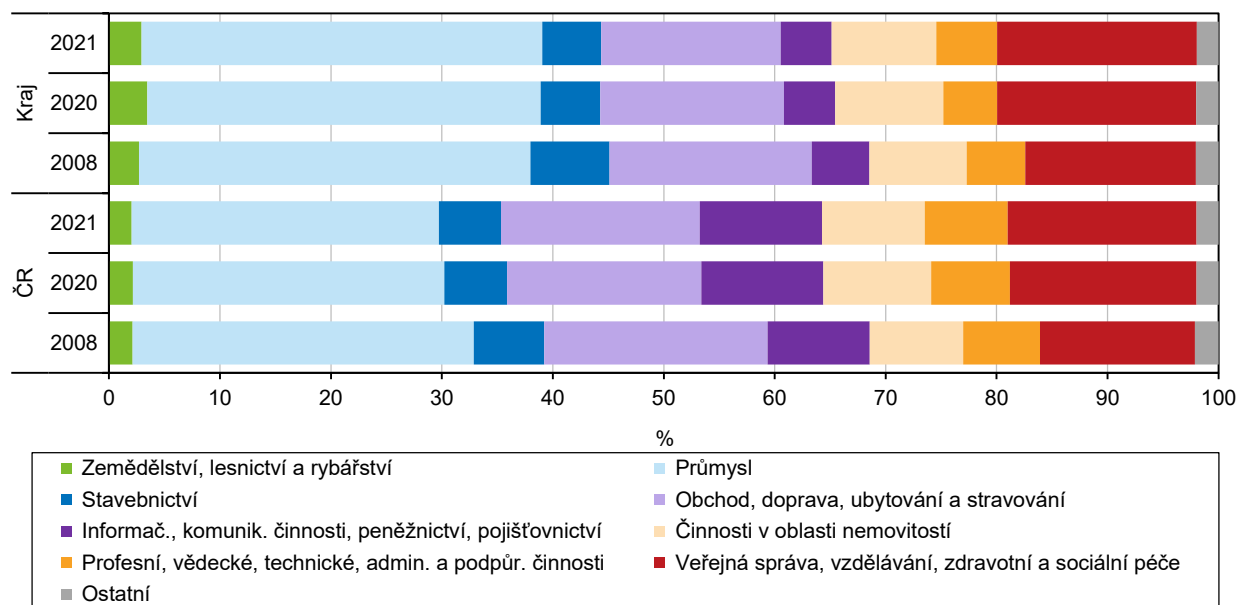

Podíl sekundárního sektoru na HPH meziročně klesl o 0,6 procentního bodu

Na ekonomické výkonnosti Plzeňského kraje se významně podílí **sekundární sektor** zastoupený průmyslem a stavebnictvím. V roce 2021 činil podíl sekundárního sektoru na HPH 41,4 %, meziročně se tento podíl zvýšil o 0,6 p. b. V porovnání s ČR byl podíl sekundárního sektoru vyšší o 8,1 p. b. V mezikrajském porovnání se Plzeňský kraj umístil až na osmém místě. V časové řadě **1995–2019** se podíl sekundárního sektoru na HPH zvýšil z 37,4 % v roce 1995 na 41,4 % v roce 2021, tj. zvýšení o 4,1 p. b. Historicky nejvyšší hodnoty (46,0 %) dosáhl tento podíl v roce 2015. V období let 2016–2020 začal podíl tohoto sektoru postupně klesat, až v roce 2021 byl v tomto sektoru zaznamenán rostoucí trend. Na celkové tvorbě HPH se v regionu nejvíce podílel průmysl celkem (36,1 %), podíl zpracovatelského průmyslu na HPH činil 30,3 %. Meziročně se zvýšil podíl průmyslu celkem o 0,7 p. b. V absolutní výši se odvětví průmyslu celkem na hrubé přidané hodnotě podílelo 97,8 mld. Kč, z toho odvětví zpracovatelského průmyslu 82,1 mld. Kč. V roce 2021 se oproti roku 2020 zvýšilo odvětví průmyslu celkem o 8,6 mld. Kč, z toho zpracovatelský průmysl o 5,8 mld. Kč. Stavebnictví v Plzeňském kraji se v roce 2021 podílelo na HPH 5,3 %, i když meziročně tento podíl klesl o 0,1 p. b., v absolutní hodnotě odvětví stavebnictví vzrostlo o 0,9 mld. Kč. Hrubá přidaná hodnota v odvětví stavebnictví (14,4 mld. Kč) dosáhla v roce 2021 nejvyšší hodnoty od roku 1995. V ČR se na HPH podílel průmysl celkem 27,7 % a stavebnictví 5,6 %. V porovnání s Plzeňským regionem byl podíl průmyslu ČR nižší o 8,4 p. b., naopak v odvětví stavebnictví byl podíl ČR vyšší 0,3 p. b.

Graf 3.3 Odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty v Plzeňském kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ

Terciární sektor se v Plzeňském kraji meziročně zvýšil o 7,5 %

Terciární sektor, který zahrnuje odvětví služeb, se v roce 2021 podílel na celkové HPH 55,7 %. Meziročně se podíl terciárního sektoru na HPH snížil o 0,1 p. b. V roce 2021 dosáhla absolutní hodnota v odvětví služeb 150,6 mld. Kč, v porovnání s rokem 2020 se zvýšila o 10,6 mld. Kč, tj. zvýšení o 7,5 %. Plzeňský kraj se umístil v podílu terciárního sektoru na HPH v mezikrajském porovnání na devátém místě. V porovnání s republikovým podílem (64,7 %) byl podíl terciárního sektoru v Plzeňském kraji nižší o 9,0 p. b. Z dlouhodobého hlediska mezi roky 1995–2021 dosáhl podíl terciárního sektoru na HPH nejvyšší hodnoty (56,8 %) v roce 2003 a nejnižší (50,4 %) v roce 2014. V rozmezí let 2015–2020 se tento podíl začal postupně zvyšovat. Dosažený podíl v roce 2021 byl pátým nejvyšším podílem v rámci celé časové řady a v porovnání s rokem 1995 byl nižší o 0,2 p. b.

Plzeňský kraj se podílel na celkové THFK v ČR jen 4,2 % a v porovnání s ostatními kraji se umístil na osmém místě

Investice vyjádřené **tvorbou hrubého fixního kapitálu**¹⁵ (dále jen THFK) dosáhly v roce 2021 v Plzeňském kraji hodnoty 67,4 mld. Kč v běžných cenách. Meziroční zvýšení činilo 0,8 mld. Kč, tj. zvýšení o 1,1 %. Plzeňský kraj se podílel na celkové THFK v ČR 4,2 % a v mezikrajském srovnání byl tento podíl osmý. V časové řadě 2010–2021 dosáhla THFK nejvyšší hodnoty v roce 2021. V rozmezí let 2010–2016 THFK střídavě klesala a rostla. V období let 2017–2021 začal objem investic trvale růst. Nejvyšší meziroční zvýšení představovalo 8,3 mld. Kč a bylo zaznamenáno mezi lety 2017 a 2018.

V míře investic se Plzeňský kraj v mezikrajském porovnání umístil na desátém místě

Míra investic, která vyjadřuje poměr THFK k HDP, dosáhla v roce 2021 v Plzeňském kraji 22,6 % a v porovnání s ostatními kraji se Plzeňský region umístil na desátém místě. Meziročně míra investic klesla o 1,5 p. b. a oproti ČR byla nižší o 3,4 p. b. V období let 2010–2017 míra investic s výjimkou roku 2015 meziročně klesala. V období let 2018–2020 se tento ukazatel začal mírně zvyšovat, avšak v roce 2021 se jeho hodnota znovu snížila, nejvyšší (25,8 %) byla ve sledovaném období v roce 2010. V roce 2021 byla nejvyšší míra investic zaznamenána v krajích Středočeském (34,7 %), Hl. městě Praze (29,7 %) a Karlovarském

¹⁵ THFK představuje přírůstek/úbytky hmotných a nehmotných aktiv

(26,0 %), naopak nejnižší byla v krajích Královéhradeckém (17,7 %), Vysočina (20,8 %) a Zlínském (20,9 %).

THFK na 1 obyvatele se meziročně zvýšila o 1,2 %

THFK na 1 obyvatele dosáhla v roce 2021 v Plzeňském kraji hodnoty 114,1 tis. Kč. V porovnání s ostatními kraji se region umístil na pátém místě. Meziročně se THFK na obyvatele zvýšila o 1,2 %. V průměru na 1 obyvatele Plzeňského kraje připadlo o 34,4 tis. Kč méně než v ČR. THFK na 1 obyvatele v Plzeňském kraji činila 76,8 % průměru ČR.

Místní rozpočty

Příjmy místních rozpočtů meziročně stouply o 6,4 %

Údaje o příjmech a výdajích krajů, obcí a dobrovolných svazků obcí jsou přebírány z Ministerstva financí, které potřebná data zpracovává z účetních a finančních výkazů za jednotlivé územní celky. Příjmy a výdaje jsou uváděny po konsolidaci, to je po úpravě odstraňující duplicitní položky a položky, které nejsou přímou součástí hospodaření. Souhrnně za Plzeňský kraj, obce a dobrovolné svazky obcí činily po konsolidaci **příjmy do místních rozpočtů** 43,8 mld. Kč. Od roku 2012 docházelo k jejich růstu a hodnota příjmů se za toto období zvýšila celkem o 20,1 mld. Kč, tedy téměř dvojnásobně. Meziročně se příjmy navýšily o 2,6 mld. Kč, což představuje nárůst 6,4 %.

Významný podíl příjmů územních rozpočtů tvoří daň z přidané hodnoty

Nejvyšší příjmy do územních rozpočtů Plzeňského kraje plynuly z daňových příjmů, částka z těchto příjmů v roce 2022 činila 23,0 mld. Kč. Nejvyšší podíl na daňových příjmech územních rozpočtů představovala **daň z přidané hodnoty** v částce 11,0 mld. Kč. Druhým největším daňovým přispěvatelem do územních rozpočtů jsou **právnícké osoby**, kde daň z příjmů právnických osob v daňových příjmech rozpočtů představovala 5,6 mld. Kč. Daň z příjmů **fyzických osob** se pak podílí na příjmech územních rozpočtů částkou 4,1 mld. Kč. Dalšími významnými příjmy územních rozpočtů jsou **přijaté transfery**, které tvoří 35,4 % z celkových příjmů.

Meziročně vzrostly výdaje místních rozpočtů o 10,0 %

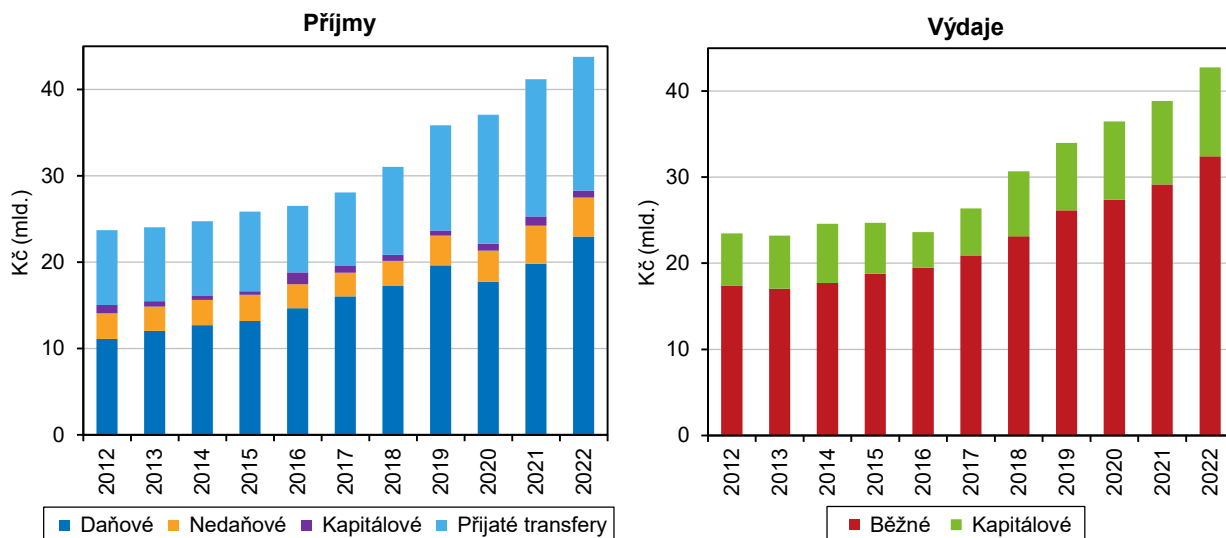
Současně však také narostly **výdaje**, které se za období od roku 2012 zvýšily o 19,3 mld. Kč (o 82,1 %) na současnou sumu 42,7 mld. Kč. Jejich vývoj v tomto období byl však kolísavý. Po meziročním poklesu v roce 2016 o 4,3 % je však v následujících letech zaznamenáván nárůst celkových výdajů. V roce 2022 se **běžné výdaje** meziročně zvýšily o 11,2 % na částku 32,4 mld. Kč a **kapitálové výdaje**, které jsou klíčové pro rozvoj infrastruktury, dosáhly výše 10,3 mld. Kč (nárůst o 6,5 %). Rekordní meziroční nárůst kapitálových výdajů byl zaznamenán v roce 2018, a to o 38,2 %. Přesto je výše kapitálových výdajů v roce 2022 nejvyšší za sledované období od roku 2007. Z hlediska využití zdrojů je významným indikátorem podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích, který v roce 2022 činil 24,2 %. Nejvyšších podílů kapitálových výdajů na celkových výdajích (v rozmezí 27,6 % až 28,8 %) za sledované období od roku 2007 bylo dosaženo v letech 2007–2009.

Saldo příjmů a výdajů územních rozpočtů je kladné ve sledovaném období

V rámci celého sledovaného období od roku 2012 převažovaly v Plzeňském kraji příjmy nad výdaji, tj. veškeré dispoziční zdroje nebyly využity k vynaložení výdajů. V letech 2015–2017 se tato převaha ještě zásadněji prohloubila a již v roce 2015 příjmy převýšily výdaje o 1,2 mld. Kč, o rok později dokonce téměř o 3 mld. Kč. V roce 2018 došlo v tomto směru ke zlomu a kladné saldo rozpočtů se snížilo na celkových 371,2 mil. Kč. V roce 2019 se však opět zvýšilo na částku 1,9 mld. Kč. V posledních dvou letech bylo saldo příjmů a výdajů opět výrazně vyšší, 2,3 mld. Kč v roce 2021 a 1,0 mld. Kč v roce 2022.

Graf 3.4 Příjmy a výdaje místních rozpočtů v Plzeňském kraji (po konsolidaci)

Zdroj: Ministerstvo financí

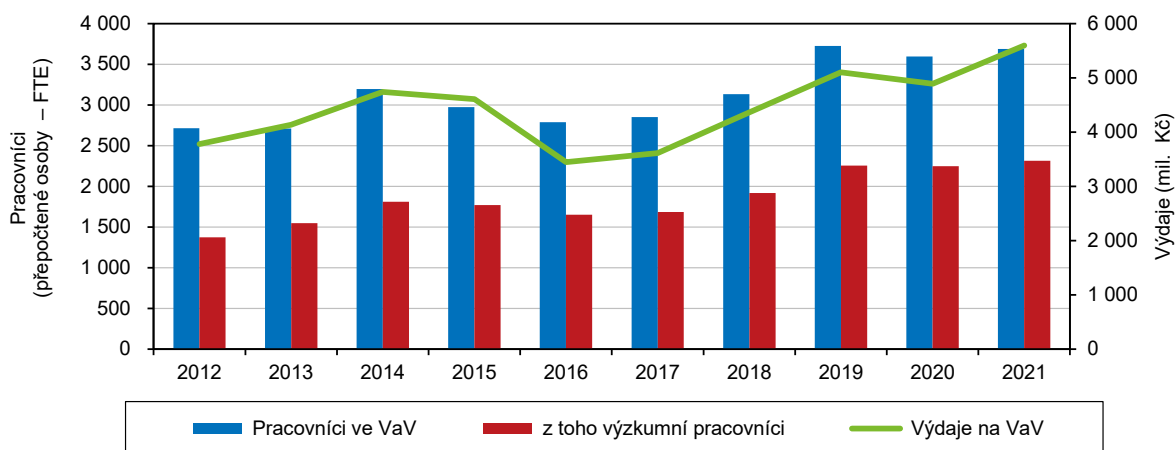
Věda, IT

Ženy tvořily více než jednu pětinu z celkového počtu přepočtených pracovníků ve vědě a výzkumu

V roce 2021¹⁶ disponoval Plzeňský kraj 144 **výzkumnými a vývojovými pracovišti**, v porovnání s rokem 2020 přibyl 7 pracovišť. Z celkového počtu 144 výzkumných a vývojových pracovišť připadlo 116 na podnikatelský sektor, 17 na vysokoškolský sektor, 6 na vládní sektor a 5 na soukromý neziskový sektor. Ve vědě a výzkumu pracovalo v Plzeňském kraji 3 686 zaměstnanců (přepočtené osoby na plně zaměstnané), z toho 2 313 výzkumných pracovníků, tj. 62,7 % a 841 techniků, tj. 22,8 %. Ve vědě a výzkumu bylo zaměstnáno 801 žen (přepočtené osoby), tj. 21,7 %. Z těchto 801 žen, které pracovaly ve vědě a výzkumu, bylo 333 žen výzkumných pracovnic, tj. 41,6 %.

Graf 3.5 Pracovníci ve výzkumu a vývoji a výdaje na výzkum a vývoj v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

¹⁶ Data za rok 2022 nejsou k dispozici

Výdaje na vědu a výzkum v Plzeňském kraji představovaly 4,6 % celkových výdajů ČR

Celkové výdaje na vědu a výzkum dosáhly v roce 2021 v regionu částky 5 595,1 mil. Kč, což činilo 4,6 % výdajů ČR. Celkové výdaje na vědu a výzkum se meziročně zvýšily o 14,5 %. V letech 2005–2021 byly výdaje na vědu a výzkum nejvyšší v roce 2021 a druhé nejvyšší v roce 2019. V porovnání s rokem 2005 se v roce 2021 náklady na vědu a výzkum zvýšily o 4 465,5 mil. Kč. Z hlediska **zdrojů financování** se na celkových nákladech na vědu a výzkum podílely v Plzeňském kraji podnikatelské zdroje ve výši 4 364,4 mil. Kč, tj. 78,0 %, veřejné domácí zdroje 938,6 Kč, tj. 16,8 %, veřejné zahraniční zdroje 285,7 mil. Kč, tj. 5,1 % a ostatní národní zdroje 6,3 mil. Kč, tj. 0,1 %.

Nejvyšší část výdajů na výzkum a vědu byla realizována v podnikatelském sektoru

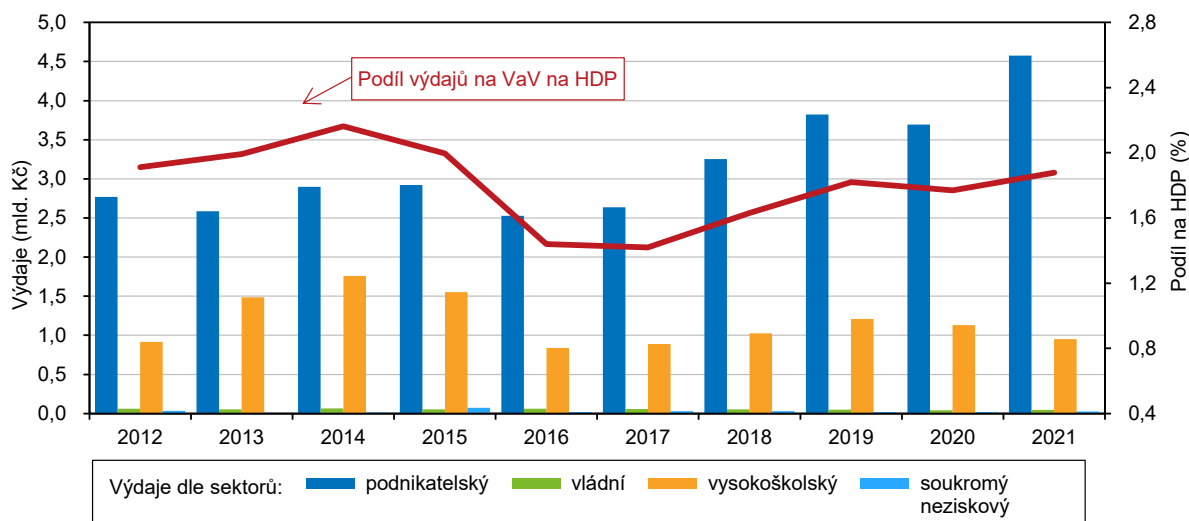
Ve struktuře výdajů podle sektorů se na celkových výdajích na výzkum a vědu nejvíce podílel podnikatelský sektor 4 575,1 mil. Kč, tj. 81,8 % a druhý v pořadí byl vysokoškolský sektor s celkovou výší 951,3 mil. Kč, tj. 17,0 %. Nepatrné podíly pak tvořily výdaje v sektorech vládním (0,8 %) a neziskovém soukromém (0,4 %). Plzeňský kraj se podílel na zdrojích z podnikatelského sektoru v ČR 6,0 % (4. místo v mezikrajském porovnání) a zdrojích z vysokoškolského sektoru ČR 3,8 % (5. místo v porovnání s ostatními kraji).

Neinvestiční výdaje tvořily 95,2 % z celkových výdajů na výzkum a vědu v Plzeňském kraji

Neinvestiční výdaje činily 5 329,2 mil. Kč, tj. 95,2 % z celkového objemu výdajů na vědu a výzkum. Z celkových neinvestičních výdajů připadlo na výdaje v sektorech podnikatelském 4 352,1 mil. Kč, tj. 81,7 % a vysokoškolském 908,8 mil. Kč, tj. 17,1 %. Plzeňský kraj se na neinvestičních výdajích na výzkumu a vývoji ČR podílel 4,8 %. **Neinvestiční mzdové výdaje** (2 477,8 mil. Kč) se podílely 46,5 % na neinvestičních výdajích celkem. Neinvestiční mzdové výdaje činily v podnikatelském sektoru 1 888,1 mil. Kč, ve vysokoškolském sektoru 532,4 mil. Kč a ve vládním a soukromém neziskovém sektoru 57,3 mil. Kč. Z neinvestičních mzdových výdajů celkem tvořily mzdové výdaje soukromého sektoru 76,2 %, vysokoškolského sektoru 21,5 % a zbývající 2,3 % připadly na vládní a soukromý neziskový sektor. Plzeňský kraj se podílel 3,6 % na celkových neinvestičních mzdových výdajích v ČR.

Graf 3.6 Výdaje na výzkum a vývoj podle sektorů a podíl výdajů na VaV na HDP v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

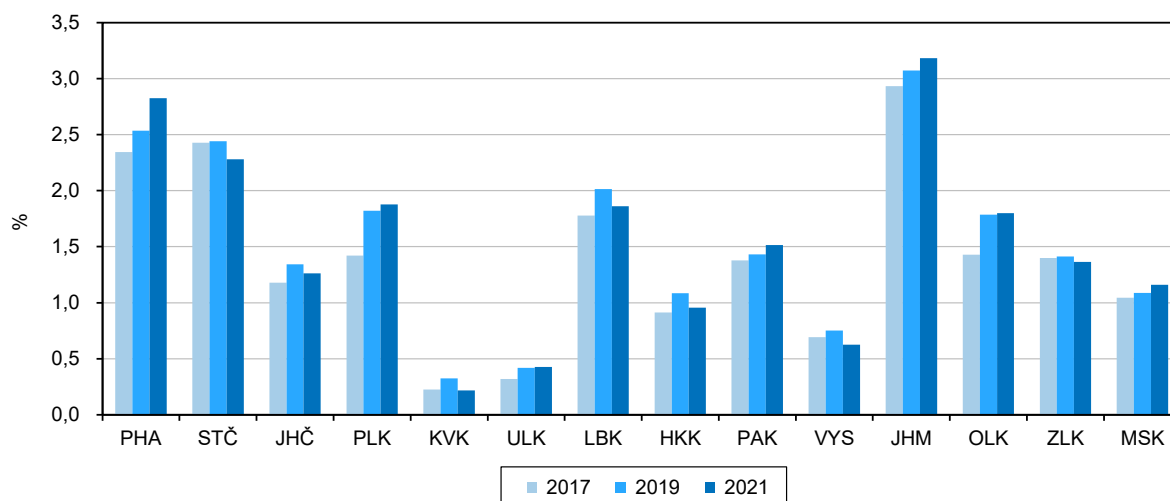

Investiční výdaje v kraji činily 4,8 % z celkových výdajů na výzkum a vědu

Investiční výdaje na vědu a výzkum (266,0 mil. Kč) dosáhly 4,8 % z celkových investic na vědu a výzkum. Na investičních výdajích ČR se podílel Plzeňský kraj 2,4 %.

Graf 3.7 Podíl výdajů na výzkum a vývoj na regionálním HDP podle krajů

Zdroj: ČSÚ

Významným centrem výzkumu a vývoje je krajské město Plzeň

Významným centrem výzkumu a vývoje je krajské město Plzeň. Západočeská univerzita zřídila v roce 2000 **Výzkumné centrum nových technologií**, které se orientuje na potřeby průmyslových podniků, a to nejen v Plzeňském regionu. V roce 2021 se celkové výdaje na vědu a výzkum podílely na **experimentálním výzkumu** 47,4 %, na **aplikovaném výzkumu** 45,4 % a 7,1 % na **základním výzkumu**. V roce 2021 bylo v Plzeňském kraji přiznáno 20 patentů, což byl pátý nejvyšší počet v rámci období let 2000–2021. Podíl přiznaných patentů v Plzeňském kraji činil 4,3 % ze všech přiznaných patentů v ČR.

Nákupy přes internet zaznamenávají rostoucí trend

V Plzeňském kraji využívalo v roce 2021¹⁷ **osobní počítač** (dále PC) 82,8 % domácností. Ve srovnání s předchozím rokem tento podíl nepatrně vzrostl, a to o 1,6 procentního bodu (dále jen p. b.). Podíl **domácností vybavených vysokorychlostním internetem** činil v Plzeňském kraji 86,5 % a v porovnání s ostatními kraji byl druhý nejvyšší. Oproti průměru ČR byl vyšší o 3,5 p. b. Meziročně se podíl domácností vybavených vysokorychlostním internetem zvýšil o 1,3 p. b., v porovnání s rokem 2019 vzrostl o 3,3 p. b. **Nákupy přes internet** realizovalo v kraji 69,4 % osob ve věku 16 let a více, oproti roku 2020 vzrostl tento podíl o 5,7 p. b. V porovnání s ostatními kraji byl podíl nakupujících přes internet v Plzeňském kraji pátý a oproti průměru ČR byl vyšší o 0,8 p. b. Nejvíce nakupovali přes internet občané Hl. města Prahy (78,4 %) a nejméně v Královéhradeckém kraji (61,6 %). Nákup přes internet roste meziročně ve všech krajích ČR.

Ekonomické subjekty

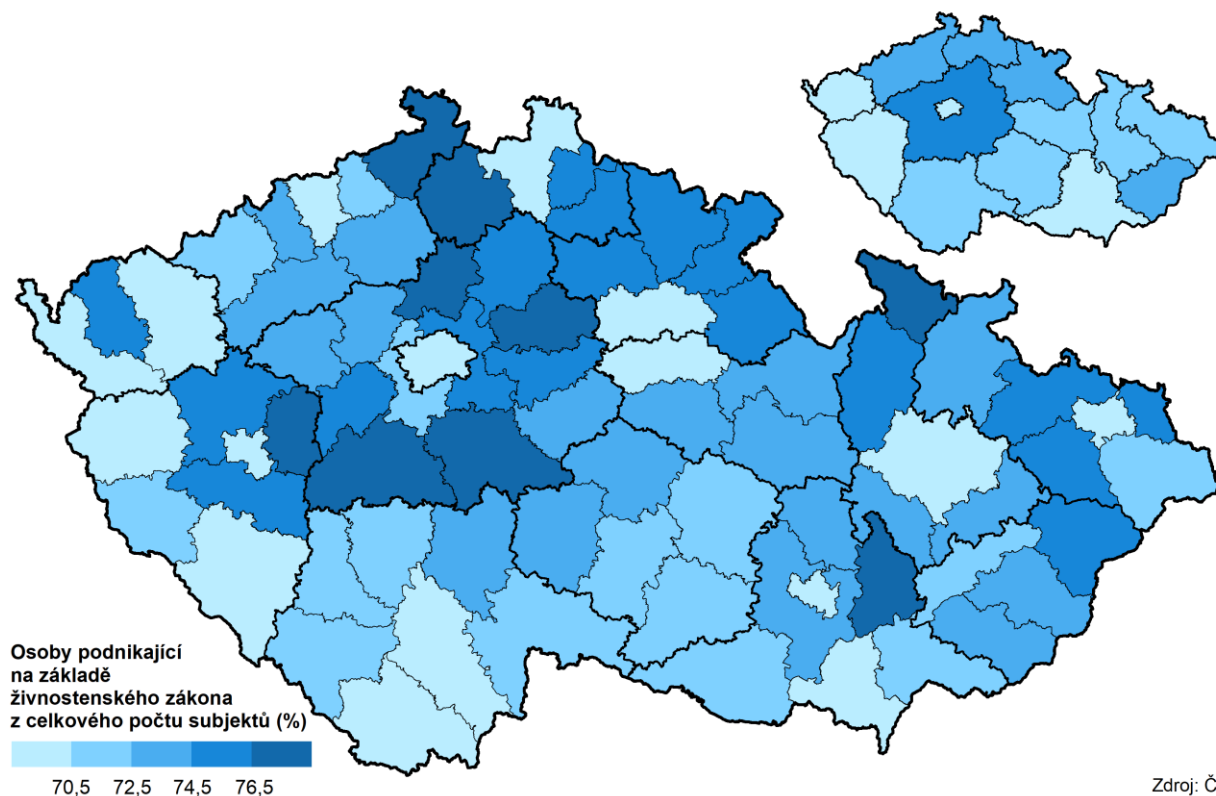
Počet registrovaných ekonomických subjektů meziročně mírně vzrostl

V registru ekonomických subjektů Plzeňského kraje bylo k 31. 12. 2022 registrováno celkem 149 980 ekonomických subjektů, což představovalo 5,0 % ze všech evidovaných subjektů v ČR. Z meziročního srovnání vyplývá, že počet těchto subjektů v kraji mírně vzrostl o 842 subjektů, tj. nárůst o 0,6 %.

¹⁷ Údaje jsou publikovány jako tříleté klouzavé průměry

Podíl živnostníků v okresech a krajích k 31. 12. 2022

Ekonomickou aktivitu vykazovalo 50,3 % subjektů

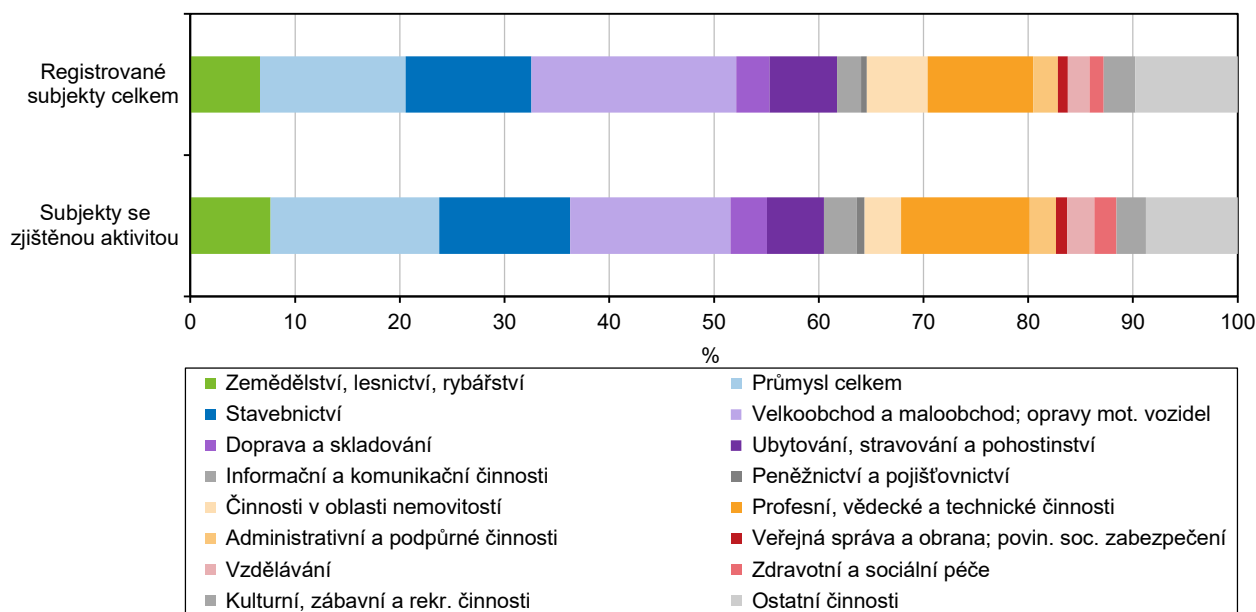
Z celkového počtu ekonomických subjektů vykazovalo aktivitu jen 75 504 subjektů, tj. 50,3 %. Podle **zjištěné ekonomické aktivity** v rámci subjektů zapsaných v registru se Plzeňský kraj v porovnání s ostatními kraji umístil na 12. místě. Nižší ekonomickou aktivitu oproti Plzeňskému kraji vykazovaly kraje Karlovarský (45,1 %) a Ústecký (48,7 %). Nejvyšší podíl ekonomicky aktivních subjektů byl zaznamenán v krajích Hl. město Praha (57,9 %) a Vysočina (56,6 %). V ČR bylo z celkového počtu 2 996 841 ekonomických subjektů 54,4 % ekonomicky aktivních.

Nejvíce subjektů působilo v oblasti Velkoobchodu, maloobchodu včetně oprav a údržby motorových vozidel

Z hlediska struktury registru ekonomických subjektů **podle odvětví CZ-NACE** působilo ve všech krajích nejvíce subjektů v oblasti Velkoobchodu a maloobchodu včetně oprav a údržby motorových vozidel. V Plzeňském kraji bylo k 31. 12. 2022 v tomto odvětví registrováno 28 371 subjektů, což z celkového počtu ekonomických subjektů v kraji představovalo 18,9 %. V porovnání s předchozím rokem se počet subjektů ve Velkoobchodu a maloobchodu včetně oprav údržby motorových vozidel snížil o 4,1 %. V období let 2017–2022 zaznamenalo toto odvětví nejvyšší meziroční úbytek mezi lety 2018 a 2019. Počet subjektů tohoto odvětví se v roce 2022 oproti roku 2017 snížil o 15,8 %. V registru ekonomických subjektů patřil k dalším více zastoupeným odvětvím Průmysl (13,4 %) a Stavebnictví (11,6 %). V Plzeňském kraji bylo k 31. 12. 2022 registrováno 20 150 subjektů v odvětví Průmyslu a 17 426 subjektů v odvětví Stavebnictví. Meziročně se počet subjektů v průmyslu zvýšil o 1,7 % a ve stavebnictví o 1,4 %. Nejnižší podíl z celkového počtu ekonomických subjektů tvořila odvětví Peněžnictví a pojišťovnictví (0,5 %), Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení (0,9 %) a Zdravotní a sociální péče (1,3 %).

Graf 3.8 Ekonomické subjekty podle převažující ekonomické činnosti v Plzeňském kraji k 31. 12. 2022 (subjekty s uvedenou činností)

Zdroj: ČSÚ

Více jak tři čtvrtiny subjektů tvoří fyzické osoby

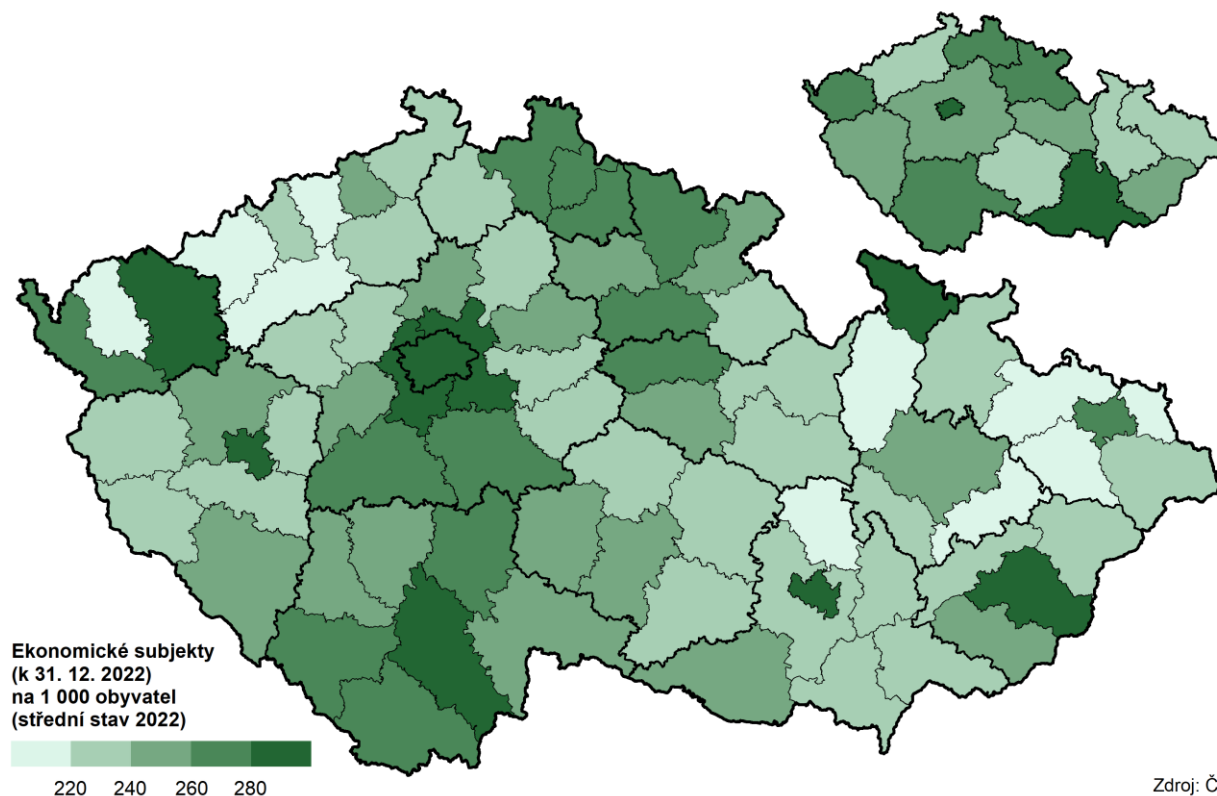
K 31. 12. 2021 bylo v Plzeňském kraji zapsáno v registru ekonomických subjektů 116 287 **fyzických osob** a 33 693 **právnických osob**. Z celkového počtu ekonomických subjektů v registru tvořily fyzické osoby 77,5 % a právnické osoby 22,5 %. V porovnání s loňským rokem se počet fyzických osob zvýšil o 134 subjektů a počet právnických osob vzrostl o 708 subjektů. Podíl fyzických osob činil 5,3 % z celkového počtu fyzických osob ČR. Právnické osoby se na celkovém počtu právnických osob ČR podílely 4,1 %. Nejčteněji zastoupenou právní formou byli živnostníci (fyzické osoby podnikající podle živnostenského zákona). K 31. 12. 2022 bylo v registru ekonomických subjektů 104 582 živnostníků, tj. 69,7 % z celkového počtu ekonomických subjektů v kraji. Meziročně se počet živnostníků snížil o 0,1 %.

Nejvyšší meziroční přírůstek zaznamenaly ekonomické subjekty bez zaměstnanců

Ekonomické subjekty bez uvedení velikostní kategorie počtu zaměstnanců se podílely na celkovém počtu ekonomických subjektů 58,8 %. Druhou nejčteněji zastoupenou skupinu tvořily subjekty bez zaměstnanců (32,5 %). Další skupinu představovaly malé podniky od 1 do 5 zaměstnanců, které tvořily 6,0 % z celkového počtu ekonomických subjektů. Nejvyšší meziroční přírůstek byl zaznamenán ve skupině ekonomických subjektů bez zaměstnanců. Meziročně se počet subjektů v této skupině zvýšil o 695, tj. nárůst o 1,4 %. U skupiny ekonomických subjektů bez uvedení velikosti došlo k poklesu počtu jednotek o 244, tj. meziroční pokles o 0,3 %. Nejvyšší meziroční pokles tak zaznamenaly ekonomické subjekty bez uvedení velikosti. Počet ekonomických subjektů o 1–5 zaměstnancích se zvýšil o 321 subjektů a ekonomické subjekty s 20–24 zaměstnanci zaznamenaly pokles o 19 subjektů. Počet ekonomických subjektů, který zaměstnával 1 000 a více osob, se meziročně zvýšil o 1 subjekt.

Intenzita podnikatelské aktivity v okresech a krajích v roce 2022 (ekonomické subjekty se sídlem na daném území)

V období let 2017–2022 vzniklo nejvíce subjektů v letech 2017 a 2022

V registru ekonomických subjektů (RES) k 31. 12. 2022 bylo v Plzeňském kraji zaznamenáno 4 803 **vzniklých subjektů** a 4 491 **zaniklých subjektů**. Z celkového počtu ekonomických subjektů (149 980) tvořily vzniklé subjekty 3,2 % a zaniklé subjekty 3,0 %. Na celkovém počtu vzniklých subjektů v ČR (111 099) se podílely vzniklé subjekty v Plzeňském kraji 4,3 %. Z celkového počtu zaniklých subjektů v ČR (99 927) tvořily zaniklé subjekty Plzeňského kraje 4,5 %. V období let 2017–2022 vzniklo v Plzeňském kraji nejvíce subjektů (3,0 %) v roce 2017 a 2022, naopak nejméně (2,8 %) v roce 2018. Nejvíce subjektů (3,6 %) zaniklo v roce 2019 a nejnižší počet zaniklých subjektů (2,1 %) byl evidován v roce 2018.

Zemědělství

V roce 2021 se meziročně hrubá zemědělská produkce v běžných cenách zvýšila o 11,5 %

Hrubá zemědělská produkce (dále jen HZP) vyjádřená v běžných cenách představuje souhrnný zemědělský účet, který dosáhl v roce 2021¹⁸ hodnoty 13,7 mld. Kč, meziroční zvýšení činilo 11,5 %. V rozmezí let 2011–2021 se HZP nejprve v letech 2011–2014 zvyšovala, pak následoval dvouletý pokles a od roku 2017 můžeme zaznamenat její rostoucí tendenci. Za desetileté období vzrostla HZP o 43,2 %. HZP v ČR se za stejné období zvýšila o 40,7 % a v porovnání s Plzeňským krajem byla nižší o 2,5 procentního bodu. Vysoký růst HZP v běžných cenách byl ovlivněn inflací. HZP, která je vyjádřena ve stálých cenách roku 2000, je očištěna od cenových vlivů a umožňuje lepší srovnatelnost v delší časové řadě. V Plzeňském kraji se HZP (ve stálých cenách) meziročně zvýšila o 3,4 %. Obdobný

¹⁸ Údaje roku 2022 zatím nejsou k dispozici, data za rok 2021 jsou semidefinitivní

trend byl zaznamenán v ČR, kde se HZP ve stálých cenách zvýšila o 1,8 %. Za desetileté období vzrostla v Plzeňském kraji HZP ve stálých cenách o 15,6 %.

Na celkové zemědělské produkci ČR se Plzeňský kraj podílel 8,2 %

Na celkové zemědělské produkci ČR (v běžných cenách) se Plzeňský kraj ve sledovaném období podílel 8,2 %. Podíl **rostlinné produkce** na HZP v peněžním vyjádření v roce 2021 představoval 51,8 % (7,1 mld. Kč), **živočišné produkce** 43,9 % (6,0 mld. Kč). **Intenzita zemědělské produkce** vyjádřená HZP na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy dosáhla v roce 2021 v Plzeňském kraji v běžných cenách 42 839 Kč, tj. meziroční zvýšení o 11,8 %, ve stálých cenách činila 30 508 Kč, tj. meziroční zvýšení 3,7 %.

Výměra zemědělské půdy dlouhodobě klesá

K 31. 12. 2022 byla registrována **výměra zemědělské půdy** o rozloze 376 727 ha, oproti roku 2021 byl zaznamenán mírný pokles. Podíl zemědělské půdy na celkové výměře půdy Plzeňského kraje činil 49,3 %. Z údajů meziročních změn za posledních deset let je patrný dlouhodobý mírný pokles výměry zemědělské půdy. V roce 2012 činil podíl zemědělské půdy na celkové výměře kraje 50,2 %. Z výměry zemědělské půdy připadlo v roce 2022 na ornou půdu 66,1 %. V roce 2022 oproti roku 2012 ubylo orné půdy o 3,3 %.

Meziročně vzrostly osevní plochy pšenice, ječmene a luskovin

Osevní plocha celkem (195 750 ha) se v porovnání s rokem 2021 mírně zvýšila, a to o 73,4 ha. V rozmezí let 2012–2022 dosáhly osevní plochy **obilovin** nejvyšší rozlohy v roce 2022. Oproti roku 2021 se osevní plocha obilovin (107 992 ha) v roce 2022 zvětšila o 3,8 %. Meziročně vzrostly osevní plochy **pšenice** o 5,7 %, **ječmene** o 5,2 % a **luskovin** o 22,7 %, snížily se osevní plochy **ovsa** o 3,5 %, **žita** o 1,5 % **brambor** o 4,8 %, **olejnin** o 2,7 %, **řepky** o 4,6 % a **pícnin** o 5,9 %. Osevní plochy řepky se v průběhu desetiletého období snížily z 35 204 ha v roce 2012 na 27 876 ha v roce 2022, tj. pokles o 20,8 %. Osevní plocha řepky byla v průběhu desetiletého období nejvyšší v roce 2013, kdy dosáhla rozlohy 36 471 ha. V období 2012–2022 se růst osevních ploch pícnin střídal s poklesem, největší osevní plocha pícnin 54 703 ha byla zaznamenána v roce 2020, v posledních dvou letech se její rozloha snížila na 48 797 ha v roce 2022. V porovnání s rokem 2012 byla plocha pícnin v roce 2022 vyšší o 6,5 %. V roce 2022 činila osevní plocha brambor 1 222 ha, meziročně se snížila o 4,8 %. V rámci desetiletého období osevní plocha brambor dosáhla nejvyšší hodnoty (1 283 ha) v roce 2021. Oproti roku 2012 vzrostla osevní plocha brambor v roce 2022 o 43,3 %.

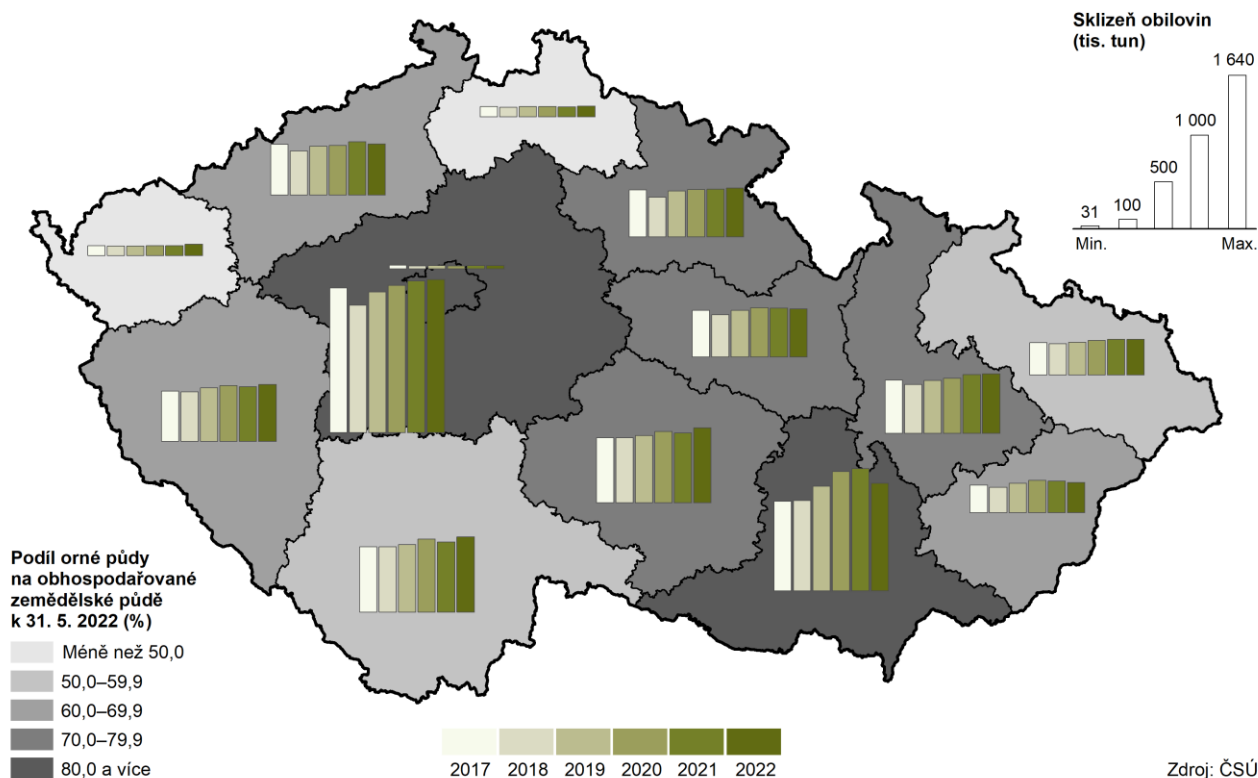
Meziročně se zvýšila sklizeň všech druhů obilovin, naopak klesla produkce brambor

V roce 2022 se v Plzeňském kraji z celkové **sklizňové obilné plochy** 107,68 tis. ha sklídilo 612,01 tis. tun **obilovin**. V porovnání s rokem 2021 se sklizeň obilovin zvýšila o 4,2 %. Na vyšší sklizeň obilovin měly vliv klimatické podmínky i větší sklizňová plocha, která meziročně vzrostla o 3,7 %. Na sklizni obilovin v ČR se Plzeňský kraj podílel 7,4 %. Produkce **pšenice** v roce 2022 dosáhla v Plzeňském kraji 377,48 tis. tun, meziročně se zvýšila o 2,5 %. I na celorepublikové úrovni byl zaznamenán růst sklizně pšenice, a to o 4,6 %. Plzeňský kraj se podílel na sklizni pšenice v ČR 7,3 %. Sklizeň **ječmene** představovala výrazný meziroční růst (13,1 %). V roce 2022 činila sklizeň ječmene 151,62 tis. tun a na sklizni v ČR se podílela 8,1 %. V roce 2022 se zvýšila sklizeň **ovsa** z 5,66 tis. tun v roce 2021 na 6,15 tis. tun v roce 2022, meziroční zvýšení dosáhlo 8,7 %. Plzeňský kraj byl jediným krajem, ve kterém se meziročně zvýšila sklizeň ječmene. V ČR byl naopak zaznamenán meziroční pokles sklizně této komodity, a to o 13,7 %. V roce 2022 činila sklizeň **žita** v Plzeňském kraji 14,84 tis. tun s meziročním zvýšením 3,7 %, na celkové sklizni v ČR se podílela 11,6 %. Významnou obilovinu představuje v Plzeňském kraji **triticale**. Plzeňský kraj byl druhým krajem s nejvyšší sklizní triticale po Jihočeském kraji. V roce 2022 se sklídilo v Plzeňském kraji 27,75 tis. tun triticale s meziročním zvýšením 6,0 %. Na sklizni triticale v ČR se Plzeňský kraj podílel 13,4 %. Sklizeň **luskovin** se

v Plzeňském kraji zvyšovala již třetím rokem. V roce 2022 činila sklizeň luskovin 9,96 tis. tun. Meziroční růst dosáhl 24,2 %. Na sklizni luskovin v ČR se kraj podílel 8,0 %. Opačnou tendenci můžeme zaznamenat v produkci **brambor**. Sklizeň brambor se snížila z 39,79 tis. tun v roce 2021 na 37,95 tis. tun, v roce 2022, tj. pokles o 4,6 %. Plzeňský kraj se podílel na sklizni brambor v ČR 5,8 %. Produkce **řepky** se zvýšila z 86,93 tis. tun v roce 2021 na 93,16 tis. tun v roce 2022, tj. meziroční zvýšení o 7,2 %. Z celkové sklizně řepky v ČR tvořila 8,0 %. Za desetileté období byla nejnižší úroda řepky v roce 2021.

Sklizeň obilovin v krajích v letech 2017 až 2022

Výnos obilovin byl od roku 2012 čtvrtý nejvyšší

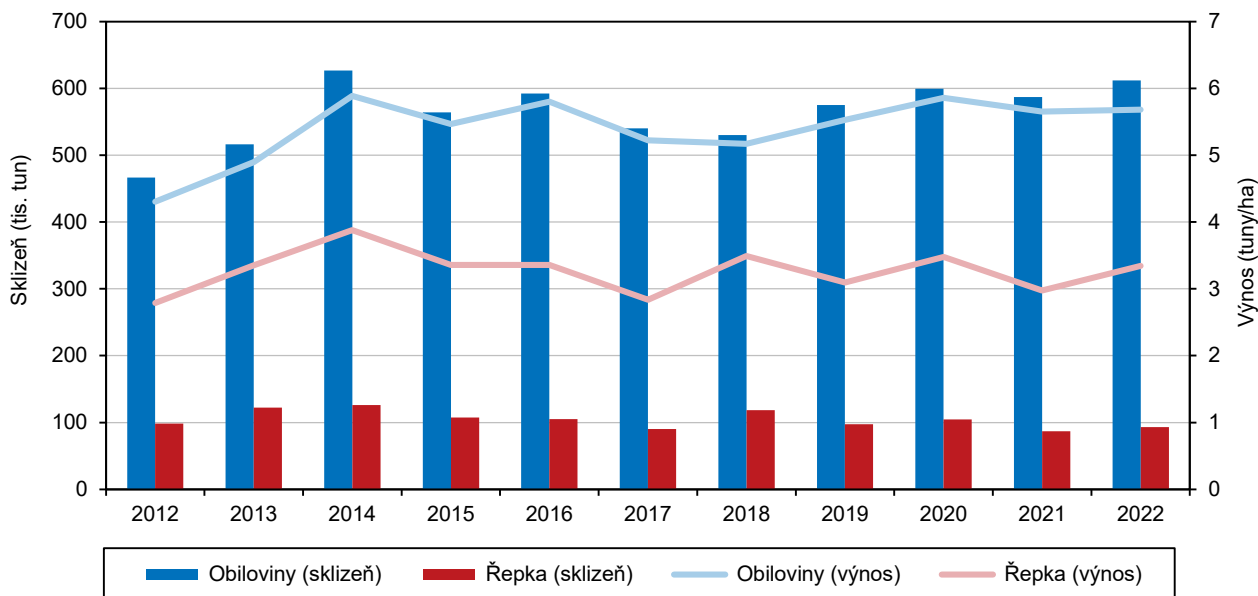
Výnos obilovin, který v roce 2022 činil 5,68 t/ha, meziročně vzrostl o 0,5 %. V období let 2012–2022 byl výnos obilovin nejvyšší v roce 2014, kdy dosáhl 5,89 t/ha, naopak nejnižší (4,30 t/ha) byl v roce 2012. V roce 2022 byl výnos obilovin v rámci sledovaného období čtvrtý nejvyšší. Vůči celorepublikovému průměru byl výnos v Plzeňském kraji o 0,25 t/ha nižší. V mezikrajském srovnání se Plzeňský kraj umístil na předposledním třináctém místě. Nejvyšší výnosy vykázaly Hl. město Praha a Olomoucký kraj, nejnižší Karlovarský kraj.

Výnosy pšenice v kraji meziročně klesly, u ostatních obilovin byl zaznamenán nárůst výnosnosti

Výnosy **pšenice** klesly o 3,1 % na 6,01 t/ha a v mezikrajském srovnání se jednalo o čtvrtý nejnižší výnos. Celorepublikový průměr výnosu pšenice se také meziročně snížil, a to o 3,9 % na 6,07 t/ha. V roce 2022 byl zaznamenán meziroční pokles výnosů pšenice ve všech krajích. Meziroční nárůst výnosnosti byl v Plzeňském kraji zaznamenán ve všech ostatních obilovinách. Oproti roku 2021 vzrostly výnosy **ječmene** o 7,5 % na 5,75 t/ha, výnosy **žita** o 5,3 % na 5,32 t/ha, výnosy **ovsa** o 10,2 % na 3,72 t/ha a **triticale** o 7,3 % na 5,14 t/ha.

Graf 3.9 Sklizeň a hektarové výnosy obilovin a řepky v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Výnosnost brambor, luskovin i řepky meziročně vzrostla

Výnos **brambor** se mírně meziročně zvýšil o 0,2 % z 31,01 t/ha v roce 2021 na 31,06 t/ha v roce 2022. V rámci mezikrajského srovnání se jedná o čtvrtou nejvyšší výnosnost. Hektarový výnos brambor v Plzeňském kraji byl v roce 2022 vyšší než v ČR o 0,84 t/ha. V **luskovinách** byl dosažen výnos 2,48 t/ha, což představovalo nárůst o 1,2 %. Výnos **řepky** vzrostl meziročně o 12,4 % na 3,34 t/ha, v mezikrajském srovnání se Plzeňský kraj umístil na předposledním třináctém místě. V časové řadě let 2012–2022 byl výnos řepky nejvyšší v roce 2014, kdy činil 3,88 t/ha, naopak nejnižší (2,79 t/ha) v roce 2012. Meziročně rostly hektarové výnosy řepky ve všech krajích. V ČR byl hektarový výnos řepky v porovnání s Plzeňským krajem nepatrně vyšší (o 0,05 t/h).

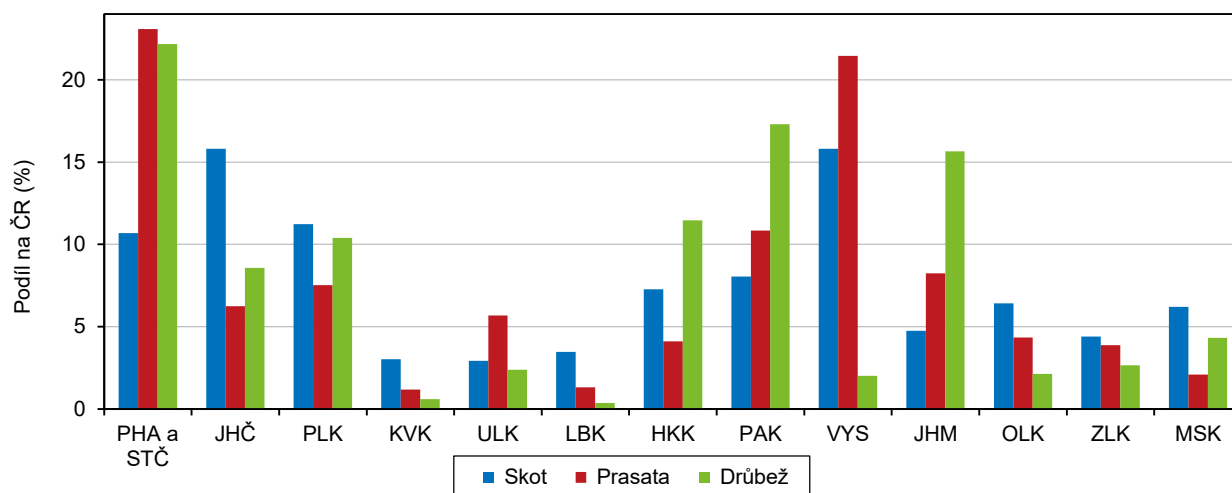
Meziročně se v Plzeňském kraji chov skotu nepatrně zvýšil

Dle **soupisu hospodářských zvířat k 1. 4. 2022** se stavy **skotu** meziročně velmi nepatrně zvýšily z 159 536 v roce 2021 na 159 601 v roce 2022. Na celorepublikové úrovni došlo k mírnému navýšení (o 1,1 %) na celkový počet 1 421 254 kusů. Počet **krav** v kraji se mírně meziročně snížil o 0,3 % na 67 636 kusů. V období let 2012–2022 byl nejvyšší stav skotu v roce 2015, kdy dosáhl 168 897 kusů, naopak nejnižší byl v roce 2021, kdy činil 159 536 kusů. Počet **prasat** se oproti roku 2021 zvýšil o 5,8 % na 107 793 kusů. V letech 2012–2022 byl evidován nejvyšší počet prasat (125 513 kusů) v roce 2012, nejnižší (101 864 kusů) v roce 2021. K 1. 4. 2022 bylo v ČR zaznamenáno 1 432 824 kusů prasat, meziročně se počet prasat snížil o 5,6 %. Z hlediska delší časové řady lze uvést, že nejvyšší počet prasat byl v České republice chován v roce 1981, a to 5 105 489 kusů a naopak nejnižší stav prasat měla ČR v roce 2022. Stavy **prasnic** vzrostly v Plzeňském kraji o 1,6 %, zatímco v ČR se jejich počet snížil o 10,7 %.

Graf 3.10 Podíl krajů na stavech skotu, prasat a drůbeže chovaných v České republice k 1. 4. 2022

Zdroj: ČSÚ

Stavy, drůbeže, ovcí i koz se meziročně snížily, vzrostl počet koní

V roce 2022 se **chov ovcí** meziročně snížil o 10,3 % na 12 533 kusů. I v ČR byl zaznamenán pokles ovcí, a to o 4,9 % na 174 196 kusů. V období let 2012–2022 dosáhl v Plzeňském kraji chov ovcí nejvyššího počtu (20 683 ks) v roce 2015. V posledních třech letech začal chov ovcí výrazně klesat a v roce 2022 byl v celém sledovaném období nejnižší. Počet kusů **drůbeže** se v Plzeňském kraji meziročně výrazně snížil o 25,1 %, což představovalo snížení o 800 492 kusů na 2 392 586 kusů. V časové řadě let 2012–2022 byl evidován nejvyšší stav drůbeže v roce 2021, kdy dosáhl 3 193 078 kusů, naopak nejnižší stav (1 646 292 kusů) byl zaznamenán v roce 2017. V ČR byl pokles stavu drůbeže nižší než v Plzeňském kraji, meziročně se v ČR snížil počet kusů drůbeže o 3,3 % na 23 026 197 kusů. V roce 2022 činil počet **slepíc** 893 090 kusů, meziročně se jejich stavy snížily o 23,6 %. Stejný trend poklesu se projevil na celorepublikové úrovni, kde byl zaznamenán pokles počtu slepic o 6,4 %. Počet **koz** se snížil z 1 410 kusů v roce 2021 na 1 097 kusů v roce 2022, tj. meziroční úbytek o 22,2 %. Nejvyšší počet koz (1 479 ks) byl v rámci sledovaného období v roce 2018, nejnižší (1 062 kusů) v roce 2012. V ČR poklesl počet koz meziročně o 3,2 %. Počet **koní** vzrostl meziročně v Plzeňském kraji o 4,9 % na 2 261 kusů. Ve sledovaném období byl počet koní nejvyšší v roce 2020, kdy činil 2 536 kusů, nejnižší počet koní (2 067 kusů) byl zaznamenán v roce 2016. Meziročně se zvýšil počet koní i na celorepublikové úrovni, a to o 11,7 % na celkový počet 37 087 kusů.

Intenzita chovu skotu i prasat se meziročně zvýšila

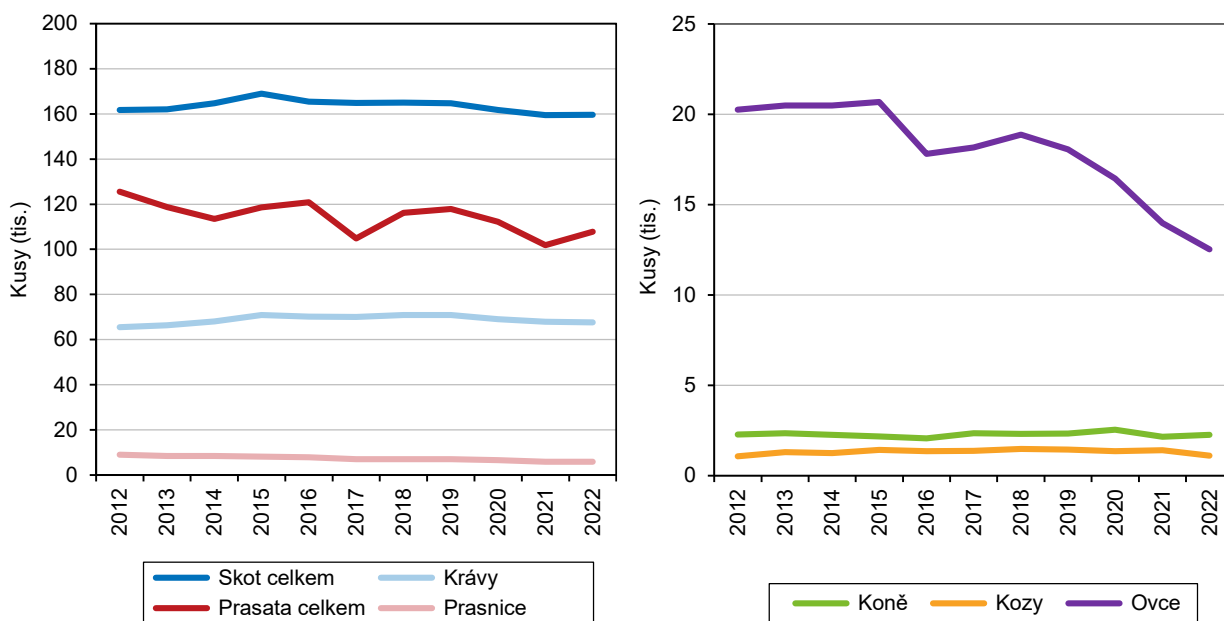
Intenzita chovu skotu¹⁹ se v Plzeňském kraji meziročně zvýšila ze 49,8 ks na 100 ha v roce 2021 na 50,3 ks na 100 ha v roce 2022. Plzeňský kraj se umístil na třetím nejvyšším místě za kraje Jihočeským a Vysočinou. V roce 2022 dosáhl ukazatel **intenzity chovu prasat**²⁰ 54,6 ks na 100 ha, meziročně se zvýšil o 3 prasata na 100 ha obhospodařované orné půdy. Plzeňský kraj v rámci krajů dosáhl šestého místa.

¹⁹ Podíl stavu skotu (k 1. 4. 2022) na 100 ha obhospodařované zemědělské půdy (k 31. 5. 2022)

²⁰ Podíl stavu prasat (k 1. 4. 2022) na 100 ha obhospodařované orné půdy (k 31. 5. 2022)

Graf 3.11 Hospodářská zvířata v Plzeňském kraji (stav k 1. 4.)

Zdroj: ČSÚ

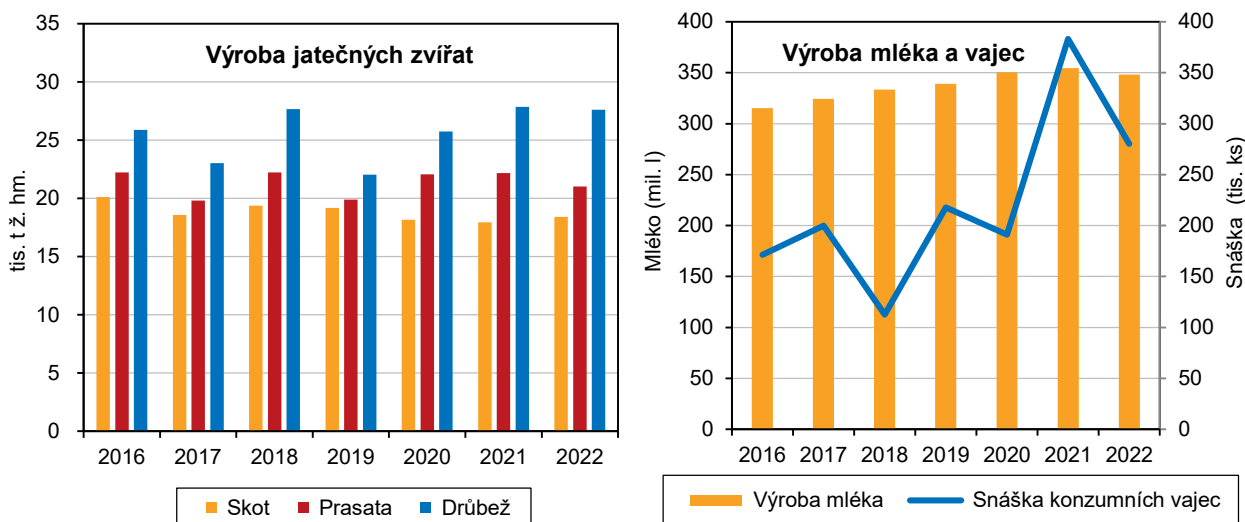

Průměrná snáška konzumních vajec na 1 nosnici v Plzeňském kraji vzrostla

V roce 2022 činila **průměrná snáška konzumních vajec na jednu nosnici** v Plzeňském kraji 324,9 kusů, meziročně se zvýšila téměř o 9 kusů vajec. Ve sledovaném období let 2012–2022 dosáhla svého maxima v roce 2017, kdy na 1 slepici připadlo v průměru 326,5 vajec. Plzeňský kraj se v mezikrajském porovnání umístil na prvním místě. **Celková snáška** konzumních vajec v Plzeňském kraji v roce 2022 klesla o 26,8 % na 280 351 tis. kusů (v roce 2021 činila 383 185 tis. ks). Ve snášce konzumních vajec se Plzeňský kraj umístil na třetím místě za kraji Středočeským včetně Hl. města Prahy a Pardubickým.

Graf 3.12 Výroba jatečných zvířat, mléka a snáška konzumních vajec v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Produkce mléka se meziročně snížila, ale průměrná roční dojivost se zvýšila

Výroba mléka, která v roce 2022 činila 348 202 tisíc litrů, meziročně klesla o 1,8 %. V objemu výroby mléka se Plzeňský kraj v rámci mezikrajského porovnání umístil na čtvrtém místě. Na celkové produkci mléka v ČR se Plzeňský region podílel 10,7 %. V období let 2012–2022 byla nejvyšší produkce mléka (354 487 tis. litrů) v roce 2021, nejnižší (291 940 tis. litrů) v roce 2013. **Průměrná roční dojivost krávy** se v Plzeňském kraji v roce 2022 zvýšila o 1,1 % na 9 084,5 l. V rámci sledovaného období let 2012–2022 dosáhla průměrná roční dojivost krávy nejvyšší hodnoty v roce 2022. Oproti roku 2012 se průměrná roční dojivost zvýšila o 23,9 %.

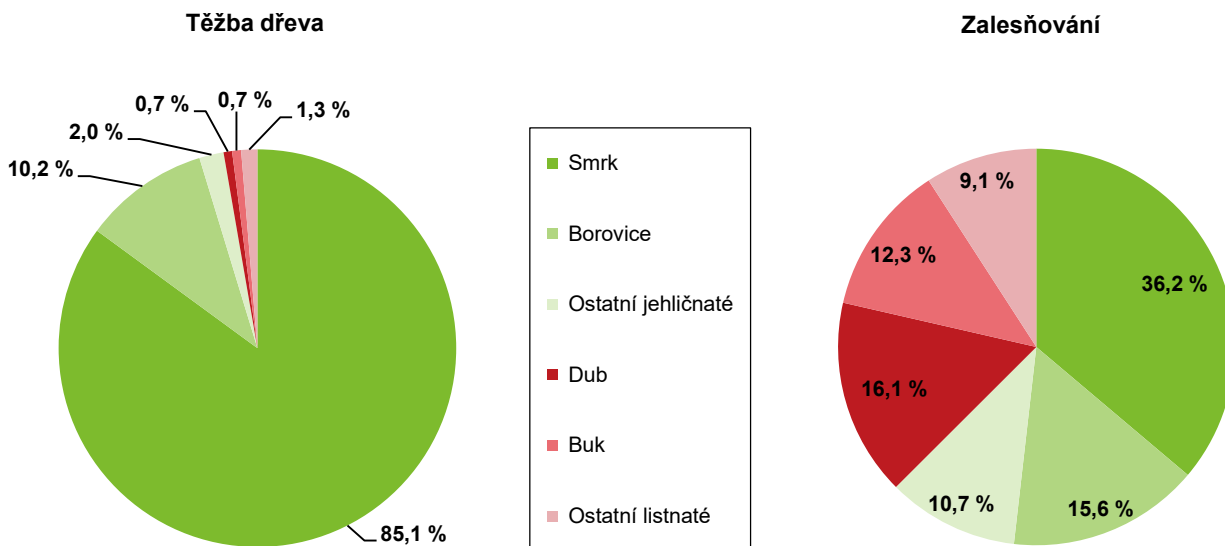
Lesnictví

Plochy lesních pozemků dlouhodobě mírně rostou

V roce 2022 **lesní pozemky** zaujímaly v Plzeňském kraji rozlohu 309,2 tis. ha, tj. 40,4 % z celkové výměry půdy v kraji. Významný podíl na ploše lesních pozemků v kraji mají okresy Klatovy (Šumava), Tachov (Český les), Rokycany (Křivoklátská a Brdská vrchovina). Rozloha lesních pozemků v Plzeňském kraji byla v rámci krajů druhá nejvyšší. Z dlouhodobého pohledu má výměra lesních ploch mírně rostoucí trend, poslední meziroční nárůst činil 110 ha. Na celkové výměře lesů v ČR se Plzeňský kraj podílel 11,5 %. V ČR bylo zalesněno 2 680,4 tis. ha, tj. o 1 568 ha více než v předchozím roce. V Plzeňském kraji prošlo přirozenou obnovou 601 ha lesa, což je o 155 ha více než v roce 2021. Při zalesňování převažovaly jehličnaté dřeviny v rozsahu 2 049 ha. Listnaté dřeviny tvořily plochu 1 228 ha. V roce 2022 byly v Plzeňském kraji provedeny prořezávky (výchovní zásah u mladých porostů, např. odstranění přílišné hustoty porostů) na 3 710 ha a probírky (výchovní zásah, který slouží k úpravě porostní skladby, tvarové výchova porostu a zpevnění porostu) na 5 403 ha.

Graf 3.13 Těžba dřeva a zalesňování podle dřevin v Plzeňském kraji v roce 2022

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: těžba v m³ bez kůry, zalesňování v ha

Škody způsobené suchem a hmyzem způsobují vyšší podíl nahodilé těžby dřeva

Těžba dřeva celkem v roce 2022 činila v Plzeňském kraji 2,58 mil. m³ dřeva bez kůry, z toho 97,3 % připadlo na dřevo jehličnaté a 2,7 % na dřevo listnaté. Meziročně se zvýšila těžba dřeva o 15,5 %. Plzeňský kraj se podílel na celkové těžbě dřeva v ČR 10,3 %, což představovalo čtvrtou nejvyšší těžbu v mezikrajském porovnání. **Nahodilá těžba** činila 2,15 mil. m³ dřeva bez kůry a na těžbě dřeva celkem se podílela 83,4 %. Jedná se o jednu z forem těžby, která je prováděna za účelem zpracování stromů poškozených v důsledku škodlivých vlivů (vítr, námraza, škodlivý

hmyz apod.). Z celkového objemu nahodilé těžby tvořila těžba hmyzová 55,1 % a těžba živelní 40,2 %, zbytek připadl na ostatní těžbu. Sucho a činnost škůdců se v posledních letech zvláště negativně promítaly do stavu lesa. Působení těchto faktorů škodí zejména smrkovým porostům. Z uvedených důvodů přibývá nahodilé těžby dřeva.

Průmysl

Průměrný evidenční počet zaměstnanců se oproti roku 2021 zvýšil o 1,5 %

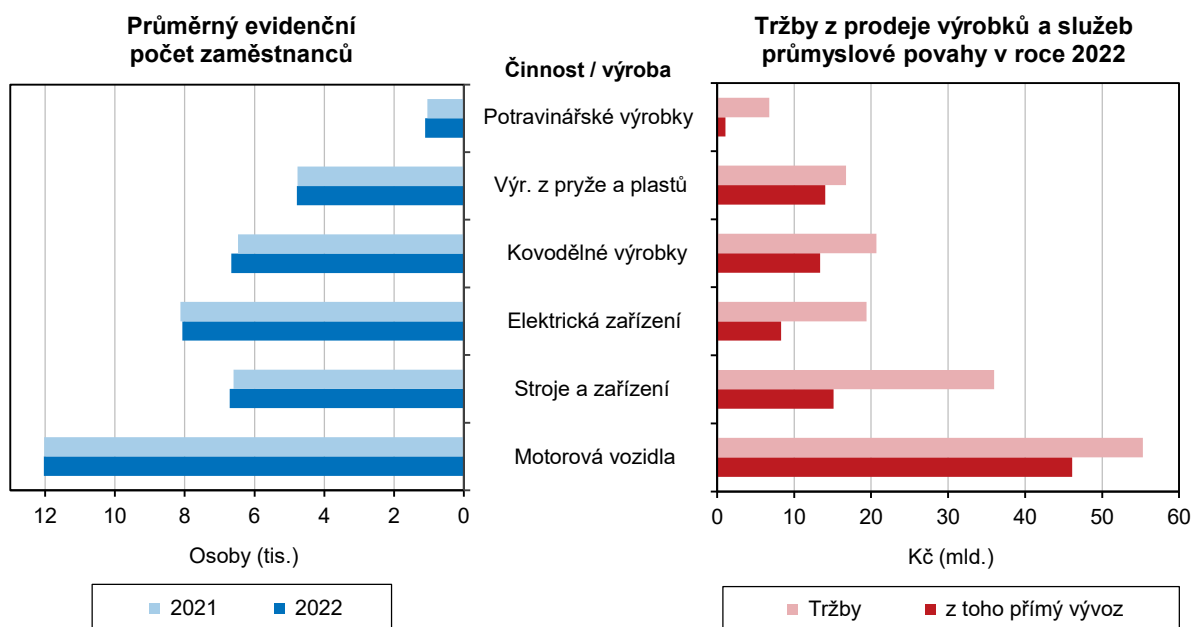
V Plzeňském kraji se v roce 2022 oproti předcházejícímu období zvýšil počet velkých **průmyslových podniků**²¹ o 3 subjekty na 154. **Průměrný evidenční počet zaměstnanců** (fyzické osoby) se zvýšil, a to o 874 zaměstnanců (nárůst o 1,5 %). V mezikrajském porovnání průměrného evidenčního počtu zaměstnanců byl Plzeňský kraj s 57 tis. zaměstnanci na šestém místě. Tito zaměstnanci se podíleli na celkovém průměrném evidenčním počtu zaměstnanců v ČR 7,0 %. V roce 2022 v porovnání s rokem 2017 klesl průměrný evidenční počet zaměstnanců o 4 117, tj. snížení o 6,7 %.

Plzeňský kraj dosáhl čtvrté nejvyšší průměrné měsíční hrubé mzdy v průmyslu

V roce 2022 dosáhla **průměrná hrubá měsíční mzda v průmyslu** v Plzeňském kraji 41 347 Kč a v porovnání s rokem 2021 se zvýšila o 2 685 Kč. V mezikrajském srovnání se jednalo o čtvrtou nejvyšší průměrnou hrubou měsíční mzdu, která byla o 980 Kč nižší než průměrná hrubá měsíční mzda v průmyslu v ČR (42 327 Kč). Výši průměrné měsíční hrubé mzdy v ČR významně ovlivňovaly dosažené mzdy v krajích Středočeském (51 447 Kč), Hl. městě Praze (49 933 Kč) a Ústeckém (43 976 Kč). Oproti roku 2017 se zvýšila průměrná hrubá měsíční mzda v Plzeňském kraji o 8 931 Kč, tj. nárůst o 27,6 %.

Graf 3.14 Zaměstnanci a tržby podle vybrané převažující výroby zpracovatelského průmyslu v Plzeňském kraji (podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v Plzeňském kraji)

Zdroj: ČSÚ

²¹ Podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem na území kraje

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy oproti roku 2021 vzrostly o 7,6 %

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy²² dosáhly v roce 2022 v běžných cenách hodnoty 239 612 mil. Kč, v porovnání s rokem 2021 vzrostly o 7,6 %. V mezikrajském porovnání tržby v Plzeňském regionu vzrostly nejméně. Meziroční růst tržeb byl zaznamenán ve všech krajích, přičemž Ústecký kraj dosáhl nejvyššího meziročního růstu tržeb, a to o 24,7 %. Plzeňský kraj se podílel 5,3 % na tržbách z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy v celé ČR. V časové řadě let 2017–2022 byly tržby dosažené v roce 2022 nejvyšší, naopak nejnižší byly v roce 2020 v důsledku pandemické situace covid-19. Vyšší růst tržeb z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy v roce 2021 souvisel i s rostoucí inflací.

Podíl tržeb z přímého vývozu na tržbách celkem byl v kraji v roce 2022 nejnižší

Podíl tržeb z přímého vývozu na tržbách z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy činil v roce 2022 v Plzeňském kraji 58,0 %, meziročně se tento podíl snížil o 2,7 p. b. V mezikrajském porovnání se Plzeňský kraj v tomto ukazateli umístil na osmém místě. V porovnání s ČR byl podíl tržeb z přímého vývozu v Plzeňském kraji nižší o 0,7 p. b. Nejvyššího podílu tržeb z přímého vývozu dosáhl Liberecký kraj (72,0 %), naopak nejnižšího Hl. město Praha (41,6 %). V rozmezí let 2017–2022 byl podíl tržeb z přímého vývozu na tržbách celkem nejvyšší v roce 2019, kdy dosáhl 64,0 %, v porovnání s rokem 2022 byl vyšší o 6,0 p. b. Podíl tržeb z přímého vývozu byl v rámci sledovaného období nejnižší v roce 2022.

Plzeňský region se řadí mezi kraje s nižší produktivitou práce

Produktivita práce²³ se v Plzeňském kraji zvýšila v roce 2022 na 4 171 tis. Kč, což znamenalo nárůst o 6,0 %. Ve srovnání s ostatními kraji se jednalo o nejmenší relativní nárůst. Plzeňský region se řadí mezi kraje s nižší produktivitou práce. Nejvyšší produktivita práce byla dosažena ve Středočeském kraji (8 026 tis. Kč), naopak nejnižší měl Karlovarský kraj (3 254 tis. Kč). Ve všech krajích se produktivita práce meziročně zvýšila. V Plzeňském kraji byla v porovnání s rokem 2021 vyšší pouze o 236 tis. Kč. Nejvyšší meziroční zvýšení zaznamenal Ústecký kraj (o 1 567 tis. Kč), nejméně pak vzrostla produktivita práce v kraji Jihomoravském (o 223 tis. Kč). Na dosažené produktivitě práce v ČR (5 489 tis. Kč) se významně podílely kraje Středočeský (8 026 tis. Kč), Ústecký (7 869 tis. Kč), Moravskoslezský (7 265 tis. Kč) a Pardubický (6 701 tis. Kč). Oproti průměru ČR byla produktivita práce v Plzeňském kraji nižší o 1 318 tis. Kč na 1 zaměstnance. V časové řadě 2017–2022 byla produktivita práce v Plzeňském kraji nejnižší (3 540 tis. Kč) v roce 2020, kdy se zastavil růst v důsledku pandemické situace. Nejvyšší hodnoty ve sledovaném období dosáhla v roce 2022.

Tržby z prodeje výrobků a služeb ve zpracovatelském průmyslu představovaly 96,9 % z tržeb celkem

Objem tržeb z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy ve zpracovatelském průmyslu dosáhl v roce 2022 výše 232 202 mil. Kč, což v porovnání s rokem 2021 představovalo růst o 7,0 %. Tržby ve zpracovatelském průmyslu představovaly 96,9 % z celkových tržeb v průmyslu. Na výši tržeb ve zpracovatelském průmyslu (po vyloučení individuálních údajů) se výrazněji podílela především odvětví výroby motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů (23,8 %), výroby strojů a zařízení j. n. (15,5 %) a výroby nápojů (10,1 %). Po vyloučení individuálních údajů se meziročně snížily tržby pouze v odvětví výroby ostatních dopravních prostředků a zařízení (o 7,1 %). V ostatních odvětvích byl zaznamenán růst. Nejvíce vzrostly tržby v odvětví výroby potravinářských výrobků, a to o třetinu.

Odvětví počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení (po

Podíl tržeb z přímého vývozu na celkových tržbách v kraji činil v roce 2022 v **oblasti zpracovatelského průmyslu** 59,3 %. Nejvyšší podíl z tržeb z přímého vývozu na celkových tržbách po vyloučení individuálních údajů byl zaznamenán

²² Bez DPH

²³ Podíl tržeb z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy na zaměstnance (běžné ceny)

vyloučení individuálních údajů) se podílelo nejvíce na tržbách z přímého vývozu

v odvětví výroby počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení (96,7 %). Naopak nejméně se podílely tržby z přímého vývozu na celkových tržbách v odvětví výroby nápojů (10,9 %).

Nejvyšší produktivity práce (po vyloučení individuálních údajů) dosahovalo odvětví výroby nápojů

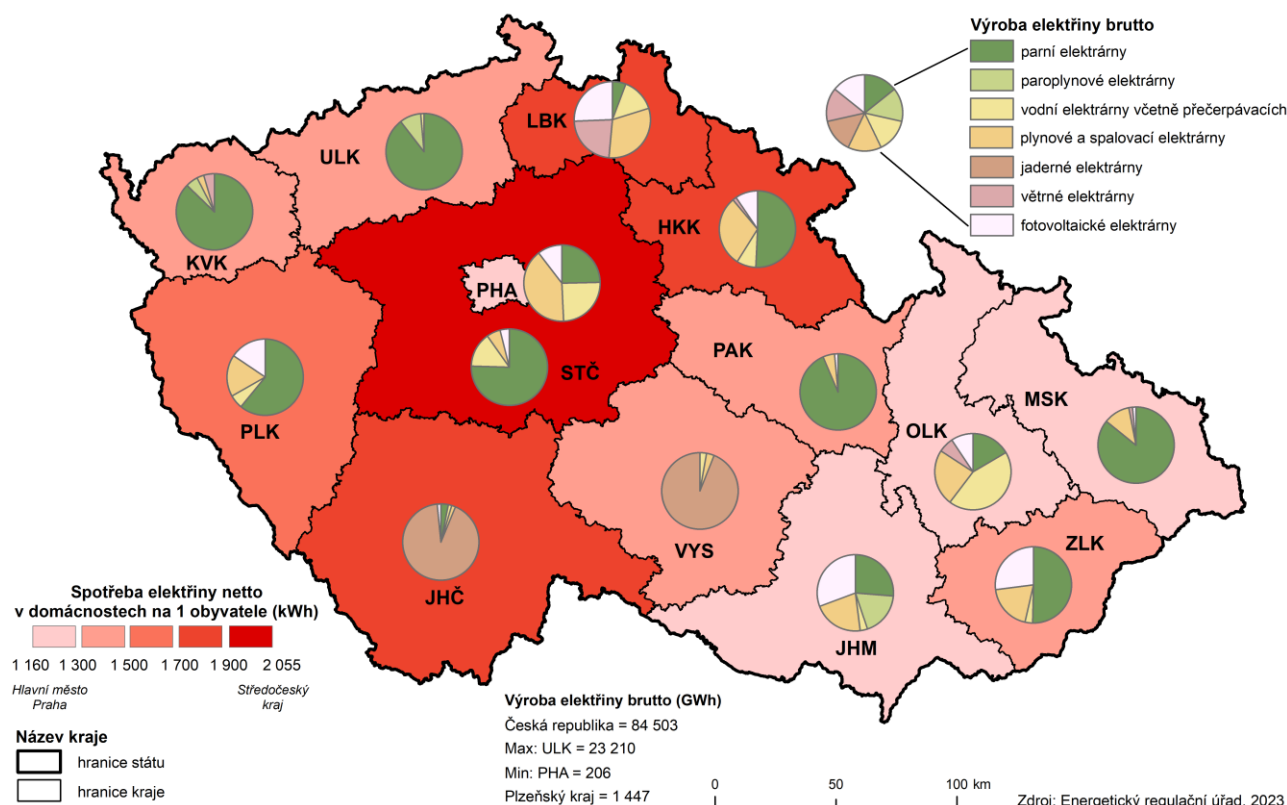
Nejvyšší produktivita práce v roce 2022 v Plzeňském kraji byla dosažena (po vyloučení individuálních údajů) v odvětví výroby nápojů (8 414 tis. Kč). **Průměrná měsíční mzda ve zpracovatelském průmyslu** v kraji činila 41 276 Kč, meziročně tak vzrostla o 7,0 %. Po vyloučení individuálních údajů byla nejvyšší průměrná měsíční mzda (59 930 Kč) opět v odvětví výroby nápojů, nejnižší průměrnou měsíční mzdu (36 052 Kč) pak pobírali zaměstnanci v odvětví ostatního zpracovatelského průmyslu.

Energetika

Nejvyšší instalovaný výkon měly v kraji parní a fotovoltaické elektrárny

V roce 2022 činil **instalovaný výkon elektrárenských soustrojí** (součet jmenovitých výkonů jednotlivých energetických soustrojí k poslednímu dni sledovaného období) v regionu 573,2 MW a jeho podíl na ČR představoval 2,8 %. Nejvyšší instalovaný výkon měly elektrárny parní (262,1 MW) a fotovoltaické (212,3 MW), které společně tvořily více než 80 % instalovaného výkonu v regionu.

Spotřeba a výroba elektřiny v roce 2022

Region se podílel 1,7 % na celkové produkci elektřiny v ČR

V Plzeňském kraji bylo v roce 2022 vyrobeno 1 446,6 GWh elektřiny brutto²⁴. Meziročně se zvýšila výroba elektřiny o 1,3 %. Výroba elektřiny se v Plzeňském kraji zvýšila ve všech typech elektráren kromě plynových a spalovacích. Nejvyšší meziroční nárůst (o 13,1 GWh) zaznamenaly fotovoltaické elektrárny, tj. zvýšení o 6,2 %. **Výroba elektřiny** brutto v Plzeňském kraji tvořila 1,7 % z celkové produkce

²⁴ Výroba elektřiny brutto = celková výroba elektřiny na svorkách generátorů

elektřiny v republice. Region se tak řadí mezi 8 krajů s nižším podílem na celkové výrobě elektřiny v ČR. Více než dvě třetiny elektrické energie bylo vyprodukováno v kraji Ústeckém (27,5 %), Jihočeském (20,9 %) a na Vysočině (18,8 %). V období let 2017–2022 bylo v Plzeňském kraji vyrobeno nejvíce elektrické energie právě v roce 2022, kdy výroba elektrické energie celkem činila 1 446,6 GWh, naopak nejnižší výroba elektrické energie (1 280,3 GWh) byla zaznamenána v roce 2019. V roce 2022 byla výroba elektřiny v porovnání s rokem 2019 vyšší o 13,0 %.

Na výrobě elektřiny se v kraji nejvíce podílely parní elektrárny

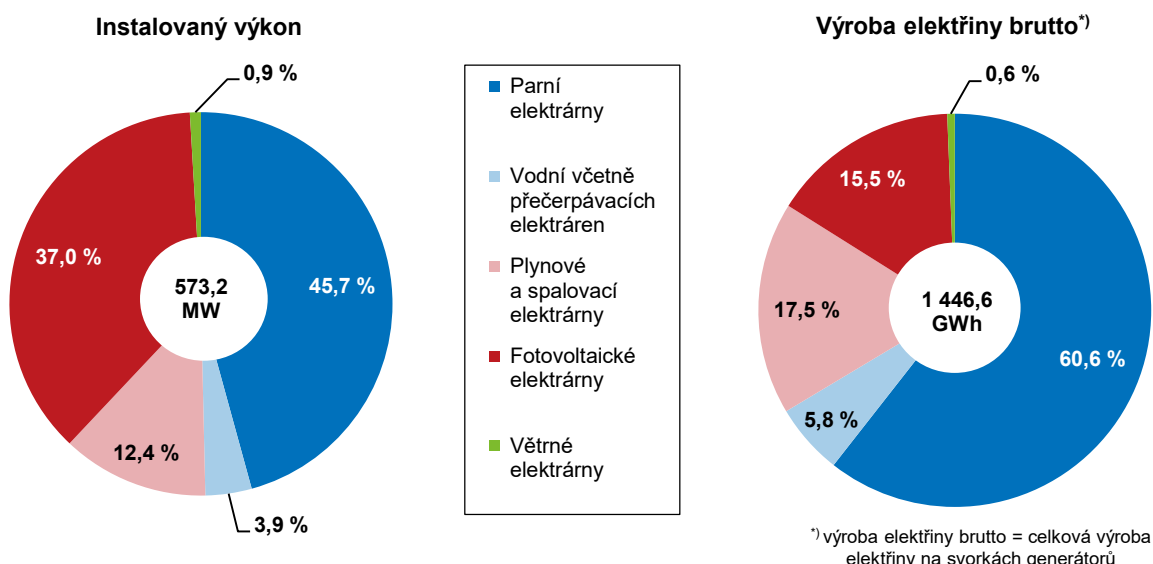
Majoritním producentem elektřiny v Plzeňském kraji jsou **parní elektrárny**. V roce 2022 zde bylo vyrobeno 876,4 GWh elektrické energie, tj. 60,6 % z celkového objemu vyrobené elektřiny v kraji. V regionu se významně podílely na výši vyrobené elektrické energie také **elektrárny plynové a spalovací** (17,5 %) a **fotovoltaické** (15,5 %).

Mezi kraji Plzeňský region zaujímá 4. místo se svým podílem elektřiny vyrobené ve fotovoltaických elektrárnách

Krajský podíl na celkové vyrobené elektřině v ČR získané z jednotlivých elektráren představoval 2,1 % z parních elektráren, 6,5 % z plynových a spalovacích elektráren a 9,7 % z fotovoltaických elektráren. Nejvíce elektrické energie z parních elektráren v republice se vyrobilo v krajích Ústeckém (49,5 %), Pardubickém (15,4 %) a Středočeském (12,8 %). V plynových a spalovacích elektrárnách bylo vyrobeno nejvíce elektřiny na Vysočině (12,9 %), v Moravskoslezském (12,4 %) a Středočeském (10,6 %) kraji. Fotovoltaické elektrárny dominovaly s produkcí elektrické energie v Jihomoravském (23,1 %), Středočeském (11,8 %) a Jihočeském (11,7 %) kraji. Plzeňský kraj se umístil na čtvrtém místě se svým podílem elektřiny vyrobené ve fotovoltaických elektrárnách.

Graf 3.15 Instalovaný výkon elektrárenských soustrojí a výroba elektřiny v Plzeňském kraji v roce 2022

Zdroj: Energetický regulační úřad

Na výrobě elektřiny z obnovitelných zdrojů v regionu se nejvíce podílela biomasa

V roce 2022 se v Plzeňském kraji vyrobilo 796,4 GWh **elektřiny z obnovitelných zdrojů energie**. Jednalo se tak o nadpoloviční podíl (55,1 %) na celkově vyrobené elektřině v kraji. V regionu se na výrobě elektřiny z obnovitelných zdrojů podílela nejvíce biomasa (28,7 %), následovala výroba elektrické energie získaná ve fotovoltaických elektrárnách (28,1 %) a spalováním bioplynu (26,9 %). Výroba

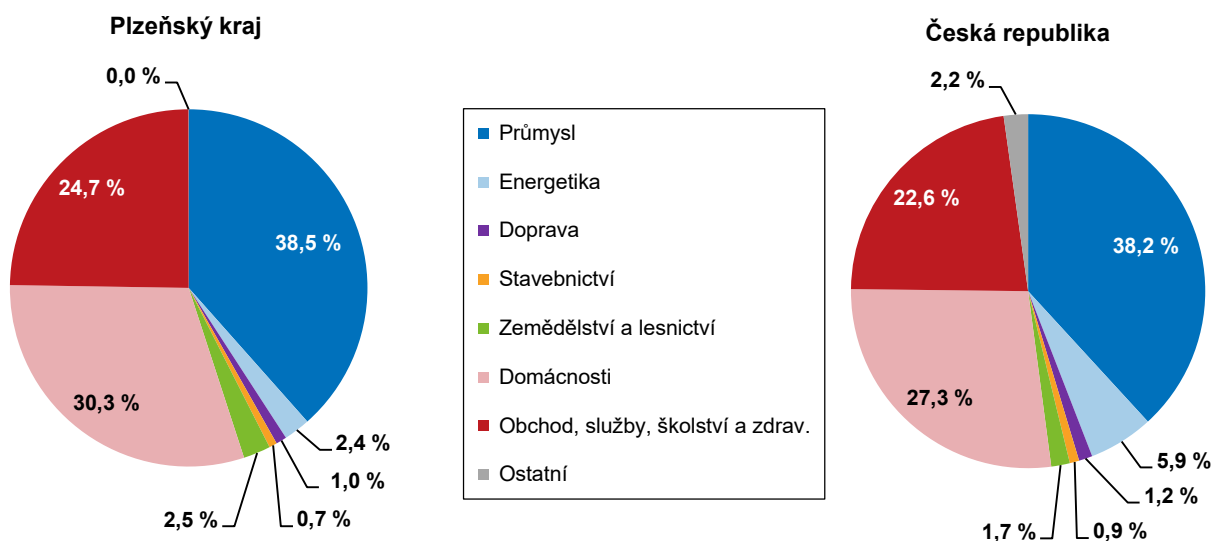
elektřiny v regionu z obnovitelných zdrojů má v posledních 3 letech rostoucí tendenci, od roku 2019 bylo vyrobeno o 82,3 GWh více. V mezikrajském porovnání se Plzeňský kraj ve výrobě elektřiny z obnovitelných zdrojů energie umístil na pátém místě. Republikový podíl elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů na vyrobené elektřině celkem v ČR činil 12,4 %. V České republice se nejvíce podílely na výrobě elektřiny z obnovitelných zdrojů biomasa (25,5 %) a bioplyn (25,1 %). Významná byla také výroba elektrické energie získaná z fotovoltaických a vodních elektráren. Největší množství elektřiny z obnovitelných zdrojů bylo vyprodukováno v krajích Středočeském (1 961,8 GWh), Ústeckém (1 610,5 GWh) a Jihomoravském (1 152,8 GWh).

Na spotřebě elektřiny netto v regionu se nejvíce podílel průmysl

V roce 2022 bylo v Plzeňském kraji spotřebováno 2 977,6 GWh elektřiny netto²⁵. Meziroční spotřeba elektřiny byla nižší o 4,9 %. Region se podílel 5,2 % na celkové **spotřebě elektřiny** v ČR. V krajích Středočeském, Moravskoslezském, Ústeckém a Praze byla spotřebována téměř polovina z celkové spotřeby elektřiny v republice. Podle odvětví se podílely nejvíce na spotřebě elektřiny průmysl (38,5 %), domácnosti (30,3 %) a obchod, služby, školství a zdravotnictví (24,7 %). Meziročně se spotřeba elektřiny výrazně snížila nejvíce v domácnostech o 106,5 GWh, energetice o 54,9 GWh, v odvětví obchodu, služeb, školství a zdravotnictví o 42,5 GWh. Jediný sektor zaznamenal meziroční zvýšenou spotřebu elektřiny, a to průmysl, kde spotřeba vzrostla o 58,5 GWh. Snížená spotřeba elektřiny v roce 2022 byla ve velké míře ovlivněna její tržní cenou.

Graf 3.16 Spotřeba elektřiny netto^{*)} podle odvětví v roce 2022

Zdroj: Energetický regulační úřad

^{*)} Spotřeba elektřiny netto = spotřeba elektřiny v odběrných místech provozovatelů regionálních distribučních soustav a spotřeba subjektů přímo napojených na danou výrobu

Ve spotřebě elektřiny netto v domácnostech na 1 obyvatele se Plzeňský kraj umístil na pátém místě

Spotřeba elektřiny netto v domácnostech na 1 obyvatele v roce 2022 v Plzeňském kraji činila 1 506,3 kWh. V porovnání s průměrem ČR (1 459,4 kWh) byla spotřeba elektřiny v domácnostech na 1 obyvatele v Plzeňském kraji vyšší o 46,9 kWh. Ve spotřebě elektřiny v domácnostech na 1 obyvatele se v mezikrajském porovnání umístil Plzeňský region na pátém místě. Nejvyšší spotřeba byla zaznamenána v tomto ukazateli v kraji Středočeském (2 054,8 kWh),

²⁵ Spotřeba elektřiny netto = spotřeba elektřiny v odběrných místech provozovatelů regionálních distribučních soustav a spotřeba subjektů přímo napojených na danou výrobu

naopak nejnižší v Praze (1 160,3 kWh). Meziročně se v Plzeňském kraji spotřebovalo o 239,5 kWh méně, což znamenalo pokles spotřeby elektřiny v domácnostech na 1 obyvatele o 13,7 %.

Na spotřebě zemního plynu se podíleli nejvíce velkoodběratelé, v pořadí druhé byly domácnosti

V roce 2022 bylo v Plzeňském kraji spotřebováno 348,2 mil. m³ zemního plynu, meziročně tak došlo ke snížení spotřeby o 54,7 mil. m³, tj. pokles o 13,6 %. **Spotřeba zemního plynu** dodaného konečným zákazníkům v roce 2022 dosáhla v Plzeňském kraji 3 761,1 GWh a v porovnání s rokem 2021 poklesla o 541,4 GWh. Na spotřebě zemního plynu měli podstatný podíl velkoodběratelé (42,7 %), druhé v pořadí byly domácnosti (28,2 %). Z celkové spotřeby zemního plynu dodaného konečným zákazníkům v ČR (7 420,8 mil. m³) byl zaznamenán nejvyšší podíl spotřeby v Ústeckém kraji (14,7 %), nejméně pak bylo spotřebováno na Karlovarsku (2,6 %). Plzeňský kraj se podílel na celkové spotřebě zemního plynu v ČR 4,7 %.

Meziroční pokles spotřeby zemního plynu v domácnostech

Spotřeba zemního plynu v domácnostech na 1 odběratele (domácnost) v roce 2022 byla nejvyšší ve Středočeském kraji (1 016,0 m³), naopak nejnižší v kraji Moravskoslezském (568,3 m³). V Plzeňském kraji činila tato spotřeba 673,0 m³. Meziročně se v kraji spotřeba zemního plynu v domácnostech v průměru na 1 odběratele snížila o 173,4 m³, což znamenalo pokles více než o pětinu.

Úspora spotřeby zemního plynu v ČR o pětinu

Rok 2022 byl ovlivněn válečným konfliktem na Ukrajině, což mělo **nepříznivý dopad na trhy s energiemi**. Ve srovnání s rokem 2021, kdy byla zaznamenána nejvyšší hodnota spotřeby plynu od roku 2005, se jednalo o výrazný meziroční pokles právě v roce 2022. Řada úsporných opatření a přechod zákazníků na jiné zdroje energie podpořené i mírnějším průběhem počasí v zimním období roku 2022 způsobily úsporu spotřeby zemního plynu o 20 %. Dovoz plynu ze zahraničí do plynárenské soustavy ČR dosáhl v roce 2022 hodnoty 27 085 mil. m³, meziročně se jednalo o pokles 40,7 %. Téměř veškerý zemní plyn byl do republiky dovezen přes hraniční předávací stanice s Německem.

Stavebnictví, stavební povolení

Objem základní stavební výroby podle sídla podniku se meziročně zvýšil o 11,5 % na 8 340 mil. Kč

Počet stavebních podniků zaměstnávajících 50 a více zaměstnanců se sídlem v kraji se v regionu dlouhodobě snižoval do roku 2018 (z 32 v roce 2010 na 23 v roce 2018). V roce 2019 se zvýšil počet podniků na 28, ale hned v následujících dvou letech došlo opět k mírnému poklesu počtu podniků na 26. V roce 2022 sídlilo v kraji 26 stavebních podniků zaměstnávajících 50 a více zaměstnanců. Přesto došlo v těchto firmách k meziročnímu mírnému navýšení průměrného evidenčního počtu zaměstnanců na 3 174. Průměrná hrubá měsíční mzda v tomto odvětví meziročně stoupla o 4 060 Kč na 47 226 Kč. Objem **základní stavební výroby** (ZSV) podle sídla podniku (zaměstnávajících 50 a více zaměstnanců) se meziročně zvýšil o 11,5 % na 8 340 mil. Kč (v běžných cenách). Na republikové úrovni ZSV stoupla o 16,9 %. Kromě kraje Libereckého, kde došlo k meziročnímu poklesu ZSV o 8,3 %, v ostatních krajích základní stavební výroba meziročně vzrostla. Produktivita práce vyjádřená jako podíl ZSV na 1 zaměstnance dosáhla výše 2 628 tis. Kč, což je v meziročním porovnání o 10,4 % více. Z hlediska struktury ZSV se objem zvýšil meziročně u pozemního stavitelství pouze o 1,7 %, u inženýrského stavitelství až o 15,8 %.

Objem stavebních prací „S“ podle sídla podniku se v Plzeňském kraji meziročně zvýšil

Objem stavebních prací „S“ v tuzemsku podle **sídla podniku** (subjekty s 20 a více zaměstnanci) se meziročně zvýšil o 12,9 % na 13 149 mil. Kč. Na celorepublikové úrovni objem stavebních prací „S“ v roce 2022 meziročně vzrostl o více než pětinu a dosáhl tak hodnoty 428 617 mil. Kč. Největší objem byl tradičně realizován v Praze, jež se na republikovém objemu podílela 38,1 %, Plzeňský kraj s podílem 3,1 % skončil až na jedenáctém místě. **Objem stavebních prací „S“** v tuzemsku

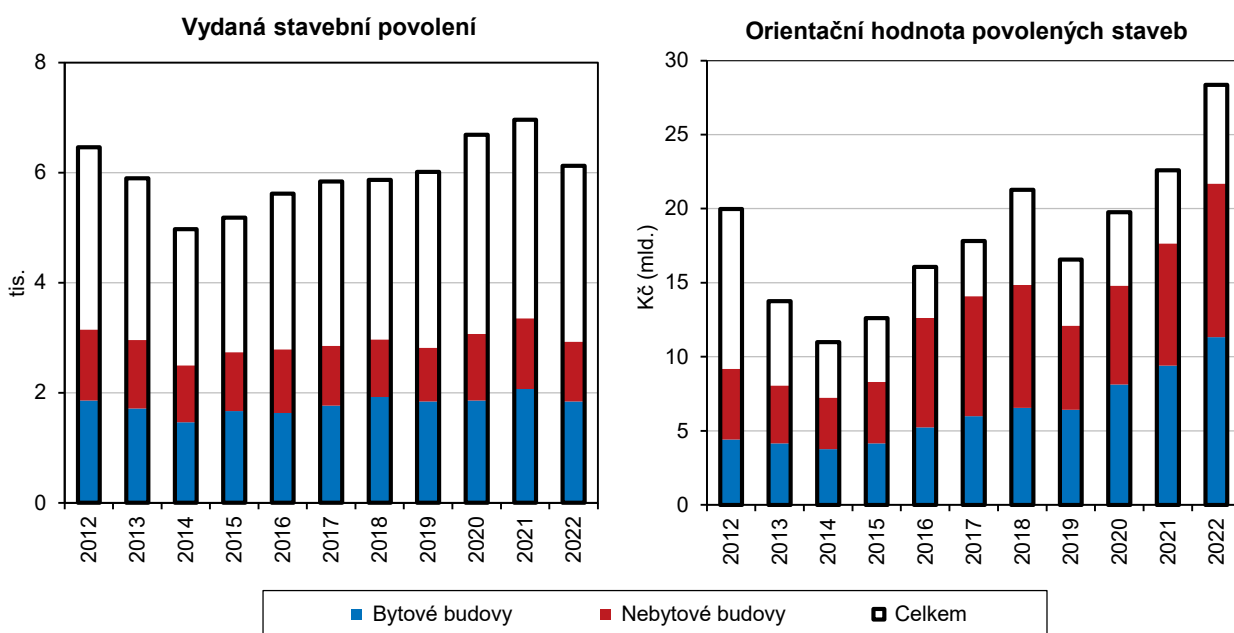
podle **místa stavby** (subjekty s 20 a více zaměstnanci) zaznamenal v Plzeňském kraji také meziroční nárůst, a to o 17,9 % na 22 558 mil. Kč. Největší nárůst byl mapován ve Zlínském kraji (o 37,6 %), Plzeňský kraj se zařadil v meziročním porovnání na desátou příčku. Stejně jako u objemu stavebních prací „S“ podle sídla podniku dominuje co do objemu stavebních prací „S“ podle místa stavby Praha, která se na republikovém objemu podílí 19,3 %. Plzeňský kraj s podílem 5,3 % se umístil na devátém místě. **Míru intenzity stavební výroby** na daném území udává ukazatel stavební práce „S“ podle místa stavby na 1 obyvatele. V Plzeňském kraji dosáhl tento ukazatel v roce 2022 hodnoty 37,7 tis. Kč a je nejvyšší za uplynulých 18 let. V roce 2004 dosáhl tento ukazatel podobné hodnoty (37,5 tis. Kč). Na celorepublikové úrovni činila v roce 2022 tato hodnota 39,8 tis. Kč.

Počet stavebních povolení v okrese Plzeň-sever byl nejvyšší v kraji

V Plzeňském kraji bylo v průběhu roku 2022 vydáno 6 122 stavebních povolení. Podíl staveb bytových budov činil 30,0 % a nebytových budov 17,8 %. Z celkového počtu vydaných stavebních povolení v ČR (85 114) tvořil počet povolení v kraji 7,2 %. Z meziročního srovnání je patrný pokles počtu vydaných stavebních povolení o 12,0 %. Pouze v jednom okrese (Klatovy) byl zaznamenán meziroční nárůst počtu stavebních povolení, a to o 16,6 %. V ostatních okresech v regionu došlo k poklesu počtu vydaných stavebních povolení, největší pokles byl evidován na Domažlicku (o 23,0 %). Nejvyšší počet stavebních povolení byl vydán v okrese Plzeň-sever (1 652), naopak nejnižší počet (562) na Domažlicku. V porovnání s okresem Plzeň-město byl počet stavebních povolení v okrese Plzeň-sever vyšší o 795. Oproti okresu Klatovy, který je přibližně srovnatelný co do počtu obyvatel s okresem Plzeň-sever, přesáhl okres Plzeň-sever počet vydaných stavebních povolení o 758. Rozdíl je dán nejvíce počtem vydaných stavebních povolení na inženýrské stavby, kdy v okrese Plzeň-sever bylo pro tyto účely vydáno 883 povolení, v okrese Klatovy 522 povolení a v okrese Plzeň-město jen 401 povolení. Také u stavebních povolení na stavby bytových i nebytových budov se v okrese Plzeň-sever vydal vyšší počet povolení než ve zmiňovaných okresech. Ze všech vydaných stavebních povolení v kraji bylo 52,2 % určeno pro inženýrské stavby a 47,8 % pro stavby budov.

Graf 3.17 Vydaná stavební povolení podle druhu stavby v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

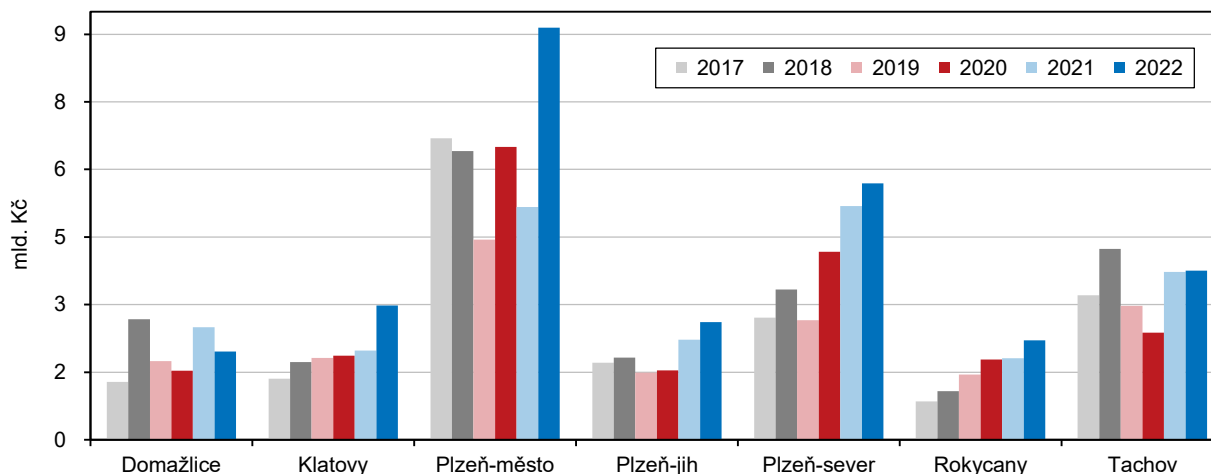

Meziroční nárůst orientační hodnoty povolených staveb v Plzeňském kraji o 25,5 %

Významným ukazatelem budoucí hodnoty výstavby je také **orientační hodnota povolených staveb**, která v Plzeňském kraji činila celkem 28,4 mld. Kč, což znamená meziroční nárůst o 25,5 %. Na celorepublikové úrovni naopak došlo k mírnému poklesu tohoto ukazatele o 0,5 % na celkovou sumu 442 mld. Kč. Plzeňský kraj se podílí 6,4 % na celkové orientační hodnotě stavebních povolení za ČR. **Orientační hodnota staveb na 1 stavební povolení** stoupla meziročně v Plzeňském kraji až o 42,6 %, na celorepublikové úrovni pouze o 5,1 %. Průměrná orientační hodnota stavby na jedno stavební povolení v Plzeňském kraji činila 4 631 tis. Kč. Z hlediska mezikrajského srovnání orientační hodnoty staveb na 1 stavební povolení dosahuje nejvyšší hodnoty Hl. město Praha s hodnotou 18 358 tis. Kč, což je 3,5 krát více než průměr ČR. Z hlediska struktury celkové orientační hodnoty povolovaných staveb tvořila vyšší podíl hodnota stavebních povolení na budovy celkem (76,5 %), než na inženýrské stavby (23,5 %). Nová výstavba budov představovala 75,0 % a změny dokončených budov 25,0 % z celkové hodnoty stavebních povolení na budovy. U **budov bytových** činil podíl nové výstavby 86,5 % a u **budov nebytových** tvořila nová výstavba 62,5 % z orientační hodnoty staveb. Orientační hodnota nové bytové výstavby v Plzeňském kraji meziročně vzrostla o 27,0 %, u nové nebytové výstavby se zvýšila o 22,7 %. V celorepublikovém porovnání byl nejvyšší meziroční nárůst orientační hodnoty nové bytové výstavby zaznamenán v Moravskoslezském kraji, a to o 39,5 %. Plzeňský kraj se umístil v mezikrajském porovnání na páté příčce. Hodnota stavebních povolení nové výstavby bytových budov vzrostla meziročně v deseti krajích ČR. Nejvyšší pokles orientační hodnoty těchto staveb byl zaznamenán v Praze (o 23,3 %).

Graf 3.18 Orientační hodnota povolených staveb podle okresů v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

K nejvyššímu meziročnímu nárůstu orientační hodnoty povolovaných staveb budov došlo v okrese Plzeň-město

V Plzeňském kraji došlo meziročně k navýšení orientační hodnoty budov o 4 032 mil. Kč. K největšímu nárůstu orientační hodnoty povolovaných staveb budov z pohledu okresního členění došlo o 86,0 % v okrese Plzeň-město, následovaný okresem Klatovy s nárůstem o 85,9 %. K poklesu došlo ve 3 okresech, Tachov, Domažlice a Rokycany. Přičemž nejvíce klesla orientační hodnota staveb budov na Tachovsku (o 30,0%). Pokud se zaměříme na orientační hodnoty povolovaných staveb **nové bytové výstavby**, byl zaznamenán největší nárůst na Klatovsku o 72,3 %, následovaný okresem Plzeň-město s nárůstem o 63,0 %. K poklesu orientační hodnoty povolovaných staveb na novou bytovou výstavbu došlo v okresech

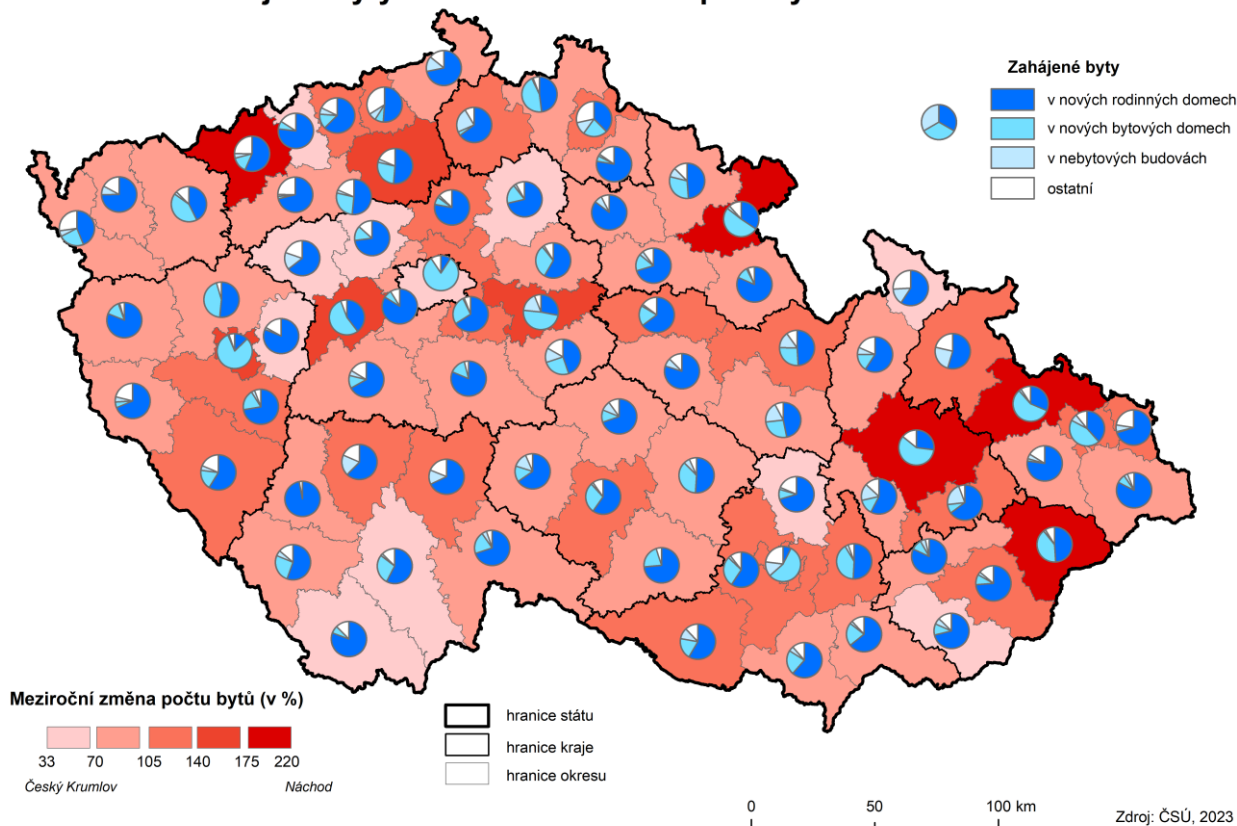
Rokycany (o 13,0 %) a Domažlice (o 8,6 %). Hodnota ukazatele **orientační hodnota povolených staveb na 1 stavební povolení** meziročně vzrostla ve všech okresech kraje. V okrese Plzeň-město došlo k dvojnásobnému nárůstu této hodnoty. Nejvyšší průměrné hodnoty v roce 2022 bylo dosaženo v Plzni-městě, a to 10 672 tis. Kč na jedno stavební povolení, druhá nejvyšší hodnota byla evidována v okrese Tachov (5 566 tis. Kč), a naopak nejnižší v okrese Plzeň-jih (jen 3 125 tis. Kč).

Bytová výstavba

V Plzeňském kraji meziročně vzrostl počet zahájených bytů

V roce 2022 byla v Plzeňském kraji **zahájena výstavba 2 811 bytů**, což představuje ve srovnání s předcházejícím rokem nárůst o 9,5 %. Naopak na celorepublikové úrovni poklesla meziročně zahájená výstavba bytů o 6,1 %. V počtu zahájených bytů v ČR vede Středočeský kraj se 7 551 byty, následovaný Hl. městem Prahou se 6 490 byty a Jihomoravským krajem s 5 990 byty. Výstavba nejnižšího počtu bytů byla zahájena v krajích Karlovarském (845 bytů) a Libereckém (1 444 bytů). Z hlediska struktury nově zahájené výstavby bytů v Plzeňském kraji došlo v roce 2022 k razantnímu navýšení zahájených bytů v nových bytových domech. Zatímco v roce 2021 činil počet zahájených bytů v nových bytových domech 659, v nadcházejícím roce byl zaznamenán nárůst na celkových 1 217 bytů, tedy o 84,7 %. V nových rodinných domech se začalo s výstavbou 1 309 bytů, zde došlo k poklesu o 15,2 % proti předchozímu roku. Nepatrný podíl ještě tvořily zahájené byty v nebytových budovách, celkem to bylo v roce 2022 v kraji 54 bytů, meziročně tento počet značně poklesl (o 42,6 %).

Zahájené byty v okresech České republiky v roce 2022

V roce 2022 nejvíce vzrostla zahájená bytová výstavba v okrese Plzeň-město

V rámci kraje vzrostla **zahájená bytová výstavba** meziročně nejvíce v okrese Plzeň-město, kde byla celkem zahájena výstavba 986 bytů, což představuje nárůst o 64,6 %. Následoval okres Klatovy s nárůstem o 37,7 % a Plzeň-jih s nárůstem

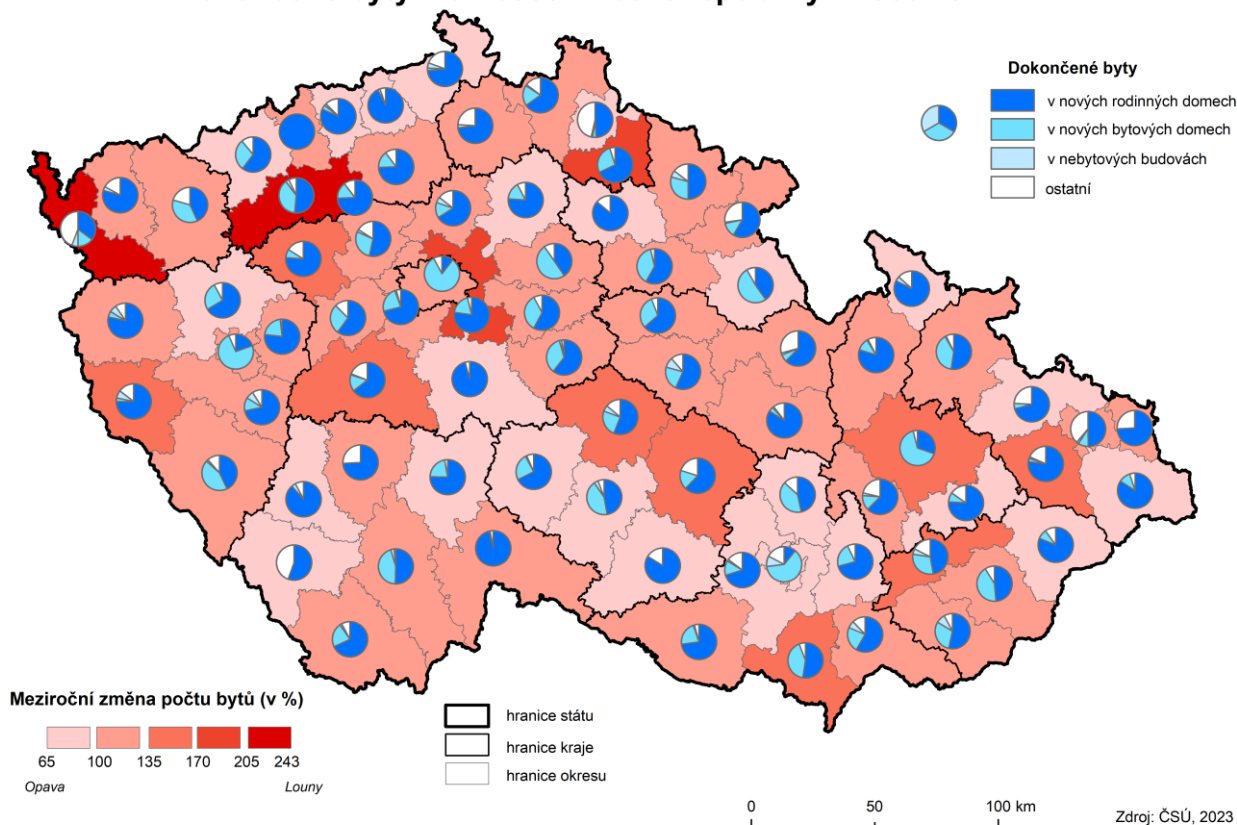

o 35,5 %. Naopak k poklesu došlo v okresech Rokycany (o 35,5 %) a Tachov (o 23,6 %). Přestože v okrese Plzeň-sever byl zjištěn propad zahájených bytů oproti roku 2021, celkově se okres umístil na druhém místě s počtem 624 zahájených bytů. Třetí místo obsadil Plzeň-jih s 351 zahájenými byty.

V roce 2022 bylo dokončeno více bytů než v předchozím roce

V Plzeňském kraji bylo v roce 2022 **dokončeno** celkem 2 519 bytů, tj. o 4,4 % více než v předchozím roce. Stavělo se více bytů v nových rodinných domech, kde bylo dokončeno 1 239 bytů, oproti počtu 1 018 bytů v nových bytových domech. Celkově došlo na úrovni Plzeňského kraje k meziročnímu nárůstu počtu dokončených bytů v nových rodinných domech o 3,0 % a v nových bytových domech o 15,2 %. Nové byty vznikly též úpravou nebytových budov, kde bylo postaveno celkem 59 bytů. Na celorepublikové úrovni došlo v roce 2022 k meziročnímu navýšení o 13,9 %, což odpovídá 39 402 dokončeným bytům. Nejvíce bytů bylo v mezikrajském srovnání dokončeno ve Středočeském kraji (7 889 bytů), v Hl. městě Praze (6 575 bytů) a v Jihomoravském kraji (4 673 bytů). Naopak nejméně bytů bylo v roce 2022 dokončeno v Karlovarském (922 bytů), Libereckém (1 046 bytů) a Ústeckém kraji (1 342 bytů). Plzeňský kraj se počtem dokončených bytů umístil v mezikrajském srovnání na šestém místě. Počet dokončených bytů v regionu představuje 6,4 % z republikového počtu celkem.

Dokončené byty v okresech České republiky v roce 2022

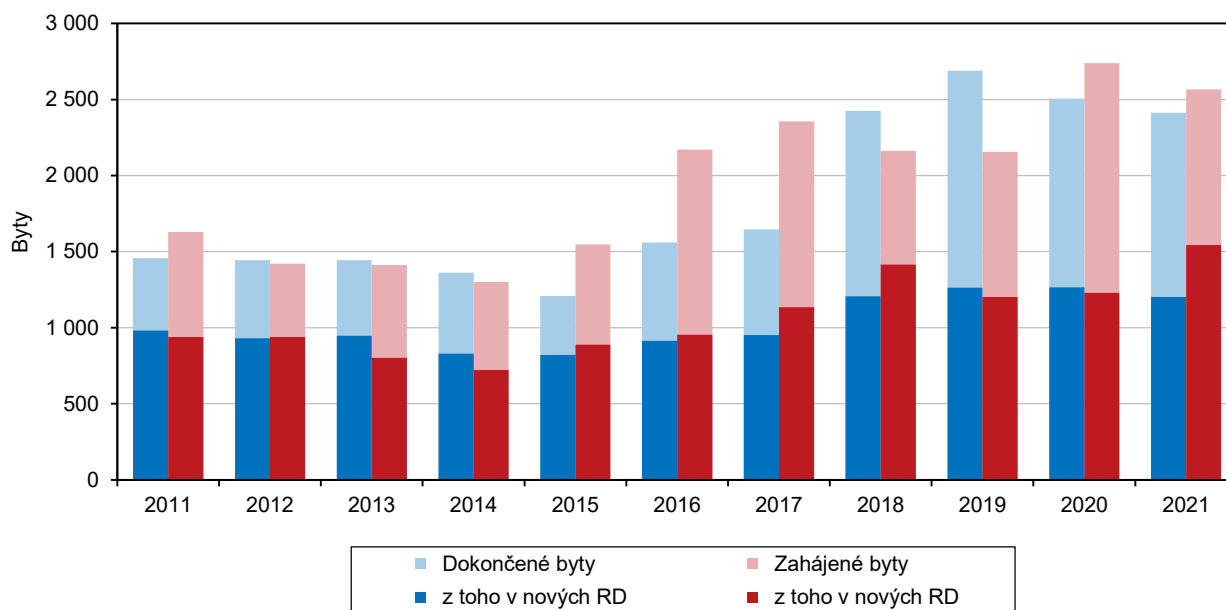

Nejvyšší nárůst dokončených bytů byl v okrese Domažlice

Nejvyšší meziroční nárůst počtu **dokončených bytů** o 51,1 % byl evidován v okrese Domažlice, což v absolutním čísle znamená 198 dokončených bytových jednotek. Druhý nejvyšší nárůst o 19,0 % byl zaznamenán v okrese Rokycany, což představuje 232 dokončených bytů a na třetí příčce se umístil okres Klatovy s 330 byty a navýšením o 11,1 %. K poklesu počtu dokončených bytů došlo pouze v okrese Plzeň-sever, a to o 24,9 %. Nejméně bytů bylo dokončeno v okrese Tachov (148 bytů).

Graf 3.19 Bytová výstavba v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Intenzita bytové výstavby v kraji v porovnání s rokem 2021 vzrostla

Intenzita bytové výstavby udává počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel středního stavu, což lépe vystihuje aktivity v bytové výstavbě s ohledem na počet obyvatel daného regionu. Nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v Plzeňském kraji v roce 2008, kdy na 1 000 obyvatel bylo dokončeno téměř 5 bytů. Od tohoto období hodnota ukazatele klesala až do roku 2015 (2,10 dokončených bytů na 1 000 obyvatel) v důsledku absolutního poklesu počtu dokončených bytů. Zlom nastal v roce 2016, kdy poprvé od roku 2008 tento ukazatel meziročně stoupl na hodnotu 2,70. V roce 2018 intenzita bytové výstavby vzrostla na hodnotu 4,16 dokončených bytů. V roce 2019 hodnota opět vzrostla, a to na 4,58 dokončených bytů, čímž se přiblížila rekordnímu počtu z roku 2008 (4,70). V letech 2020 a 2021 došlo k poklesu ukazatele na hodnotu 4,24 resp. 4,18 a v roce 2022 intenzita v regionu opět mírně vzrostla (na 4,21). Na celorepublikové úrovni v roce 2019 hodnota tohoto ukazatele činila 3,41, pak poklesla na 3,22 v roce 2020 a dál mírně rostla na hodnotu 3,29 v roce 2021 a 3,66 v roce 2022. V Plzeňském kraji byla v rámci mezikrajského porovnání nadprůměrná aktivita při výstavbě bytů. Nejnižší hodnota byla dosažena v kraji Ústeckém (1,66). Nejvyšší hodnotu vykázal Středočeský kraj, který dosáhl u tohoto ukazatele v roce 2022 hodnoty 5,53, druhou nejvyšší intenzitu bytové výstavby pak vykázal kraj Hl. město Praha (4,91), a třetí nejvyšší příčku intenzity bytové výstavby za rok 2022 obsadil právě Plzeňský kraj s hodnotou 4,21 dokončených bytů na 1 000 obyvatel středního stavu.

Ceny nemovitostí

Údaje o cenách nemovitostí jsou od roku 2022 čerpány z katastru nemovitostí

Údaje o **cenách rodinných domů a bytů** jsou od roku 2022 čerpány z katastru nemovitostí, který spravuje Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK). Zdrojem dat jsou údaje ČÚZK o jednotlivých řízeních o koupi nemovitosti, při nichž byl zapsán cenový údaj. K 30. 12. 2022 vyšla nová publikace Ceny nemovitostí s údaji za roky 2019 až 2021, která volně navazuje na zrušenou publikaci Ceny sledovaných druhů nemovitostí, jež byla naposledy vydána s daty za roky 2017 až 2019. Vzhledem k rozdílným zdrojům a metodikám v těchto publikacích však nejsou údaje srovnatelné. Pro časové převody je možno užít řad cenových indexů, které

pokrývají období 2015–2021. Cenové indexy jsou spočteny na srovnatelných datech nového zdroje.

Ceny nemovitostí dlouhodobě rostou

Ceny nemovitostí vykazují dlouhodobý rostoucí trend. Zájem o **nemovitosti** vzrostl i díky nabídce nízkých hypotečních sazeb, přestože ke konci roku 2021 již dochází ke zvyšování sazeb z hypotečních úvěrů. V roce 2020 vzrostla poptávka po chatách a chalupách hlavně díky značnému omezení běžného života občanů z důvodu protiepidemických opatření. Nezanedbatelný vliv na zvýšený zájem o nemovitosti mělo zajištění i zrušení daně z nabytí nemovitostí nebo i potřeba investovat volné finanční prostředky.

Nejvíce vzrostly ceny za rodinný dům v okrese Klatovy

Průměrné kupní ceny rodinných domů za 1 m² jsou v Plzeňském kraji nižší než ceny bytů. Výše kupních cen rodinných domů a bytů závisí na konkrétní sídelní struktuře a v jednotlivých okresech je situace odlišná. Průměrná **kupní cena rodinného domu** v roce 2021 vykazovala 26,3% nárůst od roku 2019. Pokud porovnáme vývoj kupní ceny mezi okresy, nejvíce vzrostly ceny za rodinný dům v okrese Klatovy, a to o 51,1 %. V ostatních okresech kraje byl nárůst kupní ceny rodinného domu v rozmezí od 21,4 % do 36,7 %. V roce 2021 se prodávaly rodinné domy v Plzeňském kraji za průměrnou kupní cenu 38 963 Kč/m². V okrese Plzeň-město byla tato cena nejvyšší a dosahovala 58 751 Kč za 1 m². Ve zbývajících okresech nedosáhla průměrná kupní cena rodinných domů částku 40 tis. Kč za 1 m². Rodinné domy s nejnižší průměrnou kupní cenou se daly pořídit v okrese Plzeň-jih (32 798 Kč za 1 m²).

Také kupní cena bytu nejvíce vzrostla na Klatovsku

V Plzeňském kraji v období let 2019 až 2021 jednotková kupní cena bytů v průměru převyšovala cenu rodinných domů. Nejvíce došlo k navýšení průměrné kupní ceny bytů v roce 2021 v okrese Klatovy, kde **kupní cena bytu** vzrostla od roku 2019 o 60,3 %. Okresy Plzeň-jih a Plzeň-sever vykazovaly téměř 50% přírůstek průměrné kupní ceny bytů. Na Domažlicku vzrostly průměrné kupní ceny bytů nejméně, a to o 25,5 %. V Plzeňském kraji se prodávaly byty v roce 2021 za průměrnou kupní cenu 42 549 Kč/m². Obdobná situace týkající se rozptylu kupních cen v jednotlivých okresech kraje je také u bytů. Mezi okresy dominuje Plzeňsko, kde jsou kupní ceny v kraji nejvyšší. V tomto okrese se prodávaly byty s průměrnou kupní cenou 52 674 Kč za 1 m². V ostatních okresech bylo cenové rozpětí průměrné kupní ceny bytu za 1 m² mezi 30,1–38,0 tis. Kč. Na Tachovsku a Domažlicku se prodávaly byty za nejnižší průměrnou kupní cenu. V okrese Tachov lidé pořídili byt za průměrnou kupní cenu 30 096 Kč/m² a v okrese Domažlice za 30 338 Kč/m².

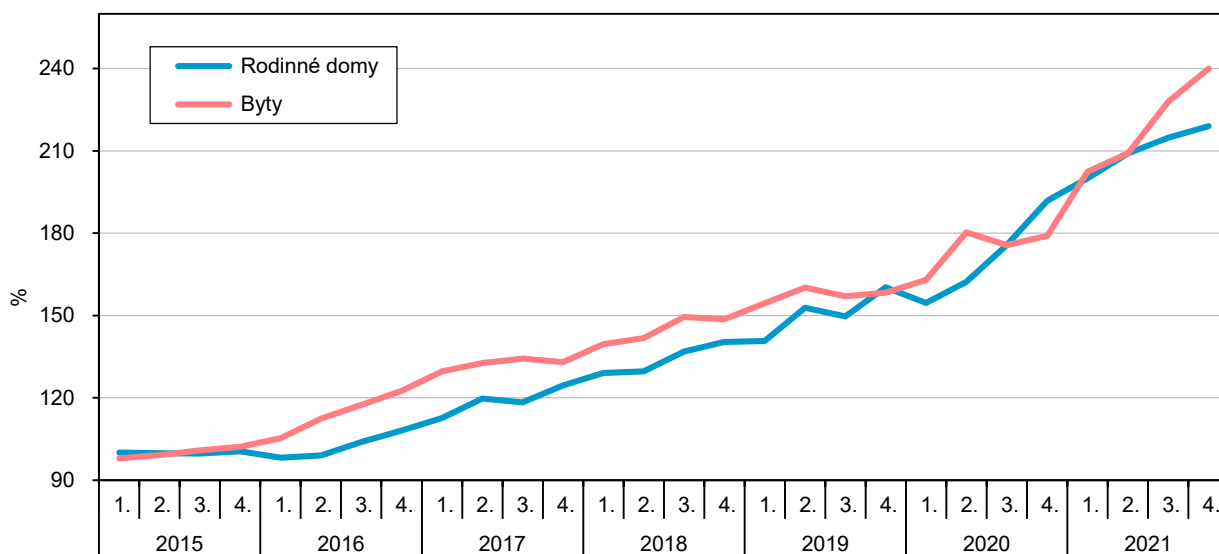
Od roku 2015 vývoj cen nemovitostí ukazuje na rostoucí trend s občasným zakolísáním cenových indexů

Pro zhodnocení období mezi roky 2015–2021 je možné užití řady **cenových indexů s bazickým rokem 2015**. Vývoj cen nemovitostí v kraji od roku 2015 ukazuje jednoznačně na rostoucí trend s občasným zakolísáním cenových indexů u rodinných domů i bytů. Nepřetržitý cenový růst bytů je prvně přerušen v posledním kvartálu roku 2017, kdy dochází k mírnému poklesu ceny. V následujících letech (2018, 2019 a 2020) došlo k menším výkyvům ceny vždy v druhé polovině roku. Index cen bytů v kraji od počátku roku 2021 výrazně rostl a v posledním čtvrtletí roku 2021 vystoupal až na hodnotu 240,0 %. Vývoj cen rodinných domů téměř kopíruje trend vývoje cen bytů. Pouze na počátku sledovaného období na rozdíl od bytů dochází u rodinných domů k mírnějšímu poklesu ceny, a to ve 2. a 3. čtvrtletí 2015, následně i v 1. čtvrtletí 2016. Od tohoto období zaznamenávají ceny rodinných domů plynulý růst s drobnými výkyvy ve 3. čtvrtletí let 2017 a 2019 a následně hned v prvním čtvrtletí roku 2020. Index cen rodinných domů dosáhl v posledním čtvrtletí roku 2021 hodnoty 219,0 %.

Graf 3.20 Indexy cen nemovitostí podle čtvrtletí v Plzeňském kraji v letech 2015 až 2021

(rok 2015 = 100)

Zdroj: ČSÚ

Ve srovnání s ostatními kraji se v Plzeňském kraji prodávají nemovitosti za vyšší kupní ceny

V porovnání s ostatními kraji patří Plzeňský region k místům, kde se nemovitosti prodávají za vyšší kupní ceny. Přesto se průměrné kupní ceny rodinných domů i bytů ve sledovaném tříletém období pohybují pod republikovým průměrem, který je ovlivňován hlavně Prahou. Nejdražší rodinné domy a byty se prodávaly v Praze. Nejlevněji se dal pořídit rodinný dům ve Zlínském kraji a byt v Ústeckém kraji.

Doprava

Nejdelší silniční síť disponuje okres Klatovy a Plzeň-sever

Silniční a dálniční síť (k 1. 1. 2023) tvoří v Plzeňském kraji 5 137,4 km komunikací, což je o 3,8 km více než v předcházejícím roce. Převážná část dopravních komunikací je tvořena silnicemi III. třídy (60,7 %) a silnicemi II. třídy (29,1 %). Silnice I. třídy tvoří 8,1 % a dálnice 2,1 % z celkové délky komunikací. Dálnice D5 měří 151,1 km a prochází na území Plzeňského kraje pěti okresy (Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Rokycany a Tachov). Nejdelší část dálnice probíhá okresem Tachov (44,7 km). Meziročně došlo k mírnému přírůstku silnic III. třídy o 5,4 km, u ostatních komunikací na území Plzeňského kraje došlo naopak k úbytku a u dálnic nebyla zaznamenána žádná změna. Největším počtem km dálnic se může pochlubit Středočeský kraj (361,2 km) následovaný Jihomoravským krajem (160,3 km). Dálniční síť ČR tvoří celkem 1 363,2 km dálnic a meziročně v roce 2022 přibýlo 17,0 km dálnic.

Dopravních prostředků na silnicích stále přibývá

Podle údajů z **centrálního registru vozidel** bylo v roce 2022 evidováno v Plzeňském kraji 380 565 osobních aut (vč. dodávkových). Ve srovnání s předchozím obdobím se počet osobních aut zvýšil o 13 696 aut, tj. o 3,7 %. Počet vybraných druhů silničních vozidel vzrostl v porovnání s předchozím rokem i u dalších kategorií: motocykly o 4,0 % na 80 018, nákladní auta o 2,8 % na 41 735 a autobusy o 1,1 % na 754. Tato čísla znamenají, že na jednoho obyvatele Plzeňského kraje připadá 0,6 osobního auta a motocykl v průměru vlastní každý 8. obyvatel regionu. Na úrovni ČR pak připadá na jednoho obyvatele v průměru

0,6 osobního auta a motocykl vlastní v průměru každý 9. obyvatel. Plzeňský kraj je tedy mírně nadprůměrně motorizovaný.

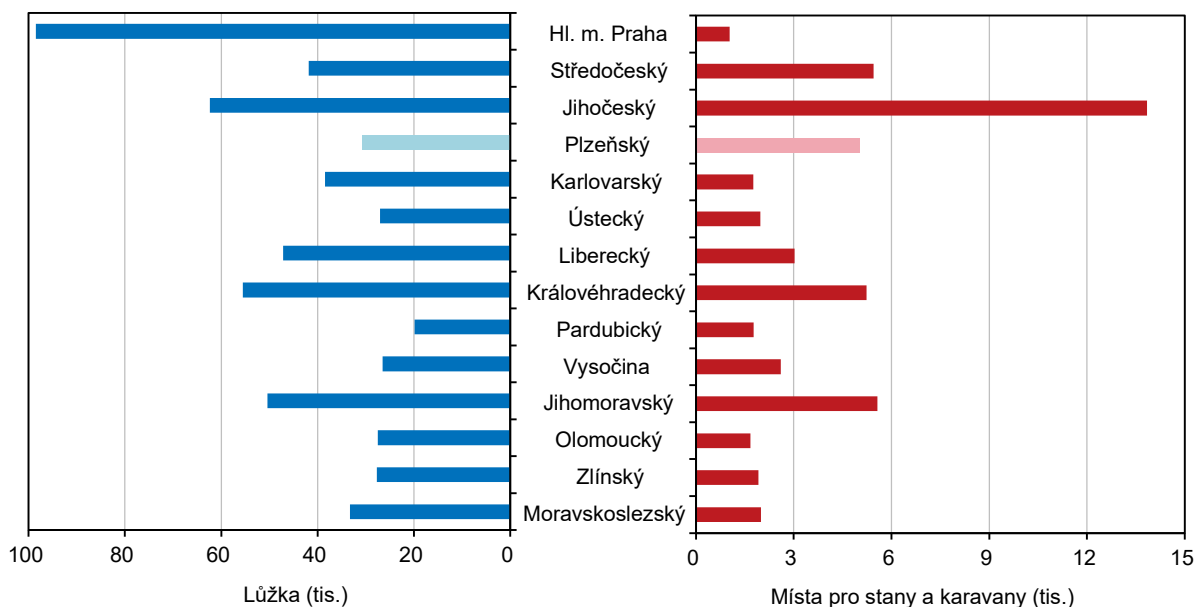
Cestovní ruch

Počet hromadných ubytovacích zařízení se v Plzeňském kraji meziročně snížil o 28

V Plzeňském kraji bylo v roce 2022 registrováno celkem 585 **hromadných ubytovacích zařízení** (dále jen HUZ) s 30 727 lůžky. Téměř polovina HUZ (48,2 %) v regionu se vyskytovala v okrese Klatovy (významná rekreační centra na Šumavě). Okres Plzeň-město se na celkovém počtu HUZ v regionu podílel 11,6 % a mezi okresy se umístil na druhém místě. Okresy Tachov a Domažlice se podílely na krajském úhrnu HUZ téměř stejným podílem (cca po 10 %). Oba tyto okresy patří k turisticky zajímavým oblastem (lesnaté rekreační části Českého lesa). Meziročně se počet HUZ v kraji snížil o 28, tj. o 4,6 %. Lůžková kapacita stálých lůžek (bez příležitostných) se meziročně snížila o 921 lůžek, tj. o 2,9 %. K hodnocení efektivity HUZ slouží ukazatele **využití pokojů a čistého využití lůžek** (tj. počet pokojů a lůžek, která jsou hostům k dispozici). V Plzeňském kraji dosáhl ukazatel využití pokojů 33,4 % a ukazatel čistého využití lůžek 29,0 %. V mezikrajském porovnání, co se týká využití pokojů a čistého využití lůžek v hotelech a penzionech, se umístil Plzeňský kraj na pátém místě. Meziročně se v Plzeňském kraji zvýšil ukazatel využití pokojů v hotelech a penzionech o 6,5 p. b. a ukazatel čistého využití lůžek v hotelech a penzionech o 5,9 p. b.

Graf 3.21 Kapacity hromadných ubytovacích zařízení podle krajů v roce 2022

Zdroj: ČSÚ

Počet hostů v kraji představuje 4,3 % klientely ČR

Plzeňský region v roce 2022 navštívilo 840 789 **hostů**, což představovalo o 286 tis. osob více než v předchozím roce, v relativním vyjádření se jednalo o více než 50% nárůst. Do regionu se v roce 2022 vrátili především zahraniční turisté, u nichž byl zaznamenán více než dvojnásobný nárůst návštěvnosti. Nerezidenti tvořili téměř 30% podíl z celkového počtu hostů v kraji. U tuzemských hostů byl zaznamenán meziroční nárůst o 34,6 %. Počet hostů v kraji v roce 2022 představoval 4,3 % z celkového počtu návštěvníků ČR, v mezikrajském porovnání se Plzeňský kraj zařadil na deváté místo. Oproti roku 2021 byl v roce 2022 zaznamenán nárůst počtu hostů ve všech krajích ČR. Nejvíce byl nárůst zřejmý v Praze, kde se počet turistů zvýšil o 154,2 %, následovaly kraje Karlovarský

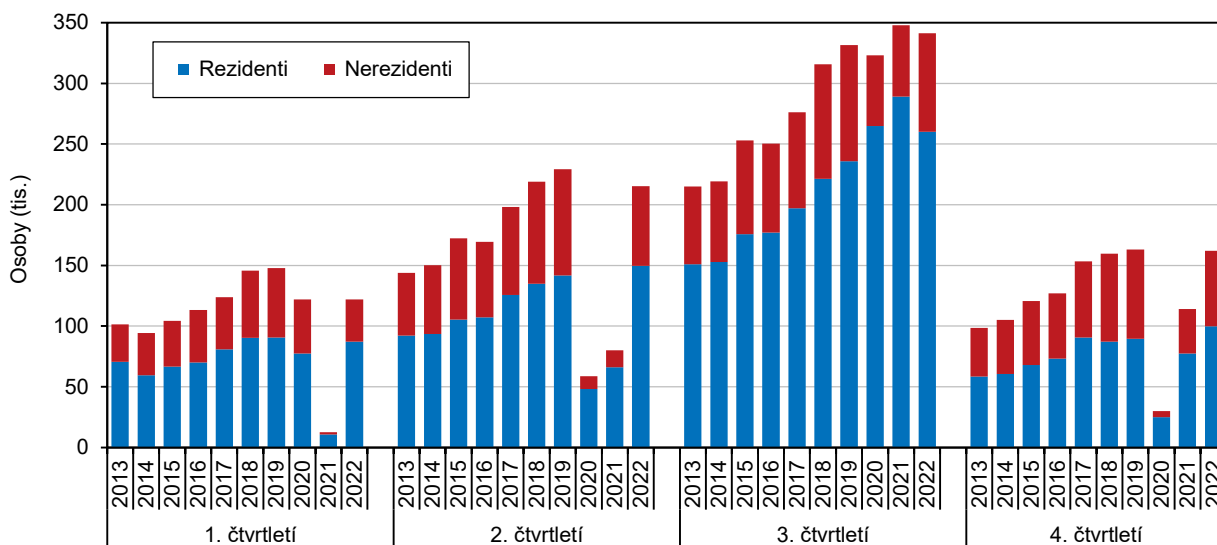
(o 63,0 %) a Královéhradecký (o 56,4 %). V Plzeňském regionu došlo meziročně k nárůstu počtu hostů o 51,6 %. **V přepočtu hostů na 1 000 obyvatel středního stavu** zaujímala první místo Praha s počtem 4 471,2 hostů. Plzeňský kraj se umístil s počtem 1 405,4 hostů na 1 000 obyvatel středního stavu na sedmém místě mezi kraji ČR. Na posledním čtrnáctém místě se nacházel Ústecký kraj, kde na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo 716,0 hostů. Přestože se počet hostů v roce 2022 oproti roku 2021 zásadně zvýšil, počty návštěvníků v Praze se ještě nevrátily na hodnoty v roce 2019 (6 115,9 hostů na 1 000 obyvatel středního stavu).

Průměrná doba pobytu návštěvníků v Plzeňském kraji je 3,6 dne

Počet přenocování hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v Plzeňském kraji se v meziročním srovnání výrazně zvýšil, a to o 40,1 %. Průměrný počet přenocování je 2,6 dne a průměrná doba pobytu tedy 3,6 dne. Při porovnání s předchozím rokem 2021 se doba přenocování snížila o 0,2 dne. Doba průměrného počtu přenocování ukazovala na krátkodobý charakter těchto cest. Mírný pokles průměrného počtu přenocování byl v roce 2022 oproti roku 2021 zaznamenán ve dvanácti krajích ČR. Při porovnání s předchozím rokem 2021 jde o srovnatelnou hodnotu počtu přenocování pouze v Praze a Libereckém kraji. V **průměrné době pobytu** se Plzeňský kraj (3,6 dne) v porovnání s ostatními kraji umístil na desátém místě. Nejdéle pobývali hosté v krajích Karlovarském (4,8 dne) a Olomouckém (4,2 dne), naopak v Jihomoravském kraji byla doba průměrného pobytu nejkratší (3,0 dne).

Graf 3.22 Hosté ubytovaní v hromadných ubytovacích zařízeních podle čtvrtletí v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Největší zastoupení mezi zahraniční klientelou mají turisté z Německa

Z detailního pohledu na strukturu hostů je zřejmé, že **domácí návštěvníci** (596 955) tvořili převážnou část hostů, a to 71,0 % z celkového počtu hostů v kraji. Návštěvnost rezidentů v porovnání s rokem 2021 vzrostla již výrazněji, a to o 34,6 %. V případě **zahraničních návštěvníků** byl zaznamenán více než dvojnásobný nárůst, ti tvořili necelou třetinu z celkového počtu hostů v regionu. Ze zahraniční klientely měli tradičně největší zastoupení turisté z Německa (127,7 tis. osob). Další skupinou v pořadí byli návštěvníci ze Slovenska (15,7 tis.), z Polska (11,1 tis.), z Rakouska (8,0 tis.) a také z Ukrajiny (7,6 tis.). Oproti roku 2021 se zvýšila návštěvnost německých turistů více než dvojnásobně, stejně tak u hostů ze Slovenska, Polska či Rakouska. Ukrajinských turistů bylo však více než pětinašobně. Nejvýrazněji se meziroční změna projevila v návštěvnosti turistů z asijského

kontinentu, kdy do Plzeňského kraje zavítalo podstatně více hostů z Tchaj-wanu, Číny, Jižní Korey a Japonska. Zdaleka ale počty turistů z těchto zemí nedosahují hodnot návštěvnosti z roku 2019. Ve srovnání s rokem 2021 přicestovalo v roce 2022 méně hostů z Malty, Kypru a Spojených arabských emirátů. V roce 2022 se na návštěvnosti německých turistů v České republice podílel Plzeňský kraj téměř 7 %. V porovnání s ostatními kraji to byl třetí podíl. Vyšší návštěvnost německých turistů než v Plzeňském kraji byla zaznamenána v Praze (46,7 %) a Karlovarském kraji (18,9 %).

Město Plzeň představuje významné centrum kongresové turistiky

Jedním ze zajímavých a stále se rozvíjejících součástí cestovního ruchu je **kongresová turistika**. V roce 2022 se konalo v ČR více než 10 tisíc konferencí/kongresů, kterých se účastnilo na 952 tis. hostů. V porovnání s rokem 2021 byl počet kongresů či konferencí i počet účastníků v ČR 2,5násobně vyšší. Během roku 2022 bylo v Plzeňském kraji realizováno 432 konferencí/kongresů s 51 tis. účastníky. Meziročně počet konferencí a počet účastníků v Plzeňském kraji vzrostl, konferencí bylo více než 2,5násobně více a účastníků více než trojnásobně. Plzeňský kraj se podílel na počtu konferencí/kongresů v ČR 4,3 %. Z časové řady uskutečněných kongresů a konferencí je patrný proměnlivý charakter v realizaci těchto odborných akcí. Po skončení epidemie se kongresová turistika zlepšila. Město Plzeň patří k významným centrům kongresové turistiky a díky své poloze, okolí a dopravní dostupnosti má turistům co nabídnout. Město disponuje nejen vhodnými konferenčními sály (hotely, univerzitními prostory apod.), ale i bohatými kulturními a sportovními aktivitami, které se z důvodu opatření vlády nekonaly.

Plzeňský kraj zahrnuje turistické oblasti Plzeňsko, Český les a Šumavu

Významným fenoménem v oblasti cestovního ruchu jsou **turistické oblasti**. Plzeňský kraj zahrnuje turistickou oblast Plzeňsko, Český les a část území Národního parku Šumava.

Cestovní ruch má v kraji dlouhodobou tradici

Cestovní ruch v Plzeňském kraji má dlouhodobou tradici. Pro svoji atraktivitu je region vyhledávanou destinací nejen pro turisty a návštěvníky toužící po poznání, ale i pro turisty-sportovce. Rozvoj cestovního ruchu je determinován přírodními podmínkami kraje, úrovní životního prostředí a v neposlední řadě i množstvím kulturních a historických památek. Důležitým atributem rozvoje cestovního ruchu je i významná strategická poloha Plzeňského kraje spojující východ se západem.

4. Životní prostředí

Půdní fond

Zemědělské půda činila v Plzeňském kraji 49,3 % z celkové výměry

Celková **výměra** Plzeňského kraje k 31. 12. 2022 činila 7 649 km², z toho připadlo 49,3 % na zemědělskou půdu a 50,7 % na nezemědělskou půdu. Z celkové zemědělské půdy tvořila orná půda 66,1 %. V časové řadě 2017–2022 se výměra zemědělské půdy neustále postupně zmenšovala (výjimku představoval jen rok 2019). Výměra zemědělské půdy se nepatrně snížila z 376 814 ha v roce 2021 na 376 727 ha v roce 2022. Podíl orné půdy na zemědělské půdě se rovněž mírně postupně snižoval. V období let 2017–2022 se rozloha orné půdy snížila o 4 059 ha. Porovnáme-li strukturu zemědělské půdy v roce 2022 s rokem 2021, zvýšila se nepatrně ve výměrách zahrad (o 1,6 %) a trvalých travních porostů (o 0,2 %). Nejvyšší podíl orné půdy na zemědělské měly okresy s převážně zemědělským charakterem, a to Plzeň-sever (80,1 %), Rokycany (72,6 %) a Plzeň-jih (72,0 %). Plocha zastavěných pozemků v Plzeňském kraji, která v roce 2022 činila 9 651 ha, se meziročně zvýšila o 31 ha. Nejvyšší podíl zastavěných ploch na celkové výměře (5,1 %) je v okrese Plzeň-město.

Na celkové lesní ploše se v Plzeňském kraji podílejí nejvíce okresy Klatovy, Tachov a Plzeň-sever

Rozsah **lesních ploch** se postupně mírně zvyšoval. V průběhu let 2017–2022 se lesní pozemky rozšířily nejvíce mezi lety 2019 a 2021, kdy plocha lesních pozemků vzrostla o 359 ha. V roce 2022 činil podíl lesních pozemků na celkové výměře v Plzeňském kraji 40,4 %. Oproti průměru ČR (34,0 %) byl vyšší o 6,4 p. b. Na celkové lesní ploše se v Plzeňském kraji podílejí nejvíce okresy Klatovy (27,3 %), Tachov (19,4 %) a Plzeň-sever (16,8 %). Lesní plochy v Plzeňském kraji jsou převážně tvořeny lesy hospodářské kategorie, zbytek představují lesy ochranné a zvláštního určení. Z hlediska druhového složení převažují lesy jehličnaté, zejména smrkové.

Koeficient ekologické stability dosáhl nejvyšších hodnot na Klatovsku

Jedním z environmentálních indikátorů k posouzení míry udržitelnosti vývoje v oblasti životního prostředí je **koeficient ekologické stability**²⁶. Jedná se o ukazatel charakterizující krajinný typ z hlediska využití pozemků. K 31. 12. 2022 dosáhl koeficient ekologické stability v Plzeňském kraji hodnoty 1,42. V meziokresním srovnání byly zaznamenány nejvyšší hodnoty koeficientu ekologické stability v okresech Klatovy (1,98) a Tachov (1,73). Tyto koeficienty znamenají v celku vyváženou krajinu, v níž jsou technické objekty relativně v souladu s dochovanými přírodními strukturami. Oba okresy mají nejvyšší podíl lesních pozemků (Šumava a Český les). Relativně vyšší hodnoty koeficientu ekologické stability byly zjištěny i v okresech Rokycany (1,60) a Domažlice (1,41), které patří rovněž k okresům s vyšším podílem lesní půdy. Nejnižší hodnoty koeficientu ekologické stability (eliminujeme-li specifika okresu Plzeň-město) dosáhl okres Plzeň-jih (0,99), kde se jedná o území intenzivně využívané pro zemědělskou výrobu. Hodnota ukazatele v okrese Plzeň-jih je ovlivněna relativně nízkým podílem lesních pozemků s vysokým podílem orné půdy.

Plzeňský kraj s hodnotou koeficientu ekologické stability 1,42 zaujímá páté místo v ČR

Porovnáme-li hodnoty **koeficientu ekologické stability** v rámci krajů ČR k 31. 12. 2022 podle optimálních, tzn. nejvyšších hodnot, pak se na prvním místě umístil Liberecký kraj (2,43) s nejvyšším mezikrajským podílem lesních pozemků na celkové výměře (44,7 %) a s druhým nejnižším mezikrajským podílem orné půdy na celkové výměře (19,4 %). Druhé místo v rámci mezikrajského porovnání zaujímá Karlovarský kraj (2,14) s podobným charakterem krajinnotvorných prvků jako

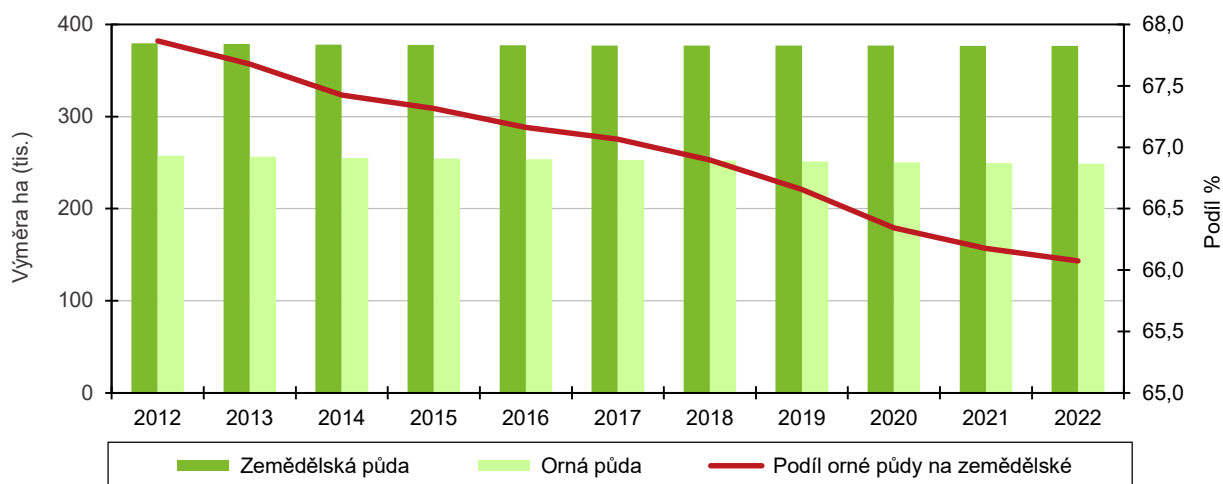
²⁶ Poměr ekologicky stabilních (lesy, trvale travní porosty, sady, zahrady, vinice, a vodní plochy) a nestabilních (orná půda, chmelnice, zastavěné a ostatní plochy) krajinnotvorných prvků na daném území

v Libereckém kraji. Na posledním místě se v mezikrajském porovnání umístila Praha s koeficientem ekologické stability 0,32. V Praze se vyskytuje vysoký podíl nestabilních krajinotvorných prvků, jakými jsou zastavěné a ostatní plochy. Předposlední místo mezi kraji obsadil Středočeský kraj s druhým nejnižším koeficientem ekologické stability 0,67. Nízká hodnota tohoto koeficientu ve Středočeském kraji je ovlivněna vysokým podílem orné půdy na celkové výměře (49,1 %). Plzeňský kraj s hodnotou 1,42 zaujímá v rámci krajů ČR páté místo a v podílu lesních pozemků na celkové výměře je třetí. V porovnání s ČR celkem (1,10) byl koeficient ekologické stability v Plzeňském kraji vyšší o 0,33.

Graf 4.1 Výměra zemědělské a orné půdy v Plzeňském kraji

Zdroj: ČÚZK

Ekologické zemědělství jako moderní forma hospodaření

Ekologické zemědělství je jedním z principů trvale udržitelného rozvoje. Jako součást agrární politiky státu představuje moderní formu hospodaření při respektování přírodních zákonitostí, přirozené kvality a úrodnosti půdy. V ekologickém zemědělství se minimalizuje použití chemických prostředků pro zemědělskou výrobu a v důsledku toho se snižují negativní dopady do environmentální oblasti.

Plzeňský kraj byl druhý v ekologicky obhospodařované půdě

Podíl ekologicky obhospodařované půdy²⁷ (včetně přechodného období) na celkové výměře dosáhl k 31. 12. 2022 v Plzeňském kraji 9,6 %. V meziročním srovnání se tento podíl prakticky nezměnil. Rozloha půdy v ekologickém zemědělství se oproti stavu k 31. 12. 2021 zvýšila o 2 161,7 ha. K 31. 12. 2022 činila rozloha ekologicky obhospodařované půdy celkem (včetně přechodného období) 73 319,0 ha, zatímco v roce 2017 jen 61 289,9 ha. V časové řadě 2017–2022 vzrostla rozloha ekologicky obhospodařované půdy celkem (včetně přechodného období) o 19,6 %. Výměra ekologicky obhospodařované půdy v přechodném období se oproti roku 2017 snížila o 27,1 %. Plzeňský kraj patří ke krajům s významným podílem ekologicky obhospodařované půdy. K 31. 12. 2022 dosáhl podíl ekologicky obhospodařované půdy v kraji celkem (včetně přechodného období) na ČR 12,7 %. V mezikrajském porovnání byla její celková rozloha v Plzeňském regionu druhá nejvyšší po Jihočeském kraji s podílem 16,0 %.

²⁷ Podle statistických údajů Ministerstva zemědělství ČR

Chráněná území

Množství chráněných území svědčí o kvalitě přírodního bohatství kraje

O kvalitě přírodního bohatství Plzeňského kraje svědčí i množství **chráněných území**, která vznikají k ochraně rozmanitých forem života, k péči o ekosystémy a krajinný ráz přírody. K 31. 12. 2022 se na území Plzeňského regionu nacházelo 202 zvláště chráněných území, v tom 1 národní park (část Šumavy), 5 chráněných krajinných oblastí, 6 národních přírodních rezervací, 5 národních přírodních památek a zbývajících 185 zvláště chráněných území tvořily přírodní rezervace a přírodní památky. K 1. 3. 2017 došlo ke změně metodiky výpočtu souhrnných rozloh chráněných území. Rozlohy jsou od tohoto data vypočítávány ve všech případech z obvodových hranic chráněných území. Z tohoto pohledu představuje rozloha chráněných oblastí²⁸ 17,5 % z celkové výměry kraje.

Největší část přírodních rezervací se vyskytuje v okresech Klatovy a Tachov

Část **Národního parku Šumava**, nacházející se na území Plzeňského kraje na ploše 34,5 tis. ha, je určena k ochraně a uchování nejcennějších lokalit s původní divokou horskou přírodou, jedinečnými a ohroženými ekosystémy (rašelinště, ledovcová jezera, původní lesní porosty aj.) a rozmanitou typickou flórou a faunou. Téměř 13 % z celkové výměry Plzeňského kraje zaujímají **chráněné krajinné oblasti** (CHKO). Jsou to CHKO Šumava (část), Křivoklátsko (část), Slavkovský les (část), Český les a Brdy (část). V Plzeňském kraji se vyskytuje také 91 přírodních rezervací a 94 přírodních památek. Přírodní rezervace se vyskytují nejvíce v okresech Klatovy (35) a Tachov (19). Nejvíce přírodních památek můžeme najít v okresech Rokycany (19) a Tachov (18). Kromě uváděných chráněných území se v Plzeňském kraji vyskytuje i 68 **evropsky významných lokalit**, což je druh chráněného území, které je vyhlášeno k ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, a 2 **ptačí oblasti** (Šumava a Křivoklátsko).

Vodovody a kanalizace

Podíl obyvatel v kraji zásobených vodou z vodovodů je v ČR nejnižší

Úroveň technické vybavenosti v obcích Plzeňského kraje je relativně na dobré úrovni. V převážné části územních celků jsou obce vybaveny **veřejným vodovodem**. Délka vodovodní sítě v regionu v roce 2022 měřila 4 640 km, oproti roku 2021 se prodloužila o 141 km, tj. nárůst o 3,1 %. V roce 2022 dosáhl podíl obyvatel zásobených vodou z veřejných vodovodů v Plzeňském kraji 87,5 %. V Plzeňském kraji byl podíl obyvatel zásobených vodou z veřejných vodovodů nejnižší. V porovnání s průměrem ČR (95,6 %) byl nižší o 8,1 p. b. Výroba pitné vody (určené k realizaci) meziročně mírně klesla na 29 959 tis. m³ v roce 2022, tj. pokles o 1,0 %. V roce 2022 se na vyrobené pitné vodě (určené k realizaci) podílela fakturovaná voda domácnostem 53,8 % a fakturovaná voda ostatním odběratelům 29,8 %. Vodní ztráty v potrubní síti dosáhly 14,7 %. V porovnání s rokem 2021 se podíl fakturované vody snížil domácnostem o 1,0 p. b., ostatním odběratelům naopak vzrostl o 2,2 p. b. a ztráty vody v potrubní síti se snížily o 1,1 p. b.

Průměrná spotřeba pitné vody v kraji je nižší proti průměru ČR

Hodnota relativního ukazatele **specifické množství vody fakturované domácnostem** (v přepočtu na obyvatele a den) dosáhla v roce 2022 hodnoty 86,8 l/os/den. V mezikrajském srovnání byla zaznamenána nejvyšší hodnota v Praze (111,2 l/os/den) a naopak nejnižší v kraji Zlínském (77,2 l/os/den). Podle specifického množství fakturované vody domácnostem se Plzeňský kraj v porovnání s ostatními kraji umístil na osmém místě. Oproti průměru ČR byla spotřeba pitné vody v Plzeňském kraji nižší o 2,6 l/os/den. Cena pitné vody (bez DPH) se zvýšila na 48,40 Kč/m³ v roce 2022, tj. zvýšení o 2,30 Kč/m³ ve srovnání s rokem 2021. V mezikrajském porovnání byla cena vody v Plzeňském kraji pátá nejvyšší. Cena

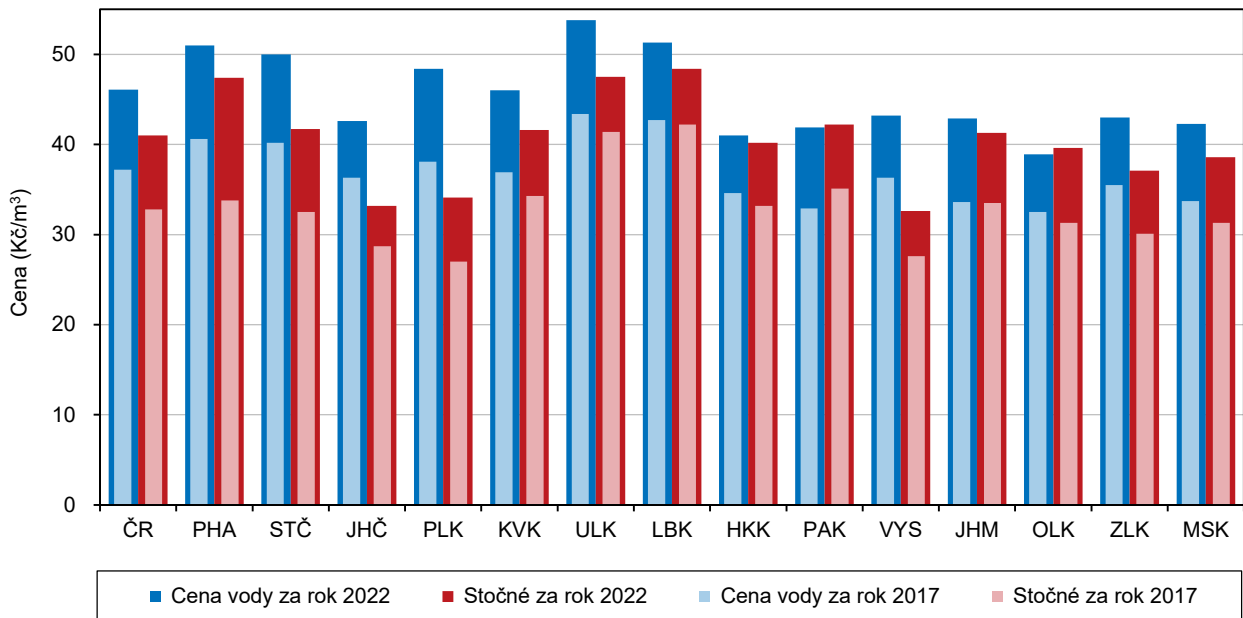
²⁸ Podle údajů Agentury ochrany přírody a krajiny ČR

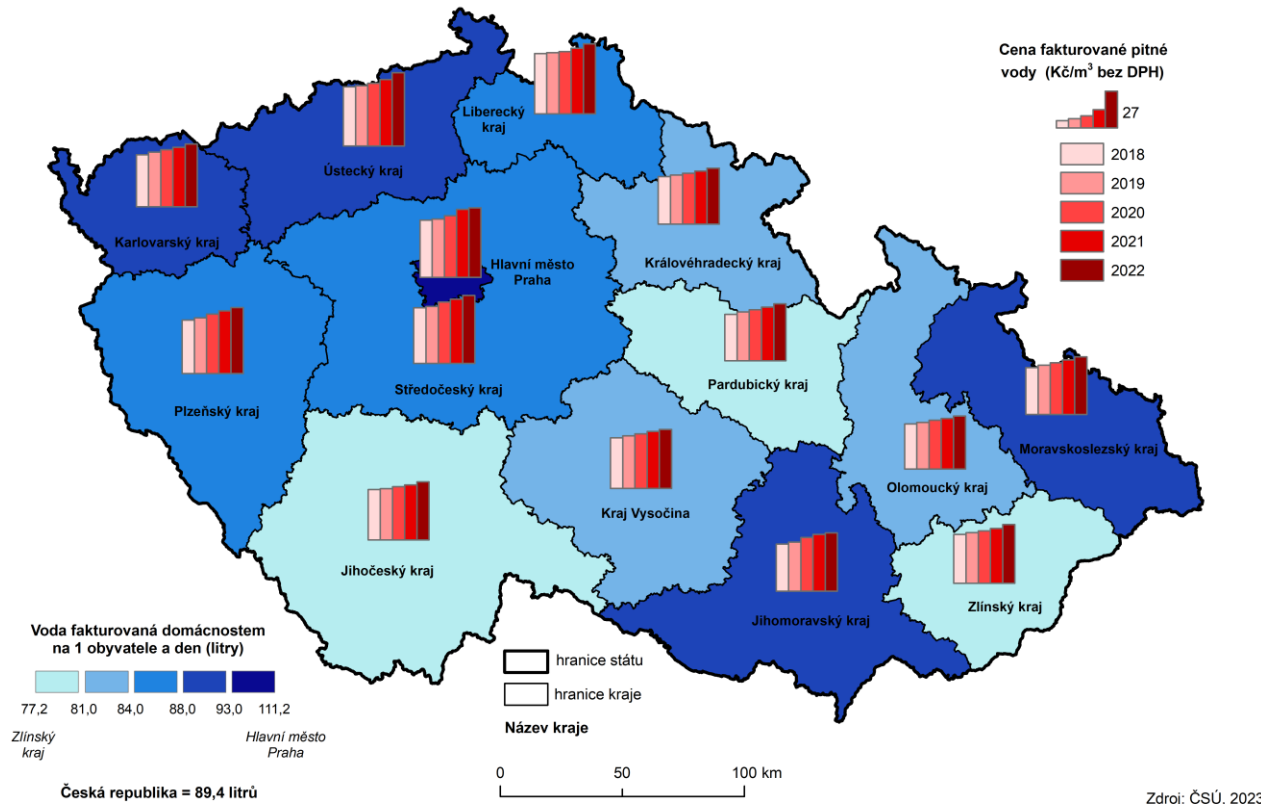
stočného (bez DPH) se zvýšila na 34,10 Kč/m³ v roce 2022, tj. zvýšení o 0,90 Kč/m³. V porovnání s ostatními kraji měl Plzeňský region třetí nejnižší cenu stočného.

Graf 4.2 Průměrná cena vody a stočného podle krajů v letech 2017 a 2022

Zdroj: ČSÚ

Spotřeba a vývoj cen vody v roce 2022

Odpady

Množství odpadu je vyšší než jeho druhotná využitelnost

Odpad je jedním z negativních vlivů zasahujícím do environmentální sféry. Současná situace v odpadovém hospodářství je charakterizována převahou množství produkovaného odpadu nad jeho relativně nízkým využitím jako zdroje druhotných surovin a energie.

Plzeňský kraj má nejvyšší hodnotu vyprodukovaného odpadu celkem v kg na obyvatele v rámci ČR

V Plzeňském kraji bylo v roce 2021²⁹ vyprodukováno 2 590,8 tis. tun odpadu celkem. Meziročně se množství odpadu zvýšilo téměř o 400 tis. tun, tj. o 18,3 %. **Produkce celkového odpadu v přepočtu na 1 obyvatele** dosáhla v roce 2021 v Plzeňském kraji 4 490 kg a oproti roku 2020 se zvýšila o 782 kg. Mezi roky 2017 až 2021 se tak jednalo o nejvyšší množství odpadu celkem na 1 obyvatele právě v roce 2021, naopak nejnižší (3 297 kg) byla zaznamenána v roce 2018. V rámci mezikrajského porovnání nejvíce odpadu celkem na 1 obyvatele připadlo na Plzeňský kraj, naopak nejméně v Karlovarském kraji (2 349 kg). Oproti průměru ČR (3 730 kg na 1 obyvatele) byla hodnota celkového odpadu v Plzeňském kraji vyšší o 759 kg na 1 obyvatele.

Plzeňský kraj měl v porovnání s ostatními kraji třetí nejnižší podíl celkového nebezpečného odpadu na 1 obyvatele

V roce 2021 se **nebezpečný odpad** podílel na celkovém odpadu v Plzeňském kraji 3,0 %. V regionu připadlo na 1 obyvatele 133 kg nebezpečného odpadu celkem a tento podíl byl v mezikrajském porovnání třetí nejnižší. Nejvyšší množství nebezpečného odpadu na 1 obyvatele bylo vyprodukováno v Jihočeském kraji (210 kg), nejnižší v Karlovarském kraji (74 kg na 1 obyv.). Oproti průměru ČR (165 kg na 1 obyv.) bylo množství nebezpečného odpadu celkem na 1 obyvatele v Plzeňském kraji nižší o 32 kg.

Komunální odpad v Plzeňském kraji se podílí 5,3 % na komunálním odpadu v ČR

Zvláštní kategorií odpadů tvoří **komunální odpad**. V České republice bylo v roce 2021 vyprodukováno 5 352,7 tis. tun komunálního odpadu, z toho nejvíce v kraji Středočeském (774,1 tis. tun) a nejméně v kraji Karlovarském (131,7 tis. tun). Vyprodukovaný komunální odpad v Plzeňském kraji v roce 2021 činil 281,9 tis. tun a představoval 5,3 % celkové produkce komunálního odpadu v ČR. V roce 2021 dosáhlo množství vyprodukovaného komunálního odpadu v přepočtu na 1 obyvatele v Plzeňském kraji 488 kg. Meziročně se tento ukazatel zvýšil o 5,6 %. V mezikrajském srovnání v roce 2021 zaujímá Plzeňský kraj v relativním ukazateli vyprodukovaného komunálního odpadu na obyvatele až desáté místo. **Nejvyšší produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele** se vyskytovala v Pardubickém (564 kg) a Středočeském kraji (563 kg). Naopak **nejnižší produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele** byla zaznamenána v kraji Královéhradeckém (378 kg).

Průměrné množství nebezpečného odpadu v kraji na obyvatele bylo nižší než v ČR celkem

V roce 2021 se v Plzeňském kraji podílel **nebezpečný komunální odpad** na celkovém komunálním odpadu 0,2 %. Na 1 obyvatele připadlo 0,8 kg nebezpečného komunálního odpadu, v mezikrajském porovnání byl tento podíl devátý. Nejvyšší množství nebezpečného komunálního odpadu na 1 obyvatele měl kraj Moravskoslezský (1,5 kg) a naopak nejnižší komunální odpad na 1 obyvatele byl zaznamenán v Karlovarském kraji (0,4 kg). V Plzeňském kraji bylo množství nebezpečného odpadu na 1 obyvatele v porovnání s průměrem ČR nižší o 0,2 kg.

Odpady jsou i zdrojem energie a surovin

Odpady vznikající jako důsledek nevhodného a neefektivního nakládání s neobnovitelnými zdroji (půda, voda apod.) jsou však na druhé straně zdrojem energie a surovin. Základním aspektem udržitelného rozvoje v environmentální oblasti je právě upřednostňování jejich využití (recyklace, materiálové využití aj.)

²⁹ Údaje roku 2022 zatím nejsou k dispozici

před jejich odstraňováním. Skládování a spalování představuje v mnoha případech zdroj znečištění životního prostředí zejména půdy, vody a ovzduší s dopadem do krajinných ekosystémů. Mezi základní aktuální řešené otázky v nakládání s odpady patří i separovaný sběr vyříděných položek komunálního odpadu.

Tabulková příloha

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - demografický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel (%)															
2017	0,3	2,4	1,5	0,2	-0,3	-2,2	-0,9	0,1	-0,1	-0,0	0,3	1,0	-0,6	-0,5	-1,2
2018	0,1	2,3	0,8	0,1	-0,3	-2,5	-1,5	0,0	-0,6	-0,0	0,3	0,9	-0,4	-0,4	-1,0
2019	-0,0	2,1	1,0	-0,3	-0,6	-2,0	-1,4	0,1	-0,7	0,2	-0,3	1,0	-0,9	-0,9	-1,4
2020	-1,8	0,8	-0,6	-1,9	-2,0	-4,6	-3,5	-1,6	-2,1	-1,8	-2,2	-1,0	-2,4	-3,4	-3,5
2021	-2,7	0,6	-1,2	-2,6	-3,4	-7,0	-4,9	-3,4	-3,9	-3,1	-1,8	-1,8	-3,5	-3,4	-4,5
2022	-1,8	0,5	-0,6	-2,0	-2,0	-4,0	-3,2	-2,4	-2,0	-2,1	-1,7	-1,0	-2,4	-2,3	-3,5
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel (%)															
2017	2,7	8,5	8,7	2,0	4,1	-1,4	0,5	1,4	0,7	2,4	-0,4	2,7	-0,6	-0,6	-2,1
2018	3,6	8,5	11,4	2,9	7,0	-0,2	1,2	2,3	0,5	3,8	0,4	2,9	-0,7	0,2	-1,1
2019	4,1	9,8	10,5	3,4	9,5	1,2	1,6	2,9	1,9	4,3	1,3	2,7	0,1	0,3	-0,9
2020	2,5	7,3	9,9	1,1	3,9	-0,0	-1,4	-1,2	0,6	2,1	0,3	3,8	0,1	-0,8	-3,0
2021	4,8	12,1	11,5	3,6	7,5	0,6	1,5	3,5	0,9	3,3	1,8	4,7	0,3	1,1	-0,1
2022	30,6	60,7	37,4	25,5	46,6	39,6	19,8	28,4	25,0	29,2	22,7	28,0	16,5	16,3	13,3
Živě narození mimo manželství (%)															
2017	49,0	41,3	47,8	50,6	50,8	60,1	64,5	55,4	50,4	48,8	44,4	43,6	50,2	43,0	52,7
2018	48,5	40,7	47,0	50,3	51,6	61,7	63,4	54,2	49,8	48,9	43,4	43,8	49,8	42,3	51,9
2019	48,2	40,3	46,8	49,3	48,3	59,6	63,5	52,7	51,4	47,2	45,7	42,7	49,4	43,4	52,2
2020	48,5	40,5	46,8	50,6	49,2	62,7	62,8	53,3	51,5	48,6	44,6	43,9	50,0	43,1	51,1
2021	48,5	40,5	47,3	49,8	49,6	61,2	63,0	54,3	51,9	48,8	45,8	43,4	50,9	43,1	50,9
2022	48,2	41,0	47,0	50,7	50,1	60,0	62,7	52,0	51,1	48,4	45,1	43,1	48,7	42,0	51,4
Index stáří k 31. 12. (%)¹⁾															
2017	122,1	120,9	102,5	125,0	128,3	129,6	117,5	120,8	134,4	124,9	128,7	123,5	128,1	133,0	126,9
2018	123,2	119,6	103,0	127,0	129,7	132,4	120,1	122,6	136,3	126,5	130,4	123,6	130,2	134,8	128,9
2019	124,6	119,1	103,9	129,3	130,5	134,5	122,7	124,3	138,8	127,8	131,6	124,5	132,5	137,2	131,0
2020	125,5	118,9	104,4	130,8	131,8	136,5	124,2	124,9	140,7	128,7	132,8	125,1	133,7	138,2	132,3
2021	128,1	123,4	105,4	133,6	134,3	141,8	128,4	128,5	142,9	130,6	134,5	125,5	136,3	140,8	135,9
2022	126,1	116,4	103,5	132,8	130,6	139,5	128,5	127,0	141,6	128,5	133,2	123,6	136,3	141,0	136,6
Naděje dožití mužů při narození (roky) - dvouleté období															
2017	76,0	78,1	76,3	76,4	76,2	74,4	74,1	75,7	77,2	76,6	77,0	76,5	75,5	75,5	74,5
2018	76,0	78,3	76,1	76,3	76,2	74,5	74,2	75,4	77,2	76,5	76,9	76,3	75,6	75,8	74,5
2019	76,2	78,4	76,3	76,6	76,4	74,9	74,4	76,1	77,2	76,6	76,7	76,6	75,7	75,9	74,5
2020	75,8	78,2	76,2	76,2	76,0	74,5	73,9	76,0	76,8	76,1	75,9	76,3	75,1	75,1	73,9
2021	74,7	77,1	75,1	75,2	74,7	72,8	72,7	74,7	75,5	75,1	75,6	75,3	74,1	74,1	72,8
2022	75,1	77,1	75,4	75,6	75,2	73,2	73,1	74,9	75,8	75,6	76,2	75,6	74,7	75,0	73,2
Naděje dožití žen při narození (roky) - dvouleté období															
2017	81,8	82,7	81,6	82,1	81,7	80,5	79,8	81,7	82,4	82,2	82,7	82,7	81,8	82,3	81,1
2018	81,9	83,0	81,6	82,0	81,6	79,9	80,0	81,7	82,6	82,3	83,0	82,7	81,9	82,4	81,1
2019	82,0	83,0	81,9	82,1	81,9	80,2	80,2	81,7	82,5	82,2	82,7	82,8	82,1	82,6	81,2
2020	81,7	82,9	81,6	81,9	81,9	80,0	79,9	81,5	82,4	81,9	82,3	82,4	81,7	81,9	80,9
2021	80,9	82,3	80,9	81,1	81,1	78,8	79,0	80,7	81,5	81,0	81,7	81,6	81,0	81,2	80,1
2022	81,3	82,8	81,4	81,3	81,1	79,2	79,2	81,0	81,6	81,2	81,9	81,9	81,2	81,8	80,3
Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)															
2017	4,9	15,1	5,1	3,0	5,4	6,7	4,3	4,5	2,8	2,9	1,8	3,9	1,8	1,6	2,2
2018	5,3	15,7	5,6	3,3	6,1	7,0	4,5	4,8	3,0	3,4	2,1	4,2	1,9	1,8	2,3
2019	5,5	15,9	5,9	3,6	6,7	7,2	4,7	5,1	3,2	3,7	2,3	4,4	2,1	1,9	2,4
2020	5,9	17,1	6,4	3,7	7,1	7,5	4,8	5,1	3,4	3,9	2,5	4,9	2,2	2,0	2,3
2021	6,3	18,5	6,8	4,0	7,5	7,5	4,8	5,6	3,4	4,3	2,8	5,4	2,2	2,2	2,5
2022	10,3	25,4	11,0	7,3	13,3	13,1	7,6	9,5	7,0	8,0	6,0	9,1	4,5	4,6	4,7

¹⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - sociální vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Míra zaměstnanosti (%)															
2017	58,5	63,1	60,2	58,4	59,4	59,3	55,8	56,0	58,4	58,3	57,5	58,0	56,8	56,7	56,6
2018	59,2	64,4	60,9	58,5	59,6	60,4	55,8	56,8	58,0	59,1	58,5	58,5	58,2	57,8	57,6
2019	59,2	64,5	61,4	57,9	60,0	59,7	55,8	56,6	58,6	59,2	58,7	58,9	57,4	57,3	56,9
2020	58,3	62,9	60,7	57,4	59,0	57,1	55,8	56,5	57,1	58,4	58,1	58,3	55,4	56,9	55,9
2021	58,1	63,3	60,1	58,1	59,1	55,3	56,0	56,1	57,3	57,8	57,1	57,9	56,0	56,3	55,4
2022	58,6	63,3	60,7	58,2	60,2	58,0	56,2	56,6	57,2	57,9	58,7	58,4	56,2	56,9	56,2
Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. (%)¹⁾ (MPSV)															
2017	3,77	2,34	3,17	3,09	2,55	3,47	5,39	3,76	2,72	2,83	3,80	4,60	4,35	3,43	5,77
2018	3,07	1,93	2,64	2,38	2,12	2,93	4,50	3,18	2,31	2,19	3,02	3,86	3,37	2,61	4,65
2019	2,87	1,90	2,44	2,31	2,33	2,74	3,90	2,95	2,38	2,20	2,70	3,48	2,94	2,43	4,44
2020	4,02	3,51	3,52	3,19	3,36	5,45	5,46	4,06	3,11	2,92	3,31	4,55	4,11	3,22	5,55
2021	3,49	2,76	2,98	2,82	2,78	4,18	5,08	3,66	2,83	2,45	2,99	4,02	3,35	2,73	5,14
2022	3,72	3,04	3,23	2,98	2,94	4,24	5,54	3,97	3,10	2,86	3,08	4,36	3,63	2,89	5,12
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných k 31. 12. (%)²⁾ (MPSV)															
2017	1,27	0,71	1,00	0,68	0,65	1,27	2,20	1,18	0,69	0,60	1,09	1,65	1,44	1,01	2,46
2018	0,80	0,42	0,68	0,38	0,39	0,69	1,35	0,70	0,43	0,24	0,74	1,15	0,81	0,53	1,69
2019	0,60	0,33	0,51	0,27	0,34	0,50	0,87	0,51	0,34	0,21	0,50	0,87	0,50	0,35	1,38
2020	1,01	0,67	0,82	0,55	0,70	1,01	1,55	0,95	0,61	0,44	0,74	1,37	0,93	0,63	2,06
2021	1,27	1,10	1,00	0,80	0,88	1,66	2,05	1,24	0,75	0,52	0,88	1,61	1,09	0,78	2,31
2022	1,12	0,89	0,87	0,59	0,74	1,25	1,91	1,09	0,69	0,46	0,76	1,52	0,95	0,66	2,09
Čistý disponibilní důchod domácnosti na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2017	238,8	331,5	252,1	223,8	236,7	222,4	203,6	219,4	228,9	226,9	229,7	232,2	211,5	219,5	212,9
2018	253,9	345,8	271,7	238,7	245,9	231,8	219,9	233,1	244,9	240,9	247,6	245,2	227,1	233,1	228,0
2019	269,6	352,0	290,0	251,0	267,2	245,0	237,5	248,9	266,5	253,8	264,2	266,0	241,8	249,9	241,4
2020	275,1	354,9	279,6	260,5	274,4	245,5	251,0	255,7	270,5	263,7	272,7	274,1	250,5	258,8	250,8
2021	295,2	402,4	295,9	280,7	293,6	255,2	263,2	267,8	285,9	278,3	287,9	292,2	269,3	275,1	267,0
2022
Medián mezd (Kč) (MPSV, MF)															
2017	26 843	31 878	27 709	25 457	27 879	24 832	25 639	26 752	25 865	25 507	25 783	26 559	24 956	24 814	25 534
2018	29 184	34 338	30 048	27 909	30 055	26 774	27 901	28 882	28 348	27 851	28 211	28 728	27 253	27 398	27 653
2019	31 449	37 719	32 692	29 534	31 966	28 675	30 341	30 889	30 865	29 819	30 231	30 967	29 491	29 170	29 828
2020	33 195	38 732	34 518	31 508	33 961	30 314	32 404	32 590	32 880	31 734	32 354	32 837	31 571	30 999	31 924
2021	35 169	41 096	35 983	33 347	35 593	31 961	34 044	33 894	34 772	33 315	34 179	35 118	33 135	32 913	33 611
2022	37 418	43 950	38 431	35 267	37 500	33 679	36 133	35 643	36 734	35 357	36 078	37 733	35 107	34 968	35 723
Průměrný měsíční starobní důchod sólo (Kč)³⁾ (MPSV)															
2017	11 866	12 691	12 019	11 765	11 811	11 519	11 718	11 750	11 719	11 629	11 594	11 719	11 504	11 638	11 936
2018	12 435	13 299	12 605	12 325	12 380	12 054	12 272	12 301	12 282	12 190	12 164	12 279	12 063	12 207	12 503
2019	13 487	14 384	13 669	13 380	13 423	13 066	13 299	13 349	13 334	13 238	13 231	13 331	13 108	13 261	13 553
2020	14 502	15 439	14 703	14 393	14 434	14 030	14 291	14 343	14 346	14 250	14 248	14 343	14 100	14 279	14 570
2021	15 453	16 467	15 675	15 334	15 371	14 918	15 216	15 273	15 286	15 187	15 195	15 280	15 017	15 227	15 523
2022	18 098	19 268	18 361	17 949	18 002	17 436	17 819	17 877	17 905	17 800	17 826	17 910	17 595	17 855	18 176
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (%)⁴⁾ (ČSSZ)															
2017	25,8	13,6	22,4	27,4	28,7	28,2	28,3	25,0	26,9	30,8	32,5	24,4	29,2	27,3	30,2
2018	26,3	13,7	22,7	28,0	29,0	28,6	28,6	25,5	27,4	31,2	33,1	24,8	29,8	27,7	30,8
2019	26,7	13,8	23,0	28,7	29,3	29,0	28,9	25,9	27,9	31,8	33,8	25,2	30,4	28,2	31,3
2020	27,3	13,9	23,4	29,6	29,7	29,7	29,3	26,5	28,6	32,5	34,7	25,7	31,2	28,9	32,1
2021	28,2	14,2	24,1	30,8	30,5	30,5	29,9	27,4	29,7	33,5	36,1	26,6	32,4	30,3	33,2
2022	28,8	14,4	24,5	31,7	30,9	31,2	30,4	28,0	30,4	34,3	36,9	27,1	33,2	31,1	34,1

1) podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce (ÚP) ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku

2) podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) v evidenci ÚP na počtu obyvatel ve věku 15–64 let, jmenovatel data ČSÚ

3) bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec

4) včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; data za prosinec

Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - ekonomický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Hrubý domácí produkt (HDP) na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2017	482,6	1 061,8	439,3	388,7	439,6	315,1	343,9	369,4	427,5	389,2	393,5	447,2	372,6	411,3	390,4
2018	509,2	1 137,0	450,7	407,7	459,1	324,5	355,7	387,2	447,8	408,4	403,9	480,8	392,5	425,2	415,6
2019	542,8	1 202,2	498,5	436,2	476,7	339,4	387,4	412,4	480,6	427,0	434,8	513,1	419,4	460,1	424,3
2020	533,6	1 173,0	466,5	437,5	467,5	327,8	374,7	404,0	480,6	437,0	448,2	519,7	422,6	449,5	410,2
2021	571,1	1 264,5	494,7	453,2	504,4	339,5	395,5	421,9	522,3	453,2	460,4	562,3	453,4	484,6	453,8
2022
Vývoj HDP - předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny, %)															
2017	105,2	104,4	107,1	106,7	105,5	103,0	102,7	106,0	108,6	106,9	105,3	104,4	105,9	105,7	103,4
2018	103,2	105,4	102,4	102,7	102,5	99,1	100,1	102,4	102,9	103,1	99,7	104,9	102,2	101,6	102,7
2019	102,3	102,7	108,3	102,9	100,6	100,3	104,6	102,9	103,7	101,1	103,1	102,9	102,7	104,7	98,4
2020	94,5	95,1	90,2	95,6	94,1	92,8	92,7	93,5	95,4	98,5	98,4	97,3	96,4	92,9	92,4
2021	103,6	104,8	103,0	100,1	104,2	99,0	101,3	100,9	105,5	100,5	97,7	104,6	103,3	104,8	106,4
2022
Produkce zemědělského odvětví na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy (tis. Kč)															
2017	38,0	43,7	32,0	33,6	20,5	34,9	23,2	40,0	49,3	44,5	42,7	37,0	35,5	28,8	
2018	38,6	43,4	33,1	34,4	20,8	33,9	24,7	39,3	50,1	45,2	47,1	35,4	35,9	29,6	
2019	40,0	45,0	34,4	36,1	21,3	35,4	25,1	40,4	50,8	47,7	48,4	36,8	36,5	31,2	
2020	42,3	46,9	36,4	38,3	23,0	36,9	28,2	43,6	53,9	50,4	49,5	39,0	40,4	33,1	
2021 ¹⁾	47,4	54,9	38,4	42,8	24,7	46,1	29,3	50,0	57,8	52,2	58,1	44,9	44,8	36,3	
2022	
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ve velkých průmyslových podnicích²⁾ (tis. fyzických osob)															
2017	849,9	80,3	105,9	50,5	61,6	18,8	59,3	45,0	49,7	48,3	50,6	70,7	47,2	53,8	108,1
2018	863,5	81,3	108,8	50,4	61,5	18,4	63,1	47,8	49,0	49,6	50,5	72,1	47,9	55,1	108,0
2019	850,6	80,9	110,7	51,4	59,5	18,0	63,0	47,4	43,9	49,1	49,5	69,0	45,9	54,2	108,1
2020	827,0	78,0	109,5	49,2	57,0	16,9	61,0	44,5	46,7	48,0	47,7	67,5	44,7	51,7	104,7
2021	816,1	75,8	111,7	46,9	56,6	16,0	61,3	44,6	45,9	47,7	46,4	69,8	44,2	51,1	98,2
2022	820,5	77,6	111,1	46,6	57,4	16,2	61,3	44,0	45,7	47,9	45,6	72,2	45,2	51,8	97,8
Stavební práce "S" podle místa stavby na 1 obyvatele³⁾ (tis. Kč)															
2017	23,0	43,8	19,1	32,4	21,7	18,9	19,5	17,3	19,5	19,1	22,7	23,0	19,3	15,6	15,6
2018	25,8	44,8	21,4	32,3	24,0	24,5	23,4	18,0	22,2	21,5	23,7	27,7	23,7	18,1	20,3
2019	29,3	49,7	27,8	31,3	25,5	23,1	26,3	19,9	24,5	25,3	30,2	31,7	27,4	21,5	22,6
2020	30,1	48,6	25,5	31,3	29,6	22,2	28,1	19,0	28,2	29,6	34,3	34,7	30,3	21,2	21,3
2021	33,7	54,9	28,5	36,1	33,1	27,1	29,3	19,0	32,8	36,7	31,9	36,5	32,5	24,4	28,6
2022 ⁴⁾	39,8	61,9	35,1	40,2	37,7	35,8	34,8	25,3	35,4	44,5	32,0	44,9	39,6	33,2	32,6
Dokončené byty na 1 000 obyvatel															
2017	2,7	4,5	4,0	2,0	2,8	1,3	1,2	1,5	2,2	2,2	2,0	3,6	2,3	1,7	1,9
2018	3,2	4,1	5,3	2,7	4,2	1,7	1,4	2,4	2,7	3,2	2,8	3,8	2,6	2,2	2,1
2019	3,4	4,6	5,1	3,5	4,6	2,3	1,6	1,9	3,1	3,3	2,9	4,0	3,1	2,7	2,0
2020	3,2	4,1	4,9	2,6	4,2	1,9	1,4	1,8	2,7	3,0	3,1	3,7	3,5	2,5	2,3
2021	3,3	4,1	4,6	2,7	4,2	2,1	1,6	2,0	3,2	3,2	3,7	4,0	3,1	2,6	2,3
2022	3,7	4,9	5,5	3,1	4,2	3,2	1,7	2,3	3,3	3,5	3,5	3,9	4,0	2,8	2,3
Počet přenocování hostů ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních na 1 000 obyvatel															
2017	5 026	14 034	1 802	6 287	3 194	17 429	1 902	6 520	7 448	2 565	2 711	3 200	3 207	3 609	2 113
2018	5 224	14 026	1 942	6 788	3 493	17 774	2 057	6 744	7 818	2 554	2 877	3 449	3 416	3 821	2 285
2019	5 345	14 050	1 960	6 959	3 628	18 318	2 125	7 156	8 121	2 560	2 854	3 554	3 659	3 899	2 370
2020	2 933	3 694	1 309	5 266	2 537	9 887	1 340	5 665	6 197	1 823	2 143	2 271	2 550	2 767	1 548
2021	3 040	4 149	1 470	5 287	2 659	9 984	1 412	5 037	5 529	1 937	2 390	2 594	2 649	3 028	1 629
2022	4 703	10 010	1 948	6 501	3 593	14 943	1 883	7 516	8 290	2 579	3 024	3 343	3 638	3 907	2 294

1) semidefinitivní údaje

2) podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu

3) podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností

4) předběžné údaje

Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - životní prostředí

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Králové-hradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho-moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko-slezský
Měrné emise oxidu siřičitého REZZO 1-4 (t/km²) (ČHMÚ)															
2017	1,39	0,48	1,70	0,40	0,55	2,32	5,43	0,39	0,88	1,55	0,29	0,20	0,68	1,18	3,19
2018	1,22	0,54	1,41	0,32	0,51	1,97	5,22	0,33	0,72	1,31	0,25	0,18	0,60	0,81	2,90
2019	1,01	0,50	1,24	0,32	0,46	1,51	4,25	0,35	0,67	1,07	0,27	0,18	0,61	0,62	2,45
2020	0,84	0,53	0,82	0,27	0,41	1,05	2,97	0,31	0,55	1,00	0,24	0,14	0,54	0,60	2,30
2021
2022
Měrné emise oxidů dusíku REZZO 1-4 (t/km²) (ČHMÚ)															
2017	2,42	18,41	2,46	1,22	1,22	2,15	5,76	1,68	1,58	2,97	1,44	1,91	1,63	1,76	4,14
2018	2,33	17,93	2,23	1,17	1,15	2,04	5,70	1,65	1,48	3,01	1,33	1,83	1,56	1,69	3,89
2019	2,17	16,76	2,24	1,10	1,09	1,76	5,59	1,55	1,44	2,60	1,27	1,93	1,57	1,59	3,48
2020	1,95	15,25	1,92	1,02	0,98	1,72	5,07	1,44	1,31	2,18	1,17	1,76	1,43	1,44	3,19
2021
2022
Produkce odpadů celkem na 1 obyvatele (kg)^{1,2)}															
2017	3 263	3 537	3 362	2 909	4 316	2 693	3 502	2 191	2 836	2 811	3 006	3 586	3 609	2 306	3 373
2018	3 570	3 976	3 656	3 332	3 297	3 194	3 547	2 365	3 120	2 891	3 319	4 418	4 166	2 488	3 827
2019	3 497	3 825	3 678	3 028	3 458	2 334	3 568	2 612	3 019	3 252	3 001	4 196	3 476	2 664	4 022
2020	3 597	3 560	3 605	3 769	3 708	2 870	3 847	2 453	3 208	3 277	3 388	3 978	4 669	2 827	3 748
2021	3 730	4 119	3 639	3 127	4 490	2 349	4 021	2 562	2 812	3 740	3 714	4 218	4 159	2 685	4 168
2022
Produkce komunálních odpadů na 1 obyvatele (kg)^{2,3)}															
2017	489	515	531	496	453	428	478	464	509	481	513	440	503	455	501
2018	494	510	531	519	461	432	477	464	514	478	521	448	529	443	513
2019	500	510	542	524	450	434	494	466	524	494	532	458	534	460	509
2020	506	467	590	561	463	430	487	459	526	509	537	463	540	464	518
2021	511	494	563	527	488	465	503	455	378	564	558	493	560	482	537
2022
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (litr/den)															
2017	88,7	109,3	85,3	84,6	88,6	85,5	89,6	86,8	80,2	78,0	79,1	92,9	83,5	75,9	89,1
2018	89,2	107,5	88,2	84,1	88,4	86,7	91,6	87,5	80,5	79,7	81,2	92,9	83,2	75,7	89,9
2019	90,6	113,1	89,7	82,3	86,9	86,5	93,0	89,2	84,6	80,2	81,4	92,9	84,3	78,7	89,6
2020	91,1	112,5	90,0	82,6	87,3	89,0	93,1	90,5	85,6	81,4	80,6	93,2	83,2	80,0	91,0
2021	93,2	120,0	90,7	82,8	88,4	91,1	95,0	92,1	84,8	81,8	86,3	94,2	85,3	80,9	93,9
2022	89,4	111,2	87,0	80,2	88,8	89,0	91,9	87,7	82,5	78,8	81,1	92,1	83,7	77,2	90,4
Podíl čistěných odpadních vod (bez zpoplatněných srážkových v %)															
2017	97,5	100,0	99,7	95,8	96,4	99,9	97,7	98,5	94,8	99,2	90,7	98,5	95,6	92,3	98,0
2018	97,6	100,0	99,6	96,2	95,7	99,9	99,0	98,5	96,6	99,0	90,1	98,8	97,7	92,5	95,8
2019	97,7	100,0	99,7	96,5	95,5	100,0	99,9	97,6	96,0	99,0	90,2	98,8	98,1	93,4	95,5
2020	97,5	100,0	99,7	96,3	95,6	99,9	97,8	97,9	95,6	99,4	91,0	98,9	98,4	93,1	95,0
2021	97,5	100,0	99,7	96,4	95,8	99,9	97,0	97,2	97,1	98,5	92,0	98,9	98,4	93,1	95,1
2022	97,7	100,0	99,9	96,4	95,4	99,9	98,6	98,4	95,8	98,8	92,2	99,0	97,9	93,3	95,1
Investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele (Kč)															
2017	3 345	3 298	1 605	1 991	1 797	1 109	18 999	2 292	1 378	1 819	2 785	1 612	1 452	958	2 710
2018	2 920	4 498	2 463	3 135	1 943	1 302	5 579	2 327	2 383	2 337	2 484	1 515	1 899	1 994	3 939
2019	2 812	3 076	3 466	3 239	1 988	1 088	2 860	1 369	2 164	3 321	3 033	2 247	1 854	2 451	4 089
2020	2 910	3 556	3 177	2 818	2 257	1 651	3 140	1 082	2 609	3 949	3 419	2 296	2 427	1 941	3 885
2021	2 808	3 397	2 089	2 580	2 583	1 735	3 469	1 090	1 684	3 076	5 138	2 323	2 379	2 226	4 095
2022

¹⁾ v roce 2020 došlo ke změně metodiky zpracování statistiky odpadů; sběr dat výkazem Odp 5-01 částečně nahrazen převzetím údajů z Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP) MŽP

²⁾ podle sídla provozovny, data nejsou plně srovnatelná s údaji publikovanými v předchozích letech

³⁾ odpady z domácností a odpady podobné povahy a složení, bez ohledu na to, kdo tento odpad produkuje nebo sbírá; dříve publikované údaje obsahovaly pouze komunální odpad vykázaný obcemi a podniky zapojenými do obecního systému sběru odpadu

Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Plzeňského kraje v letech 2001–2022

	Měřicí jednotka	2001	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ									
Počet obyvatel (stav k 31. 12.)	osoby	549 635	561 074	569 627	571 863	572 045 ⁶⁾	571 709	572 687	573 469
v tom ve věku: 0–14 let		84 919	78 533	78 805	79 631	80 836 ⁶⁾	81 913	83 171	84 101
15–64 let		385 820	398 284	404 068	402 844	399 505 ⁶⁾	394 320	390 337	386 964
65 a více let		78 896	84 257	86 754	89 388	91 704 ⁶⁾	95 476	99 179	102 404
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	roky	39,5	40,7	40,8	41,0	41,2 ⁶⁾	41,5	41,7	41,9
Sňatky		2 943	2 989	2 763	2 528	2 545	2 454	2 498	2 367
Rozvody		1 696	1 734	1 604	1 543	1 626	1 630	1 452	1 613
Živé narození	osoby	4 774	6 100	6 385	6 412	6 242	5 566	5 768	5 510
Zemřelí	osoby	5 917	5 653	5 785	5 859	5 816	5 888	6 003	6 061
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	-1 143	447	600	553	426	-322	-235	-551
Přistěhovalí	osoby	3 317	9 983	11 396	6 484	4 828	4 279	4 761	5 160
Vystěhovalí	osoby	3 376	3 893	3 443	4 801	5 072	3 504	3 548	3 827
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	-59	6 090	7 953	1 683	-244	775	1 213	1 333
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	-1 202	6 537	8 553	2 236	182	453	978	782
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele	tis. Kč	133,7	181,3	192,7	194,4	196,0	197,6	202,0	205,5
Pracovní síla (ekonomicky aktivní)	tis. osob	282,3	281,9	290,4	293,2	290,8	290,7	291,3	295,9
Osoby mimo pracovní sílu (15 a více let)	tis. osob	182,1	196,1	194,2	199,0	201,8	199,3	198,6	193,4
Míra ekonomické aktivity	%	60,8	59,0	59,9	59,6	59,0	59,3	59,5	60,5
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)	osoby	18 580	14 516	16 757	26 802	27 267	23 308	23 724	25 709
Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾ (stav k 31. 12.)	%	.	3,41	3,98	6,51	6,65	5,75	5,94	6,45
Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.)	osoby								
mateřských škol		14 427	15 322	15 985	16 795	17 818	18 549	19 055	19 429
základních škol		55 655	44 548	43 435	42 191	42 078	42 457	43 369	44 658
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		.	27 020	26 541	26 400	25 242	24 175	22 774	21 835
Studenti vysokých škol ²⁾ (stav k 31. 12.)	osoby	12 008	17 996	18 932	19 200	17 798	17 325	16 310	14 994
Lékaři na 1 000 obyvatel	osoby	4,1	4,4	4,4	4,5	4,5	4,6	4,6	4,7
Průměrná měsíční výše starobního důchodu sólo ³⁾	Kč	6 770	8 713	9 604	10 009	10 088	10 520	10 740	10 933
Registrované trestné činy na 1 000 obyv.		28,2	27,6	26,8	25,0	24,2	24,1	22,4	23,9
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
Hrubý domácí produkt	mil. Kč	130 242	191 382	189 606	194 241	197 660	202 260	197 695	207 513
předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)	%	103,4	101,1	97,3	99,5	104,5	102,8	95,8	103,0
Výdaje na výzkum a vývoj	mil. Kč	.	1 380	1 767	1 599	2 295	3 142	3 779	4 133
Registrované subjekty (stav k 31. 12.)		111 961	132 217	136 698	140 383	144 632	147 419	147 750 ⁷⁾	141 202
Produkce zemědělského odvětví	mil. Kč	.	9 462	9 500	7 743	8 325	9 540	9 924	10 290
Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾	fyz. os.	52 043	57 764	59 318	51 470	50 478	53 037	54 027	55 284
Stavební práce "S" provedené v kraji ⁵⁾	mil. Kč	10 152	18 020	17 014	14 358	13 210	12 640	11 097	10 032
Dokončené byty		1 697	1 905	2 662	2 051	1 903	1 457	1 444	1 445
Hosté v hromadných ubyt. zařízeních	tis. osob	467,1	514,1	487,5	479,0	484,2	495,6 ⁹⁾	595,1	558,8
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)									
Zemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	384 431	381 770	381 349	380 844	380 330	379 930	379 335	378 868
z toho orná půda		265 553	262 312	261 697	260 428	259 172	258 261	257 434	256 406
Nezemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	371 669	374 334	374 740	375 250	375 763	376 167	376 756	377 230
z toho: lesní pozemky		297 982	299 134	299 296	299 563	299 739	299 842	300 048	300 191
zastavěné plochy a nádvoří		9 724	9 727	9 727	9 730	9 684	9 641	9 604	9 583
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	102,2	98,5	96,1	93,1	90,6	83,4	81,6	80,5
Počet čistíren odpadních vod	ks	102	178	170	174	172	177	183	189
Investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	1 657	3 425	3 330	5 453	1 994	2 678	2 245	2 322

¹⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku

²⁾ studenti státního občanství ČR s místem výuky v kraji

³⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; od roku 2010 podle metodiky MPSV bez poměrného starob. důchodu; data za prosinec

⁴⁾ průměrný evidenční počet zaměstnanců v podnicích se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatiz. vzduchu

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ									
575 123	576 616	578 629	580 816	584 672	589 899	591 041 ⁶⁾	578 707	605 388	Počet obyvatel (stav k 31. 12.)
85 258	86 398	87 678	88 938	90 310	91 693	92 300 ⁶⁾	90 713	95 060	v tom ve věku: 0–14 let
384 309	381 934	379 877	377 756	377 210	378 516	377 106 ⁶⁾	366 201	386 196	15–64 let
105 556	108 284	111 074	114 122	117 152	119 690	121 635 ⁶⁾	121 793	124 132	65 a více let
42,1	42,3	42,5	42,6	42,7	42,8	42,9 ⁶⁾	43,1	42,8	Průměrný věk (stav k 31. 12.)
2 519	2 638	2 857	2 857	3 034	3 006	2 479	2 654	2 987	Sňatky
1 374	1 462	1 380	1 356	1 386	1 279	1 207	1 149	1 043	Rozvody
5 674	5 861	5 940	6 066	6 082	6 027	5 876	5 933	5 509	Živé narození
5 761	6 307	6 153	6 242	6 276	6 356	7 066	7 912	6 698	Zemřelí
-87	-446	-213	-176	-194	-329	-1 190	-1 979	-1 189	Přirozený přírůstek/úbytek
5 365	5 594	6 189	6 881	7 959	9 496	7 243	8 907	32 375	Přistěhovalí
3 624	3 655	3 982	4 518	3 909	3 940	4 911	4 579	4 505	Vystěhovalí
1 741	1 939	2 207	2 363	4 050	5 556	2 332	4 328	27 870	Přírůstek/úbytek stěhováním
1 654	1 493	1 994	2 187	3 856	5 227	1 142	2 349	26 681	Celkový přírůstek/úbytek
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
209,1	221,7	222,1	236,7	245,9	267,2	274,4	293,6	.	Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele
294,9	298,8	297,4	297,3	297,5	300,6	301,0	303,8	300,2	Pracovní síla (ekonomicky aktivní)
194,5	191,2	192,7	193,4	194,4	194,1	197,6	194,8	188,3	Osoby mimo pracovní sílu (15 a více let)
60,3	61,0	60,7	60,6	60,5	60,8	60,4	60,9	61,4	Míra ekonomické aktivity
22 641	18 587	14 655	10 517	9 009	9 811	13 673	11 558	11 970	Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)
5,70	4,62	3,56	2,55	2,12	2,33	3,36	2,78	2,94	Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾ (stav k 31. 12.)
19 650	19 399	18 853	18 704	18 863	18 845	18 789	19 023	19 710	Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.)
46 307	47 924	49 438	50 550	51 237	51 990	52 501	52 465	55 392	mateřských škol základních škol středních škol vč. konzervatoří (denní studium)
21 309	21 038	21 243	21 326	21 343	21 680	22 264	23 196	24 355	Studenti vysokých škol ²⁾ (stav k 31. 12.)
13 884	12 999	12 194	11 989	11 558	11 817	11 937	11 864	11 908	Lékaři na 1 000 obyvatel
4,8	4,7	4,6	4,7	4,7	4,7	4,7	4,9	.	Průměrná měsíční výše starobního důchodu sólo ³⁾
11 038	11 308	11 424	11 811	12 380	13 423	14 434	15 371	18 002	Registrované trestné činy na 1 000 obyv.
20,9	18,3	16,8	16,8	17,0	17,6	15,2	14,2	17,1	
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
218 947	230 887	239 439	254 606	267 485	280 050	276 247	297 919	.	Hrubý domácí produkt
102,6	104,2	102,4	105,5	102,5	100,6	94,1	104,2	.	předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)
4 737	4 607	3 447	3 614	4 361	5 098	4 887	5 595	.	Výdaje na výzkum a vývoj
142 307	143 478	144 545	145 763	147 014	146 382	147 671	149 138	149 980	Registrované subjekty (stav k 31. 12.)
11 545	10 537	10 328	10 619	10 941	11 525	12 249 ⁸⁾	13 657	.	Produkce zemědělského odvětví
57 646	59 681	61 062	61 560	61 496	59 524	56 961	56 569	57 443	Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾
12 825	12 704	13 313	12 588	13 958	14 998	17 473	19 131	23 218	Stavební práce "S" provedené v kraji ⁵⁾
1 362	1 208	1 561	1 647	2 426	2 688	2 506	2 413	2 519	Dokončené byty
568,7	650,3	660,0	751,6	839,9	871,9	533,6	554,6	840,8	Hosté v hromadných ubyt. zařízeních
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)									
378 166	377 762	377 477	377 203	377 106	377 137	376 919	376 814	376 727	Zemědělská půda (stav k 31. 12.)
254 982	254 298	253 519	252 977	252 266	251 382	250 064	249 364	248 919	z toho orná půda
377 921	378 334	387 421	387 697	387 790	387 757	387 972	388 089	388 171	Nezemědělská půda (stav k 31. 12.)
300 420	300 553	308 449	308 631	308 703	308 732	308 918	309 091	309 200	z toho: lesní pozemky
9 557	9 523	9 514	9 495	9 516	9 542	9 589	9 620	9 651	zastavěné plochy a nádvoří
87,3	87,6	87,4	88,6	88,4	86,9	87,3	88,4	86,8	Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele
199	196	196	200	210	208	211	215	222	Počet čistíren odpadních vod
4 344	2 106	2 545	1 797	1 943	1 988	2 257	2 583	3 309	Investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele

⁵⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností

⁶⁾ údaje od roku 2011 (2021) navazují na výsledky Sčítání lidu, domů a bytů 2011 (SLDB 2021)

⁷⁾ od roku 2013 vlivem zpřesnění dat podle Registru osob nejsou údaje plně srovnatelné s předchozími roky

⁸⁾ semidefinitivní údaje

⁹⁾ od roku 2012 revidované údaje na základě výsledků šetření MMR

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - demografický vývoj

	Měřicí jednotka	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.)	osoby	580 816	584 672	589 899	591 041	⁶⁾ 578 707	605 388
v tom: muži		287 844	290 226	293 394	293 818	⁶⁾ 286 745	297 189
ženy		292 972	294 446	296 505	297 223	⁶⁾ 291 962	308 199
z toho cizinci (bez azylantů)		31 479	35 381	39 779	42 070	43 600	80 814
Sňatky		2 857	3 034	3 006	2 479	2 654	2 987
Průměrný věk při prvním sňatku: ženichů		32,2	32,3	32,8	33,3	33,6	33,7
nevěst		29,4	29,6	30,0	30,3	30,5	31,2
Rozvody		1 356	1 386	1 279	1 207	1 149	1 043
Živě narození	osoby	6 066	6 082	6 027	5 876	5 933	5 509
z toho mimo manželství	%	50,8	51,6	48,3	49,2	49,6	50,1
Průměrný věk matky při narození dítěte		30,5	30,6	30,6	30,7	30,8	30,7
prvního dítěte		28,7	28,8	28,9	28,8	29,2	29,1
Úhrnná plodnost ¹⁾		1,670	1,696	1,702	1,688	1,792	1,619
Potraty		1 992	1 663	1 714	1 513	1 354	1 370
z toho umělá přerušení těhotenství		967	859	808	657	565	703
Potraty na 100 narozených	%	32,7	27,3	28,4	25,7	22,8	24,8
Zemřelí	osoby	6 242	6 276	6 356	7 066	7 912	6 698
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	-176	-194	-329	-1 190	-1 979	-1 189
Přistěhovalí	osoby	6 881	7 959	9 496	7 243	8 907	32 375
z toho z ciziny		3 275	4 197	5 480	3 501	4 934	28 370
Vystěhovalí	osoby	4 518	3 909	3 940	4 911	4 579	4 505
z toho do ciziny		1 371	796	863	1 727	1 294	1 117
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	2 363	4 050	5 556	2 332	4 328	27 870
z toho s cizinou		1 904	3 401	4 617	1 774	3 640	27 253
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	2 187	3 856	5 227	1 142	2 349	26 681
Na 1 000 obyvatel							
živě narození	‰	10,5	10,4	10,3	9,9	10,3	9,2
zemřelí	‰	10,8	10,8	10,8	12,0	13,7	11,2
přirozený přírůstek/úbytek	‰	-0,3	-0,3	-0,6	-2,0	-3,4	-2,0
přistěhovalí	‰	11,9	13,7	16,2	12,3	15,4	54,1
vystěhovalí	‰	7,8	6,7	6,7	8,3	7,9	7,5
přírůstek/úbytek stěhováním	‰	4,1	7,0	9,5	3,9	7,5	46,6
celkový přírůstek/úbytek	‰	3,8	6,6	8,9	1,9	4,1	44,6
Kojenecká úmrtnost ²⁾	‰	3,5	1,6	2,2	2,2	2,2	2,7
Novorozenecká úmrtnost ³⁾	‰	2,5	1,0	1,8	1,7	1,3	1,3
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.) ve věku:							
0–14 let	osoby	88 938	90 310	91 693	92 300	⁶⁾ 90 713	95 060
%	%	15,3	15,4	15,5	15,6	⁶⁾ 15,7	15,7
15–64 let	osoby	377 756	377 210	378 516	377 106	⁶⁾ 366 201	386 196
%	%	65,0	64,5	64,2	63,8	⁶⁾ 63,3	63,8
65 a více let	osoby	114 122	117 152	119 690	121 635	⁶⁾ 121 793	124 132
%	%	19,6	20,0	20,3	20,6	⁶⁾ 21,0	20,5
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	roky	42,6	42,7	42,8	42,9	⁶⁾ 43,1	42,8
mužů		41,4	41,5	41,6	41,7	⁶⁾ 41,8	41,5
žen		43,8	43,9	44,0	44,1	⁶⁾ 44,4	44,0
Index stáří (stav k 31. 12.) ⁴⁾	%	128,3	129,7	130,5	131,8	⁶⁾ 134,3	130,6
mužů		108,9	110,4	111,3	112,3	⁶⁾ 113,8	110,5
žen		148,5	149,9	150,6	152,0	⁶⁾ 155,4	151,5
Index ekonomického zatížení (stav k 31. 12.) ⁵⁾	%	53,8	55,0	55,8	56,7	⁶⁾ 58,0	56,8
Naděje dožití (dvoutleté období)	roky						
mužů při narození		76,2	76,2	76,4	76,0	74,7	75,2
žen při narození		81,7	81,6	81,9	81,9	81,1	81,1
mužů ve věku 65 let		16,0	16,2	16,2	15,7	14,7	15,2
žen ve věku 65 let		19,4	19,5	19,6	19,4	19,0	19,0

¹⁾ počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

²⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 1 roku na 1 000 živě narozených dětí

³⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 28 dnů na 1 000 živě narozených dětí

⁴⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let ⁶⁾ údaje v roce 2021 navazují na výsledky SLDB 2021

⁵⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2017	2018	2019	2020	2021	2022
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL¹⁾							
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	490,7	492,0	494,8	498,6	498,6	.
z toho podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	%	13,5	12,8	13,0	13,7	13,7	.
střední bez maturity	%	37,1	36,4	36,9	35,4	36,4	.
střední s maturitou	%	32,7	33,8	33,8	35,4	34,1	.
vysokoškolské vč. vyššího odborného	%	16,7	17,0	16,4	15,5	15,8	.
Pracovní síla (ekonomicky aktivní)	tis. osob	297,3	297,5	300,6	301,0	303,8	.
v tom: zaměstnaní ²⁾		291,5	293,0	296,8	294,4	294,5	.
z toho ženy		129,7	128,9	128,6	128,5	126,9	.
nezaměstnaní		5,8	4,5	3,8	6,6	9,3	.
z toho ženy		3,0	2,4	2,1	3,8	4,8	.
Osoby mimo pracovní sílu ve věku 15 a více let	tis. osob	193,4	194,4	194,1	197,6	194,8	.
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání:							
zaměstnanci ³⁾	%	84,9	83,3	86,0	85,8	87,2	86,0
zaměstnavatelé	%	3,0	2,9	2,2	2,3	1,8	2,0
pracující na vlastní účet	%	11,6	13,6	11,4	11,2	10,4	11,6
Zaměstnaní pracující v kraji	tis. osob	281,3	283,8	289,7	287,0	296,2	.
v tom podle sektorů:							
primární (zemědělství, lesnictví, rybářství)	%	4,0	4,0	3,8	4,0	3,9	.
sekundární (průmysl a stavebnictví)	%	42,2	41,9	41,5	40,9	40,8	.
terciární (služby)	%	53,7	54,2	54,7	55,1	55,3	.
Míra ekonomické aktivity	%	60,6	60,5	60,8	60,4	60,9	61,4
v tom: muži		68,1	68,5	69,6	68,4	69,8	69,7
ženy		53,3	52,6	52,2	52,5	52,3	53,4
Míra zaměstnanosti	%	59,4	59,6	60,0	59,0	59,1	60,2
v tom: muži		66,9	67,6	68,8	67,2	67,9	68,7
ženy		52,1	51,7	51,3	51,0	50,4	51,9
Obecná míra nezaměstnanosti ⁴⁾	%	1,9	1,5	1,3	2,2	3,1	2,1
v tom: muži		1,7	1,3	1,0	1,7	2,6	1,5
ženy		2,2	1,8	1,6	2,8	3,66	2,84
NEZAMĚSTANOST (stav k 31. 12.; MPSV)							
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce	osoby	10 517	9 009	9 811	13 673	11 558	11 970
z toho: ženy		5 371	4 553	5 045	6 884	6 104	6 478
absolventi škol a mladiství		400	409	481	611	550	587
osoby se zdravotním postižením		2 195	1 775	1 708	2 182	2 079	1 988
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti		3 951	3 745	4 216	5 049	4 052	4 232
dosažitelní ⁵⁾		9 623	7 955	8 737	12 670	10 433	10 792
v tom podle věku:							
do 19 let		338	343	382	512	442	578
20–24 let		790	743	834	1 123	916	957
25–34 let		1 994	1 767	1 971	2 673	2 039	2 150
35–44 let		2 293	1 901	2 123	2 988	2 443	2 534
45–54 let		2 343	1 985	2 154	3 114	2 669	2 717
55 a více let		2 759	2 270	2 347	3 263	3 049	3 034
Průměrný věk	roky	43,5	42,9	42,6	42,7	43,6	43,1
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání:	osoby						
základní a bez vzdělání		3 159	2 672	2 865	3 857	3 443	3 864
střední bez maturity		4 319	3 592	3 862	5 455	4 486	4 387
střední s maturitou		2 302	2 029	2 333	3 339	2 823	2 743
vyšší odborné vč. nástavbového		86	83	74	105	89	115
vysokoškolské		651	633	677	917	717	861
z toho podle klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO):							
nemanuální pracovníci	osoby	4 416	3 877	4 433	6 115	5 193	5 234
vysoce kvalifikovaní (třídy 1–3)		1 280	1 232	1 434	1 807	1 480	1 440
s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5)		3 136	2 645	2 999	4 308	3 713	3 794
manuální pracovníci	osoby	5 949	5 036	5 287	7 203	6 268	6 590
kvalifikovaní (třídy 6–8)		2 894	2 543	2 687	3 859	3 160	3 228
nekvalifikovaní (třída 9)		3 055	2 493	2 600	3 344	3 108	3 362

1) údaje podle kraje obvyklého bydliště (kromě struktury zaměstnaných podle sektorů)

2) s jediným nebo hlavním zaměstnáním, vč. ozbrojených sil

3) zaměstnanci včetně členů produkčních družstev

4) podle definice Mezinárodní organizace práce

5) ve věku 15–64 let

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - sociální vývoj

pokračování

	Měřicí jednotka	2017	2018	2019	2020	2021	2022
v tom podle délky nezaměstnanosti:	osoby						
do 3 měsíců		4 745	4 557	4 843	4 769	4 091	4 753
více než 3 měsíce až 6 měsíců		1 695	1 657	2 141	3 229	2 237	2 581
více než 6 měsíců až 12 měsíců		1 385	1 153	1 393	3 045	1 929	1 906
více než 12 měsíců až 24 měsíců		816	579	700	1 679	1 855	1 136
více než 24 měsíců		1 876	1 063	734	951	1 446	1 594
Průměrná délka evidence	dny	528	396	305	314	381	357
Průměrný měsíční nárok na podporu v nezaměst.	Kč	7 329	7 787	8 471	8 892	9 392	10 001
Podíl nezaměstnaných osob ⁶⁾	%	2,55	2,12	2,33	3,36	2,78	2,94
v tom: muži		2,47	2,08	2,23	3,25	2,53	2,62
ženy		2,64	2,16	2,43	3,48	3,04	3,29
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných ⁷⁾	%	0,71	0,44	0,38	0,70	0,70	3,14
Pracovní místa v evidenci úřadu práce (ÚP)	místa	20 396	34 866	37 876	27 764	32 810	21 949
Uchazeči na 1 pracovní místo v evidenci ÚP	osoby	0,5	0,3	0,3	0,5	0,4	0,5
ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTÍ							
celkem	mil. Kč	137 095	143 280	156 982	162 151	173 409	.
na 1 obyvatele	tis. Kč	236,7	245,9	267,2	274,4	294	.
průměr ČR = 100	%	99,1	96,9	99,1	99,7	99,5	.
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ MEZD⁸⁾							
Průměrná hrubá měsíční mzda	Kč	30 700	33 020	35 264	37 613	39 400	41 436
v tom: muži		33 683	36 147	38 180	40 068	41 724	44 355
ženy		26 927	29 130	31 638	34 446	36 508	37 924
Medián mezd	Kč	27 879	30 055	31 966	33 961	35 593	37 500
v tom: muži		30 351	32 460	34 378	35 872	37 540	40 001
ženy		25 222	27 240	29 222	31 552	33 166	34 774
NÁKLADY PRÁCE⁹⁾							
Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance	Kč	40 003	42 925	46 493	48 189	50 568	.
z toho: přímé náklady (mzdy a náhrady mzdy)		28 998	31 151	33 675	34 995	36 807	.
sociální náklady a výdaje		10 372	11 108	12 092	12 551	13 280	.
VZDĚLÁVÁNÍ (MŠMT)							
Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.)	osoby						
mateřských škol		18 704	18 863	18 845	18 789	19 023	19 710
základních škol		50 550	51 237	51 990	52 501	52 465	55 392
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		21 326	21 343	21 680	22 264	23 196	24 355
vyšších odborných škol (denní studium)		862	813	820	904	937	1 041
Studenti vysokých škol (občané ČR, stav k 31. 12.)	osoby						
s trvalým bydlištěm v kraji		12 017	11 399	11 328	11 577	11 825	11 860
s místem výuky v kraji		11 989	11 558	11 817	11 937	11 864	11 908
z toho v prezenčním studiu	%	81,4	83,9	86,1	88,4	90,5	90,9
Absolventi VŠ (občané ČR) s místem výuky v kraji	osoby	2 621	2 561	2 385	2 419	2 269	2 233
ZDRAVOTNICTVÍ (ÚZIS, ČSÚ)							
Lékaři celkem (vč. smluvních)	přep. os.	2 733	2 725	2 744	2 751	2 814	.
na 1 000 obyvatel		4,7	4,7	4,7	4,7	5	.
z toho zubní lékaři		438,5	446,5	446,8	433,7	420	.
Nemocnice ¹⁰⁾	¹⁶⁾	10	10	10	10	10	.
lůžka		3 355	3 321	3 332	3 341	3 280	.
Samostatné ordinace lékařů							.
praktických pro dospělé		244,0	244,0	241,0	237,0	238	.
praktických pro děti a dorost		97,00	96,00	96,00	94,00	92	.
stomatologů		328,0	325,0	318,0	312,0	305	.
Průměrné procento dočasně pracovní neschopnosti	%	4,688	4,843	5,033	5,872	6,217	5,695
Průměrná doba trvání 1 případu dočasně pracovní neschopnosti	kalend. dny	39,1	38,4	39,6	38,3	33,0	25,1

⁶⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku

⁷⁾ podíl dlouhodobě nezaměstn. (12 měsíců a déle) v evidenci ÚP na počtu obyvatel ve věku 15–64 let, jmenovatel data ČSÚ

⁸⁾ zdroj: MPSV (Informační systém o průměrném výdělku) a MF (Informační systém o platu a služebním příjmu)

⁹⁾ podniky se sídlem v kraji

¹⁰⁾ nemocnice akutní a následné péče

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - sociální vývoj

dokončení

	Měřicí jednotka	2017	2018	2019	2020	2021	2022
STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA (MPSV)							
Počet vyplacených dávek celkem (vč. pěstounské péče)	tis. dávek	423,5	378,2	359,3	373,1	373,8	410,2
z toho rodičovský příspěvek		173,2	175,7	177,7	196,9	189,8	181,7
Výdaje na dávky celkem (vč. pěstounské péče)	mil. Kč	1 705	1 826	1 786	2 505	2 398	2 412
z toho rodičovský příspěvek		1 191	1 291	1 278	1 998	1 848	1 736
Výdaje na dávky státní sociální podpory (vč. pěstounské péče) na 1 obyvatele	Kč	2 943	3 134	3 040	4 240	4 154	4 031
ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB (stav k 31. 12.; MPSV)							
Lůžka v domovech pro seniory		1 727	1 629	1 639	1 665	1 584	1 536
na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let		15,1	13,9	13,7	13,7	13,0	12,4
Lůžka v domovech se zvláštním režimem		968	1 192	1 283	1 473	1 598	1 625
Lůžka v domovech pro osoby se zdrav. postižením		1 076	1 076	1 076	1 064	1 049	1 058
DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ (stav v prosinci; ČSSZ)							
Příjemci starobního důchodu celkem ¹¹⁾	osoby	133 017	133 610	133 803	133 188	131 898	131 450
z toho ženy		80 203	80 098	79 928	79 190	78 459	77 976
Příjemci starobního důchodu sólo ¹²⁾	osoby	99 758	100 478	100 873	100 638	99 203	99 037
Příjemci předčasného starobního důchodu ^{11,13)}	osoby	38 223	38 800	39 180	39 610	40 234	40 651
z toho ženy		21 803	22 152	22 386	22 650	23 077	23 398
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem (včetně souběhu)	%	28,7	29,0	29,3	29,7	30,5	30,9
v tom: muži		31,1	31,1	31,2	31,4	32,1	32,3
ženy		27,2	27,7	28,0	28,6	29,4	30,0
Průměrná měsíční výše starobního důchodu sólo ¹²⁾	Kč	11 811	12 380	13 423	14 434	15 371	18 002
v tom: muži		12 975	13 582	14 669	15 746	16 759	19 590
ženy		10 748	11 271	12 265	13 199	14 056	16 491
Podíl průměrného starobního důchodu sólo ¹²⁾ na mzdovém mediánu	%	42,4	41,2	42,0	42,5	43,2	48,0
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ (ČSSZ)							
Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	tis. Kč	1 486 303	1 809 832	2 046 456	2 927 939	2 735 543	2 463 612
v tom dávky:							
nemocenské		1 020 909	1 278 905	1 487 632	1 786 649	1 917 040	1 769 776
ošetřovné		84 800	98 790	100 283	¹⁶⁾ 646 323	¹⁶⁾ 300 201	165 354
peněžitá pomoc v mateřství		380 205	419 760	439 455	473 943	495 507	487 948
vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství		389	437	469	507	211	436
otcovská poporodní péče ¹⁴⁾		.	10 463	13 333	13 519	14 201	29 353
dlouhodobé ošetřovné ¹⁴⁾		.	1 477	5 284	6 998	8 383	10 744
KRIMINALITA, NEHODY (Policejní prezidium ČR)							
Registrované trestné činy		9 727	9 923	10 324	8 996	8 224	10 207
na 1 000 obyvatel		16,8	17,0	17,6	15,2	14,2	17,1
Objasněné trestné činy		4 664	4 812	4 930	4 005	3 863	4 429
Hlášené dopravní nehody		3 590	3 673	4 091	3 731	3 914	3 890
na 1 000 obyvatel		6,2	6,3	7,0	6,3	6,8	6,5
Usmrcené osoby při dopravních nehodách	osoby	53	44	28	31	34	31
Podíl bodovaných řidičů ¹⁵⁾ z registr. řidičů celkem	%	7,0	6,6	6,3	5,2	5,9	
Požáry		989	1 199	1 082	1 085	1 019	1 335
na 1 000 obyvatel		1,7	2,1	1,8	1,8	1,8	2,2
přímá škoda	mil. Kč	104	219	139	185	172	137

¹¹⁾ včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

¹²⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

¹³⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

¹⁴⁾ dávka otcovské poporodní péče byla zavedena od února 2018, dlouhodobé ošetřovné od června 2018

¹⁵⁾ bodovaný řidič se dopustil přestupku (trestného činu) započítávaného do bodového hodnocení řidiče

¹⁶⁾ na růst výdajů na ošetřovné mělo vliv uzavření škol a jiných zařízení během pandemie covid-19 vč. souvisejících legislativních úprav

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2017	2018	2019	2020	2021	2022
MAKROEKONOMIKA							
Hrubý domácí produkt (HDP)	mil. Kč	254 606	267 485	280 050	276 247	297 919	.
předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)	%	105,5	102,5	100,6	94,1	104,2	.
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele	Kč	439,6	459,0	476,5	467,7	504,4	.
průměr ČR = 100	%	91,1	90,2	87,8	87,6	88,3	.
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného	Kč	905,3	942,6	966,8	962,6	1 005,9	.
průměr ČR = 100	%	94,7	94,4	90,7	90,0	88,2	.
Hrubá přidaná hodnota	mil. Kč	228 794	241 054	253 038	251 427	270 712	.
v tom sektory: primární	%	3,3	3,1	3,1	3,5	2,9	.
sekundární	%	44,1	43,1	41,8	40,8	41,4	.
terciární	%	52,7	53,8	55,1	55,7	55,6	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu	mil. Kč	53 574	61 909	65 394	66 634	67 387	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele	Kč	92,5	106,3	111,3	112,8	114,1	.
průměr ČR = 100	%	76,9	79,4	75,8	79,6	76,8	.
Zaměstnaní v hlavním pracovním poměru (včetně sebezaměstnaných) pracující v kraji	osoby	281 251	283 769	289 670	286 972	296 165	.
z toho zaměstnanci		248 542	245 159	258 155	255 674	267 970	.
MÍSTNÍ ROZPOČTY¹⁾ (Ministerstvo financí)							
Příjmy celkem (po konsolidaci)	mil. Kč	28 092	31 054	35 877	37 065	41 177	43 792
Výdaje celkem (po konsolidaci)	mil. Kč	26 374	30 683	33 988	36 479	38 855	42 747
v tom: běžné výdaje		20 923	23 151	26 166	27 364	29 153	32 414
kapitálové výdaje		5 451	7 532	7 822	9 115	9 701	10 334
VĚDA A VÝZKUM							
Výdaje na výzkum a vývoj celkem	mil. Kč	3 614	4 361	5 098	4 887	5 595	.
z toho: mzdové		1 679	1 980	2 340	2 356	2 478	.
financované z veřejných zdrojů ČR		1 039	1 149	1 174	1 155	939	.
Pracovníci ve výzkumu a vývoji	přep. os.	2 850	3 133	3 725	3 596	3 686	.
z toho výzkumní pracovníci		1 685	1 915	2 255	2 247	2 313	.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE²⁾							
Podíl domácností vybavených osobním počítačem	%	79,3	79,1	79,7	81,2	82,8	.
Podíl domácností s připojením k internetu	%	79,3	80,4	83,2	85,2	86,5	.
EKONOMICKÉ SUBJEKTY							
Registrované subjekty (stav k 31. 12.)		145 763	147 014	146 382	147 671	149 138	149 980
z toho živnostníci		100 702	101 512	102 720	103 679	104 638	104 582
z toho subjekty se zjištěnou aktivitou		71 136	71 676	72 249	73 071	74 093	75 504
z toho živnostníci		44 978	45 114	45 359	46 201	46 920	47 507
Vzniklé subjekty		4 412	4 135	4 243	4 219	4 452	4 803
z toho živnostníci		2 564	2 565	2 693	2 626	2 842	3 208
ZEMĚDĚLSTVÍ							
Produkce zemědělského odvětví	mil. Kč	10 619	10 941	11 525	12 249	⁷⁾ 13 657	.
z toho: rostlinná produkce		4 956	5 203	5 638	6 299	⁷⁾ 7 077	.
živočišná produkce		5 189	5 259	5 397	5 416	⁷⁾ 5 999	.
Obhospodařovaná zemědělská půda (stav k 31. 5.)	ha	314 953	316 536	319 423	319 549	320 073	317 498
z toho orná		196 322	195 381	197 559	197 664	197 435	197 498
Sklizeň: obilovin	t	540 266	530 317	575 339	599 565	587 276	612 008
brambor	t	34 144	30 056	31 964	35 949	39 789	37 951
Hospodářská zvířata (stav k 1. 4.)							
skot	kusy	164 897	164 983	164 685	161 706	159 536	159 601
prasata	kusy	104 757	116 173	117 893	112 189	101 864	107 793
drůbež	tis. ks	1 646	2 416	2 136	2 837	3 193	2 393
Výroba jatečného skotu	t ž. hm.	18 588	19 372	19 187	18 162	17 953	18 412
Výroba jatečných prasat	t ž. hm.	19 830	22 232	19 905	22 081	22 191	21 030
Výroba jatečné drůbeže	t ž. hm.	23 040	27 669	22 049	25 767	27 860	27 622
Výroba mléka	tis. l	324 400	333 554	339 090	350 541	354 487	348 202
Snáška konzumních vajec	tis. ks	199 993	112 486	217 742	190 992	383 185	280 351

¹⁾ souhrn za kraj, obce a dobrovolné svazky obcí²⁾ tříleté klouzavé průměry (např. údaj roku 2021 je vypočten z dat roku 2020, 2021 a 2022)⁷⁾ semidefinitivní výsledky

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - ekonomický vývoj

dokončení

	Měřicí jednotka	2017	2018	2019	2020	2021	2022
LESNICTVÍ							
Plochy dřevin (stav k 31. 12.; ÚHÚL)	ha	300 213	300 531	300 637	301 058	300 702	300 381
Zalesňování	ha	1 985	1 944	2 185	2 829	3 276	3 277
Těžba dřeva	m ³ b. k.	1 727 434	1 768 221	2 372 059	3 020 113	2 229 656	2 575 140
z toho nahodilá hmyzová		419 609	863 276	1 671 745	2 318 367	1 437 300	1 184 769
PRŮMYSL³⁾							
Průměrný počet podniků		164	166	159	154	151	154
Tržby z prodeje výrobků a služeb průmysl. povahy na 1 zaměstnance	mil. Kč	220 462	235 030	229 564	201 623	222 598	239 612
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	tis. Kč	3 581	3 822	3 857	3 540	3 935	4 171
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	61 560	61 496	59 524	56 961	56 569	57 443
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	32 416	34 518	36 559	37 130	38 662	41 347
ENERGETIKA (Energetický regulační úřad)							
Výroba elektřiny brutto	GWh	1 308	1 336	1 280	1 348	1 428	1 447
podíl na ČR	%	1,5	1,5	1,5	1,7	1,7	1,7
Spotřeba elektřiny	GWh	3 107	3 080	3 033	2 947	3 130	2 978
podíl na ČR	%	5,3	5,2	5,1	5,1	5,2	5,2
v domácnostech na 1 obyvatele	kWh	1 476,8	1 458,5	1 472,9	1 556,0	1 745,8	1 506,3
Spotřeba zemního plynu	tis. m ³	392 601	363 913	362 408	362 338	402 855	348 153
podíl na ČR	%	4,7	4,5	4,3	4,2	4,3	4,7
v domácnostech na 1 odběratele	m ³	790,5	739,4	713,3	756,2	846,4	673,0
STAVEBNICTVÍ							
Průměrný počet podniků ⁴⁾		24	23	28	26	26	26
Základní stavební výroba ⁴⁾	mil. Kč	5 429	5 871	7 376	7 490	7 478	8 340
na 1 zaměstnance	tis. Kč	1 916	2 056	2 269	2 370	2 379	2 628
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ⁴⁾	fyz. os.	2 834	2 855	3 251	3 160	3 143	3 174
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance ⁴⁾	Kč	35 001	37 902	39 472	41 489	43 167	47 226
Stavební práce "S" provedené v kraji ⁵⁾	mil. Kč	12 588	13 958	14 998	17 473	19 131	23 218
z toho pro veřejné zadavatele		5 434	6 889	7 214	9 583	9 791	11 124
STAVEBNÍ POVOLENÍ							
Orientační hodnota povolených staveb	mil. Kč	17 808	21 279	16 571	19 773	22 592	28 350
z toho budov (bytových a nebytových)		14 091	14 841	12 106	14 799	17 657	21 689
z toho výstavba nových bytových budov		4 949	5 425	5 284	6 860	7 704	9 785
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení	tis. Kč	3 051	3 626	2 757	2 958	3 247	4 631
BYTOVÁ VÝSTAVBA							
Zahájené byty		2 356	2 163	2 156	2 740	2 567	2 811
z toho v nových rodinných domech		1 135	1 414	1 202	1 229	1 543	1 309
Dokončené byty		1 647	2 426	2 688	2 506	2 413	2 519
z toho v nových rodinných domech		952	1 206	1 264	1 265	1 203	1 239
Investiční náklady na výstavbu 1 m ² obytné plochy bytu							
v novém rodinném domě	Kč	35 983	37 225	39 239	40 584	45 003	48 443
v novém bytovém domě	Kč	33 619	36 953	41 599	51 018	48 810	51 957
DOPRAVA (Ministerstvo dopravy)							
Osobní automobily vč. dodávkových (stav k 31. 12.)		330 684	344 128	355 958	363 362	366 869	380 565
CESTOVNÍ RUCH							
Hromadná ubytovací zařízení (HUZ)		507	535	528	592	613	585
Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních		27 503	28 703	28 486	30 828	31 648	30 727
Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních	tis. osob	752	840	872	534	555	841
z toho ze zahraničí		257	306	314	118	111	244
Průměrná doba pobytu hostů v HUZ	dny	3,5	3,4	3,4	3,8	3,8	3,6
z toho hostů ze zahraničí		3,0	3,0	3,0	3,4	3,5	3,3
Satelitní účet cestovního ruchu							
Hrubá přidaná hodnota cestovního ruchu	mil. Kč	5 378	5 675	6 085	⁷⁾ 3 637	⁸⁾ 4 002	.
Průměrný počet zaměstnaných osob ⁶⁾	osoby	9 982	10 268	10 442	⁷⁾ 9 787	⁸⁾ 9 777	.

³⁾ podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (dle CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu

⁴⁾ podniky s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující stavební činností

⁵⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností

⁷⁾ semidefinitivní údaje

⁶⁾ počet zaměstnaných osob v hlavním zaměstnání (roční průměr)

⁸⁾ předběžné údaje

Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - životní prostředí

	Měřicí jednotka	2017	2018	2019	2020	2021	2022
PŮDA (ČÚZK)							
Zemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	377 203	377 106	377 137	376 919	376 814	376 727
z toho: orná půda		252 977	252 266	251 382	250 064	249 364	248 919
zahrady a ovocné sady		13 411	13 484	13 594	13 743	13 863	13 990
trvalé travní porosty		110 815	111 355	112 161	113 112	113 587	113 818
Nezemědělská půda (stav 31. 12.)	ha	387 697	387 790	387 757	387 972	388 089	388 171
z toho: lesní pozemky		308 631	308 703	308 732	308 918	309 091	309 200
zastavěné plochy a nádvoří		9 495	9 516	9 542	9 589	9 620	9 651
VODOVODY A KANALIZACE							
Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů	%	85,0	86,3	85,9	85,7	88,7	87,5
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	88,6	88,4	86,9	87,3	88,4	86,8
Cena vody (bez DPH)	Kč/m ³	38,1	39,2	40,8	43,6	46,1	48,4
Cena stočného (bez DPH)	Kč/m ³	27,0	27,8	30,5	31,8	33,2	34,1
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	%	84,9	86,3	85,9	85,0	88,4	87,4
na kanalizaci s koncovou ČOV		79,4	80,8	80,6	80,8	84,0	94,8
Podíl čištěných odpadních vod (bez srážkových)	%	96,4	95,7	95,5	95,6	95,8	95,4
Čistírný odpadních vod (ČOV)		200	210	208	211	215	222
Celková kapacita ČOV	m ³ /den	171 716	173 795	173 137	173 333	174 688	176 197
Produkce kalů v ČOV	t sušiny	8 483	8 843	8 601	8 756	8 941	8 749
OVZDUŠÍ (ČHMÚ)¹⁾							
Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1–4)	t/km ²	0,49	0,47	0,46	0,42	.	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,44	0,42	0,40	0,37	.	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,05	0,05	0,05	0,05	.	.
Měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1–4)	t/km ²	0,55	0,51	0,46	0,41	.	.
z toho stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,55	0,51	0,46	0,41	.	.
Měrné emise oxidů dusíku (REZZO 1–4)	t/km ²	1,22	1,15	1,09	0,98	.	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,62	0,57	0,53	0,48	.	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,61	0,58	0,55	0,50	.	.
Měrné emise oxidu uhelnatého (REZZO 1–4)	t/km ²	5,74	5,24	5,08	4,85	.	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		4,73	4,20	4,19	4,06	.	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		1,01	1,04	0,89	0,79	.	.
ODPADY							
Produkce odpadů celkem ^{2,3)}	t	2 499 902	1 921 092	2 031 727	2 190 989	2 590 849	.
na 1 obyvatele	kg	4 316	3 297	3 458	3 708	4 490	.
z toho: nebezpečných	t	58 341	67 505	56 177	55 987	76 678	.
na 1 obyvatele	kg	101	116	96	95	133	.
Produkce komunálních odpadů ^{3,4)}	t	262 260	268 738	264 292	273 295	281 862	.
na 1 obyvatele	kg	453	461	450	463	488	.
VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ							
Investice na ochranu životního prostředí (OŽP) podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	1 797	1 943	1 988	2 257	2 583	.
Investice na OŽP podle sídla investora	mil. Kč	949,5	987,2	1 046,6	1 233,5	1 303,5	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	13,7	23,1	26,6	22,7	21,6	.
nakládání s odpadními vodami	%	52,5	45,0	54,9	55,0	57,8	.
nakládání s odpady	%	27,7	25,8	14,8	17,3	10,8	.
Neinvestiční náklady na OŽP podle sídla investora	mil. Kč	3 141,7	3 162,1	2 866,8	2 998,8	3 398,3	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	3,1	3,2	3,4	3,0	2,7	.
nakládání s odpadními vodami	%	23,2	21,5	22,3	22,2	19,9	.
nakládání s odpady	%	68,7	68,8	72,2	69,2	72,3	.

¹⁾ emise v celé časové řadě nově vypočteny podle mezinárodní metodiky (především zpřesněny odhady emisí z dopravy a emisí ze spalování v domácnostech)

²⁾ v roce 2020 došlo ke změně metodiky zpracování statistiky odpadů; sběr dat výkazem Odp 5-01 částečně nahrazen převzetím údajů z Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP) MŽP

³⁾ podle sídla provozovny, data nejsou plně srovnatelná s údaji publikovanými v předchozích letech

⁴⁾ odpady z domácností a odpady podobné povahy a složení, bez ohledu na to, kdo tento odpad produkuje nebo sbírá; dříve publikované údaje obsahovaly pouze komunální odpad vykázaný obcemi a podniky zapojenými do obecního systému sběru odpadu

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Plzeňského kraje v roce 2017 a 2022

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy						
			Domažlice	Klatovy	Plzeň-město	Plzeň-jih	Plzeň-sever	Rokycany	Tachov
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ									
Počet obyvatel (stav k 31. 12.)	2017	580 816	61 571	86 318	189 747	62 736	78 561	48 602	53 281
	2022	605 388	55 796	86 853	201 517	70 989	83 069	50 258	56 906
z toho cizinci (bez azylantů)	2017	31 479	3 101	2 810	15 566	2 029	2 057	1 985	3 931
	2022	80 814	5 418	6 847	41 404	5 500	5 650	4 754	11 241
v tom ve věku (%):									
0–14 let	2017	15,3	15,8	14,7	15,1	15,3	16,1	15,1	15,5
	2022	14,9	17,6	14,7	14,6	13,8	15,5	14,9	14,6
15–64 let	2017	65,0	65,0	64,4	64,5	65,0	65,6	65,0	67,5
	2022	62,3	71,7	63,4	60,8	57,1	62,1	62,8	63,1
65 a více let	2017	19,6	19,1	20,9	20,4	19,7	18,4	19,9	17,0
	2022	19,4	21,7	21,4	19,7	17,9	17,9	19,7	16,5
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	2017	42,6	42,2	43,5	43,0	42,6	41,7	42,7	41,5
	2022	42,8	42,9	44,1	42,8	42,7	42,1	43,0	41,8
Index stáří (stav k 31. 12.) ¹⁾	2017	128,3	121,1	141,9	135,3	128,8	114,3	131,5	109,7
	2022	130,6	131,8	153,0	131,9	126,9	117,7	131,4	115,9
Index ekonomického zatížení (stav k 31. 12.) ²⁾	2017	53,8	53,8	55,4	55,1	53,8	52,5	54,0	48,2
	2022	56,8	58,1	59,8	56,7	58,2	55,4	58,6	50,1
Živě narození na 1 000 obyvatel	2017	10,5	10,1	9,6	11,0	10,7	9,9	10,5	11,1
	2022	9,2	8,9	8,6	9,4	9,5	9,5	9,4	8,9
Zemřelí na 1 000 obyvatel	2017	10,8	10,5	11,1	11,1	11,1	9,6	11,8	10,0
	2022	11,2	11,2	12,4	10,9	11,8	10,7	11,6	9,9
Přistěhovalí na 1 000 obyvatel	2017	11,9	14,7	12,7	24,6	19,8	23,6	23,0	20,1
	2022	54,1	41,3	41,6	89,5	48,4	47,7	48,4	89,3
Vystěhovalí na 1 000 obyvatel	2017	7,8	11,6	12,8	21,3	14,7	16,8	13,0	16,0
	2022	7,5	13,7	11,9	21,9	16,7	17,2	16,4	17,0
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2017	-0,3	-0,4	-1,5	-0,1	-0,4	0,3	-1,3	1,1
	2022	-2,0	-2,3	-3,8	-1,5	-2,3	-1,3	-2,1	-1,0
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel	2017	4,1	3,1	-0,0	3,3	5,1	6,8	10,0	4,0
	2022	46,6	27,6	29,7	67,6	31,7	30,5	32,0	72,3
Celkový přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2017	3,8	2,7	-1,6	3,3	4,6	7,1	8,6	5,2
	2022	44,6	25,3	26,0	66,1	29,4	29,2	29,9	71,3
Naděje dožití při narození (v období 2018–2022)									
muži		.	75,4	75,2	76,9	75,3	75,7	75,7	74,0
ženy		.	80,9	81,5	82,3	81,4	81,3	81,4	80,1
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)	2017	10 517	993	1 695	3 066	1 033	1 476	918	1 336
	2022	11 970	1 074	1 836	3 762	983	1 846	1 184	1 285
z toho (%):									
ženy	2017	51,1	53,9	46,9	53,5	53,2	50,3	56,2	44,2
	2022	54,1	55,1	49,7	56,4	55,3	52,2	57,8	51,2
absolventi škol a mladiství	2017	3,8	6,2	4,0	3,8	3,5	3,4	3,3	2,9
	2022	4,9	5,8	5,2	4,6	5,5	5,2	3,6	4,9
osoby se zdravotním postižením	2017	20,9	23,5	19,8	16,2	25,2	17,1	28,6	26,5
	2022	16,6	21,6	15,2	14,5	20,4	13,3	21,5	18,1
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	2017	37,6	28,1	41,9	40,9	36,8	39,4	33,2	33,0
	2022	35,4	28,6	43,4	36,0	35,2	33,9	31,2	33,6

1) počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

2) počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Plzeňského kraje v roce 2017 a 2022

pokračování

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy						
			Domaž-lice	Klatovy	Plzeň-město	Plzeň-jih	Plzeň-sever	Roky-cany	Tachov
dosažitelní ³⁾	2017	91,5	91,8	89,3	88,8	85,9	97,1	94,2	96,5
	2022	90,2	92,0	90,2	88,3	90,7	89,3	93,3	91,9
ve věku do 24 let	2017	8,7	10,9	9,0	8,9	8,0	8,4	8,0	7,7
	2022	9,6	11,2	9,8	8,5	10,2	10,3	7,9	11,4
ve věku 55 a více let	2017	26,2	24,8	26,0	23,8	28,0	26,0	28,8	30,3
	2022	25,3	26,0	23,9	25,5	24,3	22,3	29,9	27,3
evidovaní 12 a více měsíců	2017	25,6	27,1	19,9	21,7	29,3	26,7	31,8	32,3
	2022	22,8	26,0	14,7	21,4	23,0	23,6	31,8	26,2
Podíl nezaměstnaných osob (stav k 31. 12.; %) ⁴⁾	2017	2,55	2,28	2,72	2,23	2,18	2,80	2,77	3,60
	2022	2,94	2,88	3,14	2,80	2,06	3,18	3,59	3,39
v tom: muži	2017	2,47	2,05	2,90	2,07	1,98	2,74	2,31	3,89
	2022	2,62	2,51	3,10	2,37	1,77	2,94	2,89	3,19
ženy	2017	2,64	2,52	2,53	2,39	2,41	2,86	3,25	3,29
	2022	3,29	3,28	3,18	3,23	2,37	3,44	4,35	3,61
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných (stav k 31. 12.; %) ⁵⁾	2017	0,71	0,67	0,61	0,54	0,74	0,77	0,93	1,20
	2022	3,14	2,80	2,06	3,18	3,59	3,39	2,94	3,11
Lékaři na 1 000 obyvatel	2017	4,7	2,5	3,4	8,9	3,7	1,4	2,9	2,5
	2021	4,9	2,6	3,8	9,2	3,4	1,4	3,1	2,4
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti	2017	4,688	4,842	5,039	4,013	5,331	5,012	5,928	5,730
	2022	5,695	5,634	6,093	5,044	6,174	6,112	7,085	6,781
Průměrná doba trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti	2017	39,1	38,3	40,5	37,0	44,1	40,2	41,7	39,2
	2022	25,1	24,0	27,0	23,2	27,6	26,2	29,6	25,7
Lůžka v domovech pro seniory na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	2017	15,1	34,4	18,1	7,5	13,4	5,3	24,2	29,9
	2021	12,4	31,9	14,8	4,2	11,4	6,5	22,6	24,8
Průměrná měsíční výše starobního důchodu (sólo) ⁶⁾ (Kč)	2017	11 811	11 512	11 470	12 119	11 770	11 752	11 833	11 669
	2022	18 002	17 500	17 511	18 459	17 977	18 025	18 043	17 668
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (včetně souběhu; %) ⁷⁾	2017	28,7	31,4	34,2	25,3	30,5	31,1	28,2	23,5
	2022	30,9	34,1	36,2	27,1	33,6	32,9	31,1	25,1
v tom: muži	2017	31,1	33,6	36,9	27,5	34,4	32,0	31,0	25,3
	2022	32,3	35,0	37,4	28,6	36,8	32,8	32,9	25,7
ženy	2017	27,2	30,0	32,4	23,9	27,8	30,5	26,3	22,3
	2022	30,0	33,5	35,4	26,2	31,4	33,0	29,8	24,7
Registrované trestné činy na 1 000 obyvatel	2017	16,8	14,4	12,2	25,9	10,0		11,1	17,5
	2022	17,1	17,2	14,0	25,0	10,1		11,7	17,1
Hlášené dopravní nehody na 1 000 obyvatel	2017	6,2	7,2	5,4	5,3	5,7		5,0	12,1
	2022	6,5	10,0	6,1	6,8	5,0		4,4	8,5
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
Soukromí podnikatelé (živnostníci) na 1 000 obyvatel ve věku 18 a více let (stav k 31. 12.)	2017	211,2	198,5	205,7	223,7	197,8	217,4	214,7	194,2
	2022	212,9	202,2	207,9	218,8	210,1	226,1	219,3	189,3
z toho:									
se zjištěnou ekonomickou aktivitou	2017	94,4	80,2	90,0	104,5	91,3	95,3	99,3	78,9
	2022	96,7	80,5	93,0	103,3	97,4	104,5	104,2	76,5

³⁾ ve věku 15–64 let⁵⁾ podíl dlouhodobě nezam. (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let⁴⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let⁶⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdovečským; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec⁷⁾ starobní důchod vč. souběhu s vdovským nebo vdovečským; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; data za prosinec

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Plzeňského kraje v roce 2017 a 2022

dokončení

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy						
			Domažlice	Klatovy	Plzeň-město	Plzeň-jih	Plzeň-sever	Rokycany	Tachov
subjekty vzniklé v roce	2017	5,4	4,4	5,0	5,7	5,5	6,1	5,0	5,2
	2022	6,7	5,4	6,0	7,3	6,4	7,2	6,8	6,2
Zahájené byty na 1 000 obyvatel	2017	4,1	3,5	1,5	6,0	3,1	4,4	2,4	4,4
	2022	4,7	3,3	2,9	5,0	5,0	7,6	4,1	3,8
Dokončené byty na 1 000 obyvatel	2017	2,8	2,4	1,0	3,5	2,8	3,7	2,5	3,0
	2022	4,2	3,2	3,8	4,6	4,3	5,1	4,7	2,7
Hromadná ubytovací zařízení	2017	507	49	240	68	23	45	31	51
	2022	585	59	282	68	33	47	35	61
lůžka	2017	27 503	2 188	9 810	5 045	1 025	3 821	1 969	3 645
	2022	30 727	2 574	11 132	5 281	1 431	4 045	2 085	4 179
lůžka na 1 000 obyvatel	2017	47,5	35,6	113,6	26,7	16,4	48,9	40,7	68,6
	2022	53,0	47,3	131,7	27,9	20,7	50,0	42,6	78,6
hosté (tis. osob)	2017	751,6	33,7 ⁸⁾	247,3	292,1 ⁸⁾	21,6 ⁸⁾	54,1 ⁸⁾	33,2 ⁸⁾	69,6
	2022	840,8	59,6 ⁸⁾	268,4	268,2 ⁸⁾	30,3 ⁸⁾	57,7 ⁸⁾	42,2 ⁸⁾	114,3
z toho ze zahraničí	2017	257,5	9,9 ⁸⁾	31,6	167,0 ⁸⁾	5,8 ⁸⁾	6,4 ⁸⁾	8,0 ⁸⁾	28,8
	2022	243,8	19,3 ⁸⁾	22,2	116,0 ⁸⁾	4,8 ⁸⁾	5,2 ⁸⁾	6,6 ⁸⁾	69,8
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ									
Podíl na celkové výměře (stav k 31. 12.; %):									
orná půda	2017	33,1	34,8	25,0	33,9	42,4	41,0	29,9	30,4
	2022	32,5	34,0	24,7	33,3	41,6	40,3	29,4	29,5
lesní pozemky	2017	40,3	38,3	43,3	25,0	30,8	40,4	48,8	43,5
	2022	40,4	37,7	43,4	25,0	32,0	40,5	48,9	43,6
zastavěné plochy a nádvoří	2017	1,2	1,1	1,0	5,0	1,5	1,2	1,4	0,8
	2022	1,3	1,1	1,0	5,1	1,5	1,2	1,4	0,8

⁸⁾ méně spolehlivý údaj

ZKRATKY KRAJŮ A OKRESŮ

Kraje, okresy	Zkratka	Kód	Kraje, okresy	Zkratka	Kód
Hlavní město Praha	PHA	CZ010	Královéhradecký kraj	HKK	CZ052
			Hradec Králové	HK	CZ0521
Středočeský kraj	STČ	CZ020	Jičín	JC	CZ0522
Benešov	BN	CZ0201	Náchod	NA	CZ0523
Beroun	BE	CZ0202	Rychnov nad Kněžnou	RK	CZ0524
Kladno	KD	CZ0203	Trutnov	TU	CZ0525
Kolín	KO	CZ0204			
Kutná Hora	KH	CZ0205	Pardubický kraj	PAK	CZ053
Mělník	ME	CZ0206	Chrudim	CR	CZ0531
Mladá Boleslav	MB	CZ0207	Pardubice	PU	CZ0532
Nymburk	NB	CZ0208	Svitavy	SY	CZ0533
Praha-východ	PY	CZ0209	Ústí nad Orlicí	UO	CZ0534
Praha-západ	PZ	CZ020A			
Příbram	PB	CZ020B	Kraj Vysočina	VYS	CZ063
Rakovník	RA	CZ020C	Havlíčkův Brod	HB	CZ0631
			Jihlava	JI	CZ0632
			Pelhřimov	PE	CZ0633
			Třebíč	TR	CZ0634
			Žďár nad Sázavou	ZR	CZ0635
Jihočeský kraj	JHČ	CZ031			
České Budějovice	CB	CZ0311	Jihomoravský kraj	JHM	CZ064
Český Krumlov	CK	CZ0312	Blansko	BK	CZ0641
Jindřichův Hradec	JH	CZ0313	Brno-město	BM	CZ0642
Písek	PI	CZ0314	Brno-venkov	BI	CZ0643
Prachatice	PT	CZ0315	Břeclav	BV	CZ0644
Strakonice	ST	CZ0316	Hodonín	HO	CZ0645
Tábor	TA	CZ0317	Vyškov	VY	CZ0646
			Znojmo	ZN	CZ0647
Plzeňský kraj	PLK	CZ032			
Domažlice	DO	CZ0321	Olomoucký kraj	OLK	CZ071
Klatovy	KT	CZ0322	Jeseník	JE	CZ0711
Plzeň-město	PM	CZ0323	Olomouc	OC	CZ0712
Plzeň-jih	PJ	CZ0324	Prostějov	PV	CZ0713
Plzeň-sever	PS	CZ0325	Přerov	PR	CZ0714
Rokycany	RO	CZ0326	Šumperk	SU	CZ0715
Tachov	TC	CZ0327			
Karlovarský kraj	KVK	CZ041	Zlínský kraj	ZLK	CZ072
Cheb	CH	CZ0411	Kroměříž	KM	CZ0721
Karlovy Vary	KV	CZ0412	Uherské Hradiště	UH	CZ0722
Sokolov	SO	CZ0413	Vsetín	VS	CZ0723
			Zlín	ZL	CZ0724
Ústecký kraj	ULK	CZ042			
Děčín	DC	CZ0421	Moravskoslezský kraj	MSK	CZ080
Chomutov	CV	CZ0422	Bruntál	BR	CZ0801
Litoměřice	LT	CZ0423	Frýdek-Místek	FM	CZ0802
Louny	LN	CZ0424	Karviná	KI	CZ0803
Most	MO	CZ0425	Nový Jičín	NJ	CZ0804
Teplice	TP	CZ0426	Opava	OP	CZ0805
Ústí nad Labem	UL	CZ0427	Ostrava-město	OV	CZ0806
Liberecký kraj	LBK	CZ051			
Česká Lípa	CL	CZ0511			
Jablonec nad Nisou	JN	CZ0512			
Liberec	LI	CZ0513			
Semily	SM	CZ0514			

